

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μῦθοι ζώων μᾶς παρεδόθησαν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα πολλοὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Αἰσώπου· ὅχι τάχα διότι αὐτὸς ἐπενόησε ὅλους τοὺς λεγομένους αἰσώπειους μύθους, διὰ τοὺς ὁποίους ἔχομεν τώρα πλὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Halm τὰς θανμασίας κριτικὰς ἐκδόσεις τοῦ August Hausrath καὶ τοῦ B. E. Perry. Αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν συνήθειαν ποὺ εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι "Ἕλληνες διὰ κάθε πρᾶγμα καὶ κάθε συνήθειαν νὰ ἔχουν ἓνα πρόχειρον ἐφευρέτην. "Ἐτσι παρουσιάσθη ὁ Αἰσώπος ὡς συγγραφεὺς ὅλων τῶν ἀστείων ἀνεκδότων. Ἄλλ' αἷ χαρὰ ἐν τῇ διηγήσει, τὴν ὁποίαν, ὡς ἀποφαίνονται ἐρευνῆται οἱ οἱ Otto Keller¹ καὶ ὁ August Hausrath², πρέπει νὰ εἶχον οἱ παλαιοὶ αἰσώπειοι μῦθοι, δὲν διαφαίνεται ἀπὸ τὰ συνεπυκνωμένα κείμενα, ποὺ μᾶς παρέχουν αἱ διασωθεῖσαι συλλογαί. Διότι οἱ αἰσώπειοι μῦθοι, διὰ τὸ σύντομον καὶ ἡθοπλαστικόν των περιεχόμενον ἐχρησίματον ἔχον ἴκανον εἰς τὰς ῥητορικὰς σχολὰς πρὸς ἄσκησιν τῶν μαθητῶν ἐπὶ τοῖς ἥθεσι καὶ ἐκ τούτου ἀπέκλινον γλῶσσαι ὁρμητικαί, τῶν ὁποίων ἐνδεικτικὴ ἡ τοῦ Ἡμοκράτους διατύπωσις³. Ἀλλὰ ἡ προφορικὴ παράδοσις, ὅπου ὁ λόγος ῥέει ἀβίαστος καὶ καθαρὸς, ὅπως τὸ νερὸ ἀπὸ τὴν φυσικὴν ἀρρίστην διασώζει ἀριωτέραν τὴν ἀρχικὴν διήγησιν παρὰ ἢ γραπτὴ ἢ λογοτεχνικὴ παράδοσις⁴.

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, πόσον χρόνον αἱ διηγήσεις αὗται εἶχον ζήσει πρότερον εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ, πρὶν καταρτίσῃ τὴν πρώτην συλλογὴν των κατὰ τὸ 316 π.Χ. ὁ Δημήτριος Φαληρεὺς, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν ὠραίαν πραγματείαν τοῦ Ben Edwin Perry⁵.

1. Otto Keller, Untersuchungen über die Geschichte der griech. Fabel (Jahrb. für Klass. Phil. Suppl. 4, 1862) σ. 313.

2. Aug. Hausrath, S. B. der Heidelberg. Ak. d. Wiss., phil.-hist. Kl. 9, 2, σ. 43 καὶ 47 (1948). Βλ. W. Wienert, Die Typen der griech.-römischen Fabel. Helsinki 1925 (FFC. 56) σελ. II.

3. Bolte-Polivka, Anmerkungen zu den Märchen d. Brüder Grimm, IV 121. W. Wienert, ἐρθ' ἀν. σ. 26-28

4. Πρβλ. A. Aarne, Leitfaden der vergleichenden Märchenforschung, Hamina 1913, (FFC. 13) σ. 8 κέ.

5. B. E. Perry, Demetrius of Phalerum and the Aesopic Fables. Transactions and Proceedings of the American Philol. Association. Vol. XCIII, 1962, p. 287-346.

Βεβαίως ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι δὲν ἐπιζοῦν σήμερα εἰς τὸ στόμα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὅσοι ἀπὸ τούτων νέους ἔχουν τοὺς ἀντιστοιχοῦντων εἰς τοὺς παλαιούς εἶναι ἀρτιώτεροι, ἔχουν δηλ. πληρέστερον τὸν ἐσωτερικὸν λόγον τῶν λεπτομερειῶν καὶ δὲν ρίπτουν ὅλον τὸ βάρος εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἠθικῆς ἐννοίας, ὅπως κάμνουν οἱ περισωθέντες παλαιοί. "Ὅθεν οἱ νεώτεροι μῦθοι μᾶς βοηθοῦν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διηγηματικῆς πλευρᾶς τῶν ἀρχαίων μύθων¹. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ὅπου ἔχνη μόνον τῆς ὑπάρξεως ἀρχαίου τινὸς μύθου ἔχομεν σωζόμενα εἰς ἓνα ἢ δύο στίχους ἢ εἰς παροιμίαν τινά, καὶ τότε οἱ νεώτεροι μῦθοι συμπληρῶνουν τὰ κενὰ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως. Ἀναφέρω ἓνα παράδειγμα:

Μεσαιωνικὴ ἐλληνικὴ παροιμία, ἡ ὁποία ἐσώθη παρὰ Πλανούδη, ἀρ. 275, λέγει: «Ποίησόν με ἔνοικον, ἵνα σε ποιήσω ἔξοικον» καὶ περισσότερον συνεπτυγμένη παρὰ Ἀποστόλη, ἀρ. 676: «Ἐπῆλυσ τὸν ἔνοικον». Ὁ Ο. Grusius² στηριχθεὶς εἰς μῦθον, τὸν ὅποιον διηγείται ὁ Ἀβραάμ ἐκ Σάντα Κλάρας (τοῦ 16ου αἰ.), κατὰ τὸν ὅποιον ὁ ἔχινος καταλαμβάνει τὴν φωλεάν τοῦ λαγωῦ³, διέγνωσεν εὐστόχως ὅτι ἡ ἐλληνικὴ παροιμία ἀπέρρευσεν ἐξ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ μύθου.

Καὶ πράγματι τοιοῦτον ἀποσπασμένον μῦθον, ὁ ὁποῖος ἐπραγματεύετο περὶ ἀλώπεκος καὶ ἔχινου, ἀποσπασθέντα ὁ ποιητὴς Ἀρχίλοχος (τοῦ 7ου αἰῶνος μὲν τὸν στίχον:

Πολλ' εἶδ' ἀλώπεκα, ἀλλ' ἔχινος ὦν μέγα⁴.

Τὸν στίχον αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Ἱερωνεὺς ὡς παροιμίαν καὶ προσθεῖται:

«προσιούσης γὰρ αὐτῆς, ὅτε ἔστην ὁ Ἴων,
στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν ἐκίξας δέμας
κεῖται θιγεῖν τε καὶ δακεῖν ἀμήχανος»⁵.

1. Περὶ τοῦ θέματος τούτου διέλαβον εἰς ἰδίαν μελέτην, δημοσιευθεῖσαν τὸ πρῶτον εἰς τὰ *Humaniora. Essays in Literature, Folklore, Bibliography Honoring Archer Taylor*, New York 1960, σελ. 195-207 καὶ εἶτα μετὰ τινὰς προσθήκας καὶ συμπληρώσεις εἰς τὴν Λαογραφίαν, τόμ. ΙΗ' (1960) σ. 469-489: Οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι καὶ ἡ προφορικὴ παράδοσις.

2. Rhein. Museum für Philologie, τ. 42, σ. 424 κέ.

3. Τῇν ἔξωσιν τοῦ λαγοῦ ὑπὸ τοῦ ἔχινου ἀπὸ τὴν φωλεάν του ἔχει ὡς θέμα καὶ νεοελληνικὸς μῦθος ἀπὸ τὸ Σηροπήγαδον Ναυπάκτου, καταγραφεὶς τὸ 1938 ὑπὸ τοῦ Παν. Ἱ. Ἀθανασοπούλου, μαθητοῦ ἐτῶν 13, καὶ ἕτερος καταγραφεὶς ἐπίσης ὑπὸ μαθητοῦ ἐξ Ἀσημοχωρίου. Βλ. Λαογρ. ἐνθ' ἀν., σελ. 486, σημ. 2.

4. Bergk, *Poetae lyriici Graeci* (1914) 2, 715, fr. 118. Leutsch et Schneidewin, *Paroemiographi Graeci* 1 σ. 147 (Zenob. V. 68), 2, 619, (Apostoli XIV 60), Bolte - Polivka, ἐνθ' ἀν. II 120.

5. Πλωτάρχου, Πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα 16, σ. 971 F: «τῶν δὲ χειρσαίων ἔχινων ἢ μὲν ὑπὲρ αὐτῶν ἄμυνα καὶ φυλακὴ παροιμίαν πεποιήκε (Archilochi fr. 103 D) «πὸ λ λ' οἶδ' ἀλώπηξ» κτλ.

“Ητοι, πολλά ξέροι ἢ ἀλεπού, ἀλλὰ ὁ σκαντζόχοιρος ἕνα καὶ σπονδαῖον” ὅταν δηλαδὴ ἡ ἀλεπού πλησιάζῃ, ὅπως λέγει ὁ Ἰων (ποιητὴς τοῦ δον αἰῶνος) τυλίγεται καὶ κάνει τὸ σῶμα του μιὰ μπάλα ἀπὸ ἀγκάθια, ὥστε νὰ μὴ μορῇ ἡ ἀλεπού νὰ τὸν πειράξῃ καὶ νὰ τὸν δαγκάσῃ. Ἡ ἔννοια τῶν στίχων εἶναι ὅτι ὁ πανοῦργος ἀφεύκτως θὰ ἐμπέσῃ εἰς ἄλλον πανουργότερον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ πάθῃ κάτι κακόν, κατὰ τὸν παροιμιογράφον δὲ ἡ παροιμία πόλλ’ οἷδ’ ἀλώπηξ κτλ. «λέγεται ἐπὶ τῶν πανουργοτάτων»¹.

Τὴν ἔννοιαν αὐτὴν μὲ ἀρίστην τὴν αἰτιολόγησιν τῶν λεπτομερειῶν εὐρίσκουμεν εἰς νεοελληνικὸν μῦθον ἀπὸ τὰς Πάτρας τῆς Πελοποννήσου, δημοσιευμένον εἰς τὸ περιοδ. Λαογραφία, τόμ. 1 (1909), σ. 322. Ἴδου τὸ κείμενον:

“Ὁ σκαντζόχερας καὶ ἡ ἀλεπού

«Μία φορὰ ὅπου ἔβρεχε καὶ ἔπεφτε καὶ χαλάζι, ἕνας σκαντζόχερας εὐρέθη στὸ λόγγο καὶ δὲν ἤξερε ποῦ νὰ τρουπώσῃ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ χαλάζι. Σὲ λίγο ἤρρε μιὰ ἀλπότρουπα κι’ ἐπῆγε γιὰ νὰ μπῇ μέσα, ἀλλὰ ἡ ἀλεπού, ποὺ ἦτανε μέσα, δὲν τὸν ἄφηνε. Ἐκεῖνος τῆς ἀπεμακρύνοντας νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ βάλῃ τὸ κεφάλι του μόνον στὴν τρουπὰ καὶ νὰ τὸ κορμί του δὲν τὸν ἔμελε. Ἡ ἀλεπού μὲ τὰ πολλὰ τὸν ἄφησε καὶ ἔβαλε τὸ κεφάλι του μέσα· ἀλλὰ ὁ σκαντζόχερας λίγο λίγο ἔμπαινε καὶ ὅτε σὲ λίγο μὲν τὴν ἀλπού ἐσήκωσε ἀπὸ τὴν τρουπὰ καὶ τὴν τρούπαγε. Ἡ ἀλεπού τὴν καίει; ἐπὶ τὴν τρουπὰν τὴν ἄκρη, καὶ ὁ σκαντζόχερας οὐλο ἔμπαινε. Ἐπὶ λίγο λίγο ἐπέταξε τὴν ἀλπού ἀπὸ τὴν τρουπὰ καὶ ἔμεινε ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν τρουπὰν»².

Μὲ τὸν νεοελληνικὸν αὐτὸν μῦθον ἡ παλαιὰ παράδοσις συμπληρώνεται ἄριστα καὶ ἕνας ἀκόμη μῦθος ἡμπορεῖ νὰ προστεθῇ εἰς τὰς συλλογὰς τῶν αἰσωπέων.

Ἀπὸ τὸν θησαυρὸν τῶν ἀρχαίων μύθων ὁ εὐρωπαϊκὸς μεσαίων ἦντλησεν ἀθρόως, ἀλλ’ ἐπέφερε τὰ μεταβολὰς του: ἐξησθένησε τὸ διδακτικὸν στοιχεῖον καὶ ἐνίσχυσε τὸ ἀνεκδοτικόν. Οὕτως ἐκ τῶν μύθων ἀπηρτίσθησαν παραμύθια καὶ εὐτράπελοι διηγήσεις ζώων, αἱ ὁποῖαι ἀπεδόθησαν εἰς τὰ γνωστὰ εἰς τὸν μεσαίωνα ζῶα, προπάντων τὴν ἄρκτον, τὴν ἀλεπού καὶ τὸν λύκον. Ὁ Fr. von der Leeyn, εἰς τὰ *Deutsche Märchen der Brüder Grimm*, σελ. 251, παρατηρεῖ: «οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι ἔφθασαν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ Βυ-

1. Βλ. τὰς σχετικὰς παροιμίας παρὰ Ν. Γ. Πολίτη, Παροιμίες, τόμ. 1, σ. 461, ἀρ. 37.

2. “Ὁμοιος ἀνέκδοτος μῦθος περὶ ἀλεπούς καὶ σκαντζόχερα ἀπὸ τὸ Βέλλον τῆς Κορινθίας περιέχεται εἰς τὸ χειρόγρ. 1203, σελ. 167, τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης τῆς Ἑλλ. Λαογρ. τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

ζαντίου. Τὰ παραμύθια τῶν ζώων ὑπῆρξαν προσφιλῇ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν Βορρᾶν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μετεγνάστευσαν πρὸς νότον καὶ πρὸς Ἀνατολὰς».

Ὅτι τέλος οἱ μῦθοι ζώων ἐξακολουθοῦν καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας νὰ εἶναι ἐν ζωῇ εἰς τὸν λαόν μας, προπάντων εἰς τὸν Ποντιακὸν καὶ τὸν Κυπριακὸν λαόν, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν συγκομιδὴν ποὺ ἀπέδωσε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὰ σχολεῖα διὰ τὴν καταγραφὴν μύθων τῶν ζώων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἡ συνλογὴ ἀρίστου ὕλικου ὑπερέβη τὰς 3.500 μύθους.

Μία ἐπὶ πλέον διαπίστωσις ὅτι ὁ σημερινὸς λαὸς τῆς Ἑλλάδος μαζί μετὴν γλῶσσαν καὶ ὄχι ὀλίγα ἀπὸ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων του ἔχει διατηρήσει ζωντανὴν καὶ τὴν προφορικὴν παράδοσιν, ἢ ὅποια, ὥς ἀποδεικνύεται, διέσωσε τὰς λαϊκὰς διηγήσεις ἀκραιφνέστερον ἢ ἡ γραπτὴ παράδοσις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΠΟΙ ΜΥΘΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

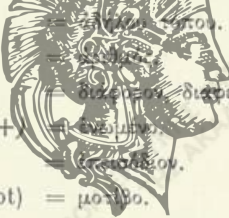

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Αἱ παραπομπαὶ εἰς μὲν τὰ περιοδικὰ συγγράμματα γίνονται μὲ ἀραβικοὺς ἀριθμοὺς, καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν τόμον, ὁ δὲ δεύτερος τὴν σελίδα, ὁ δὲ τρίτος τὸν ἀριθμὸν τοῦ περιεχομένου μύθου, π.χ. Θρακικά, 17, 115, 47· εἰς δὲ τὰς χειρογράφους συλλογὰς τοῦ ΛΑ, τοῦ ΛΦ κλπ. ὁμοίως, ὁ μὲν πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν ἀριθμὸν τοῦ χειρογράφου, ὁ δὲ δεύτερος τὴν σελίδα, ὁ δὲ τρίτος τὸν ἀριθμὸν τοῦ περιεχομένου μύθου· π.χ. ΛΑ 311, 89, 1 (Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, ἀριθμὸς χειρογράφου 311, σελὶς τοῦ χειρογράφου 89, ἀριθμὸς μύθου 1).

Συντὸν ἢ ἄλλοι λέξεις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἀδ. τ.	= ἀδελφότης.
ἀρ.	= ἄρτος.
διάφ.	= διαφέρειν, διαφέρει.
ἐνωμ. (ἦ+)	= ἐνώμην.
ἐπεισ.	= ἐπέσθην.
μοτ. (Mot)	= μοῦνος.
μῦθ.	= μῦθος.
ὅμ.	= ὅμοιον, ὁμοίως.
παράδ.	= παράδοσις.
παραμ.	= παραμύθη.
παροιμ.	= παροιμία.
πρλ.	= παραλλαγὴ.
παραλλ.	= παραλλάσσει.
σ.	= σελίς.
συμφ.	= συμφυρμός.
συν.	= συνήθως.
τ.	= τόμος.
Τ.	= τύπος.
τεῦχ.	= τεῦχος.
φ.	= φύλλον.
χφ.	= χειρόγραφον.

ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ

1-69. Ἡ ἀλεπούς = τὸ πονηρὸ ζῷο

1. Τὸ κλέψιμο τῶν ψαριῶν. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν ψόφια· ὁ ψαρᾶς τὴν ρίχνει στὸ ἀμάξι του. Ἡ ἀλεπού πετάει τὰ ψάρια κάτω καὶ τὰ πᾶει στὴ φωλιά της. Ξεγέλασμα τοῦ λύκου: Ἡ ἀλεπού κρεμάει τὰ ψάρια ἀπ' τὸ ταβάνι, γιὰ νὰ τὰ κἀνὴ παστά. Ὁ λύκος πᾶει νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ· ἡ ἀλεπού τοῦ λέει νὰ μὴ κοιτάξῃ ἀπάνω, γιατί ἔχει βελόνια κρεμασμένα. Ὁ λύκος βλέπει τὰ ψάρια κ' ἡ ἀλεπού τὸν στέλνει νὰ πιάσῃ κι αὐτὸς ψάρια στὴ θάλασσα, ὅπως στὸν T.2B. Συχνὰ συμφύρεται καὶ μὲ ἄλλους ποιητὰς. ATh 5. 15. 47C.123 κἄ. Βλ. BP II 116. Moser - Rath ὁρ. 188. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942.

Παραλλαγές δημοσιευμένα

ΚΑΘΗΜΕΡΙΑ 3, 1949, σ. 9, αρ. 109 (ἑωμ. με Α' (B) 123 και 2B) = 2 (+1A) Α' 1, 248. Στην ἀρχή Α' 1η 124, σὺν εἰς Α' 1η 2B. — 3. Σ 8, 'Αρχ. Θρ. Θησ. 4, 170(=ΛΑ χειρ. 1η 89, 1) (+2B). — 4. Σ 8α, Αὐτ. 5, 184(+15+2B). — 5. Σ 16β, Θρακικά 17, 129-30: 'Η κυρά Μαρία κι ὁ κύρ Νικόλας (+2+*1A+41**). — 6. ΑΑ 2γ, Ταῖφθι. Car. σ.31 ἀρ. 6 (+2B).

Παραλλαγὰὶ ἀδημοσίευτοι:

8. Α 1, ΛΑ 1199, 1: 'Ο κύρ Νικολός και ἡ κυρά Μαριά (+2).—9. Ε 2α, ΛΦ 1258,5: Ψαῤῥς και ἀλεπού (+47C).—10. Ζ 2δ, ΛΑ 1256, 38: Για τὴν Τσατσαμάρω και τὸν Μπαρμπανικολιό (+15+5).—11. Η 1α, ΛΑ 1205, 91(+2).—12. Ι 1, ΛΑ 1206, 61(+2B).—13. Ι 1ς, ΛΑ 1206, 63(+2B).—14. Ι 1δ, ΛΑ 1203, 33(+123+*30A+41**).—15. Ι 1ς, ΛΑ 1206, 171 (+2B+5).—16. Ι 1ς, ΛΑ 1208, 7(+123+*1A+41**+1+2B).—17-20. Ι 1ζ, ΛΑ 1214, 2. 16. 51. 77(+2B).—21. Ι 1ε', ΛΑ 1204, 39(+123+2B).—22. Ι 6α, ΛΦ 1413, 1 ἄρ.2(+2B+*1A).—23. Ι 7α, ΛΑ 1190, 135.—24. Ι 7α, ΛΑ 1190, 124 (+15+44+31*).—25-26. Ι 16 θ, ΛΑ 1219, 2(+2B) ΛΑ 1223, 188(+2B).—27. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 127 (+123+2B).—28. Ι 18 ε, ΛΑ 1225, 33 (+123+2B+41+3+4).—29. Κ 5, ΛΑ 1218, 53 (+2).—30. Ξ 17, ΛΑ 1291, 152 (+2).—31. Ο 8α, ΛΦ 1546, 13 ἄρ.2 (+123+2B).—32.-34. Ρ, ΛΑ 2761, 355 (+2B+3+4).—35. Ρ 2. ΛΑ 235, 54 (+123+2).—36-37. Ρ 1, ΛΑ 1175, 39 (+123+2B). ΛΑ 1234, 5 (+2B).—38-41.

P 2 γ, ΛΑ 1235, 47 (+2B+123+15), 55 (+2), 79 (+3+4). ΛΑ 1236, 9.—42. P 8β, ΛΑ 1384, 1(+3+4+5).—43. P10, ΛΑ 1245, 13(+123+2B).—44. P 11α, ΛΑ 1182, 73(+2+122 J).—45. P 11δ, ΛΑ 1182, 79(+2+4).—46. P 18β, ΛΑ 1174, 39(+2B).—47. P 18ε, ΛΑ 2785, 28(+2B+3+4+5).—48. P 21α, ΛΑ 1184, 31(+2B).—49-50. P 22, ΛΑ 1183, 7(+2+30).—ΛΑ 1183, 27(+2B).—51. P 22 ια', ΛΑ 3168, 119(+2B+4).—52-54. P 25γ, ΛΑ 1247, 1. σ. 43(+123+2B). ΛΑ 1247, 53(+2B).—55-56. P 25δ, ΛΑ 1248, 29.—σ. 35(+15+2B).—57. P 26, ΛΑ 1248, 15(+123+2B).—58. P 28ε, ΛΑ 2895, 145(+2+64).—59. Σ 1, ΛΑ 1206, 57(+15+41+2B).—60. Σ 5, ΛΑ 1326, 61(+2B).—61. Σ 16, ΛΑ 159, 1-25 άρ. 1.—62. Σ 23, ΛΑ 1250, 1(+5+123+*30A).—63. Σ 30ε, ΛΑ 1172, 46 (+2B).—64. T 1, ΛΑ 1289, 96(+123+2B).—65. Υ, ΛΑ 1239, 107-110(+2).—66-67, ΒΒ ΛΦ 1241, 5-7(+2).—ΛΑ 1246, 2(+2).

*1A. Ἡ ἀλεπού κλέβει τις «λειτουργιές» (τὰ πρόσφορα) τοῦ παπᾶ. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν ψόφια· ὁ παπᾶς τὴν κλωτσάει καὶ προσπερνάει. Ἡ ἀλεπού τρέχει καὶ ξαναπέφτει μὲ τὸν πορὸς σὰν ψόφια. Ὁ παπᾶς ἀφήνει τὸ σακκούλι (τὸν γαῖδαρο φορτωμένο) καὶ τις λειτουργιές καὶ γυρίζει πίσω νὰ μαζέψῃ τις ἀλεπούδες γιὰ τὰ τυρίκια τους. Ἡ ἀλεπού κλέβει τις λειτουργιές [Μοι Κβ4. 2. 1]. Ὁ παπᾶς καὶ πᾶς πῆγε στὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐβόη ὅπως τὸν παπᾶ καὶ ὁ παπᾶς τις ἐβόησε λειτουργιές. Πάει καὶ ὁ λύκος νὰ πῇ τὸ «Κύριε ἐλέησον», ξυλοφορτωμένος ὅπως ΑPh 41**. Συχνὰ ἀκολουθεῖ ἐκδίκησις τοῦ γαϊδάρου, ὅπως ΑTh 47C.

1. H, Λαογρ. 12, 595.—2-3. K 5, Λαογρ. 4, 302 (ἀντὶ λειτουργιές: κόττες φορτωμένες στὸ γαῖδαρο).—Λουκάτος σ. 3-4 άρ. 1(+47C).—4. Λ 7, Ρήγας 2, 154(+41**).—5. M 2, Hahn 2, 93 άρ. 86=Pio 209=Δροσίνης Α' 156 (+4).—6. P, Μηλιόπουλος, Μακεδονικά σ. 65 (+41**).—7. Σ 16β, Θρακικά 17, 115-17 άρ. 47(+1+2+41**).—8. T 1, Georgeakis - Pineau, σ. 91(+41**).—9. T 1 Λεσβιακά 3, 59 (κόττες γιὰ δῶρο στὸ δεσπότη).—10. Ψ 1, RHR 10, 1884, 77-79 (λειτουργιές, κόττες καὶ ψάρια φορτωμένα στὸ γαῖδαρο (+5+41**)).—11. Ἀδ. τ., Αἰνείας, Παραμ. άρ. 7 (+123+41**).—

12. B 1, ΛΦ 236, 5-7 άρ. 13 (τυρί, πρόσφορα, ἀχλάδια φορτωμένα στὸ γαῖδαρο, +47C).—13 Z 2 δ, ΛΑ 1256, 33(+41**).—14 H 2, ΛΑ 1322, 23 (+41**).—15. H 2 γ, ΛΑ 1216, 81: Παπᾶς, ἀλεπού καὶ λύκος (+41**+5).—16. H 3α, ΛΑ 977(+41**+5).—17. H 3 β, ΛΑ 977, 1(+15+41**+5).—17α. Θ 1ιε', ΛΑ 1255, 3-4.—18. I 1. ΛΑ 1201, 19-21 «Ἡ ἀλεπού καὶ ὁ παπᾶς».—19. I 1δ, ΛΑ 1203, 91-92 «Ἡ ἀλεπού καὶ τὸ ἀρνάκι καὶ οἱ τέσσαρες λύκοι». Στὴν ἀρχὴ T. 123, στὴ συνέχεια: *1A, 41**· τὸν ἕνα λύκον ἦ

ἀλεπού στέλνει στή θάλασσα νά ψαρέψη (2B), τὸν ἄλλον προσκαλεῖ στὸ τραπέζι καὶ τὸν πνίγει (*30A). — 20. I 1δ, ΛΑ 1203, 43-44 «Ἡ ἀλεπού καλόγρια καὶ ὁ λύκος παπᾶς». Ἡ ἀλεπού γίνεται καλόγρια, τάχα γιὰ νά καθαρίζῃ τὸ μοναστήρι καὶ κλέβει τὰ πρόσφορα τοῦ παπᾶ. Φεύγοντας κάνει στὸ δρόμο τὴν ψόφια καὶ κλέβει καὶ τὰ ὑπόλοιπα πρόσφορα. Στέλνει τὸ λύκο νά γίνῃ παπᾶς (41**) κ' ὕστερα τὸν προσκαλεῖ δῆθεν στὰ σαράντα τοῦ παιδιοῦ τῆς· τὸν πνίγει (*30A). — 21. I 1ς, ΛΑ 1208, 7-9: στήν ἀρχὴ T. 123, συνέχ. *1A+41**+1+2B. — 22. I 1ς, ΛΑ 1208, 53-54 (+47C). — 23. I 1ε', ΛΑ 1204, 91-93 «Παπᾶς, λύκος καὶ ἀλεπού» (+41**+*2E). — 24. I 1ε', ΛΑ 1204, 101-103(+41**+5). — 25. I 6α, ΛΦ 1413(+1+2B). — 26. I 8β', ΛΑ 1192, 71(+41**+5+1+2B). — 27. I 8β, ΛΑ 1186, 7-8 (41+**+5). — 28. I 8δ, ΛΑ 1194, 41-43 «παπᾶς, ἀλεπού, λύκος καὶ γαίδαρος» (+41**· οἱ χωριάτες γδέρνουν τὸ λύκο καὶ κρεμοῦν τὸ τομάρι του· αὐτὸ πέφτει πάνω στὸ γαίδαρο· παίρνεται γιὰ λύκος, ξυλοφορτώνεται (T. 214B)· συνέχ. ὅπως στὸν T. 122 J). — 29. I 8 ια', ΛΑ 1185, 25-27(+41**). — 30. I 8 ιη' ΛΑ 1190, 71-72. — 31. I 8 ιβ', ΛΑ 1195, 47(+41**). — 32. I 9 ζ', ΛΑ 1200, 61(+41**+5). — 33. I 10 ζ', ΛΑ 1191, 23-25(+41**+5). — 34. I 10 ια', ΛΑ 1341, 23(+41**). — 35. I 10, ΛΑ 1342, 7-8(+41**). — 36. I 16α, ΛΑ 1293. — 37. I 16α, ΛΑ 2934, 171. — 38-39. K 5β, ΛΑ, 139. — 40. I 16α, ΛΑ 1293, 171 καὶ λύκος (+123+41**+*30A). — 41. I 1211, 43(+41**+41). — 42. I 1213, 87 (+123+41**+41). — 43. I 139(+41**). — 44. I 1213, 87. — 45. I 3α, ΛΑ 1543, 73-76(σὴν ἀρχὴ ATh123, τὴν συνέχ. 41**). — 46. M 2, ΛΑ 1396, 4 ἀρ. 2. — 47. M 4α, ΛΑ 1545, 12(+41**+41). — 48. O 1, ΛΑ 1301, 37-40(+15). — 49. O 2, ΛΑ 1292, 145(+41**+5). — 50. O 2, ΛΑ 2233, 100(+5). — 51. O 2, ΛΑ 1298, 548(41**+5). — 52. O 2γ, ΛΑ 3018, 130(+5). — 53. O 6α, ΛΑ 1278, 3. — 54. O 8, ΛΑ 1265, 19. — 55. O 8, ΛΑ 1260, 74(+41**+2). — 56. O 8β, ΛΑ 1260, 39-45: Ὁ κύρ Νικόλας καὶ ἡ κυρά Μάρω (+41**+2+15+5). — 57. O 11γ, ΛΦ 1124 ἀρ. 4. — 58. Π 1, ΛΦ 796, 1. — 59. Π 3 ιζ, ΛΑ 1270, 15-16: Ὁ παπᾶς, ἡ ἀλεπού, ὁ σκαντζόχοιρος καὶ ὁ λύκος. Ἡ ἀλεπού κλέβει τὰ «πιττάρια» τοῦ παπᾶ καὶ τὰ κρεμάει στὴ φωλιά τῆς. Ὁ σκαντζόχοιρος, πού ζητάει καταφύγιο στὴ φωλιά τῆς ἀλεπούς, μὲ τ' ἀγκάθια του τὴν πετάει ὀξω ἀπ' τὴ φωλιά τῆς (ὅπως 105*) καὶ αὐτὴ σκαλίζοντας μὲ τὰ νύχια τῆς μπάζει τὸ νερὸ τῆς βροχῆς στὴ φωλιά τῆς. Ὁ λύκος βλέποντας τὰ πιττάρια θέλει κι αὐτός. Ἡ ἀλεπού τὸν στέλνει στὴν ἐκκλησίαν (ὅπως AT. 41**), ξυλοφορτώνεται. — 60. Π 3, ΛΑ 2301 σ. 145 καὶ 322. — 61. ΛΦ 325, 17 - 19 (+41**). — 62. P 1, ΛΑ 1177, 133-5. — 63. P 5α, ΛΦ 947, 14 (+41**+15+5). — 64. P 8β, ΛΑ 1326, 35 (+41**+2B). — 65. P 11α, ΛΑ 1182, 41 (+41**+2+15), 57, (+41**). — 66. P 11α. ΛΑ 1202, 133(+41**+4+5). — 67. P 12, ΛΑ 1181, 7 (+41**+9B+15). — 68. P, 17, ΛΑ 1174, 115. — 69. P 25γ, ΛΑ 1247, 53. — 70. P 25γ, ΛΑ 1247, 53. — 71. P 25γ, ΛΑ 1247, 53. — 72-73. Σ 18γ, ΛΦ

226, 62. ΛΑ 3118, 11.—74. Σ 18 θ, ΛΑ 3039, 97.—75. Σ 21α, ΛΑ 1184, 15(123+41**+2B).—76. Τ 2 ιε, ΛΑ 2457, 25.—

2. Τὸ ψάρεμα μετὴν οὐρά. Ἡ ἄλεπού βάζει τὸ λύκο νὰ ψαρέψη στὸ ποτάμι μετὴν οὐρά. Τὸ νερὸ παγώνει. Κάνοντας ὁ λύκος νὰ φύγῃ, τοῦ κόβεται ἡ οὐρά. (Τὰ περισσότερα σὲ μαθητικὲς συλλογές.).—BP II 111. Bödker 187. Eberh-Bor. T. 5 (2-4).

I. A 1, ΛΑ 1199, 1: Ὁ κύρ Νικολὸς καὶ ἡ κυρά Μαριά (+1).—2. A 1, ΛΑ 1328, 29: Ἀλεπού καὶ λαγὸς (+1*).—3. H 1α, ΛΑ 1205, 91: Ἀλεπού καὶ λύκος (+1).—4. H 2, ΛΑ 1322, 7-8: Ἀλεπού καὶ λύκος (+15+5+64).—5-6. H 2β, ΛΑ 1216, 27, 85: Λαγὸς καὶ ἄλεπού (+1*).—7. H 3γ, ΛΑ 1209, 51: Ἀλεπού, λύκος καὶ ἀρκούδα (+3+4+15).—8-9. I 1, ΛΑ 1207, 45: Ὁ λαγὸς καὶ ἡ ἄλεπού(+1*).—ΛΑ 1208, 89(+1*).—10. I 1γ, ΛΑ 1202, 19-21 (+1*).—11. I 1γ, ΛΑ 1202, 151(ἡ ἄλεπού δένει τυρὶ στὴν οὐρά της γιὰ δόλωμα καὶ περιμένει τὰ ψάρια νὰ τσιμπήσουν : ἡ οὐρά παγώνει).—12. I 1γ, ΛΑ 1203, 87(+41**+41+2B).—13. I 9, ΛΑ 1229, 19: λύκος καὶ ἀρκούδα.—14. I 13, ΛΑ 1343, 19(+1*).—15. I 16, ΛΑ 1353, 23 (+1*).—16. I 13, ΛΑ 1348, 31(+1*).—17. I 14α, ΛΑ 1223, 71.—18-21. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 25, 1, 25, 2 (+1*).—ΛΑ 1229, 31, 97, 99 (+1*).—22. I 17, ΛΑ 1324, 7 (+1*).—22α. I 17, ΛΑ 1218, 53(+1*).—23. K 5β, ΛΑ 1210, 59.—24. E 17. ΛΑ 1291, 152: λαγὸς καὶ ἄλεπού(+1*).—25. O 2, ΛΑ 1299, 602 (+1*).—26. O 2α, ΛΑ 1252, 3.—27. O 2β, ΛΑ 3018, 55 (+898*).—28. O 8, ΛΑ 1260, 74 (+*1A+4**).—29. O 8, ΛΑ 1261, 3 (+15+*60+5).—30. O 8. ΛΑ 1260, 39 (+*1+41**+15+5).—31-34. P 1 ΛΑ 1175, 83. 194. 248 (+1*).—ΛΑ 1175, 156(+15*).—35. P 2 ιγ', ΛΑ 123, 5. 58 (+1).—36. P 5α, ΛΑ 1243, 1(+1*).—37. P 11α, ΛΑ 1182, 59(+1*).—38. P 11α, ΛΑ 1182, 73(+1+122 J).—39. P 11α, ΛΑ 1182, 41: ὁ παπᾶς ὁ λύκος κ' ἡ ἄλεπού(+*1A+41**+15).—40. P 11δ, ΛΑ 1182, 79(+1+4).—41. P 22, ΛΑ 1183, 7(+1+30).—42. P 22, ΛΑ 1183, 69 (+1*).—43. P 25γ, ΛΑ 1248, 65 (+1*).—44. P 28ε, ΛΑ 2895, 145 (+1+64).—45. P 32, ΛΑ 1176, 21(+1*).—46. Υ, ΛΑ 1337, 21(+5+64).—47. Υ, ΛΑ 1239, 107(+1).—48. BB, 1241, 5(+1).—

2B. Τὸ ψάρεμα μετὸ πιθάρι. Ἡ ἄλεπού πείθει τὸ λύκο νὰ ψαρέψῃ μπαίνοντας στὴ θάλασσα μ' ἓνα πιθάρι (ἢ με φλασκιά) δεμένα στὴν οὐρά (ἢ στὸ λαιμό) του. Τὸν στέλνει ὅλο καὶ πιὸ βαθιά, γιὰ νὰ πιάσῃ τάχα μεγάλα ψάρια. Ὁ λύκος πνίγεται. (Συν. σὰν συνέχ. στὸν Τ. 123). "Ὅταν κατὰ τινα τρόπον ὁ λύκος σώζεται, ζητεῖ νὰ ἐκδικηθῇ, ἀλλὰ πάλιν τὴν παθαίνει. Βιβλιογρ.: BP II 111. Ν. Γ. Πολίτης, Λαογρ. 5(1915) 459-68. Μέγας IV ἀρ. 10, V ἀρ. 1 σ. 208.

1. Α 3. Κῆρυξ Αἰγίνης 3, 1949, φ. 3, σ. 109(+123+1). — 2. Ι 17 ΔΙΕ 1, 278(+123+1). — 3. Κ 5, Λαογρ. 4, 301(+123). — 4-5. Κ 5, Λουκάτος σ. 12 ἀρ. 11: ἡ ἄλεπού με τ' ἀρνάκι της κι ὁ λύκος (+123). — Χριστοδουλόπουλος σ. 67. — 6. Λ 7, Ρήγας 2, 155, 5. — 7. Σ 2, Θρακικά 17, 111, 46(+123). — 8. Σ 8, Ἀρχ. Θρ. Θησ. 4, 170, 1(+1) (=ΛΑ 311, 89, 1). — 9. Σ 8α, Ἀρχ. Θρ. Θησ. 5, 184(+15+1). — 10. Σ 16 β, Θρακικά 17, 155, 47: Ἡ κερά Μαρία κι ὁ κύρ Νικόλας (+1+*1Α+41**). — 11. Χ 4, Μέγας IV ἀρ. 10, σ. 165 (+123). — 12. Ψ 7, Μικρ. Χρον. 4(1948) 252(+123). — 13. ΛΑ 2γ Taubhi-Car. ἀρ. 6, σ. 31(+1)

14. Η ια, ΛΑ 1205, 23(+15+123). — 15-16. Ι 1γ. ΛΑ 1203, 87(+41**+41), — σελ. 33(+123+1+*30Α+41**). — 17-18. Ι 1ς, ΛΑ 1206, 171(+1+5). — ΛΑ 1208, 7(+123+*1Α+41**+1). — 19-24. Ι 1 ζ, ΛΑ 1214, 2. 16. 25. 37. 51. 77(+1). — 25. Ι 1 ιε'. ΛΑ 1204, 39(+123+1). — 26. Ι 6α. ΛΦ 1413, 1(+*1Α). — 27. Ι 8 κβ'. ΛΑ 1192, 71(+*1Α+41**+5+1+2Β). — 28. Ι 8 δ ΛΑ 1194, 47 (+123+1). — 29. Ι 10, ΛΑ 1350, 25(+123+*30Α). — 30-31. Ι 16 θ ΛΑ 1219, 2. ΛΑ 1223, 188(+1). — 32. Ι 16 θ, ΛΑ 1222, 42. — 33. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 127(+123+1). — 34. Ι 16 ια, ΛΑ 1225, 25 (+123). — 35. Ι 18 ε, ΛΑ 1225, 33(+123+1) στή συν. 45, 25-41. — 36. Κ 3 ζ, ΛΑ 2276, 445(+15). — 37-38. Κ 5, ΛΑ 1218, 17 (+123+1). — 39. Κ 5, ΛΦ 1205, 17 (+123).

40-41. Κ 5α, ΛΑ 1210, 143 (+123+15+5+123). — 42. Κ 5α, ΛΑ 1213, 95 (στήν αστ. 41). — 43. Λ 1, ΛΑ 1172, 35 (+123+1) γιὰ κρεμάει στὴ ράχη τοῦ λύκου δυὸ βαρελάκια, γιὰ νὰ ψαρέψῃ κολιόσις). — 44. Λ 3α, ΛΑ 1543, 73(+123+1+41**): γιὰ νὰ ψαρέψουν πλέοντας στὴ θάλασσα, ἡ ἄλεπού καβαλλάει ἓνα κολοκύθι, ὁ λύκος ἓνα πιθάρι: πνίγεται). — 45. Λ 3β, ΛΦ 816, 5. — 46. Μ 6 α, ΛΑ 1684 Β' 37(+20D*+122J+15+9B). — 47. Ν 5. ΛΑ 2248, 242-47(+64+1). — 48. Ο, ΛΦ 1210, 1-3(+15). — 49. Ο 8α, ΛΦ 1546, 13(+123+1). — 50. Ρ, ΛΑ 2761, 355 (1+3+4). — 51. Ρ 1, ΛΑ 1175, 220. — 52. Ρ 1, ΛΑ 1178, 5(+123). — 53. Ρ 1, ΙΑ 730, 261. — 54. Ρ 1, ΛΑ 1177, 177(+123). — 55. Ρ 1, ΛΑ 1175, 39(+123+1). — 56. Ρ 1, ΛΑ 1234, 5(+1). — 57. Ρ 2, ΛΑ 235, 54(+123+1). — 58-60. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1235, 9-12. 51-52, 59-60(+123). — 61. Ρ 2 ιγ ΛΑ 1235, 47-50(+1+123+15). — 62. Ρ 8 β, ΛΑ 1326, 35(+1+41**). — 63. Ρ 10, ΛΑ 1245, 13(123+1). — 64. Ρ 18 β, ΛΑ 1174, 39(+1). — 65. Ρ 18 ε. ΛΑ 2785, 28(+1+3+4+5). — 66. Ρ 21α, ΛΑ 1184, 31(+1). — 67-69. Ρ 22, ΛΑ 1183, 7-9 (+1+2+30), σ. 27-28(+1), σ. 31-32(+64). — 70. Ρ 22ε, ΛΑ 1183, 51. — 71. Ρ 22 ζ, ΛΑ 3168, 119(+1+4). — 72. Ρ 25γ, ΛΑ 1247, 43 (+123+1). — 73-74. Ρ 25δ, ΛΑ 1248, 29, σ. 35(+15+1). — 75. Ρ 25ε, ΛΑ 1248, 5(+1). — 76. Ρ 26, ΛΑ 1248, 15(+123+1). — 77. Σ 1, ΛΑ 1175, 23(+123). — 78. Σ 5, ΛΑ 1326, 61

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(+1).— 79. Σ 8, ΛΑ 311, 89(+1).— 80. Σ 21α, ΛΑ 1184, 15(+123+41**+1).— 81. Σ 23, ΛΑ 1250, 1-2.— 82. Σ 30ε, ΛΑ 1172, 1(+1).— 83. Τ 1 ΛΑ 1289, 96(+123+1+41**).— 84. U, ΛΦ 605, 11(+123).— 85. X 4, ΛΦ 57, 1(+123).— 86. X 4, ΛΦ 1607, 1(+123).— 87. X 4, ΛΑ 1181, 165 (+123) = Μέγας IV αρ. 10.— 88. Ω 8α ΚΕΕΚ 89, 79, 1(+60+64).

*2Ε. Ἡ ἀλεπού, ἀφοῦ κατάφερε νὰ γδάρουν τὸ λύκο, τὸν συμβουλεύει, γιὰ νὰ βγάλῃ καινούργιο πετσί, νὰ κυλιστῇ στ' ἀγκάθια ἢ νὰ ζυγώσῃ στὴ φωτιά.

1. I 1, ΛΑ 1206, 47(+123+122N*).— 2-4. I 1ε', ΛΑ 1204, 91(+1+41**), 55, 85.— 5. I 8 κβ', ΛΑ 1192, 133(+123+41).— 6. I 9δ, ΛΦ 1450, 8 (+123, +*15Α).— 7. I 10, ΛΑ 1350, 13(+41+5).— 8. I 12ιβ' ΛΑ 1173, 69(+41 +*30Α).— 9. I 13, ΛΦ 1014, 13-18(+41+123).— 10. I 17 ζ', ΛΦ 1707, 21-25 (+41).— 11. I 17, ΛΦ 1238, 4-8: Στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκ', θὰ χορέψ' κωλοραβδάκ' (+123+41+4).— 12. I 17β, ΛΑ 1228, 27(+41).— 13. Λ 3α, ΛΑ 1543, 73-76 (+123+1+41**+2B).

3. Ἡ ἀλεπού ἀλείφει τὸ κεφάλι της μὲ γιαούρτι (μυζήθρα, προζύμι) καὶ λέει πὺς τάχα τῆς βγήκαν ἔξω τὰ μυῖα. Τρομάζει τὸν λύκο. (Συνεχίζεται συνέχεια μετ' Α' 7η. 4). Eberh - Bor. T. 5 (Mot. 5-6).

1. ΛΑ 2ζ'. Taubbi - Car. 277(+4).— 2. H 2, ΛΑ 1322, 97: οἱ κουμπάροι (+4+*44B).— 3. H 3γ, ΛΑ 1209, 51-52: ἀλεπού, λύκος καὶ ἀρκούδα (+2+4+15).— 4. I 18, ΛΑ 2328, 23-25 (+123+41**+4).— 5. I 16 θ, ΛΑ 1223, 115(+4).— 6. I 17, ΛΦ 1180, 1-3 (+2005+123+41+4+*30Α).— 7. I 18 ε, ΛΑ 1225, 33(+123+1+2B+41+4).— 8. P 22 ζ ΛΑ 2761, 355-7 (+1+2B+4).— 9. P 1, ΛΑ 1174, 181-182 (+41+4).— 10. P 2 ιγ ΛΑ 1235, 79(+4+1).— 11. P 8β ΛΑ 1384 1-10 (+1+2B+4+5).— 12. P 18 ε ΛΑ 2785, 28-30(+1+2B+4+5).

4. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν ἄρρωστη. Ὁ λύκος τὴν παίρνει στὴ ράχη του. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 5 (Mot. 6).

1. M 2, Hahn 2, 93=Pio 209=Δροσίνης, Α' 156-158(+*1Α. Ὁ λύκος πέφτει στὴν παγίδα κι ὁ χωρικός τὸν γδέρνει ζωντανό! ὁ λύκος φοβερίζει τὴν ἀλεπού κι αὐτὴ τὸν καταφέρνει νὰ τὴν πάῃ καβάλλα ὡς τὴ φωλιά της' ἐκεῖ ξεφεύγει).— 2. ΛΑ 2 ζ. Taibbi - Car. 277-278: ὁ λύκος κ' ἡ ἀλαπούδα, συντροφιά στὴ στάνη τοῦ τσοπάνη, (+3), τὸ τραγοῦδι τῆς ἀλεπούς: νάρο, νάρο, ὁ πεθαμένος σηκώνει τὸ ζωντανό!— 3. H 2, ΛΑ 1322, 97: οἱ κουμπάροι (+3+*44Α).— 4. H 3γ, ΛΑ 1209, 51 (+2+3+15).— 5. H 3 ιε, ΛΑ 1209,

47(+15+5).—6. I 13, ΛΑ 1347, 13-15(στην αρχή T. 41, ἡ ἄλεπού καβαλλάει τὸ λύκο, τάχα γιὰ νὰ τοῦ διώχῃ τις μυῖγες· τσιμπώντας τον τρώγει χαψιές ἀπὸ τὸ κορμί του· λέει πὼς τάχα τοῦ βγάζει τις μυῖγες, συνεχ. ἀρ. 5).—7. I 13, ΛΑ 1347, 31(+41).—8. I 16θ, ΛΑ 1223, 115 (+3. Τὸ τραγούδι τῆς ἄλεπούς: ὁ ἄρρωστος πάει τὸ γερό)..—9. I 17, ΛΦ 1180, 1-3 (+*2005, +123+41+*30A).—10. I 17, ΛΦ 1238, 4-8: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι θὰ χορέψ' κωλοραβδάκι (+123+41+*44A· τάχα γιὰ νὰ τοῦ διώχῃ τις μυῖγες, τοῦ κόβει ἕνα-ἕνα κομμάτια ἀπὸ τὸ κορμί του).—11. I 18, ΛΑ 2328, 23-25 (+123+41**+3, ρίχνει τὸ λύκο στὸ ποτάμι.—12. I 18ε, ΛΑ 1225, 33-34 (+123+1+2B+41+3: στὸ δρόμο ἡ ἄλεπού τσιμπάει τὸ λύκο μὲ βελόνες). 13. I 10ζ', ΛΑ 1191 23-25(+1+41**+5).—14. A 1, ΛΑ 1172, 27-28(+41: Τὸ τραγούδι: Βγᾶτε νὰ ἰδῆτε τὸ σκοτωμένο καὶ τὸ δαρμένο πού σηκώνει τὸ χορτάτο καὶ τὸν παραπαμένο).—15. P; ΛΑ 2761, 355-7(+1+2B+3: «ἄρρωστος γερό κουβαλᾷ», λέει στὸ λύκο πὼς τάχα παραμιλάει ἀπ' τὸν πυρετό).—16 P 1, ΛΑ 1174, 181(+41+3: ὁ πληγωμένος κουβαλάει τὸ γερό)).—17. P 2 ιγ, ΛΑ 1235, 79(+3+1: ὁ ἄρρωστος περὶ τὸ γερό).—18. P 8β, ΛΑ 1384, 1-10(+1+2B+3+5: «ἄρρωστος τὸ γέρο κουβαλεῖ»).—19. P 11α, ΛΑ 1202, 133-5(+1+41**+5).—20. P 11β, 42, 182, 79-80(+1+2: ἄρρωστος γερό φέρνει).—21. P 18ε, ΛΑ 1162, 99(+1+2B+3+5).—22. P 22ζ, ΛΑ 3168, 119(+1+2B).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5. Τὸ τραῦγμα τοῦ ποδιοῦ. Ἡ ἄλεπού φέρνει ὡς μιὰ κουφάλα δένδρου. "Ὅταν ὁ τσοπάνης (ὁ κυνηγός) τῆς τραυᾷ, σὺ τοῦ μὲ τὴν ἀγκλίτσα, φωνάζει: «τραυᾷ, γάιδαρε, τὴ ρίζα». "Ὅταν τραυᾷ τὴ ρίζα, φωνάζει: «ὦχ, ποδαράκι μου! Συχνὰ ἀντὶ τσοπάνη ὁ λύκος καὶ τότε «δάγκμα τοῦ ποδιοῦ», σὰν συνεχ. στὸν T. 15. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 6 (Mot 5-6). Bödker 675.

1-2. O 2γ Hahn 2, 100 ἀρ. 89=Pio 31(+15).—Hahn 2, 306, παραλ. στὸν ἀρ. 89(+15).—3. K 5 Λουκάτος ἀρ. 2, σ. 4(+15).—4. Ψ' 1 RHR 10 (1884) 77(+*1A+41**).—5. B 1γ ΛΑ 1273, 147-8(+15).—6. Δ 4γ ΛΑ 1173, 43 κέ. (+9B).—7. E 1γ ΛΦ 531, 1-2 (+15).—8-10. Z 28 ΛΑ 1256, 18-19. 27-28 (+15). 38-42.—11-12. Z 28 ΛΑ 1257, 5-6 καὶ 23-24 (+15).—13. H 1 η ΛΑ 1185, 39-41(+15).—14-20. H 2β ΛΑ 1216, 21. 31. 33. 41. 65. 8. 123 (ἔλα ἔνωμ. μὲ 15).—21-23. H 2 ΛΑ 1322, 7. 13. 37(ὁμ. +15).—24. H 2 ζ, ΛΑ 1209, 13 κέ: (+64).—25. H 2 θ ΛΑ 1320, 89(+15).—26. H 18 ΛΑ 1209, 63(+15+122 J).—27. H 3 β, ΛΑ 977 (+*1A+41**+15).—28. H 3 γ ΛΑ 766, 21 (+5).—29. H 3 ιε, ΛΦ 1562, 14-16.—30-32. H 3 ιε. ΛΑ 1209, 15(+123+*30A), σ. 17(+15), σ. 47(+15+4).—33. Θ 1α ΛΑ 124, 115, 18(+15).—34. Θ 1 ιγ', ΛΑ 1254, 35(+15).—35. Θ 1 ιε', ΛΑ

1255, 11(+15+44). — 36-37. I 1ε ΛΑ 1206, 161(+15). — σ. 171(+1+2B). 38-39. I 2α ΛΑ 1204, 35-38(+123+*30A), σ. 101-103(+*1A+41**). — 40. I 7α ΛΦ 722, 17(+41). — 41-42. I 8 ιγ', ΛΑ 1192, 3(+15), σ. 71(+*1A+41**+1+2B). — 43-44. I 8 β. ΛΑ 1186, 7(+*1A+41**). ΛΑ 1195, 49(+*30A. — 45. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 62(+*1A+41**). — 46-49. I 10 ΛΑ 1341, 723 και 47(+41). ΛΑ 1344, 23 και 37(+123+*30A). — 50. I 10 ζ'. ΛΑ 1191, 25(+*1A+41**). — 51. I, 11, ΛΦ 876, 50(+15+*30A). — 52. I, 11α ΛΦ 1200, 1(+15). — 53. I 12. ΛΦ 876, 17(+15+*30A). — 54. I 12α' ΛΦ 1478, 2(+15). — 55. I 11ιγ' ΛΑ 1332, 21(+15). — 56-60. I 13. ΛΑ 1347, 13-15(+41+4). ΛΑ 1348, 15(+41). ΛΑ 1349, 23(+15). ΛΑ 1350, 13(+41+*44B). ΛΑ 1352, 14(+123+30). — 61 I 14β. ΛΦ 829, 5(+123+*30A). — 62. I 16α, ΛΑ 1330, 11(+15). — 63. I 16ια' ΛΑ 1226, 11(+15). — 64. I 16ιβ', ΛΑ 1227, 13(+15). — 65. I 21α' ΛΦ 1873, 37(+123+*30A). — 66. I 21γ, ΛΦ 103, 5-8(+15). — 67. K 1 θ. ΛΑ 2324, 355(+15). — 68. K 5β, ΛΑ 1210, 43(+15). — 69. K 6, ΛΑ 1215, 61. — 70. Λ 1, ΛΑ 1172, 19(+15). — 71. Λ 2α ΛΦ 888, 5(+154). — 72. Λ 4, ΛΦ 377, 1-3 (+154). — 73. Λ 4δ, ΛΦ 1038, 5(+15). — 74-77. O 2, ΛΑ 1292, 188(+*1A+41**). 190(+15). ΛΑ 1298, 548(+*1A+41**). — 75. O 3, ΛΑ 1293, 190(+*1A). — 78. O 2γ, ΛΑ 3018, 130(+*1A). — 79. O 4δ, ΛΦ 730, 2-4(98). — 80. O 8, ΛΑ 1261, 3-4(+15+*30A). — 81. O 8β, ΛΑ 1260, 3-4(+*1A+41**+15+5). — 82-83. Π 3, ΛΑ 2301, 322(+41**). — 84. P 1, ΛΑ 1174, 140(+15). — 85. P 5α ΛΦ 947, 14-16(+1+3+4+5+15+5). — 86. P 8β. ΛΑ 1384, 1-10(+1+3+4+5). — 87. P 11α ΛΑ 1202, 133(+*1A+41**+4+5). — 88. P 18 ε ΛΑ 2785, 28-30(+1+2B+3+4). — 89. P 22, ΛΑ 1183, 1 (+15). — 90. Σ 19. ΛΑ 147, 10 (ἀντὶ λύκου: κυνηγός). — 91. Σ 23 ΛΑ 1250, 1. — 92. Υ, ΛΑ 1337, 21(+2+64).

6. Ὁ πετεινὸς στὸ στόμα τῆς ἀλεπούς· τὴν προκαλεῖ νὰ μιλήσῃ· ἔτσι γλυτώνει ἀπὸ τὸ στόμα τῆς [Mot. K 561. 1]. BP II 207 κέ. Wienert 52 (ET 118), 98 (ST 124). Bödker 601, 630.

1. I 8 λα'. ΛΑ 1192, 141(+61): ὁ πετεινὸς λείει στὴν ἀλεπού νὰ πῇ στοὺς παλιοχωριάτες, πὼς ὁ πετεινὸς εἶναι δικὸς τῆς! — ξεφεύγει. — 2. Ξ 5α, ΛΑ 1383, 23(+61) ὁμ. —

9A. Ὁ ποτηρὸς σύντροφος. Στὸ χωράφι (στὸ ἀλώνι) ὁ λύκος θερίζει (ἀλωνίζει), ἡ ἀλεπού προφασίζεται πὼς βαστάει τὸ βράχο νὰ μὴν πέσῃ στὸ κεφάλι τοῦ λύκου [Mot. K 1251. 1]. Ἀπάτη καὶ στὴ μοιρασιά, ὅπως T. 9B. Βλ. BP III 340 A², καὶ Πολίτην, Λαογρ. I, 1909, 323 κέ. Μέγαν I ἀρ. 2 καὶ III ἀρ.

2. Πολύ συχνά ἀντὶ λύκου σύντροφος ὁ κάβουρας καὶ τότε ἀκολουθεῖ ἀγὼν δρόμου, ὥπως στὸν T. 275.

I. Α 5. Μέγας I ἀρ. 2, III ἀρ. 2(=ΛΑ 672, 44). Ἀπάτη καὶ στή μοιρασιά τοῦ καρποῦ, T. 9B. — 2. Λελέκου Ἐπιδόρπιον Α' 290: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 3-4. Κ 5, Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 17: ὁ κάβουρας κ' ἡ ἀλεπού (+275), καὶ σ. 21 ἀρ. 23. — 5. Λ 5, Πέρδικα 2, 108 ἀρ. 2: ἡ γιαλοπού τσ' ὁ κάβρας (+275). — 6. Ω 3α, Κληρίδης, Ἰστ. ζώων ιε'-ις': ἡ ἀλουπού τζ' ὁ κάουρας (+275). — 7. Ἀδ. τ. Αἰνεία Παραμ. 1: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (+275). — 8-9. Γ 2, ΛΑ 1272, 1: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (+275), σελ. 33(ὅμ.). — 10. Ε 1β. ΛΦ 1040, 1-2: ἀλ. καὶ κάβ. (+275). — 11. Ζ 28 ΛΑ 1257, 19: ἀλεπού καὶ λύκος (+9B). — 12-17. Η 1α ΛΑ 1205, 19-21: οὐ κάβρας κ' ἡ γιαλπέντζου (+275), 41-42 (ὅμ.), 69-70 (ὅμ.), 55: ὁ λύκος κ' ἡ ἀλπού (+9B), 77-78 (ὅμ.), 98 (ὅμ.). — 18. Η 1 ΛΑ 1335, 1: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+9B. ὁ κάβ. ἐκδικεῖται: φέρνει ἕναν σκύλο κ' ἡ ἀλεπού κρύβεται στ' ἄχερα· ὁ σκύλος, ποὺ ψάχνει γιὰ τὸ παπούτσι του (βλ. T. 200) ἀρπάζει τὴν ἀλεπού ἀπ' τὸ πόδι καὶ τὴν τρώει). — 20. Η 1 η, ΛΑ 1187, 28-4 ὁ κάβουρας καὶ ἡ ἀλεπού (+275). — 21. Η 2α, ΛΑ 1175, 11-12: ἀλεπού καὶ κάβ. (+275). — 22-23. Η 2β ΛΑ 1216, 53: ἀλεπού καὶ κάβ. (+275), σ. 149 (ὅμ.). — 24-25. Η 2η ΛΑ 1216, 67: ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού (+275), σ. 115: ἀλεπού καὶ κάβ. (+275). — 26. Η 3 ΛΑ 1241, 125: οὐ κάβ. καὶ κάβ. (+275). — 27. Η 3γ ΛΑ 766, 99-100 ἀρ. 35: ἀλεπού καὶ κάβ. (+275). — 28-29. Η 3ζ ΛΑ 1209, 23: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), 27 (ὅμ.). — 30. Η 3 ιε ΛΑ 1209, 67: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 31. Η 3 στ ΛΑ 1209, 35 (+275). — 32. Θ 1κ ΛΑ 1254, 27: κάβουρας καὶ ἀλεπού (+275). — 33. Ι 1 ΛΑ 1201, 23-25: ἡ ἀλεπού κι ὁ κάβουρας (+275). — 34-53. Ι 1 ΛΑ 1206, 103: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), 105 (ὅμ.), 107 (ὅμ.), 109 (ὅμ.), 111 (ὅμ.), 115 (ὅμ.), 117 (ὅμ.), 119 (ὅμ.), 123 (ὅμ.), 125 (ὅμ.), 127 (ὅμ.), 175: ἀλεπού καὶ λύκος, (+9B), 39-41: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), 43 (+275), 95 (ὅμ.), 97(ὅμ.), 99 (ὅμ.), 101(ὅμ.). 61 (+1+2B). 63 (ὅμ.). — 54-56. Ι 1 ΛΑ 1207, 55: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 75 (ἡ ἀλ. κρατᾷ τὸ βουνὸ νὰ μὴν τοὺς πλακώσῃ (+275), 77 (+275). — 57-63. Ι 1ε ΛΑ 1208, 28: κάβ. καὶ ἀλ. (+275), 73 (ὅμ.), 103(+275), 105(+275), 107(+275) 111(+275), 113 (ὅμ.). — 64-65. Ι 1γ ΛΑ 1202, 92: ἀλεπού καὶ λύκος (+9B). — 175: κάβ. καὶ ἀλ. (+275). — 66-67. Ι 1γ ΛΑ 1203, 77: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 159 (ὅμ.). — 68-71. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 22-24: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 41 (ὅμ.), 55 (ὅμ.), 75 (ὅμ.). — 72-76. Ι 2α ΛΑ 1204, 17: κάβ. - ἀλεπού (+275), 57-59 (ὅμ.), 98-99 (ὅμ.), 133-5 (ὅμ.), 67: λύκος-ἀλεπού (+9B). — 77. Ι 6α. ΛΑ 1196, 31: κάβ. - ἀλ. (+275). — 78-85. Ι 8 ΛΑ 1186, 208: ἀλεπ. - κάβ. (+275), 110 (ἡ ἀλ. στή μοιρασιά θέλει τὸν καρπό, γιατί κουράστηκε κρατῶντας τὸ βουνό· ἀγὼν δρόμου, 275). — ΛΑ

1194, 79: κάβ. - άλ. (+275), 83 (όμ.) — ΛΑ 1325, 7, (όμ.), 17 (όμ.), 27 (όμ.), 31 (όμ.).— 86-87. I 8 λα'. ΛΑ 1192, 170 (+275). — ΛΑ 1190, 52: άλ. - κάβ. (+275).— 88. I 8 β ΛΑ 1190, 81: άλ. — κάβ. (+275).— 89. I 8 δ ΛΑ 1194, 17 (+275).— 90-92. I 8 θ ΛΑ 1191, 1: άλ. - κάβ. (+275), 21-23 (όμ.). — ΛΦ 655, 14 (όμ.).— 93-94. I 8 λα ΛΑ 1195, 35: άλεπ. - κάβ. Κριτής στὴ μοιρασιὰ ἡ χελώνα· τοὺς βάζει νὰ τρέξουν, ὅπως 275), σελ. 45: ἡ άλεπού τάχα πάει στὸ δάσος νὰ πιάσῃ λαγὸ γιὰ τὸ φαί τους (+ 275).— 95. I 8 κδ' ΛΑ 1194, 57: άλ. - κάβ. (+275).— 96. I 8 κε' ΛΑ 1232, 13-15(+275). — 97-99. I 9 ΛΑ 1198, 1: άλ. - κάβ. (+275), 3 (όμ.), 9 (όμ.). — 100. I 9α ΛΑ 1197, 31-32: άλ. +λύκ. (+9B).— 101-103. I 9 ς ΛΑ 1200, 3: άλ. - κάβ. (+275), 15 (όμ.), 63(όμ.), 5: άλεπού καὶ χελώνα (+9B). — 105-113. I 10 ΛΑ 1344, 13: άλ. - κάβ. (+275), 27 (όμ.), ΛΑ 1351, 11 (όμ.), 57 (όμ.), ΛΑ 1353, 8 (όμ.), 21 (όμ.), 31 (όμ.), ΛΑ 1354, 19 (όμ.), 31 (όμ.).— 112-113. I 10β ΛΑ 1352, 1(+275), 35 (όμ.).— 116-118. I 10θ ΛΑ 1345, 3(+275), 19 (όμ.), 31 (όμ.).— 119. I 11α ΛΑ 1324, 17(+275. — 120-124. I 13 ΛΑ 1347, 39 (+275), 43 (όμ.), ΛΑ 1348 (όμ.), ΛΑ 1350, 27: άλεπού, λαγὸς καὶ κόπρος. Οἱ κότεροφοὶ στὸ χωράφι (+9B), 35(+275). ΛΑ 1343, 21 (+275). — 125-128. I 11β ΛΑ 1280, 49: άλ. - κάβ. (+275), 84 (όμ.), 105 (όμ.), 107-109 (όμ.), 141 (όμ.), 147 (όμ.), 170 (όμ.), 189 (όμ.), 222 (όμ.), 215-7 (όμ.), 282-4 (όμ.), 307-9 (όμ.), 323-6 (όμ.).— 139-142. I 14α ΛΑ 1281, 105-7: άλ.-κάβ. (+275), 377-9 (όμ.), 425-427 (όμ.), 275-6: άλ. - κάβ. (+9B+15). — 143-148. I 14α ΛΑ 1282, 126-8: άλ. - κάβ. (+275), 235 (όμ.), 423-5 (όμ.), 449 (όμ.), 489 (όμ.), 493 (όμ.).— 149-174. I 14α ΛΑ 1283, 1(+275), 20-22 (όμ.), 49-54 (όμ.), 57-61 (όμ.), 63 (όμ.), 75 (όμ.), 79 (όμ.), 93-95 (όμ.), 96 (όμ.), 98-100 (όμ.), 101 (όμ.), 113 (όμ.), 115 (όμ.), 119 άλ.-λύκ., 123 (όμ.), 143 (όμ.), 159, 173-5 (+275), 211 (όμ.), 213 (όμ.), 217-219 (όμ.), 229 (όμ.), 232-4 (όμ.), 299 (όμ.), 305 (όμ.), 313-315 (όμ.), 351 (όμ.). — 175. I 15 ΛΦ 710, 8(+275).— 176-193. I 15γ ΛΑ 1230, 39: άλ - κάβ. (+275), 41 (όμ.), 53 (όμ.), 61 (όμ.), 69 (όμ.), 71 (όμ.), 73 (όμ.), 77 (όμ.), 83 (όμ), 89 (όμ.), 93 (όμ.), 103 (όμ.), 105 (όμ.), 111 (όμ.), 115 (όμ.), 119 (όμ.), 127: λύκος - άλεπού (+9B), 129 (όμ.).— 194. I 16α ΛΑ 2934, 160: άλ. - κάβ. (+275). — 195. I 16γ ΛΦ 626, 11 (+275).— 196-214. I 16θ ΛΑ 1219, 9-11: άλ.-κάβ. (+275) ΛΑ 1220, 5: άλ. κάβ. (+275), 40 (όμ.), 51 (όμ.), 55 (όμ.), ΛΑ 1221, 15 (όμ.), 26 (όμ.), 37 (όμ.), 54 (όμ.), 66 (όμ.), 90 (όμ.) ΛΑ 1222, 9 (όμ.), 43 (όμ.), 67 (όμ.), 140 (όμ.), 145-149 (όμ.), 192 (όμ.), 222-4 (όμ.), 91-95: άλ.-λύκος (+15).— 215-221. I 16 ΛΑ 1223, 127: άλ. - κάβ. (+275), 129 (όμ.), 145 (όμ.), 154-6 (όμ.), 175 (όμ.), 183 (όμ.), 211 (όμ.).— 222. I 16 κ. ΛΑ 1226, 17: άλ.- κάβ. (+275). — 223-224. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 37 (+275), 75-77(+275). — 225-230. I 17β ΛΑ 1228, 5: άλ. - κάβ. (+275), 9 (όμ.), 15 (όμ.), 23 (όμ.),

77 (ὅμ.), 69: ἄλ. λύκ. (+9B). — 231-233. I 18ε ΛΑ 1225, 1-2: ἄλ. - κάβ. (+60+275), 11-13: ἄλ. - σκαντζόχ. (+275), 37 (ὅμ.). — 234. I 20α ΛΑ 1279, 1 (+275). — 235-236. K 5 ΛΑ 1218, 13-14: ἄλ. - κάβ., 55-56 (+275). — 237-239. K 5β ΛΑ 1210, 107-9: ἄλ. - κάβ. 'Η ἄλεπου ἀνεβαίνει στὸ βουνὸ νὰ κοιτάξῃ μὴπως πέσῃ κανέννας βράχος (+275), 111: ἄλεπου καὶ βάτραχος (+275), 83-85: ἄλ. - χελώνα (+275. — 240. K 7 ΛΑ 1331, 3-4(+275). — 241. Λ 1 ΛΑ 1172, 11-14 βάτραχος καὶ ἄλεπου (+275). — 240. Λ 1ε ΛΑ 1275, 27: ἄλ. - κάβ. (+275). — 243. Λ 4. ΛΦ 682, 6-8(+275). — 244. O 2α ΛΑ 1185 21-23: ἄλ. - λύκ. (+9B). — 245. O 4α ΛΑ 1258, 1-2 (+9B). — 246-248. O 8 ΛΑ 1262, 19: ἄλ. - λύκ. (+9B). — ΛΑ 1264, 11 ἄλ. - κάβ. (+275). — ΛΑ 1265, 15: λύκ. - ἄλ. (+9B). — 249. O 8β ΛΑ 1260, 5(+275). — 250. O 15 ΛΑ 976, 222-226: ἄλ. - κάβ. (+275). — 251-252 Π 3, ιζ ΛΑ 1270, 17: ἄλ. - κάβ. (+275), 23 (ὅμ.). — 253 Π 9α ΛΑ 1269, 7-8(+275). — 254. P1 ΛΑ 1175, 168-169: ἄλ. - λύκος (+9B). — 255. P 2ς' ΛΑ 1175, 9-10: ἄλ. - κάβ. (+275). — 256-260. P 2ιγ ΛΑ 1235, 71(+275), 73 (ὅμ.), ΛΑ 1236, 71 (ὅμ.), 73 (ὅμ.), ΛΑ 1237, 27(+275). — 261. P 10, ΛΑ 1245, 34. λύκ. - ἄλ. (+9B). — 262. P 11ς' ΛΑ 1182, 88: σπουργίτης καὶ ἄλεπου· ἡ ἄλ. κρατᾷ τὸν σπυργίτη τῆς τὰ σύννεφα γιὰ νὰ μὴ ρίξουν βροχὴ (+9B). — 263. P 21ε ΛΑ 1284, 33(+275). — 264. P 21α ΛΑ 2897, 55: ἄλ. - λύκ. (+9B). — 265. P 22α ΛΑ 1183, 61: ἄλ. - λύκ. (+9B). — 266. P 22ς' ΛΑ 1183, 75-77(+9B). — 267. P 23γ ΛΑ 1247, 17 (+9B), 35 (ὅμ.). — 269. Σ 1 ΛΑ 1206, 57-58: ἄλ. - λύκ. (+1+15+41+2B). — 270. Σ 1 ΛΑ 1249, 51: ἄλ. - κάβ. (+275). — 271. Σ 14 ΛΑ 1117, 1(+9B). — 272-3. Σ 30 ΛΑ 1287, 34(+9B), 47(+275). — 274. Σ 30 δ ΛΑ 1317, 1(+275). — 275. T 1 ΛΑ 1289, 90(+275). — 276. T 1ε ΛΑ 1288, 69 (+275). — 277. T 2ιβ ΛΑ 1290, 124(+275). — 278. Υ' ΛΑ 1233, 25: ἄλ. - σκαντζόχοιρος (+275). — 279. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασσα 5409-5410: χελώνα καὶ ἄλεπου (+9B). — 280. Ω 13, ε'. ΚΕΕΚ 73, 245, 2(=Μαθητ. Φλόγα, Α' 1969, 70): 'Η ἄλουπου τζι ὁ κάουρος (+275). — 281. Ω 8α ΚΕΕΚ 69, 171. 282. Ω ΛΦ 1345, 1-3: ἄλ. - κάβ. (+275). — 283. ΑΑ 2α, ΛΑ 341, 14-20 ἐ ριτσάρα τζαὶ ἐ λιπουῖνα (+275). — 284. ΑΑ 2α ΛΑ 341, 11-13: ἐ πουπουσ-σχια (=λέλεκας) τζαὶ ἐ ἀλιπουῖνα. Στὴ μοιρασιά τοῦ καρποῦ ὁ λέλ. ἐκδι-κεῖται, ὅπως στὸν T. 154 III [Mot. K 235]. —

9B. Στὴ μοιρασιά τοῦ καρποῦ ἡ ἄλεπου παίρνει τὸ στάρι, ὁ λύκος τὸ πολὺ τὸ ἄχερο [K 171, 2].

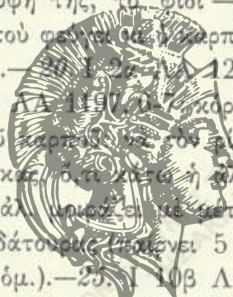
Βλ. BP III 355, 363 n. 1.

1. Α 5 Μέγας I ἀρ. 2(= ΛΑ 672, 44, ἔτ. 1914), Μέγας III ἀρ. 2(+9B). —
2. I 9. Πολίτης, Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 40 (+9A) = Λουκᾶτος σ. 21 ἀρ.

23.— 3. Ξ 5α, Κρητ. Ἑστία, 6(1954) τευχ. 50 σ. 25: ἡ καλογιαννοῦ (νυφίτσα), ὁ τρουλίτης (κορυδαλός) κι ὁ σκύλος· στὸν θερισμὸ ἡ καλ. δίνει στὸν τρουλίτη νὰ φάῃ τίς ρίζες, ἡ ἴδια τρώει τίς τροῦλες (κορυφές)· ἀπὸ τὰ σκόρδα κρατάει τίς ρίζες καὶ στὸν τρουλίτη δίνει τίς τροῦλες. Ἐκδίκησης τοῦ τρουλίτη: κρύβει σ' ἓνα λάκκο τὸν σκύλο κι ὁ σκύλος κυνηγáει τὴν καλ. (+154 IV). — 4. T 1 Λεσβιακά 3, 56 (+275). —

5. A 2 ΛΑ 1324, 35.—6. Δ 4γ ΛΑ 1173, 43(+5).—7. Z 2 δ. ΛΑ 1257, 19(+9A).—8-11. H 1 α ΛΑ 1205, 55(+9A), 77(δμ.), 98(δμ.), ΛΑ 1321, 41(+9A).—12. H 2 α ΛΑ 1175, 11(+9A).—13. Θ 1 ΛΦ 852, 26 (ὁ λύκος καταλαβαίνει τὴν πονηριὰ καὶ ἡ ἀλεπού φωνάζει πῶς ἐρχεται κυνηγός· ὁ λύκος τρυπώνει στ' ἄχερο, ἡ ἀλεπού βάζει φωτιά καὶ ὁ λύκος καίγεται).—14-16. I 1 ΛΑ 1206, 175 (+9A), 61(+1+9A), 63(δμ.).—17. I 1 ΛΑ 1208, 103: λύκ. - ἀλεπ. - κότσυφας (+9A).—18. I 1 ΛΦ 17, 5-8: ἡ ἀλεπού καὶ

1245, 34 (+9A). — 39. P 11ζ' ΛΑ 1182, 88: σπουργίτης και άλεπού (+9A).
 40. P 11η ΛΑ 1182, 109: λύκ. - άλ.— 41. P 12 ΛΑ 1181, 7-9(+*1A+
 41**+15). — 42. P 22ζ' ΛΑ 1183, 61-62 (+9A). — 43. P 21 θ ΛΑ 2897,
 9(+123). — 44. P 22ζ ΛΑ 1183, 75-77(+9A). — 45-46. P 25γ ΛΑ 1247,
 17(+9A), 35 (όμ.). — 47. Σ 14 ΛΑ 1173, 85(+9A). — 48. Σ 30 ΛΑ 1287,
 34(+9A) — 49. Φ 3. ΚΜΣ Φάρασα 5409-5410: άλεπού και χελώνα (+9A).
 50. ΒΒ ΛΑ 1246, 18(+9A). —

15. Τὰ βαφτίσια τῆς άλεπούς (ἡ τὸ φάγωμα τοῦ μελιού). Ἡ άλεπού κα-
 μώνεται πὼς τάχα τὴν καλοῦν γιὰ κουμπάρα καὶ τρώει τὸ μέλι ποὺ ἔχουν
 φυλαγμένο αὐτὴ κι ὁ λύκος γιὰ τὸν χειμῶνα. Ἀλείφει μὲ μέλι τὸ στόμα
 (τὴν οὐρά) τοῦ λύκου τὴν ὥρα ποὺ κοιμᾶται. Στὸ τέλος, δοκιμὴ: ποιὸς ἔφαγε
 τὸ μέλι; κυνήγημα τῆς άλεπούς, σὰν στὸν Τ. 5. — Τὰ ὀνόματα τῶν βαφτι-
 σιμιῶν τῆς άλεπούς: Ἀρχινίτσης, Μεσίτσης, Ἀπικουπίτσης ἢ Ἀναποδογου-
 ριστούλης. Ἐνίοτε (ἀντὶ άλεπούς) ἡ κότα κλέβει τοὺς σπόρους ποὺ ἔχουν
 φυλαγμένους μὲ τὸν κόκορα στὴν βαρέλλα. Βοτ. Εὐερh. - Βοτ. Τ. 6 (Μοτ 1-4).

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 4 ἀρ. 2: ὁ λύκος ἢ ἡ άλεπού μὲ τὸ μέλι (+5). — 2-3.
 Ο 2γ Hahn 2, 99 ἀρ. 89=Pio 30 — Ἀρσένου 2, 10: ὁ κύρ Νικόλας κ' ἡ
 κυρά Μάρω. Δοκιμὴ πλοῦ, ἔφαγε ἡ άλεπού τὸ μέλι. — Hahn 2, 30, πρὸ ἀρ.
 89 (όμ.). — 4. Ο 8. Ρεμπέλη-Κονιτσιάνη, σ. 144-ἀρ. 7: ὁ κύρ Νικόλας
 κ' ἡ κυρά Μάρω (= ΛΑ 1569, 51, 7) (+1+2B) τὸ φάγωμα τοῦ βασιλιᾶ ἡ άλεπού:
 δὲ μοῦ φέγγ' νὰ τὸ διαβάσω). — 5. Σ 8α ΛΑ 2, 30ακ. Θησ. 5, 184-6: ἡ άλε-
 πού κι ὁ λύκος ἀντρώγουν (+1+2B). — 6. Υ 2 Argenti - Rose I 578-580
 ἀρ. 42 (τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Πλάτη, Κοιλιά, Ὁπίσθια (προηγούμενως
 +41+32+2B). — 7. Υ 1 Ἀστὴρ Πόντου 1, 408 ἀρ. 16: ἀρκούδα, λύκος,
 άλεπού καὶ ζέπυρα (=κουνάβι) (μέλι, δοκιμὴ) = Ποντ. Ἐστία 1952 τεῦχ.
 36 (τὰ ὀνόματα: Πασλαευτίτς, Μεσαχτίτς, Τελευτίτς, Λειχτίτς, Κιουπι-
 χτίτς) = Ἀρχ. Πόντ. 27, 222 ἀρ. 4. — 8. Υ 15. Χρονικὰ Πόντου Α' 1943-
 44, 126-127: Ἀρκον, άλεπόν κι ὁ λύκον.

9. Α 2 ΛΑ 1324, 21: ἡ κότα καὶ ὁ κόκορας. Σπόροι στὸ τσουκάλι. Τὰ ὀνό-
 ματα: Γεμάτο (τσουκαλάκι), Μισὸ, Ἀδειο. — 9α. Β 1γ ΛΑ 1273, 147
 (+5). — 10. Γ α ΛΦ 1844, 5: ὁ κύρ Νικόλας, ἡ κυρά Μάρω καὶ τὸ μέλι.
 Τὰ ὀνόματα: Ἀρχασούλ', Μεσοσούλ' καὶ Κύλ - Κύλ - μέσ' στὸ ρέμα. Δοκι-
 μή... — 11. Δ 1ζ, ΙΑ 827, 104: λύκ. - άλεπ. - ἀρκούδα ἡ άλεπού τοὺς
 ξεγελάει καὶ τρώει ὅλες τίς κότες, τ' ἀρνὶ τοῦ λύκου, τὸ μέλι τῆς ἀρκούδας·
 καταφεύγει σὲ μιὰ σπηλιά· οἱ σύντροφοι βαριοῦνται νὰ τὴν περιμένουν καὶ
 φεύγουν. — 12. Ε 1γ. ΛΦ 531, 1(+5). — 13-15. Ζ 28 ΛΑ 1256, 18: (ἀντὶ
 λύκου φίδι) (+5), 27 (άλ. - βάτραχος) όμ., 38-42: γιὰ τὴν Τσατσαμάρω
 καὶ τὸν Μπαρμπανικολὸ (+1+5). — 16-21. Ζ 28 ΛΑ 1257, 5: Μπαρμπα-

νικολός και Κυράτσα Μάρω (+5), σ. 7, (δοκιμή), 9 (όμ.), 20, 23, 25.— 22-23. Η 1α ΛΑ 1205, 1 (δοκιμή), 23 (ό λύκος για έκδίκηση τρώει τη φοραδίτσα της άλεπούς (Τ 123) κ' ή άλεπού τον πνίγει (τον στέλνει στο πηγάδι για νερό με μιá πέτρα δεμένη στο λαιμό του), — 24. Η 1δ. ΛΑ 1209, 63-65 (+5+122 J). — 25. Η 1η ΛΑ 1185, 39-41(+5).— 26-29. Η 2 ΛΑ 1322, 7. Τά όνόματα τών παιδιών: Κορπούλα, Μεσουλά, 'Αγλειφτούλα (+5+2+64). σ. 13(+5), 29 (όμ.), 37 (όμ.).—30-37. Η 2 β ΛΑ 1216, 21(+5), σ. 41 (όμ.), 69-71, 83(+5), 89, 101, 123(+5).— 38-40. Η 2 γ ΛΑ 1216, 19, 31(+5), 33 (όμ.).— 41-43. Η 3 ΛΑ 1209, 17(+5), ΛΑ 1216, 69-71, σ. 89.— 44. Η 2η. ΛΑ 1216, 65 (+5).— 45-46. Η 2 θ ΛΑ 1320, 43: ό κόκορας και ή κόττα. ('Η κόττα άδειάζει τó βαρέλλι με τούς σπόρους· τά όνόματα: 'Αρχινιστούλης, Μισαστούλης 'Αδειαστούλης), σ. 89-90: άλεπ. - λύκος (+5). — 47. Η 3β ΛΑ 977, 3 (+*1Α, +41**+5). — 48-50. Η 3γ ΛΑ 766, 21-24 (+5), σ. 100-101: Κυράτσα Μάρω και κύρ Νικολός. (Λαγήνα με γλυκό). ΛΑ 1209.— 51-52: άλπού, λύκος και άρκουδά (+2+3+4).—51. Η 3 ιε ΛΑ 1209, 29.—52. Η 3ιζ ΛΑ 1209, 47(+5).— 52α. Θ 1α ΛΑ 124, 115, 18: ό κύρ Νικόλας κ' ή κυρά Μαργιά (+5).— 52β. Θ 1γ' ΛΑ 1254, 35-36 (+5), σ. 43. — 55-56. Θ 1ιε' ΛΑ 1255, 14(+44+5), ΛΦ 600, 6-7 (δοκιμή). — 57-58. Ι 1 ΛΑ 1173, 6 (τά όνόματα: τσούρ λαιμό, τσούρ Μέση, τσούρ Πάτο, τσούρ Πλειού), ΛΑ 1199, 20.— 59-60. Ι 1γ ΛΑ 1202, 126 (τά όνόματα: Αρχούλα, Μεσουλά, Σωθούλα), ΛΑ 1202, 29-77 (ή άλεπού στέλνει τó λύκο νά ιδῇ πού βόσκουν φοράδες· πρόβατα και τρώει τó μέλι, ένωμ. με 123). — 61. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 45 (δοκιμή), — 62-64. Ι 2α ΛΑ 1204, 69-71 (άντι μέλι τυρί: 'Αρχισούλης, Μεσουλής, Τελειωσούλης. Τρώει και τó καινούργιο τυρί πού έφερε ό λύκος: άφοῦ ό λύκος έφαγε τάχα τó παλιό, έφαγε κ' αύτή τó καινούργιο. — ΛΑ 1204, 109 ('Αρχινούλης, Μεσιακούλης, 'Αγλειφτούλης).— ΛΑ 1204, 125-128(+*60). — 65. Ι 6α ΛΑ 1196, 41-43 (Μεσάτο, Κωλᾶτο, Γλειφᾶτο). — 66. Ι 7α ΛΑ 1190, 124-128 (+1+31**). — 67-68. Ι 8 ΛΑ 1325, 81 και 83. — 69-71. Ι 8α ΛΑ 1192, 3-4 (τά όνόματα: 'Απάνου, Μέση, Κιόσι, +5). — σ. 91: ό κόκορας και ή κόττα βάζουν στο τσουκάλι σπόρους για τó χειμῶνα· τούς τρώει ή κόττα, τάχα τούς έφαγαν τά σκουλήκια. ΛΑ 1193, 153: λύκος και άλεπού. — 72. Ι 8 κς' ΛΑ 1190, 63: ή κόττα και ό κόκορας. — 73. Ι 9 ΛΑ 1173, 13 (δοκιμή, ποιός έφαγε τó τυρί: όποιος έχει στη μουσούδα του άπομεινάρια — τά έχει ό λύκος πού έχωσε τή μούρη του στο κιούπι για νά ιδῇ τί έγινε τó τυρί. — 74. Ι 9α ΛΑ 1197, 13. — 75-76. Ι 9ς' ΛΑ 1200, 21-22: λαγός και άλεπού (ή άλ. τρώει τó τυρί και κρεμάει τó ασκί· λείει τοῦ λαγοῦ νά βάλλη μέσα τó κεφάλι του για νά φάῃ —σφίγγει τó λαιμό τοῦ άσκοῦ και τόν πνίγει. — σελ. 45: λύκος και άλεπού (βάζο με γλυκό· στέλνει τó λύκο νά φέρῃ τήν προβατίνα άπ' τή βοσκή). — 77-80. Ι 10 ΛΑ 1340, 15, 17-18, 39-41(+41), ΛΑ 1344, 17-20 (τά όνόματα: Λαι-

μός, Μεσίτης, 'Αποστομίτης. 'Ο λύκος εκδικεῖται: κάνει κι αὐτὸς βαφτίσια: τ' ὄνομα — Συντέλειά σου: τὴν κομματιάζει. — 81. I 11 ΛΦ 876, 50-52 (+*30A+5). — 82-83. I 11α ΛΑ 1328, 11. — ΛΦ 1200, 1-2 λύκος, ἀλεπού, ἄρκουδα. 'Η ἄλ. κατηγορεῖ τὴν ἄρκ. πὼς ἔφαγε τὸ μέλι. Τὸ τραγοῦδι τῆς: λύκος κι ἄρκουδας μαλλώνουν κι ἀλεπού τρώει τὸ μέλι (+5). — 84. I 12 ΛΦ 876, 17-19 (+*30A+5). — 85. I 12, ι' ΛΦ 1478, 2 (δοκιμή) (+5). — 86. I 12 ιγ' ΛΑ 1332, 21-22(+5). — 87. I 13 ΛΑ 1349, 23: λύκ. ἀλεπ. κι ἄρκ. Τὸ τραγοῦδι τῆς ἀλεπούς (+5). — 88-89. I 14α ΛΦ 1423, 5: τὰ βαφτίσια τῆς ἀλεπούς. — ΛΑ 1281, 275 (+9A+9B). — 90-91. I 15γ ΛΑ 1230, 25 (δοκιμή). — σ. 95(+41). — 92. I 16α ΛΑ 1330, 11-12(+5). — 93. I 16 θ ΛΑ 1222, 91-95(+9A). — 94. I 16, ια' ΛΑ 1226, 11(+5). — 95-97. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 13 (δοκιμή, +5), 47(+*30A), 153(+41). — 98-99. I 17 ΛΑ 1224, 11-13(+41), 19-27: κόκορας καὶ κόττα. — 100. I 19ιζ', ΛΦ 1873, 4-6: ἡ ἀλεπού, ὁ λύκος καὶ τ' ἄρνάκι (+5+123+*30A). — 101. I 19, ιθ' ΛΦ 103, 5-8(+5). — 102. K 1 θ ΛΑ 2344, 355(δοκιμή, +5). — 102-102α. K 2 ΛΦ 744, 1-2 (γριά καὶ γέρος). ΛΑ 3035, 312-314 (ὄμ.). — 103. K 3 ζ ΛΑ 2276, 445(+2B). — 104. K 4 α ΛΑ 1047, 14 ἄντι βαφτίσια: πρόσκληση στὸ γάμο κτ.τ.). — 105-115. K 5 α ΛΑ 1241, 48 (+5), 89, 95-97 (+*30A), 132. 189, 203-207(+123+2B). — 116. I 19 ι, 73 (+9B+275). — 116. K 6 ε ΛΑ 1213, 91-117-118. — 117. I 19 ι, 19-21(+5). — 118. I 19 ι, 1324, 41-42: κοτσούλα καὶ κοκορίκος. — 119. I 19 ι, 1275, 4-5. — 120. Λ 48 ΛΦ 1038, 5 (+5). — 121. M 6α ΛΑ 1084 B, 31(+20D*+122 J, +9B, +2B). — 122. N 4γ ΛΑ 1622, 7-9: 'Η κυρά (εἰσαγ.) ἡ 'Αλουπού (δοκιμή). — 123. N 5. ΛΑ 2248, 289-293: ἄντι λύκου γαϊδάρου σύντεκνος τῆς ἀλεπούς· ἡ ἄλ. ἀφήνει τὸ γ. νὰ θερίζῃ κι αὐτὴ πάει τάχα νὰ βαφτίσῃ· ὁ γ. εκδικεῖται, ὅπως 214A. — 124. Ξ ΛΑ 1173, 51. — 125. Ξ 78 ΛΑ 2845, 105. — 126. O ΛΦ 1210, 1-3(+2B). — 127. O 1 ΛΑ 1301, 37-40(+1). — 128. O 1, ο. ΛΑ 2968, 16 (δοκιμή). — 129. O 1 σ. ΛΦ 1749, 14 (δοκιμή). — 130-131. O 2 ΛΑ 2233, 97-99. ΛΑ 1292, 190(+5). — 131α. O 2γ. ΛΑ 3018, 68-71 (δοκιμή +44). — 132. O 6α ΛΑ 1298, 7. — 133. O 78 ΛΦ 881, 10. — 134. O 8 ΛΑ 1261, 3-4(+2+*30A+5). — 135. O 8 β ΛΑ 1260, 39-45 (+1,+2,+41**,+5). — 136. O 10α. ΛΑ 1665Δ', 97 (σάν εἰσαγ. στὸ 510A: ἡ γυναῖκα τρώει τὸ μέλι τῶν κοριτσιῶν μὲ τὰ ψεύτικα βαφτίσια. — 137-138. O 15 ΛΑ 976, 204-206 καὶ 233-237 (δοκιμή). — 139. Π 1 ΛΦ 796, 2. — 140. Π 3, ΛΑ 2301, 415-417 (δοκιμή) (+5). — 141. Π 78. ΣΠ 74, 16-17 (δοκιμή). — 142. Π 7ς ΛΦ 177, 2-3 (δοκιμή). — 143. Π 7ζ, ΛΑ 1176, 67 (δοκ.). — 144. Π 10β ΛΦ 591, 9-11 (δοκιμή: σ' ὁποιον τὴ γλῶσσα κολλήσουν περισσότερα μυρμηγκία - ὁ λύκος πρήζεται). — 145. P, ΛΑ 1328, 23. — 146-149. P 1, ΛΑ 1177, 169-170. — ΛΑ 1178, 21-22 (+*1A+41**), σ. 45, σ. 140-142(+5). — 150. P 2 ΛΑ 235, 10: ὁ κυρίτση Νικόλας κ' ἡ

κυρά Καλή· για ἔλεγχο κάνουν «ἄρκο στὸν ἀφαλὸ τῆς γῆς» — σὲ μιὰ παγίδα· ὁ λύκος πιάνεται, ATh 44.— 151. P 2 ε ΛΑ 1235, 37.— 152. P 2 θ. ΛΑ 1175, 3-5 (δοκιμή). — 153-154. P 2 γ. ΛΑ 1235, 47-50 (+1,+2B,+123). — σ. 63-64. — 155. P 2 ιδ ΛΑ 1237, 35-36. — 156. P 3 α. ΛΑ 1233, 1 (δοκιμή). — 157. P 4. ΛΑ 1240, 3-4: ἀρκούδα, λύκος, ἄλεπού (συντροφιά στὸ φάγωμα τῆς κυψέλης). Τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Σκούπισα, Καθάρισα, Ἀναποδογύρισα· ἡ ἄλεπού βάζει τοὺς ἄλλους νὰ τσακωθοῦν). — 158. P 5α. ΛΦ 947, 14-16(+*1A+41**+5). — 159-160. P 8α ΛΑ 1241, 1-3(λύκος καὶ ἀρκούδα), 9-10 (λύκος καὶ ἄλεπού, +44). — 161. P 8β. ΛΑ 1326, 31-32 (κόττα καὶ κόκορας). — 162. P 10. ΛΑ 1245, 25-27(+44). — 163-4. P 11α ΛΑ 1182, 41-42: παπᾶς, λύκος καὶ ἄλεπού (+*1A+41**+2). — σ. 117-118: (ἀρκ. καὶ ἄλεπ.). — 165-6. P 12 ΛΑ 1181, 46-47: λύκ. - ἄλεπ. δοκιμή. — σελ. 7-8(+*1A+41**+9B). — 167. P 22 ΛΑ 1183, 1(+5). — 168. P 258 ΛΑ 1248, 35-26(+1+2B). — 169. Σ 1 ΛΑ 1206, 57-59. — 170. Σ 18. ΛΑ 1251, 18. — 171. Σ 21α. ΛΑ 1184, 29-30 (δοκιμή). — 172-173. Σ 30. ΛΑ 1287, 43-44. — ΙΑ 647, 78-79. — 174-176. Υ, ΛΑ 1182, 51: ἄρκον - λύκος - ἄλεπόν— (δοκιμή). — 177. ΛΑ 1233, 23 ἄρκον καὶ ἄλεπόν. — 1239, 9-12(+30). — 177. Υ 13 σ. 1239, 9-12: ἀρκούπολις 8, σ. 1-3: τ' ἄλεπού οἱ κουμπάροι (λύκος, ἀρκούδα, ἄλεπού). — 178. X 2α. ΛΑ 1274, 39-41(δοκιμή). — 179. Ω 213 σ. 1239, 9-12: ἀρκούδα, ἄλεπού. — 180. Ω 213, 1239, 9-12: ἀρκούδα, ἄλεπού. — σελ. 14: ἄλεπού καὶ ἀρκούδα κουμπάροι.

15*. Ἡ ἄλεπού ξεφωνίζει πὺς ἐρχονται οἱ σκύλοι (οἱ κυνηγοί)· ὁ λύκος τρομάζει καὶ φεύγει· τὸ φαγὶ ἀπομένει ὅλο στὴν ἄλεπού.

1. P 11γ ΛΑ 1182, 77-78: ἄλεπού, ἀρκούδα, λύκος, χοῖρος καὶ κουνάβι, σύντροφοι στὸ μαγεῖρεμα: ἡ ἀρκούδα κόβει τὰ ξύλα, ὁ λύκος φέρνει τ' ἀρνάκι, ἡ ἄλεπού φέρνει τὸ καζάνι, ὁ χοῖρος κλέβει πατάτες. Ἡ ἄλεπού ξεφωνίζει ἀπ' τὸ βουνό: ἐρχονται οἱ σκύλοι! — 2. P 11η ΛΑ 1182, 109-110: λύκος καὶ ἄλεπού (ὅμ. +9). —

*15A. Ἡ ἄλεπού (τὸ τσακάλι) τρώει τὸ φαγὶ καὶ γεμίζει στάχτη τὸ τσουκάλι— λέει πὺς μούχλιασε τὸ φαγὶ. Ἡ ἀρκούδα κάνοντας νὰ φυσήξῃ τὴ μούχλα στραβώνεται.

1. Υ 3, Ἀστὴρ Πόντ. 1, 103 ἀρ. 4· «ὁ θώπεκας κι ὁ ἄρκον» = Ἀρχ. Πόντου 16, 85, ἀρ. 4. — 2. Υ 7 Παμπούκης 186, ἀρ. 120: «ἄλεπού κι ἀρκουδία». — 3. Ι 9 στ, ΛΑ 1200, 43: λύκος καὶ ἄλεπού κουμπάροι· ἡ ἄλεπού φωνάζει τὰ λυκόπουλα νὰ τῆς φυσήξουν τὴ φωτιά· μὲ τὸ «φού» τινάζεται ἡ φωτιά καὶ καίει τὰ λυκόπουλα.

20. Τὰ ζῶα τρῶνε τὸ ἓνα τ' ἄλλο. Πανουργίης τῆς ἀλεπούς. [K 1024].

1. Υ' 17α, Ποντ. 'Εστία 1953, τ. 8-9, σ. 2184. 'Η ἀλεπού συμβουλευεῖ δλα τὰ τετράποδα, πού ἔχουν κρυμμένα τὰ φαγητά τους, νά τὰ φέρουν, καί τὰ χωρίζει σέ δυό σωρούς· δίνει τὸν ἓνα σωρὸ στὰ μεγάλα (ἀρκούδα, λιοντάρι, τίγρι) καί τὸν ἄλλον στὰ μικρά· τὰ ζῶα θυμώνουν γιὰ τὴ μοιρασιά καί τρώγονται μεταξύ τους· βρίζουν τὴν ἀλεπού.

2. Ρ 8β, ΛΑ 1384, 11: λύκος, ἀλεπού, ἀρκούδα, λαγός, σκαντζόχοιρος. 'Η ἀλεπού συμβουλευεῖ ν' ἀρχίσουν τ' ἀλληλοφάγωμα ἀπὸ τὸ ζῶο πού δὲν ἔχει καλὸ ὄνομα· τρῶνε στὴ σειρά τὸν σκαντζόχοιρα, τὸ λαγὸ, τὴν ἀρκούδα. Συνέχ. σὰν στὸν Τ. 21: ἡ ἀλεπού κρύβει τὰ ἔντερα τῆς ἀρκούδας καί λέει πὼς τάχα τρύπησε τὴν κοιλιά τῆ δικῆ της καί τὰ ἔβγαλε. Βάζει τὸ λύκο νά κάνῃ τὸ ἴδιο.

20Α. Τὰ ζῶα πεσμένα στὸ λάκκο.

Υ' ΛΑ 1239, 21-25: «ἡ πονηριά τῆς ἀλεπούς καταφέρει τὸ ἄλογο, τὸν χοῖρο, τὸ γίδι, τὸν λαγὸ, τὸ λύκο νά μποῦνε τὴν κεφαλὴν ἰσὺν νὰ φᾶνε χόρτα· ὅταν τὰ χόρτα τελειώνουν, ἡ ἀλεπού προτείνει νὰ περῶναι ἐντὶ σειρά καί νὰ φᾶνε τὸν τελευταῖο. Κ 1024, 1-2: τρῶνε τὸν λαγὸ, ἀρκούδα, χοῖρο, γίδι. Σὰν ἐπιμνηστικὰ τελευταῖοι ὁ λύκος κ' ἡ ἀλεπού, καταφέρνει ἡ ἀλεπού τὸν λύκο νά φάῃ τὰ ἔντερα του, ὅπως στὸν Τ. 21. Καταφέρνει τὸν ἀέτο νά βγάλῃ ἀπὸ τὸ λάκκο, τάζοντάς του κλῶσσα μὲ τὰ πουλάκια. Σὰν τὸν βγάλε ὁ ἀέτος ἀπὸ τὸ λάκκο, τοῦ λέει νά'χῃ χάρι πού δὲν τὸν ἔφαγε κι αὐτὸς, ὅπως τοὺς ἄλλους.

20C. Τὰ ζῶα φεύγουν τρομαγμένα: ἤρθε τὸ τέλος τοῦ κόσμου! (ἡ ἄρχισε πόλεμος): ἓνα βελανίδι ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ ποντικοῦ (ἡ τοῦ λαγοῦ). (Moi J 1812]. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 20.

1. K 5. Λουκάτος σ. 24 ἀρ. 1: «Τὸ φευγιὸ τῶν ζώων»: ἓνα βελανίδι ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ ποντικοῦ — πανικός στ' ἄλλα ζῶα (λαγὸ, κουνάβι, κατσίκια) γιὰ τὸ μεγάλο κακό. — 2. Ξ 1, β. 'Επ. Κρητ. Σπ. 4, (1941) 201 ἀρ. 7: «ὁ λαγός, ὁ κόκορας κ' ἡ κατσίκια» — ἓνα βελανίδι στὸ κεφάλι τοῦ λαγοῦ. Στὸ φευγιὸ τὰ τρώει ὁ λύκος. —

3. I 17, ΛΑ 1224, 1-2: «τὸ βελανίδι κ' ἡ νυφίτσα» (ποντικός, βάτραχος, κουνέλια: ἔγινε σεισμός). — 4. Υ', ΛΑ 1239, 51-53 «ὁ τσάκαλον, ὁ ἀλεπόν, ὁ μουχτερόν, ὁ λύκον καί ὁ ἄρκον» (ἓνα σῦκο ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ τσακαλιοῦ — κατακλυσμός! Στέλνουν τὸν τσάκαλο γιὰ κόττες — ὁ γάτος τοὺς τρομοκρατεῖ μ' ἓνα σακκούλι στάχτη δεμένο στὸ λαιμό του, ὅπως Τ. 103).

20D*. Πετεινός ἡγούμενος. Ὁ πετεινός ξεκινάει γιὰ τὸν Ἅγιον Τάφο νὰ γίνη «χατζῆς». Τὸν ἀκολουθοῦν: ὄρνια, πάπια, χήνα, καρακάξα, ἓνα μικρὸ πουλὶ (τσουτσουλιάνος) κ' ἡ ἄλεπού γιὰ πνευματικούς. Στὸ δρόμο ἡ ἄλεπού τὰ παίρνει ἓνα-ἓνα παράμερα, τοὺς ἀπαγγέλλει κατηγορίες γιὰ τὰ δῆθεν ἁμαρτήματά τους καὶ τὰ στέλνει στὸν «Ἄδην τὸν ἀχόρταγο». Μόνο τὸ μικρὸ πουλὶ τὴν ξεγελάει: ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της γιὰ νὰ χωθῇ μέσα — τῆς ἀφίνει μιὰ κουτσουλιά στὴ γλῶσσα, ἣ πάει νὰ φέρῃ μαρτύρους: φέρνει ἓναν κυνηγό. Πολὺ σχετικὸ μὲ ATh. **61A**. Ἐνίοτε στὴν συντροφιά προστίθεται ὁ γαϊδαρός καὶ τότε συνεχίζεται μὲ T. **122 J**. Πρβλ. Aisc. Halm 16, Hausr. 7, Perry 7, Eberh. - Bor. Anl. C 7. Βλ. Πολίτην, Παροιμ. 3, 572, Μέγαν, I ἀρ. 1, III ἀρ. 1, σ. 308, IV ἀρ. 1, V ἀρ. 2 μὲ σχετικὲς σημειώσεις. BP 1,76 σημ. 1.

1. Λ 7 Ρήγας 2,153, 2: Ἡ πάπια ξεκινάει νὰ σβήσῃ τὴ φωτιά πού καίει τὸ χωριό της· παίρνει συντροφιά μιὰ κόττα, ἓναν πετεινὸ, ἓνα σπουργίτη, ἓνα λύκο. Ὁ λύκος τὰ καλεῖ νὰ ξενοχτήσουν στὴ φωλιά του. Τὰ πουλιὰ κατάλαβαν τὸ σκοπὸ του καὶ ζητοῦν νὰ πᾶνε νὰ τοῦ φέρουں: ἡ πάπια 12 παπάκια, ἡ κόττα 12 πουλάκια, ὁ πετεινός 12 κοτόπουλα φέρου̃ν. Ὁ σπουργίτης ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του νὰ χωθῇ μέσα — εφεύγει. — 2. Ξ, Φραγκάκη, Κρητ. Παρ. 52: «ἡ γιαλουπού χατζῆς συντροφιά μὲ τὸν πετεινὸ καὶ τὸ μουλάρι. — 3. ΟΡΖ, Peshn 2, 401 ἀρ. 91 — 92: «Ἡ ἄλεπού στὸν ἀπὸ ἱερεῖα (ἄλετρο, πετεινός, περισσότερ, παπαδάκια· αὐτὸς φέρνει γιὰ μάρτυρα τὸν κυνηγό). — 4. Σ 22. Μέγας, Παραμ. I 15, 5, 1: «Ὁ πετεινός χατζῆς (= ΛΑ 215, 89). — 5-7. Ω, Σακελλαρίου Κυπρ. 2, 339 ἀρ. 16 «παραμῦθι τῶν κακῶν συντρόφων». — 6. Κυπρ. Χρον. 4, 270: «ὁ πετεινός στὸ χατζηλίκι» + **122 J**. — 7. Αὐτ. 11, 49-50: «παραμῦθιν τοῦ πετεινοῦ, γαάρου τζιαὶ τοῦ ἄλουποῦ». — 8. Ω 3α, Κυπρ. Σπ. II' παράρτ. λβ'-λδ' ἀρ. 15: Ἡ ἄλουπού τζ' ὁ πετεινός χατζῆς» ἔμμετρο, στίχοι 151, (+**122 J**.+**47 B**). — 9. Ω 4γ, Κυπρ. Γράμμ. 6(1942) ἀρ. φ. 79-80 σ. 157, ιβ' «Ὁ πετεινός» (+**122 J**). — 10. Ω, Μέγας IV ἀρ. 1 (= ΛΦ 1746, 5-8): Ὁ πετεινός χατζῆς. — 11. Ἀδ. τ. Λέριος 49-50 ἀρ. 16: «ἡ ἄλεπού πηγαίνει στὸ χατζηλίκι» τὴν ἀκολουθοῦν τὰ κοκόρια κ' οἱ χῆνες. — 11α. Ἀδ. τ., Αἰνείας ἀρ. 21: ὁ κουρτσουλιάνος. — 12. Η 3 ιγ', ΛΦ 476, 85 (τοὺς σώζει ὁ σκύλος πού κυνηγάει τὴν ἄλεπού). — 13. I 3, ΛΦ 357, 1-3. — 14-15. I 10, ΛΑ 1340, 29. ΛΑ 1341, 37. — 16. K 4. ΛΑ 1217, 1-2: «οἱ χατζῆδες». — 17. M 6α. ΛΑ 1684 B', 37 (+**122 J**, +**15+9B+2B**). — 18. N 11, ΙΑ 804α, 166-168. — 19. Ξ 190. ΛΑ 1105, 57-60: «Τὸ πετειναράκι πού πάει στὸ Μισίρι» (+**122 J**). — 20. Ξ 17 ΛΑ 1291, 154-156 (+**122 J**). — 21. P 2ιγ, ΛΑ 1235, 24-26. — 22. P 8β ΛΑ 1326, 32-34. — 23. P 11α ΛΑ 1182, 91-92 (+**122 J**). — 24. P 25γ ΛΑ 1247, 37. — 25. Σ 16. ΛΑ 394, 36-41: «πέτινους κὶ ἄλεπού» ὅλα τὰ πουλιὰ βγαίνουν τέλος ζωντανὰ ἀπ' τὴν κοιλιὰ της, ὅπως T. **333**. — 26-27. T 1 ΛΑ 1189, 98-99, 112-113

(+122 J).—28. T 2ιβ. ΛΑ 1290, 118: ὁ γάδαρος πάει στὴν ξενιτειὰ (+122 J).—
29. Υ, ΛΑ 1337, 5.—30. X 4, ΛΦ 1956, 7-10: «πετεινὸς ἡγούμενος». —31-
34. Ω, ΛΦ 211, 1-2: «τὸ πάθημα τῆς ἀλεποῦς»· πρὶν φάγῃ τὸν ἀετό, ἡ ἀλεποὺς
ζητάει νὰ τὴν κἀνῃ ἓνα γῦρο στὸν ἀέρα, ὅπως T. 225, ἔτσι ἐλευθερώνει καὶ
τὰ ἄλλα πουλιά.—ΛΑ 2426, 31-33: «ὁ πετεινὸς ὁ γούμενος» (+122 J). —
ΛΦ 1250, 15-16: «Οἱ χατζῆδες».—ΛΦ 1746, 5-8: «ὁ πετεινὸς χατζῆς».
—35. Ω 2. ΛΦ 335, 1-4: «ὁ πετεινὸς ὁ γούμενος» (+122 J).—36. Ω 3α ΛΦ
1841, 1-2 «Ἡ ὄρνιθα ἡ κουντούρα» (+122 J).—37. Ω 16. ΛΦ 1532, 17-18.—

21. Ἡ ἀλεποὺς καταφέρνει τὸν λύκο (τὴν ἀρκούδα) νὰ φάγῃ τὰ ἔντερα του
[Mot. K 1025]. (Συνήθως ἐνωμ. μὲ T. 20).

1. Υ 5, Ἀρχ. Πόντου 7, 112 ἀρ. 11(= ΛΑ 179, 44, 17): πείθει τὸν «ἄρκτον»
νὰ φάγῃ τοὺς ὄρχεις του (+1240A +333). —
2. P 8β ΛΑ 1384, 11, ἐνωμ. μὲ T. 20. — 3. Υ ΛΑ 1239, 21-25(+20A).

21*. Ἡ ἀλεποὺς λέει πὺς τάχα ἔφαγε τὰ μὲνίστρα. Ὁ λύκος (ἡ ἀρκούδα)
θέλοντας νὰ βγάλῃ τὰ μυαλά του χτυποῦν τὸ δέντρο του σ' ἓνα δέντρο
[Mot. K 1025. 1].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*24. Ἡ συμβουλὴ τῆς ἀλεποῦς.

Τὸ λιοντάρι θέλει νὰ φάγῃ τοὺς τρεῖς γόρους πὺς βόσκουν μαζί· ἡ
ἀλεποὺς τὸ συμβουλεύει, νὰ χωρίσῃ τὸν ἓναν ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ νὰ τοὺς φάγῃ
ἓναν - ἓναν (Mot. J 1021]. Προφανῶς ἐξ ἀναγνώσεως. Βλ. Αἰσ. Halm 394
(Θεμιστίσιος περὶ φιλίας, σ. 337 Dind. (=Korais 296, ἀρ. 4), Perry 372.
Wienert ST 229.

1. I 11, Χριστοδουλόπουλος σ. 79.—2. Π 15, Χατζηγάκης, T' Ἀσπροπότ. σ.
124 (ἀντὶ λιονταριοῦ λύκος).
3. I 8, ΛΑ 1325, 26. — 4-5. I 16 θ, ΛΑ 1221, 56. ΛΑ 1223, 157.—6. O 8,
ΛΑ 1263, 61. — 7. Υ, ΛΑ 1239, 27.

30. Ἡ ἀλεποὺς ξεγελάει τὸ λύκο καὶ τὸν κάνει νὰ πέσῃ στὸ λάκκο.

1. Υ 7. Παμπούκης 190 ἀρ. 123 (σὰν συνέχ. στὸν T. 33). —
2. A 2. ΛΑ 1324, 37(+41).—3. I 17β, ΛΑ 1228, 11.—4. Υ, ΛΑ 1239,
5-6 (ἀντὶ λύκου: τράγος). — 5. Ἀδ. τ. ΛΑ 1174. —

*30A. Ἡ ἀλεποὺς προσκαλεῖ τὸ λύκο στὸ τραπέζι. Τὸν βάζει νὰ καθίσῃ

στὸν καναπέ — καζάνι μὲ ζεματιστὸ νερὸ κάτω ἀπὸ τὸν καναπέ. [Mot K 735. 4. 1: Pit placed under a bed. Πρβλ. Mot. K 811. 5. Συνήθως σὰν τελικὸ ἐπεισ. στὸν T. 123.

1. A 1, ΔΙΕ 1,6. — 2. I 17, ΔΙΕ, 1, 281 (+123+41). — 3. I 11. Χριστο-δουλόπ. σ. 17 (+123). —

4. H 2 ε, ΛΦ 976, 1-2. — 5. H 3 ιε', ΛΑ 1209, 15-16 (+123,+5). —

6. H 3 ιζ', ΛΑ 1209, 39. — 7-8. I 1, ΛΑ 1206, 53-55(+123). — ΛΑ 1208, 91(+123). — 9-16. I 1γ, ΛΑ 1202, 14-17(+123), σελ. 65, 125, 91, 175 (ὅμ.). — ΛΑ 1203, 13(+123), 43(+1+41**), 91(+123+41**, +1+2B). — 17.

I 1, ε, ΛΑ 1207, 23(+123). — 18-19. I 2α. ΛΑ 1204, 35-38(+123+5).

σ. 125-128(+15). — 20. I 2γ, ΛΦ 386, 9(+123). — 21-22. I 8, ΛΑ 1325,

3. ΛΑ 1189, 14. — 23. I 8β. ΛΑ 1195, 49(+5). — 24. I 9δ, ΛΦ 1450, 8(+123+

*44A). — 25-26. I 9ς', ΛΦ 1450, 4(+123). ΛΑ 1200, 9(+123). — 27-33.

I 10, ΛΑ 1342, 22(+123), ΛΑ 1344, 11 (ὅμ.), 23(+123+5), 37 (ὅμ.), ΛΑ

1350, 25(+2B+123), ΛΑ 1353, 3(+123), 9(+123). — 34. I 10β, ΛΑ 1352, 14

(+123+5). — 34a. I 11 ΛΦ 876, 5-6(+123+5). — 35. I 12, ΛΦ 876, 17-19(+15

+5) 36. I 12, θ' ΛΦ 1478, 7-9(+123+5). — 37. I 12 ια' ΛΑ 1173, 1(+41). — 38-

40. I 13 ΛΑ 1347, 11-12, σ. 17(+123+5). ΛΑ 1349, 5-6(+123). — 41-46.

I 14α, ΛΑ 1280, 258, σ. 260. ΛΑ 1282, 33-54(+123). ΛΑ 1283, 126 και

127. ΛΦ 1784, 4-5(+123+5). — 47. I 15, ΛΑ 829, 5-6(+123+5). — 48. I 15 γ

ΛΑ 1230, 33-34(+123). — 49. I 16α, ΛΦ 1093, 7-8 ἀρ. 3(+154+*47A). —

50-57. I 16 θ. ΛΑ 1220, 3-5(+123). ΛΑ 1221, 6-7(+123), σ. 19-20, ΛΑ

1222, 47-50(+123), σ. 117-121 (ὅμ.). σ. 185-187 (ὅμ.). ΛΑ 1223, 149-

152(+123), 194-196 (ὅμ.). — 58-59. I ια' ΛΑ 1226, 5-6(+123), σ. 7(+41). —

60-66. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 35(+123), σ. 47-48(+15), σ. 53(+20D*), σ.

139-140(+123), σ. 141-142(+123), σ. 143-144 (+123,+20D*, +*61C), σ.

165-166(+123). — 67. I 17. ΛΦ 1180, 1-3 (+*2005,+123+41+3+4). —

68. I 20α. ΛΑ 1279, 13-16(+123). — 69. I 19 ιζ' ΛΦ 1873, 37-39(+5+123)

70. I 21α ΛΦ 439, 1-2(+41). — 71. K 5. ΛΑ 1218, 69-70(+123). — 72. K

5β ΛΑ 1210, 139-141(*123+1+**41). — 73. Λ 48. ΛΦ 1038, 4 ἀρ. 5(+

123). — 74. O 8. ΛΑ 1261, 3-4(+15+2+5). — 75. Σ 23. ΛΑ 1250, 1-2

(+5+123+5). —

30B. Ἡ ἀλεποὺ γλιστράει καὶ πέφτει στὸ πηγάδι. Ἐπαινῶντας τὸ νερὸ ξεγελάει τὸ λύκο (τὸν τράγο) νὰ πηδήσῃ στὸ πηγάδι. Ἡ συνέχ. ὅπως στὸν T. 31 καὶ 127 B. Βλ. Αἴσ. Halm 45, Perry 9, Hausr. 9.

1. H 1α ΛΑ 1205, 51 (+31+127B*). — 2. I 8, ΛΑ 1189, 51. — 3. K 5β

ΛΑ 1211, 55. — 4. Π 1ε. ΛΦ 1394, 24(+31+127B*). — 5. Ρ 2 ζ. ΛΑ 1174, 1(+31). — 6. Υ ΛΑ 1239, 5.

*30C. Ἡ ἀλεπού ὁρέγεται τὰ πουλιὰ πού βλέπει στοῦ δέντρο· τὰ βάζει μὲ τὸ Θεό πού δὲν τῆς ἔδωσε κι αὐτῆς φτερά· ἔξαφνα πέφτει σ' ἓνα λάκκο: τὰ βάζει τώρα μὲ τὸν ἑαυτὸ τῆς, πού δὲν τῆς ἄρесе ἔτσι πού τὴν ἔκαμεν ὁ Θεός. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 72, Perry 40, Hausrath 40: ἀστρολόγος.

1. Ω Κυπρ. Σπουδαί ΙΓ', παράρτ. σ. ιζ': ἡ ἀλεπού στὸν λάκκο = Λουκάτος σ. 18 ἀρ. 18, = Μέγας, Ἑλλ. Παραμ. Β' 18-19 ἀρ. 5.

31. Ἡ ἀλεπού σκαρφαλώνει στὴν πλάτη τοῦ λύκου (τοῦ τράγου) καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ λάκκο [K 652]. Μυκτηρίζει τώρα τὸν τράγο, T. 127 B*. Βλ. Αἰσ. Halm 45, Perry 9, Hausr. 9., Bödker 778. [Mot K 652. J 2136. 3].

1. Δ 3β. ΛΦ 83, 1-4 (+123). — 2. Ζ 2δ. ΛΑ 1257, 33. — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 11-12. — 4-6. Ι 1γ. ΛΑ 1203, 133 καὶ 172. — ΛΑ 1202, 43-44. — 7. Ι 1ε. ΛΑ 1208, 95. — 8. Ι 1ζ. ΛΑ 1197, 12. — 9. Ι 8. ΛΑ 1325, 11-12. — 10. Ι 8ε', ΛΑ 1194, 43. — 11. Ι 8α', ΛΑ 1195, 37-38. — 12. Ι 8 κε' ΛΑ 1232, 5-6. — 13. Ι 9α ΛΑ 1197, 12. — 14. Ι 9β ΛΑ 1332, 5. — 15. Ρ 1α ΛΑ 1248, 35. — 16-21. Ι 12α. ΛΑ 1250, 243-244, 281, 394-395. ΛΑ 1282, 363-5. ΛΑ 1283, 298-299, 248. 291-294. — 22. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 79-80. — 23. Κ 4. ΛΑ 1227, 22. — 24. Κ 5α ΛΑ 1210, 159. — 25-26. Κ 5β. ΛΑ 1211, 77. 97. — 27. Κ 6. ΛΑ 1213, 189. — 28. Ο 8. ΛΑ 1262, 17. — 29-30. Π 3 ιζ', ΛΑ 1200, 1. 3-4. — 31. Π 1ε. ΛΦ 1394, 24-25. — 32-33. Π 9α. ΛΑ 1267, 1-2. 3-4. — 34. Ρ 2 ζ. ΛΑ 1174, 1. — 35. Ρ 2 ιβ. ΛΑ 1179, 25. — 36-38. Ρ 6α. ΛΑ 1242, 31. 33-34. 35. — 39. Ρ 10. ΛΑ 1245, 1-2. — 40. Ρ 12. ΛΑ 1181, 23. — 41-41. Τ 2 ιβ'. ΛΑ 1290, 121. 136. — 43. Ἀδ. τ. ΛΑ 1174, 97-98. — 44. Ω Κάτω Δρῦ ΚΕΕΚ 34, 182, 1

32. Ὁ λύκος μὲ τὸν ἓνα κουβᾶ κατεβαίνει στοῦ πηγᾶδι καὶ μὲ τὸν ἄλλον ἀνεβάζει ἐπάνω τὴν ἀλεπού. [Mot K 651]. —

1. Τ 2 Argenti - Rose 1, 578-579 ἀρ. 42(+41+15+2*). —
2. Ρ 1. ΛΑ 1178, 1-2 (+1336). — 3. Ρ 22. ΛΑ 1183, 59-60 (+34). —

33. Ἡ ἀλεπού πιάνεται στοῦ δόκανο· κάνει τὴν νόφια κι ὁ νοικοκύρης τὴν πετάει ἔξω. Ὁ λύκος πάει νὰ κἀνῃ τὸ ἴδιο, σκοτώνεται. Βλ. BP 2, 120. 345.

1. Υ 1, Σάββας Ἰωαννίδης σ. 264 = Ἀρχ. Πόντου 16, 70, 1. — 2. Υ,

4 β, Thumb 296: «'Αλεπὸν καὶ ἄρκον». — 3. Υ, Χρονικά Πόντου Α', 201= Λουκάτος σ. 5, ἀρ. 3: λύκος καὶ ἀλεπού.— 4. Υ 7. Παμπούκης 190 ἀρ. 123 «Μονάχη μου ξέρ' αὐτό».

5. Υ 5 ΛΑ 407, 45(= ΙΑ 69): ἀλεπού, λύκος καὶ ρεντσπέρης. —

6. Ρ 4 ΛΑ 1240, 1-2: ὁ λύκος κ' ἡ ἀλεπού. —

*33Α. Ἀλεπού καὶ σκαντζόχοιρος. Μὲ τὴ συμβουλὴ τοῦ σκαντζόχοιρου ἡ ἀλεπού γλυτώνει κάνοντας τὴν ψόφια. Ὅταν ἀργότερα στὴν παγίδα πέφτη ὁ σκαντζόχοιρος, ἡ ἀλεπού, ποὺ ἔλεγε πῶς ξέρει χίλιες πονηριές, ἀφίνει τὸν σκαντζόχοιρο ἀβοήθητο· κι αὐτὸς ζητάει ἀπὸ τὴν ἀλεπού νὰ φιληθοῦνε γιὰ τελευταία φορὰ τὴν πιάνει ἀπὸ τ' αὐτὶ κι ὁ ἀγροφύλακας προφταίνει καὶ σκοτώνει τὴν ἀλεπού.

1. Λ 4β Hahn 2, 103 ἀρ. 91: Die Füchsin und der Igel (BP 2, 120). —

2. Ι 17 Λουκάτος σ. 5-6 ἀρ. 4: Ὁ σκαντζόχοιρος κ' ἡ ἀλεπού (ἐκ χ/φου ΛΑ 1378 Γ σ. 24). — 3. Τ 2 ιδ Αρναύτ-Ροσε 1,590 ἀρ. 58: παπᾶς, σκαντζόχοιρος καὶ ἀλεπού. — 4. Ι 12 Λουκάτος Δημοτ. Ἀνθολογία 138. —

5. Α 1. ΛΦ 1045, 6-7 (ἐν σκαντζόχοιρου ὁ λύκος, +154). — 5α. Α 2. ΛΑ 1324, 9-10. — 6. Γ 2. ΛΑ 1272, 5. — Ε. ΛΦ 1126 ἀρ. 1. — 8. Ε 1 ιγ' ΛΦ 1126, 1-12. — Α Ζ 2γ ΛΑ 87, 34-123, 3. — 10. Α 2β ΛΑ 1217, 31.

(Κάβουρας καὶ χελώνα). — 11. Η 3. ΛΑ 1335, 3. — 12. Η 1α ΛΑ 1321, 1. —

13-14. Η 2 ΛΑ 1322, 3. — 15-16. Η 2β ΛΑ 1216, 7. 103. 109. — 18-20. Η 2γ ΛΑ 1216, 17-59. 73. — 21-22. Η 2 θ. ΛΑ 1320, 50. 55-56. — 23. Η 3γ ΛΑ 766, 89-90 ἀρ. 30. — 24. Η 3 ιβ. ΛΑ 978, ἀρ. 56. —

25. Θ 1 β, ΛΑ 124, σ. 138 ἀρ. 30. — 26. Θ 1 κθ. ΛΦ 810, 16-18. — 27-32. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 61. 85-86. 100-101. 105. 137. 159. — 33. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 71. — 34-34α. Ι 2α. ΛΑ 1204, 55-56. 105-107 (παραλλάσσει). — 35. Ι 7 ΛΑ 1173, 19-20 (ὁμ.). — 35α. Ι 7Α. ΛΑ 1185, 19. — 36. Ι 8 θ ΛΑ 2133, 5-6. — 37-42. Ι 10. ΛΑ 1340, 3. ΛΑ 1341, 3. 29-30. ΛΑ 1351, 1-4. 49. ΛΑ 1354, 11. — 43-49. Ι 14α. ΛΑ 1280, 15-16. 101-102. 123-126. ΛΑ 1283, 120-121. 156-158. 163. 176-177. — 50. Ι 15γ ΛΑ 1230, 97. — 51. Ι 15η ΛΑ 1378 Γ' 24. — 52. Ι 16α. ΛΑ 1330, 3. — 53 Ι 16 θ. ΛΑ 1219, 13-15. — 54. Ι 18 ΛΑ 2328, 10. — 55. Α 1 α, ΛΑ 1083, 198. — 56-58. Ο 2. ΛΑ 1294, 298-299. 312-314. ΛΑ 1299, 598. — 59. Ο 2α. ΛΑ 1252, 1. — 60. Ο 4α. ΛΑ 1258, 3. — 61. Ο 4 ιζ' ΛΑ 976, 210-211. — 62. Ρ, ΛΑ 1246, 20. — 63. Ρ 1, ΛΑ 1177, 133-135. — 64. Υ, ΛΑ 1337, 17-19. — 65. Υ 5 ΛΑ 407, 45: ἀλεπού καὶ λύκος καὶ ρεντσπέρης (γεωργός).

34. Ὁ λύκος βλέποντας τὴ σκιά του στὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ τὴν παίρνει

για πρόβατο (όμοίως βλέποντας τὸ φεγγάρι στὸ ποτάμι τὸ παίρνει γιὰ τυρί)· χυμάει στὸ νερό· πνίγεται [J 1791. 3].

1. I 1. ΛΑ 1208, 79-83(+*122K+130+64). — 2. I 1γ ΛΑ 1202, 161. — 3. I 14α. ΛΑ 1280, 363(+130B+64). — 4. I 16 θ. ΛΑ 1221, 22-24(+130B+64). — 5. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 185: ἡ ἀλεπού λέει στὸ λιοντάρι πὼς ἕνα ζῶο θέλει νὰ τοῦ πάρῃ τὴ βασιλεία καὶ τὸ ὀδηγεῖ στὴ λίμνη· τὸ λιοντάρι βλέποντας στὸ νερὸ τὸν ἥσκιο του χυμάει νὰ τὸ φάῃ· πνίγεται. — 6. P 22 ΛΑ 1183, 59: λύκος καὶ ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού παίρνει τὸ φεγγάρι γιὰ τυρί καὶ κατεβαίνει στὸ πηγάδι· ξεγελῶντας τὸ λύκο, (ὅπως στὸν T. 32) ἀνεβαίνει ἐπάνω.

34A. Ὁ σκύλος μὲ τὸ κρέας στὸ στόμα [J 1791. 4].

Βλ. Αἰσ. Halm 233, Perry 133, Hausr. 136. Wienert ET 270. Moser - Rath ἀρ. 236.

1-2. Z 28. ΛΑ 1256, 55. — ΛΑ 1257, 11. — 3. I 1γ ΛΑ 1202, 97. — 4-6. I 1, ζ, ΛΑ 1214, 2-3. 39. 69. — 7. I 7γ. ΛΑ 1190, 129. — 8. I 8. ΛΑ 1186, 179. — 9. I 10. ΛΑ 1351, 59. — 10-12. I 1α, β, γ. ΛΑ 1282, 317. ΛΑ 1283, 203. 231-232. — 13. I 15γ ΛΑ 1239, 21. — 14. I 16. ΛΑ 1207, 140. — 15. I 17. ΛΑ 1210, 119. — 16. K 6 ΛΑ 922, 7. — 17. A 38. ΛΑ 1038, 3 ἀρ. 3. — 18-19. P 1. ΛΑ 1175, 35. ΛΑ 1181, 20. — 20. P 2ιβ' ΛΑ 1179, 23. — 21. P 2ιγ' ΛΑ 1235, 43. — 22. P 2ιδ. ΛΑ 1234, 19. — 23. P 25γ ΛΑ 1248, 62α. — 24. P 12 ΛΑ 1181, 27. — 25. Σ 30. ΛΑ 1286, 17.

*34C. Τὸ λιοντάρι πιάνει ἕναν λαγόν· τὸν παρατάει γιὰ νὰ πιᾷ τὸ ἐλάφι ποὺ περνάει· τὸ ἐλάφι ξεφεύγει, ξεφεύγει καὶ ὁ λαγός. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 254, Perry 148, Hausr. 153.

1. B 1γ. ΛΑ 1273, 155. — 2. I 14α. ΛΑ 1280, 23. — 3. P 1 ΛΑ 1178, 3. — 4. P 12. ΛΑ 1181, 15.

37. Ἡ ἀλεπού σὰν παραμάνα τῶν παιδιῶν τοῦ λύκου: τὰ τρώει.

I. I 1γ. ΛΑ 1203, 81.

38. Τὰ μπροστινὰ πόδια τοῦ ἀγριμιοῦ στὴ σκισμάδα τοῦ δέντρου. Βλ. AT 151: Λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος.

41. Ἀλεπού καὶ λύκος στὸ κατώγι τοῦ παπᾶ. Ὁ λύκος παρατρῶγει καὶ δὲν χωρεῖ νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν τρύπα. Ἡ ἀλεπού τραγουδάει: Στου παπᾶ τὰ κατω-

γάκια κωλολάβδια θελά πέσουν / τρώει ὁ λύκος τὸ παστό κ' ἡ ἄλεπού τὸν πασπαλᾶ. Ἀκούει ὁ παπᾶς καὶ κατεβαίνει· ξυλοφορτώνει τὸ λύκο. [K 1022. 1]. Αἰς. Halm 31, Perry 24, Hausr. 24. Wienert ET 226. Moser - Rath ἀρ. 226. Eberh.-Bor. T. 1.

1. I 17. ΔΙΕ 1, 281(+123+30). — 2. K 5 Λουκάτος σ. 7 ἀρ. 6. Τὸ τραγούδι τῆς ἀλ.: Στὸ καινούργιο κατωγάκι / θὲ νὰ παίξη ματσουκάκι. — 3. Λ 7. Ρήγας 2, 169 ἀρ. 37 — 4. T 2. Argenti - Rose I 578 ἀρ. 42 (+32)+15+41**). — 5. Ω. Χατζηϊωάννου 72 ἀρ. 50: Ὁ ποντικὸς καὶ τὸ τυρί. — 6. ἀδ. τ. Αἰνεῖα Παραμ. 1-4(+123+*1A). — 7-8. Α 2. ΛΑ 1324, 15. 37. — 9-11. Η 1α, ΛΑ 1205, 35. ΛΑ 1321, 5. 9. — 12. I 1. ΛΑ 1201, 5-7. — 13-14. I 1γ. ΛΑ 1202. ΛΑ 1203, 87. (+41** 2B). — 15. I 2α. ΛΑ 1204, 85-88(+123). — 16. I 7α. ΛΦ 722, 17. — 17. I 8α. ΛΑ 1192, 133(+123). — 18. I 8β. ΛΑ 1186, 13-14. — 19. I 8δ. ΛΑ 1194, 82. — 20. I 8θ. ΛΦ 655, 13(+123). — 21. I 8 ιγ'. ΛΑ 1189, 100. — 22-24. I 8 κβ'. ΛΑ 1195, 19-20 (+123) σ. 51 καὶ 71-72. — 25. I 8 κε'. ΛΑ 1232, 9-10. — 26. I 9α. ΛΑ 1341, 29-30 (+123). — 27-35. I 10. ΛΑ 1339, 29-33. 149-151. ΛΑ 1340, 39-41 (+15), 51. ΛΑ 1341, 47-49. ΛΑ 1342, 7-8(+1). — ΛΑ 1341, 7(+1), σ. 33. — I 10 ΛΑ 1350, 13-14 (+*44A+5). ΛΑ 1352, 22. ΛΑ 1354, 26-27. — 36. I 10 η. ΛΦ 1879, 15. — 37. I 12 α. ΛΑ 1351, 69. Ὁ λύκος σὰ πατά / ἡ ἄλεπού στὸν πασπαλᾶ / φτάσε παπᾶ καὶ παπαῖα (+*30A). — 38-47. I 13. ΛΦ 1014, 13-18(+123,+*44A). — ΛΑ 1346, 3(+*30A). Ἡ ἄλεπού στὸν γδαρμένο λύκο: ποῖα εἶς' ἐσὺ μὲ τὰ κακὰ φουστάνια; — σ. 17. — ΛΑ 1347, 13-15 (+4,+5). — σ. 31(+4). — σ. 45. — ΛΑ 1348, 15-16(+5). — σ. 25: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / τρώει ὁ λύκος μουλαράκι. — ΛΑ 1349, 28. — 48-52. I 14α ΛΑ 1280, 229-230. — ΛΑ 1282, 353-354: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / ἄλεπάκι καὶ λυκάκι / φάγαν ἓνα μουλαράκι. — ΛΑ 1283, 135. 225, 261. — 53. I 15γ ΛΑ 1230. 95(+15). — 54. I 15 ια', ΛΦ 249, 14. — 55-57. I 16α ΛΑ 2934, 25-26. ΛΑ 1330, 5. 9-10. — 58. I 16 στ. ΛΦ 1707, 21-25. — 59-65. I 16θ ΛΑ 1219, 1-2: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / εἶναι μέλι καὶ φαγάκι / τρώει ὁ λύκος τὸ παστό / κι ἡ ἄλεπού τὸ μέλι / κι παπᾶς μας δὲν τὸ ξέρεi /, τὸν παπᾶ μας δὲν τὸ μέλει (+4). — ΛΑ 1220, 54. — ΛΑ 1222, 205-206. — ΛΑ 1223, 113-114. 132-133. 187-188. 193-194. — 66. I 16 ια'. ΛΑ 1226, 7(+*30A). — 67-73. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 9: τὸ τραγούδι τῆς ἄλεπούς: «στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι γίνεται πανηγυράκι. — ΛΑ 1227, 147-148. 149. 153-154(+15). σ. 169. 193. — 74-77. I 17. ΛΑ 623 (ΣΠ 96) 5-6. — ΛΦ 1238, 4-8: Στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / θὰ χορέψ' κωλοραβδάκι (+123, +4,+*44A). — ΛΦ 1180, 1-3(+123,+3,+4+*30A). ΛΑ 1224, 11-13(+15). — 78-80. I 17 β' ΛΑ 1228, 27 (+*44B). 53-54. 59-60. — 81.

I 18 ε ΛΑ 1225, 33-34 (+123+1+2B+3+4). — 82. I 19 ια' ΛΦ 599, 2-3. — 83. I 21δ. ΛΦ 332, 3-4(+123). — 84. I 21α ΛΦ 439, 1-2(+*30A). — 85-90. K 5β. ΛΑ 1210, 1. 73. 81. 129. 131. ΛΑ 1211, 43-44(+1+41**). — 91-96. K 6 ΛΑ 1213, 13-14. 87(+123+41**). 127. 157. — ΛΑ 1215, 71. 73. — 97. ΛΑ 1172, 27-28(+4). — 97-97 Λ 1ε ΛΑ 1275, 22. 42-43. — 99. M 4. ΛΦ 854, 1-3 άρ. 1.—100-101. M 4α ΛΑ 1545, 423 (+1+41**). — ΙΑ 561, 90-92. — 102-103. M 12 ΛΑ 2304, 126-128 (λύκος, σκύλος· ή γάτα ξεφεύγει). — σ. 355-6. — 104. O 11γ ΛΦ 1124 άρ. 3(+123). — 105-106. P 1 ΛΑ 1174, 181-182(+4). — ΛΑ 1177, 75. — 107. Σ 1. ΛΑ 1206, 57-59 (+1+15+2B) — 108. Υ, ΛΑ 1239, 91-93. — 109. ΛΑ 1239, 9-12 «Ο άρκον, ό λύκον και ό άλεπόν (+15). 'Η άλεπού ξεγελάει τόν λύκο νά μπή στο κοτέτσι. Τόν κλείνει μέσα και φωνάζει τόν χωρικό. — 110. Ψ 1 ζ'. ΚΜΣ, Γκιουζέλ Μπαζέ 1 (σ. 1-2)—111. Ω ΛΦ 343, 19 άρ. 8: ή άλεπού στην τρυπα της έλιās· τρώει τόν φαί του ζευγα' σαν έφαγε πολύ, δέν μπορεί νά βγῃ από την τρυπα· — 112 Ω 11 ζ' ΚΕΕΚ άριθ. 34, 182, 1. Μιά άνόητη άλεπού.

41**. 'Η άλεπού στέλνει τόν λύκο στην κοιλία της, να βοηθήση τόν παπᾶ για νά του δώση «λειτουργίες» (πρόσβαση). 'Ετα άνοητοῦν μέ τις πέτρες.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 1. 7. Ρήγας 154 άρ. 4. (A*1A). — 2. Σ 8β. Γεωργιάδ 17, 156 άρ. 4 (+1+2B). — 3. Γ 1 Georgeakis - Pineta 91-92 (+1). — 4. Τ 2, Argenti-Rose 1, 578-9, άρ. 42 (+41+32+15). — 5. Γ 1. ΒR 10 (1884) 77-79 (+1+5): για νά λεπτύνη τη φωνή του λύκου. Άλλη καλᾶ τόν «Κύριε έλέησον» ή άλεπού συμβουλεύει τόν λύκο νά βαλῇ τη γλώσσα του στην μυρμηγκοφωλιά — ή γλώσσα του πρήζεται· πάει νά την λεπτύνη στοῦ σιδερά [F 556. 2], σκοτώνεται.

6. Z 28. ΛΑ 1256, 33-35 (+1). — 6α. Η 2γ. ΛΑ 1216, 81 (+1+5). — 7. Η 3β. ΛΑ 977 (+1+15+5). — 8. Θ 1ιδ' ΛΑ 1254, 47-48. — 9-11. I 1γ. ΛΑ 1203, 43 (+1+*30A). 87-89 (+2+41+2B), 91-92 (+123+1+2B +*30A). — 12. I 1ε, ΛΑ 1208, 7-9 (+1+2B). — 13-14. I 2α ΛΑ 1204, 91-93 (+1). 101-103(+1+5). — 15. I 8α ΛΑ 1192, 71-72(+1+5+2B). — 16. I 8β. ΛΑ 1186, 7-8(+1) ή άλεπού: Μπαρμπα-Νικολό, ποῦ την βρήκες την κόκκινη γούνα; (ένν. τᾶ αίματα στο σῶμα του). Συνέχ. Τ. 5). — 17. I 8δ. ΛΑ 1194, 41-43: παπᾶς, άλεπού, λύκος και γάιδαρος (+1+214 B+122 J). — 18. I 8ια'. ΛΑ 1185, 25-27, στην μυρμηγκοφωλιά νά λεπτύνη τη γλώσσα του (+1). — 19. I 8ιγ' ΛΑ 1195, 47 (+1). — 20. I 9 ζ'. ΛΑ 1200, 61-62(+1+5). — 21. I 10. ΛΑ 1341, 23(+1). — 22. I 10 στ. ΛΑ 1191, 23-25(+1+5+4). — 23. I 18 ΛΑ 2328, 23-25(+123+3+4) — 24-25. K 5β. ΛΑ 1210, 139-141(+123+1+*30A). ΛΑ 1211, 43-44(+1+41). — 26-27. K 6, ΛΑ 1213, 87. — σ. 139 (+1). — 28. K 6ε. ΛΑ 1213, 95. — 29. Λ 3α. ΛΑ 1543, 73-

76 (+123+1+2B).—30. M 4α. ΛΑ 1545, 423 (+1)+41).—31-32. O 2. ΛΑ 1292, 188-189(+1+5).—ΛΑ 1298, 448 (+1+5).—33. O 8 ΛΑ 1260, 74 (+1+2).—34. ΛΑ 1260, 39-45 (+1+2+15+5).—35. Π 1γ. ΛΑ 1270, 15-16 (+1+105*).—36-37. Π 3 ΛΑ 2301, 322-323 (στην μυρμηγκοφωλιά, στοῦ γύφτου) (+5).—ΛΦ 325, 17-19 (+1).—38. Π 7 δ ΣΠ 74, 17-18 (+1).—39-43. P 1. ΛΑ 1177, 39. 65. 137-138, 147-148. ΛΑ 1178, 21-22(+15).—44. P 2 ιγ ΛΑ 1235, 19-21(+1).—45. P 5α. ΛΦ 947, 14-16 (+1+15+5).—46 P 8 β. ΛΑ 1326, 35-36 (+1+2B).—47-48. P 11α. ΛΑ 1182, 57 (+1).—1202, 133-135(+1+4+5).—49. P 12. ΛΑ 1181, 7-9 (+1), στοῦ γύφτου [F 556. 2] (+9B+15).—50. Σ 7. ΛΑ 170, 39.—51. Σ 21α. ΛΑ 1184, 15-17 (+123+1+2B).—52. T 1. ΛΑ 1289, 96-97 (+123+1+2 B).—

44. Ὁ ὄρκος πάνω στοῦ Εὐαγγέλιου (ἡ «στον Ἀφαλὸ τῆς Γῆς»): σ' ἓνα δόκανο. [Mot K 1115].

1. Θ 1ε' ΛΑ 1255, 11-12(+15+5).—2. I 7α ΛΑ 1190, 124-128(+1+15+31*).—3. O 2γ. ΛΑ 3018, 68-74(+15).—4. P 2, ΛΑ 235, 10.—5. P 8α. ΛΑ 1241, 9-10(+15).—6. O 10. ΛΑ 1245. 25-27 (+15).—7. P 22 ΛΑ 1188, 7-9(+1+2B+2).

*44A. Ἡ νηστεία τῆς ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού λέει πὼς νηστεύει γιὰ τὸ ραμαζάνι καὶ δὲν μπαίνει στ' ἀμπέλι· ὁ λύκος δὲ σκαντζόχοιρος) δὲν νηστεύει καὶ μπαίνει· πιάνεται στὴν παγίδα. Τώρα πᾶν βρόντησε τὸ κανόνι (ἔπεσε δηλ. τὸ σίδερο τῆς παγίδας), ἡ ἀλεπού χαλάει τὴ νηστεία.

1-3. I 14α. ΛΑ 1281, 282: ἀλεπού καὶ λύκος, 474-476, 529.—4. O 5. ΛΑ 147, 10: ἀλεπού καὶ σκαντζόχοιρος.—5. P 1. ΛΑ 1177, 167 (ἀντὶ ἀμπελιοῦ: μάντρα μὲ ἀρνιά).—6. Σ 26, β. ΛΑ 2231 (ΙΑ 658) 34: ἀλεπού καὶ λύκος.—7-8. Υ ΛΑ 1239, III (ὁμ.), ΛΑ 1337, 9: ἄρκος καὶ ἀλεπός.—

*45. Ἡ ἀλεπού καὶ πίθηκος.

Ἡ μαϊμού ἐκλέγεται βασίλισσα γιὰ τὸν ὥραϊο τῆς χορὸ. Ἡ φθονερὴ ἀλεπού θέλει τάχα νὰ τῆς δείξῃ ἓνα θησαυρὸ — τὴ ρίχνει στὴν παγίδα καὶ τὴν εἰρωνεύεται: πὼς θέλεις νὰ γίνῃς βασίλισσα, ἀφοῦ δὲν γνωρίζεις τὰ δόκανα! Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 44, Perry 81, Hausr. 83.

1-2. I 1γ. ΛΑ 1202, 110. ΛΑ 1204, 1-2.—3. I 10 β. ΛΑ 1352, 31.—4. K 5β. ΛΑ 1210, 11.—5. Λ 4δ. ΛΦ 1038, 3, ἀρ. 5.—6. O 5α. ΛΑ 1258, 5-7.

47A. Ἡ ἀλεπού ξεγελάει τὸν ἀσβὸ λέγοντας πὼς τὸ ἄλογο εἶναι ψόφιο· ὁ ἀσβὸς πλησιάζει στ' ἄλογο καὶ τρώει τὴν κλωτσιά. Βλ. BP III 75.

Ξ, Φραγκάκη, Κρητ. Παραμ. 51: ὁ ἄρκαλος (ἀσβὸς) καὶ ἡ ζουρίδα (ἀλεπού).

*47C. Ὁ γάιδαρος καὶ τὰ ζυγόλουρα. Ἡ ἀλεπού κλέβει τὰ ζυγόλουρα ἀπ' τὸ χωράφι. Ὁ γάιδαρος τάζει στὸ ζευγαῖ νὰ τὰ φέρη πίσω. Πάει καὶ ξαπλώνεται σὰν ψόφιος μπρὸς στὴ φωλιά τῆς ἀλεπούς. Τ' ἀλεπουδάκια βγάζουν τὰ ζυγόλουρα καὶ δένουν τὴ μιὰν ἄκρη τους στὸ γάιδαρο καὶ τὴν ἄλλή γύρω στὸ λαιμό τους, γιὰ νὰ τραυήξουν τὸ γάιδαρο στὴ φωλιά τους. Ἐξαφνα ὁ γάιδαρος τινάζεται πάνω καὶ σέρνει ζυγόλουρα καὶ ἀλεπουδάκια στὸ σπίτι τοῦ ζευγαῖ. [Mot K 1022. 2]. Βλ. BP. III 76 κέ. Μέγαν, Λαογρ. 17, 1957, 144 κέ. 21, 1963, 119 καὶ 466.

I. I 1, Λελέκου, Ἐπιδ. 1, 291 κέ.— 2. I, Πελοπονν. Ἐστία 1(1953) 24: Κύρ Μέντιος, ζευγαῖς κι ἀλεπουῖδες.— 3. K 5, Λουκάτος σ. 3 ἀρ. 1.: ὁ παπᾶς, ἡ ἀλεπού κι ὁ γάιδαρος (+1).— 4. N 10, Λαογρ. 21, 119. 466: οἱ ἀλεπουῖδες καὶ τὰ ζευγοράμματα.— 5. O 8, Ραγκαῖας 145 ἀρ. 9: ἡ ἀλούπα καὶ τὸ γαϊδούρι.— 6. T 1γ Kretschmer NM 29, 1901: ἐκ ΛΑ 25, 208, 41 ἔτ. 1901): τὰ οὐνεῖρατα τοῦν ἀλιπούδων.— 7. τὰ λουριά τοῦ ζευγοράμματος (+154).
8. A 1. ΑΦ 1540, 7-8: τὰ ὄνειρα τῶν ἀλεπουδῶν καὶ τὴ πρώτη πὼς ἐτρωγε κοτόπουλα, ἡ 2η χῆνες, ἡ 3η πᾶσι τὰ τομάρια τους κρεμασμένα στὸ παζάρι.— 9-10. B 1. ΑΦ 230, 5-7 ἀρ. 3 (+1). ΑΦ 1560, 15-18.— 11-12. B 1γ. ΑΦ 904, 6-7. ΛΑ 1273, 157, 169.— 12a-14. Γ 2 ΛΑ 1272, 3-4 (+154), 11, 29.— 15. Γ 3, ΑΦ 1427, 1.— 16. E 18. ΛΑ 1176, 87.— 17. E 2α. ΑΦ 1258, 5-8(+1).— 18. Z 1. ΛΑ 1171, 103.— 19. Z 2γ. ΑΦ 602, 1-2 (+327C+1121).— 20. Z 2δ. ΛΑ 1256, 17.— 21. H 1α, ΛΑ 1205, 25-26.— 22. H 2.1. ΑΦ 1816, 11-13: λύκος, ἀλεπού καὶ γάιδαρος (+154).— 23. H 2α, ΛΑ 1209, 25.— 24-28. H 2β, ΛΑ 1216, 1. 41-42. 63. 113. 131.— 29-30. H 2ζ, ΛΑ 1216, 5. 91.— 31. H 2, ε, ΑΦ 1542, 1-2.— 32-35. H 2θ. ΛΑ 1320, 21. 23. 37. 72.— 36. H 3. ΛΑ 1209, 45.— 37. H 3 ιδ. ΛΑ 1209, 3.— 38-39. H 3 ιε ΑΦ 1562, 11-13. ΛΑ 1209, 27.— 40. Θ 1. ΑΦ 725, 6.— 41-48. I 1. ΛΑ 1208, 32-35. 29-30(+154). 79-82 (+130+64+34).— ΛΑ 1206, 129. 133. 141. 159. 163. 173.— 49-58. I 1γ. ΛΑ 1202, 51-53. 77-79. 95-96. 113. 155. ΛΑ 1203, 11. 31-33. 83-86(+155). 105-107. 137-138.— 59-68. I 1ε. ΛΑ 1207, 7. 19. 21. 25. 89(+154). ΛΑ 1206, 141 (+154). ΛΑ 1208, 53 (+1). 64. 115. 99.— 69-70. I 1ζ. ΛΑ 1214, 43. 49 (+155).— 71-76. I 2α. ΛΑ 1204, 15. 23-26. 49-50. 51. 97. 113(+154).— 77-78. I 6α. ΛΑ 501, 35. ΑΦ 1357, ἀρ. 6(+154).— 79. I 7. ΛΑ 2268, 1163-66(+154+122 J.— 80-

85. I 8. ΛΑ 1189, 2-3. 17. 48(+64). ΛΑ 1325, 45 (+154). 49. 79(+154). — 86-89. I 8 α. ΛΑ 1192, 9: «Ὁ μαρουλᾶς». Τὰ ὄνειρα: 1) εἶδα στήν πόρτα μας ἓνα πολὺ ὥραϊο φαγί. 2) Εἶδα τὸ τομαράκι μου κρεμασμένο στήν ἀγορά. Βγαίνουν ἀληθινά. — Σελ. 20-21. 76. 145.—90. I 8 β. ΛΦ 861, 1-2. 91. I 8 δ. ΛΑ 1194, 75.—92. I 8 θ. ΛΑ 1191, 3-5.—93. I 8 ι. ΛΦ 168, 24-26 (+64).—94. I 8 ιδ' ΛΑ 1186, 101.—95-96. I 8 κβ'. ΛΑ 1195, 23-24 (ὄνειρα τῶν ἀλεπούδων). —97-98. I 8 κε'. ΛΑ 1232, 3-4. 10-12(+154). —99. I 9 ΛΑ 1198, 53. —100-101. I 9 α. ΛΑ 1197, 9-11. 26. —102. I 9 γ. ΛΑ 560 (ΣΠ 33) 14-16(+154). —103-104. I 9 ζ'. ΛΑ 1200, 17. 41. —105-112. I 10. ΛΑ 133, 9. 43-45. 67. 77-79. 103-124. 137-141(+154). 157. 163-165. 173-177(+154). 191-193.—113-124. I 10, ΛΑ 1340, 11. 22-24(+154). 23-24. 37. 53. ΛΑ 1341, 5. 31. ΛΑ 1344, 7. 1342, 21 (+154). ΛΑ 1351, 25, ΛΑ 1353, 5.—125-126. I 10 β ΛΑ 1352, 11-13 (+154. +130B+64). 17-18.—127-130. I 10 θ ΛΑ 1277, 21. 145. ΛΑ 1345, 25 καὶ 37.—131-132. I 11. ΛΦ 1408, 2. ΛΦ 92, 8.—133. I 11 α ΛΦ 1516, 16-17. —134. I 11 ε. ΛΑ, 31. —135. I 11 ια'. ΛΦ 1517, 10-11.—136. I 12 η. ΛΑ 1191, 17-19.—137. I 12 ι. ΛΦ 1478, 6. —138-146. I 13. ΛΦ 1014, 9-13. ΛΑ 1346, 1. ΛΑ 1347, 12(+154). 21(+154). ΛΑ 1349, 27. 35. ΛΑ 1350, 15-16(+154). 17(+154). 37.—147. I 13 β. ΛΦ 1450 (+154). 148-177. I 14 α. ΛΑ 1280, 1-46(+154). 200-301. 110-211. 248-254. 281-3. 71-73. 87-89. 123-224. ΛΑ 1281, 144-146. 359-380. 379-381. ΛΑ 1282, 52-53(+56A). 141-171. 249-251. 263-265. 311-313. 323-326. 378-380. 418-420. 421-425. 495. 179-181. ΛΑ 1283, 23-25. 37-41. 315-316. 345-346.—175. I 14 ζ'. ΛΦ 1525, 11-15.—176. I 15 γ. ΛΑ 1229, 49.—177. I 15 ζ'. ΛΑ 1159 β, 98(+154).—178. I 15 ιγ' ΛΦ 701, 4-6 (+130 B).—179. I 16, ΛΦ 829, 26-28 «τὸ μαῦρο κούτσουρο» (+154).—180. I 16 δ. ΛΦ 783, 1-2, τὸ ὄνειρο τῆς κουτσῆς ἀλεπούς: τὰ τομάρια κρεμασμένα στὸ παζάρι, βγαίνει ἀληθινό. Αὐτὴ μόνο δὲν δέθηκε στὰ λουριά. Ἀχαριστία τοῦ ζευγολάτη· θέλει νὰ τοῦ κόψη τ' αὐτιά, γιὰ νὰ μὴ φάη τὸ γρασίδι ποὺ τοῦ ἔταξε. Ὁ γάιδαρος προτιμάει νὰ τοῦ κόψη τὴν οὐρά — μὲ μιὰ κλωτσιὰ τὸν σκοτώνει (πρβλ. 122 J).—181. I 16 ε ΛΦ 1093, 7-8 ἀρ. 3(+154+*30A).—182. I 16 ζ'. ΛΦ 1707, 18-20(+64).—182-188. I 16 θ. ΛΑ 1220, 23-26. 58. ΛΑ 1222, 21. 63-64. 73-78(+154+130B). 221-222. 101-107(+56). —189. I 16 ια', ΛΑ 1226, 19-20(+154). —190-194. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 27-28. 33-34. 39-40(+56). 161. 181. —195-196. I 17, ΛΑ 1224, 4-5. ΛΦ 1238, 9-12.—197-202. I 17 β. ΛΑ 1228, 29. 73. 75. 81(+154). 85. 89.—203. I 18 ε ΛΑ 1225, 9(+154).—204. I 19 α ΛΦ 1222, 10-11.—205. I 2 α ΛΑ 1279, 9-11.—206. K 4. ΛΑ 1217, 47-50.—207-8. K 6. ΛΑ 1215, 49. ΛΑ 1212, 5-6. —209. K 6 η. ΛΑ 1213, 100. —210. K 6 ιβ'. ΛΑ 1213, 35.—211-212. Λ 1 ε, ΛΑ 1275, 29. 59.—213. Λ 4. ΛΑ 3172, 313-315.—214.

Μ 4 η. ΛΦ 1330, 9-10.—215-216. Ξ 5 α ΛΑ 1382, 21. 35.—217. Ξ 5 δ. ΛΦ 106, 1-2.—218-220. Ο 2 α ΛΑ 1252, 5. ΛΑ 1299, 600. ΛΑ 1304, 119-121.—221. Ο 4 δ. ΛΦ 730, 2-3(+154).—222. Ο 6 δ. ΛΦ 215. 1-3.—223. Ο 15 β. ΛΑ 2277 Γ', 81-82(+154).—224. Π 3, ιζ' ΛΑ 1270, 13.—225. Π 2. ΛΦ 366, 12-14.—226. Π 6 γ. ΛΦ 277, 4-5 (τὰ ὀνειράτα τῆς 1ης: ἓνας ψόφιος γάιδαρος κάτω ἀπ' τὴ συκιά, τῆς 2ης: τὰ τομάρια μας κρεμασμένα στὸ παζάρι).—227. Π 7 δ. ΛΑ 601 (ΣΠ. 74) 15(+1).—228. Π 9 α. ΛΑ 1267, 9-10.—229. Ρ 1. ΛΑ 1176, 75-76.—230. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1236, 21.—231. Ρ 2 ιδ. ΛΑ 1237, 33.—232. Ρ 11 θ. ΛΑ 1182, 127-128.—233. Ρ 12 β. ΛΑ 1244, 7-8.—234. Ρ 15 ι, ΛΦ 1136, 24-26.—235. Τ 1. ΛΑ 605 (ΣΠ. 74) 15(+154).—236. Τ 1ι, ΛΑ 611 (ΣΠ. 84), 25-27(+130).—237. Τ 1 ιε ΛΑ 1288, 71.—238. Τ 1. ΛΑ 1274, 104, 3.—239. Υ. ΛΑ 1233, 27.—240-241. Υ, ΛΑ 1239, 99-101. 119-121.—242. Χ 2 α. ΛΑ 1274, 1.—243. Ψ. ΛΑ 123, 9. 103-104.—244. Ψ' 1 ΛΦ 642, 1-4(+154).

47Ε. Μιά γραφή στὸ πέταλο τοῦ γαϊδάρου: Ὁ γάιδαρος ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο, πρὶν τὸν φάγῃ, νὰ τοῦ διαβάσῃ τὴν γραφὴν ὅπως εἶναι ἀπὸ τὸν πατέρα του στὸ πέταλό του.

Σὰν ἐπείσ. στὸν Τ 122 J, ὅπου βλ. *Paralipomena* (Z. 1410). K 551. 18] Πρβλ. Eberh. Bor. T. 11 V. T. 13 V.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*49B. Ἀλεπού καὶ ἀρκουῶνα σύντροφον ἔχοντα.

1. Ρ 11 δ. ΛΑ 1182, 105: Ἡ ἀλεπού βάζει τὴν ἀρκουῶνα νὰ φορτωθῇ τὸ κοτέτσι, ἐνῶ ἡ ἴδια πάει μπροστὰ σὰν ὁδηγός. Σὰν τοὺς πῆραν εἰδηση τὰ συκιά, ἡ ἀλεπού φεύγει· δικαιολογεῖται ὕστερα, πὼς τάχα πῆγε νὰ τῆς φέρῃ νερὸ γιὰ νὰ τὴν ποτίζῃ στὸ δρόμο.

50. Τὸ ἄρρωστο λιοντάρι. "Ὅλα τὰ ζῶα παρόντα στὴ σύναξη γύρω στὸ ἄρρωστο λιοντάρι· μόνον ἡ ἀλεπού λείπει κι ὁ λύκος τὴ συκοφαντεῖ· στέλνεται νὰ τὴν φέρῃ. Ἡ δικαιολογία τῆς ἀλεπούς, πὼς τάχα ἔψαχνε νὰ βρῇ γιатρικό γιὰ τὸ λιοντάρι. Τὸ γιатρικό: νὰ γδάρουν τὸ λύκο καὶ νὰ τυλίξουν τὸ λιοντάρι στὸ λυκοτόμαρο.

Αὐτὸς ὁ αἰς. Halm 255, Hausrath 269, Perry 258. Wienert ET 102. Bl. Bödker 95. Moser - Rath ἀρ. 235. Μέγας II ἀρ. 1, III ἀρ. 11, IV ἀρ. 2, V ἀρ. 3.

1. Υ 10 Ἀστὴρ Πόντου 1, 103 ἀρ. 5 = Ἀρχ. Πόντου, 16, 85, 5 = Μέγας II ἀρ. 1, III ἀρ. 11.—2. Υ 5 Μέγας IV ἀρ. 2(ἐκ χειρ. ΛΑ 31B, 24, 3).—

3. Υ 7. Παμπούκης 111 ἀρ. 66.

4. I 1 γ, ΛΑ 1202, 173, — 5. I 8 δ, ΛΑ 1194, 71. — 6. I 13, ΛΑ 1348, 34. — 7. P 1, ΛΑ 1267, 7.

51. *Τὸ μερίδιο τοῦ λιονταριοῦ.* Ὁ γάιδαρος μοιράζει ἴσια τὸ σφαχτὸ ἀνάμεσα στὸν ἑαυτό του, τὴν ἀλεπού καὶ τὸ λιοντάρι. Τὸ λιοντάρι τρώει τὸ γάιδαρο. Ὑστερα μοιράζει ἡ ἀλεπού: δίνει τὸ ψαχνὸ στὸ λιοντάρι καὶ κρατάει ἡ ἴδια τὰ κόκκαλα. Αἰσ. Halm 260, Perry 149. Hausr. 154. Wienert ET 213. Moser - Rath ἀρ. 163.

1. K 5 Λουκάτος σ. 7, ἀρ. 7: λέοντας, ἀλεπού καὶ λύκος. — 2. I 1 γ, ΛΑ 1202, 149. — 3. I 8 β ΛΑ 1190, 19. — 4. I 9, ΛΑ 1198, 7. — 5-7. I 9 ζ' ΛΑ 1198, 51. ΛΑ 1200, 7. 37. — 8. I 10, ΛΑ 1351, 13. — 9-10. I 13. ΛΑ 1347, 17. — ΛΑ 1348, 23. — 11-17. I 16 θ ΛΑ 1221, 34. 58. 73. 84. 98. ΛΑ 1222, 15. — ΛΑ 1223, 15. — 20. K 5 ΛΑ 1218, 21. — 21. K 5α, ΛΑ 1210, 167. — 22-23. K 5 β ΛΑ 1210, 103. — ΛΑ 1211, 67. — 24. K 6 ΛΑ 1213, 67. — 25-29. P 1 ΛΑ 1174, 209. ΛΑ 1175, 200. ΛΑ 1175, 222. 230. ΛΑ 1178, 33. — 30. P 2 α ΛΑ 1179, 44. — 31. P 2 δ ΛΑ 1237, 13. — 32. P 19 α ΛΑ 1176, 49. — 33. P 22 ζ, ΛΑ 1183, 63.

51Α. Ἡ ἀλεπού ἀποφεύγει τὸν γάιδαρο καὶ τὸν λύκο, τῶς. Ὁ γάιδαρος, πού εἶπε πὼς τὸ μερίδιον τοῦ λιονταριοῦ δὲν εἶναι νοικοκυρεμένη, τὴν παθαίνει. Ἡ ἀλεπού δὲν ἀποφεύγει τὴν γνώμη της, γιατί ξέχασε τὰ γυαλιά της. Βλ. BP IV 360 34, 35.

1. P 10, ΛΑ 1245, 5. —

51*** Ἡ ἀλεπού (ἡ μαϊμού) διαιτητὴς στὸ μοίρασμα μεταξὺ δύο σκύλων (δυσὸ γάτων). Ἀπ' ὅπου βαραίνει ἡ ζυγαριά, τρώει κομμάτι γιὰ νὰ φέρῃ τὸ ἴσιο· στὸ τέλος δὲν ἀπομένει τίποτε στὴ ζυγαριά. [K 452].

1-2. Ω. Χατζηγιάννου μῦθοι, 34 ἀρ. 2. — Κυριαζῆς σ. 351. 3-5. Α 1. ΛΑ 1189, 104: οἱ γάτες καὶ ἡ μαϊμού. ΛΑ 1328, 7 (ὅμ.). ΛΑ 1328, 25: οἱ γάτες καὶ ἡ ἀλεπού. — 6. Η 1α ΛΑ 1205, 91: γάτες καὶ μαϊμού. — 7. I 1 γ ΛΑ 1202, 119. — 8. I 8. ΛΑ 1189, 29: ποντικοὶ καὶ ἀλεπού. — 9. I 14 α ΛΑ 1283, 221: γάτος, ποντικὸς καὶ μαϊμού. — 10. I 16 κ ΛΑ 1226, 15 (ὅμ.). — 11. I 17 β. ΛΑ 1228, 33. — 12. K 5 β. ΛΑ 1210, 169. — 13. P 1. ΛΑ 1178, 53: οἱ γάτες καὶ ὁ πίθηκος. — 14. P 11 α ΛΑ 1182, 65: οἱ γάτες καὶ ἡ μαϊμού. — 15. Σ. 30. ΛΑ 1286, 15.

56. Ἡ πονηγιά τῆς ἀλεπούς: φοβερίζει πὼς θὰ κόψῃ τὸ δέντρο μὲ τὴν οὐρά

της κ' ἔτσι ἀναγκάζει τὸν κότσυφα (τὸ περιστέρι κτλ.) νὰ τῆς ρίξῃ τὰ πουλιά του. (Συνεχ. ὅπως στὸν Τ. 56Α.)

1. I 8 κβ' ΛΑ 1195, 57-59: «ἡ περιστέρα καὶ ἡ ἀλπού» (+56Α+56D). — 2-3. I 16 θ. ΛΑ 1221, 21(+56Α+*61C). ΛΑ 1222, 101-107: «Κατσουλιέρα, ἀλεπού καὶ γάιδαρος». — 4. Κ 3β. ΛΦ 137, 1-2 (+56Α+*61C). — 5. Ο 5γ. ΛΑ 1365 σ. 407 ἀρ. 3. ἀλεπού καὶ κότσυφας. (+*61C). — 6. I 14α ΛΑ 1282, 52-53(+56Α). —

56Α. Ἡ συμβουλὴ τῆς κίσσας καὶ ἡ ἐκδίκηση τῆς ἀλεπούς. Ἡ κίσσα (ἡ κάργα) λέγει στὸν κότσυφα (στὸ περιστέρι): πῶς μπορεῖ νὰ κόψῃ ἡ ἀλεπού τὸ δέντρο, ἀφοῦ ἡ οὐρά της δὲν εἶναι πριόνι! Ἡ ἀλεπού ἐκδικεῖται: κάνει πῶς κοιμᾶται κι ἀρπάζει τὴν κίσσα, καθὼς ζύγωσε γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ μὲ τὴ μύτη της τὸ μάτι. Ἡ κίσσα λέει, πῶς τὸ χειρότερο κακὸ ποὺ θὰ ἔχῃ νὰ τῆς κάνῃ εἶναι νὰ τὴν ρίξῃ ἀπ' τὸ γκρεμνὸ κάτω· ἡ ἀλεπού τὴν πετάει ἀπ' τὸ βράχο. Ἡ κίσσα γλυτώνει (βλ. *61C.) [Κ 751]. Πρβλ. Eberh. - Bor. T. 9 (1-4).

1. Ρ 16. Μηλιόπουλος. Ὁ κότσυφας 50-52 (+*61C). — 2. I 8 κβ', ΛΑ 1195, 57-59. Σύμβουλος ὁ κάργας. Ἡ ἀλεπού ἐκδικεῖται: ὅπως τὴν κοιμᾶται, κ' ἡ πάπια χώνει τὸ κεφάλι της κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της· ἡ ἀλεπού τὴν ἀρπάζει, ὅπως 56D. — 3. I 14α. ΛΑ 1282, 52-53: ἀλεπού καὶ κατσουλιέρα, σύμβουλος ὁ γεωργός· ἡ ἀλεπού γιὰ ἐκδίκηση τοῦ κλέβει τὰ λουριά τοῦ ἀλετριοῦ· ὁ γεωργὸς παραφυλάει καὶ τὴν σκοτώνει. — 4-5. I 16 θ ΛΑ 1221, 21-22 (+56+*61C): ἀλεπού καὶ κατσουλιέρα· σύμβουλος ὁ κόρακας.—ΛΑ I 16 θ. ΛΑ 1223, 237: ἡ κατσουλιέρα καὶ ἡ ἀλεπού (+56). Σύμβουλος ἡ σιταροκαλιακούδα (+*61C). — 6. I 16ιβ'. ΛΑ 1227, 39-40. Σύμβουλος ὁ γεωργός (+*176Α).— 7. I 16 θ. ΛΑ 1222, 101-107 «Κατσουλιέρα, ἀλεπού καὶ γάιδαρος» (+*47C.). — 8. Κ 3 β. ΛΦ 137, 1-2 σύμβουλος ἡ κάργα (+56+*61C).— 9. Ρ 22β. ΛΑ 1183, 17-18: ἡ ἀλπού, ἡ καρακάξα καὶ ὁ κότσυφας (+*61C).

56D. Ἡ ἀλεπού ρωτᾷ τὴν πάπια πῶς κοιμᾶται. Ἡ πάπια χώνει τὸ κεφάλι της κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της· ἡ ἀλεπού τὴν ἀρπάζει. [Κ 827. 1].

1. I 8 κβ. ΛΑ 1195, 57-59: ἡ περιστέρα καὶ ἡ ἀλπού (ένωμ. μὲ 56 καὶ 56Α, ὅπου ἡ πάπια σὰν σύμβουλος).

56D* Ἡ ἀλεπού κουμπάρα. Κατεβάζει ἀπὸ τὸ δέντρο τὸν κόκορα καὶ τὴν

κόττα για να τους βαφτίση τὸ παιδί καὶ νὰ τοὺς κάνη τραπέζι. Τοὺς πάει στὴ φωλιά της καὶ τοὺς τρώει.

1. P 1β. ΛΑ 1176, 29-30: 'Η ἀλεπού, ὁ κόκορας κ' ἡ κόττα.

56E*. Τὸ λιοντάρι βάζει τὸ λύκο νὰ κλέψη ἀρνιά, ἀλλὰ, ὅταν τὰ σκυλιὰ κυνηγοῦν τὸν λύκο, τὸν ἀφήνει ἀβοήθητο.

1. P 1. ΛΑ 1177, 127: 'Ο λύκος καὶ τὸ λιοντάρι.

*56 F. 'Αετὸς καὶ ἀλεποὺ κουμπάροι. 'Ο αἰετὸς στὴν ἀπουσία τῆς ἀλεπούς τρώγει τὰ μικρά της. 'Απὸ ἓνα κομμάτι κρέας, πού ὁ αἰετὸς ἄρπαξεν ἀπὸ τὴ φωτιά μαζί μ' ἓνα καρβουνάκι, παίρνει φωτιά ἢ φωλιά του· τὰ μικρά του πέφτουν ἀπὸ τὸ δέντρο κ' ἡ ἀλεπού τὰ τρώγει (Αἰσ. Halm 5, Perry 1, Hausr. 1).

1. Υ 3 'Αστὴρ Πόντου, 1, 90 ἀστ. 2. 'Ατματοῦς καὶ ποθίκα (=γεράκι καὶ ἀλεπού)= 'Αρχ. Πόντου 16, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2878, 2879, 2880, 2881, 2882, 2883, 2884, 2885, 2886, 2887, 2888, 2889, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2906, 2907, 2908, 2909, 2910, 2911, 2912, 2913, 2914, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919, 2920, 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933, 2934, 2935, 2936, 2937, 2938, 2939, 2940, 2941, 2942, 2943, 2944, 2945, 2946, 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953, 2954, 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963, 2964, 2965, 2966, 2967, 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973, 2974, 2975, 2976, 2977, 2978, 2979, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 2995, 2996, 2997, 2998, 2999, 3000, 3001, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 3020, 3021, 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029, 3030, 3031, 3032, 3033, 3034, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3046, 3047, 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3085, 3086, 3087, 3088, 3089, 3090, 3091, 3092, 3093, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3103, 3104, 3105, 3106, 3107, 3108, 3109, 3110, 3111, 3112, 3113, 3114, 3115, 3116, 3117, 3118, 3119, 3120, 3121, 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3153, 3154, 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172, 3173, 3174, 3175, 3176, 3177, 3178, 3179, 3180, 3181, 3182, 3183, 3184, 3185, 3186, 3187, 3188, 3189, 3190, 3191, 3192, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3202, 3203, 3204, 3205, 3206, 3207, 3208, 3209, 3210, 3211, 3212, 3213, 3214, 3215, 3216, 3217, 3218, 3219, 3220, 3221, 3222, 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230, 3231, 3232, 3233, 3234, 3235, 3236, 3237, 3238, 3239, 3240, 3241, 3242, 3243, 3244, 3245, 3246, 3247, 3248, 3249, 3250, 3251, 3252, 3253, 3254, 3255, 3256, 3257, 3258, 3259, 3260, 3261, 3262, 3263, 3264, 3265, 3266, 3267, 3268, 3269, 3270, 3271, 3272, 3273, 3274, 3275, 3276, 3277, 3278, 3279, 3280, 3281, 3282, 3283, 3284, 3285, 3286, 3287, 3288, 3289, 3290, 3291, 3292, 3293, 3294, 3295, 3296, 3297, 3298, 3299, 3300, 3301, 3302, 3303, 3304, 3305, 3306, 3307, 3308, 3309, 3310, 3311, 3312, 3313, 3314, 3315, 3316, 3317, 3318, 3319, 3320, 3321, 3322, 3323, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3332, 3333, 3334, 3335, 3336, 3337, 3338, 3339, 3340, 3341, 3342, 3343, 3344, 3345, 3346, 3347, 3348, 3349, 3350, 3351, 3352, 3353, 3354, 3355, 3356, 3357, 3358, 3359, 3360, 3361, 3362, 3363, 3364, 3365, 3366, 3367, 3368, 3369, 3370, 3371, 3372, 3373, 3374, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379, 3380, 3381, 3382, 3383, 3384, 3385, 3386, 3387, 3388, 3389, 3390, 3391, 3392, 3393, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, 3399, 3400, 3401, 3402, 3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 3408, 3409, 3410, 3411, 3412, 3413, 3414, 3415, 3416, 3417, 3418, 3419, 3420, 3421, 3422, 3423, 3424, 3425, 3426, 3427, 3428, 3429, 3430, 3431, 3432, 3433, 3434, 3435, 3436, 3437, 3438, 3439, 3440, 3441, 3442, 3443, 3444, 3445, 3446, 3447, 3448, 3449, 3450, 3451, 3452, 3453, 3454, 3455, 3456, 3457, 3458, 3459, 3460, 3461, 3462, 3463, 3464, 3465, 3466, 3467, 3468, 3469, 3470, 3471, 3472, 3473, 3474, 3475, 3476, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3482, 3483, 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3497, 3498, 3499, 3500, 3501, 3502, 3503, 3504, 3505, 3506, 3507, 3508, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515, 3516, 3517, 3518, 3519, 3520, 3521, 3522, 3523, 3524, 3525, 3526, 3527, 3528, 3529, 3530, 3531, 3532, 3533, 3534, 3535, 3536, 3537, 3538, 3539, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3545, 3546, 3547, 3548, 3549, 3550, 3551, 3552, 3553, 3554, 3555, 3556, 3557, 3558, 3559, 3560, 3561, 3562, 3563, 3564, 3565, 3566, 3567, 3568, 3569, 3570, 3571, 3572, 3573, 3574, 3575, 3576, 3577, 3578, 3579, 3580, 3581, 3582, 3583, 3584, 3585, 3586, 3587, 3588, 3589, 3590, 3591, 3592, 3593, 3594, 3595, 3596, 3597, 3598, 3599, 3600, 3601, 3602, 3603, 3604, 3605, 3606, 3607, 3608, 3609, 3610, 3611, 3612, 3613, 3614, 3615, 3616, 3617, 3618, 3619, 3620, 3621, 3622, 3623, 3624, 3625, 3626, 3627, 3628, 3629, 3630, 3631, 3632, 3633, 3634, 3635, 3636, 3637, 3638, 3639, 3640, 3641, 3642, 3643, 3644, 3645, 3646, 3647, 3648, 3649, 3650, 3651, 3652, 3653, 3654, 3655, 3656, 3657, 3658, 3659, 3660, 3661, 3662, 3663, 3664, 3665, 3666, 3667, 3668, 3669, 3670, 3671, 3672, 3673, 3674, 3675, 3676, 3677, 3678, 3679, 3680, 3681, 3682, 3683, 3684, 3685, 3686, 3687, 3688, 3689, 3690, 3691, 3692, 3693, 3694, 3695, 3696, 3697, 3698, 3699, 3700, 3701, 3702, 3703, 3704, 3705, 3706, 3707, 3708, 3709, 3710, 3711, 3712, 3713, 3714, 3715, 3716, 3717, 3718, 3719, 3720, 3721, 3722, 3723, 3724, 3725, 3726, 3727, 3728, 3729, 3730, 3731, 3732, 3733, 3734, 3735, 3736, 3737, 3738, 3739, 3740, 3741, 3742, 3743, 3744, 3745, 3746, 3747, 3748, 3749, 3750, 3751, 3752, 3753, 3754, 3755, 3756, 3757, 3758, 3759, 3760, 3761, 3762, 3763, 3764, 3765, 3766, 3767, 3768, 3769, 3770, 3771, 3772, 3773, 3774, 3775, 3776, 3777, 3778, 3779, 3780, 3781, 3782, 3783, 3784, 3785, 3786, 3787, 3788, 3789, 3790, 3791, 3792, 3793, 3794, 3795, 3796, 3797, 3798, 3799, 3800, 3801, 3802, 3803, 3804, 3805, 3806, 3807, 3808, 3809, 3810, 3811, 3812, 3813, 3814, 3815, 3816, 3817, 3818, 3819, 3820, 3821, 3822, 3823, 3824, 3825, 3826, 3827, 3828, 3829, 3830, 3831, 3832, 3833, 3834, 3835, 3836, 3837, 3838, 3839, 3840, 3841, 3842, 3843, 3844, 3845, 3846, 3847, 3848, 3849, 3850, 3851, 3852, 3853, 3854, 3855, 3856, 3857, 3858, 3859, 3860, 3861, 3862, 3863, 3864, 3865, 3866, 3867, 3868, 3869, 3870, 3871, 3872, 3873, 3874, 3875, 3876,

103. — 53. K 5. ΛΑ 1218, 73(+76). — 54. K 5β ΛΑ 1211, 51. — 55. K 6, ΛΑ 1215, 69. — 56. K 6 ιθ'. ΛΑ 1213, 33. — 57. Ξ 11γ. ΛΑ 2824, 64. — 58. Π 9α ΛΑ 1269, 9. — 59-71. P 1. ΛΑ 1177, 33. 125. ΛΑ 1178, 43. ΛΑ 1174, 124. 148. 177. 201. 203. 206. 213. 215. 223. ΛΑ 1175, 143. 180. 188. 238. — 72. P 2 ιβ. ΛΑ 1179, 15. — 73. P 12. ΛΑ 1181, 1. — 74-75. P 25γ. ΛΑ 1247, 9. ΛΑ 1248, 62β. — 76. T 2 ιβ. ΛΑ 1290, 128. — 77. Ω. ΛΦ 1345, 3-4(+60).

59. Ἡ ἀλεπού καὶ τὰ σταφύλια, (Αἰσώπ. Halm 33, Perry 15, Hausr. 15 α. [J 871] Babr. 19 (ἡ ὁ γάτος καὶ τὸ τυρί.).

1. K 5 Λουκάτος, σ. 19 ἀρ. 20: ὅσα δὲν φτάνει ἡ ἀλεπού τὰ κάνει κρεμαστάρια. — 2. M 4α. Ζευγώλη Παροιμ. σ. 25 ἄγουρος. — 3. Ω, Χατζηϊωάννου 38 ἀρ. 7: Ὁ γάτος καὶ τὸ τυρί (μὴ μπορῶντας νὰ τὸ φτάσῃ προφασίζεται πὺς εἶναι σάρακοστή). — 4-5. Ω 14α. Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κ'-κα' ἀρ. 6: ἡ ἀλεπού προφασίζεται πὺς οἱ κληματαργιὲς εἶναι γι' ἀνθρώπους. — Αὐτ. σή'-οθ', 9: ὁ γάτος κ' οἱ ἀνθρώποι εἶναι Τετάρτη κι αὐτὸς νηστεύει.

6. I 1ζ. ΛΑ 1214, 35: ἡ ἀλεπού καὶ τὸ πορτοκάλι. — 6α. I 8α ΛΑ 1193, 171. — 7. I 8β ΛΑ 1190, 38. — 8. I 10 ΛΑ 1193, 5. — 9. I 10β ΛΑ 1193, 231. — 10. I 14α. ΛΑ 1280, 195. 243. 240. 242. 294-296. — 14-15. I 160. ΛΑ 1220, 47. ΛΑ 1221, 52. — 16. I 15β ΛΑ 1227, 51-52. — 17-18. K 5β ΛΑ 1210, 71. 111. — 19. K 6β ΛΑ 1213, 34. — 20. P, ΛΑ 1176, 19. — 21-23. P 1, ΛΑ 1174, 236. ΛΑ 1175, 150. ΛΑ 1178, 47. — 24. P 10, ΛΑ 1245, 1. — 25. P 11α, ΛΑ 1182, 75. — 26. P 12, ΛΑ 1181, 25. — 27. Ω 8β KEEK 33, 11, 2: ἡ γάτα κ' οἱ μυτζήθρες.

*59A. Ἡ ἀλεπού μαντεύει πὺς ἐφέτος θὰ γίνονιν πολλὰ ἀχλάδια (κούμαρα κτ.). Γιατί; — Γιατί τὰ ζητάει ἡ κοιλιά μου (ἡ τὰ θέλει ἡ ὄρεξή μου).

1. H 1α. Σταυρόπουλος σ. 53: «ἡ ἀλεπού καὶ τὰ ἀγραπίδια». — 2. M 4α. Ζευγώλη Παροιμ. σ. 31 ἀλεπού 2: «ἐφέτι θά 'ναι συκοχρονιά... γιατί τ' ἀγαπῶ». —

3. I 2γ. ΙΑ 697, 337 ἀρ. 14. — 4. I 4. ΛΑ 2318, 337. — 5 Π 3 ΛΑ 2301, 208. —

60. Ἡ ἀλεπού καὶ λέλεκας προσκαλοῦν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο στὴ φιλιά. Τὸ λελέκι βάζει τὸ φαγητὸ (γάλα) σ' ἓνα κούτρουλα (βαθὺ βάζο)· ἡ ἀλεπού μένει νηστική. Ἡ ἀλεπού κατόπιν βάζει τὸ δικό της φαγητὸ σ' ἓνα πιάτο ρηχό· ὁ λέλεκας σπάει τὴ μύτη του. — Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm ἀρ. 34. Wienert 54, ET 141.

Perry 426. Βλ. Πολίτου Παροιμ. Α' 268, 12: καθὼς ἀγόρασε πουλεῖ. Moser-Rath, ἀρ. 88.

1. I 11 Χριστοδουλόπουλος, σ. 69: ἀλεπού καὶ λελέκι. — 2. Ξ 21. Σύλλ ΚΠ 31, 139: ἀλεπού καὶ ἀετός. — 3. Σ 2, Σταμούλη - Σαρ. 2, 175: ἡ ἀλεπού κι ὁ λέλεκας. — 4. Τ 1γ', Μέγας I 21 ἀρ. 4. (ἐκ χ/φ. ΛΑ 25, 241 ἀρ. 52: «Κατὰ ποῦ πουλεῖς θ' ἀγοράζης». Μετάφρ. Kretschmer NM ἀρ. 23, Μέγας III ἀρ. 4, V ἀρ. 4). — 5. Υ' 14α. Ἀρχ. Πόντ. 19, 294: Ὁ λύκον κι ὁ λεῖλέκον (μέλι στὸ πιθάρι — κουκιὰ στὸ δίσκο). — 6. Ω 2γ Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. 13(1949) κη'-κθ': Ἡ ἀλεπού τζ' ὁ γύπας (παραλλάσσει: ἡ ἀλεπού τάχα τρέχει στὸ ἀμπέλι νὰ πιάσῃ λαγουδάκια καὶ λέγει στὸ γύπα νὰ περιμένη τοὺς μεζέδες νὰ ψηθοῦν, δὲν ψήνονται ποτέ) = Λουκάτος σελ. 8 ἀρ. 8. — 7. ΛΑ 2α ΛΑ 60, 2: Ἐ ἀλιπούνα τζαὶ ἐ πουπούσχια. — 8. ΛΑ 2α ΛΑ 60, 3: Ἐ γροῦα τζαὶ ἐ λιπούνα.

9-10. Α 1, ΛΑ 1199, 1: πελαργὸς καὶ ἀλεπού. — ΛΑ 1328, 1: γερανὸς καὶ λαγός. — 11. Δ 1γ, ΛΑ 1173, 5: τὸ λελέτσι καὶ ἡ λεπού. — 12. Η 2β, ΛΑ 1216, 87. — 13. Η 2θ, ΛΑ 1216, 117. — 14. Η 3, ΛΑ 1216, 117. — 15. Θ 1ς' ΛΑ 1254, 3. — 16-17. ΛΑ 1215-8(+9B): ἀλεπού καὶ σπουργίτης. — ΛΑ 1207, 57. — 18-20. ΛΑ 1202, 96, 171. ΛΑ 1203, 161. — 21. Η 1α ΛΑ 1209, 39-41. — 22. Η 2α ΛΑ 1214, 56. — 23. Η 2β ΛΑ 1216, 87. — 24. Η 2γ ΛΑ 1216, 117. — 25. Η 2δ ΛΑ 1216, 117. — 26. Η 2ε ΛΑ 1216, 117. — 27. Ι 8λα ΛΑ 1195, 73. — 28. Ι 8λβ ΛΑ 1344, 9. ΛΑ 1350, 23. — 30-32. Ι 14α ΛΑ 1280, 196. — 33. Ι 14β ΛΑ 1283, 153. 327-329. — 33. Ι 15. ΛΦ 710, 7-8. — 34-37. Ι 15γ. ΛΑ 1230, 37. 47. 99. — 38-42. Ι 16θ. ΛΑ 1221, 104-106. 108-109. ΛΑ 1222, 177-179. 189. 116. — 43-47. ΛΑ Ι 16ιβ' 1227, 31. 85. 177. 197. 203. — 48. Ι 18ε. ΛΑ 1225, 1-2 (+9A,+275). — 49. Ι 19α. ΛΑ 1385, 1-3. — 50. Κ 1. ΛΑ 1333, 3. — 51. Κ 2 ΛΑ 1210, 41. — 52-54. Κ 5β. ΛΑ 1210, 25. 191-194. ΛΑ 1211, 65. — 55. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 46. — 56. Ο 1. ΛΑ 1174, 1. — 57. Π 9α. ΛΑ 1268, 1-2. — 58-61. Ρ1. ΛΑ 1174, 219-220. ΛΑ 1175, 17-18. 186. ΛΑ 1177, 59. — 62. Ρ 2ιδ'. ΛΑ 1237, 9(+225). — 63. Ρ 3α ΛΑ 1233, 13. — 64. Ρ 12. ΛΑ 1181, 145. — 65. Ρ 17ε. ΛΦ 669, 12. — 66. Ρ 22 ΛΑ 1183, 65. — 67-68. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 57. 61. — 69. Ρ 28ε. ΛΑ 2895, 146. — 70. Ξ 1. ΛΑ 1323, 39. — 71. Σ 14α ΛΑ 1176, 35. — 72. Σ 308. ΛΑ 1317, 5. — 73. Τ 1 ΛΑ 1289, 88. — 74. Υ' ΛΑ 1182, 53. — 75. Υ' 1. ΛΑ 1173, 65. — 76. Ω. ΛΦ 1345, 3-4. — 77. Ω 4γ ΛΦ 995, 4-6: ἀετός τζαὶ ἡ ἀλεπού (+225+64). — 78. Ω 5ε ΛΦ 67, 1-8: ὁ ἀτός τζ' ἡ ἀλουπού» (+225+64). — 79. Ω 8α ΚΕΕΚ 89,79, 1: Ἡ κατσικορώνα (+2B+64). — 80. Ω 16, ιζ ΚΕΕΚ 15, 130, 1. — 81. ΒΒ. ΛΑ 1246, 11-12: οἱ δύο φίλοι.

61. Ἡ ἄλεπού ξεγελάει τὸν πετεινὸ νὰ τραγουδήσῃ μὲ κλειστὰ τὰ μάτια (τάχα ἔτσι τραγουδοῦσε κι ὁ πατέρας του)· τὸν ἀρπάζει. Ἐνίοτε μὲ κάποια πονηριά ὁ πετεινὸς κάνει τὴν ἄλεπού νὰ μιλήσῃ καὶ ἔτσι γλυτώνει ἀπὸ τὸ στόμα της. Βλ. BP II 207. Eberh-Bor. T. 2. Wienert 52 ET. 118. 122.

1. I 7α. ΛΑ 1190, 132: ἡ ἄλεπού καὶ ὁ κόκορας. — 2. I 8α. ΛΑ 1192, 141 (+57*+6). — 3. I 14α. ΛΑ 1280, 314. — 4. I 16 κα, ΛΑ 1227, 19. — 5. Ξ 5α. ΛΑ 1383, 23. — 6. Ξ 19β. ΛΑ 1162 B, 59. — 7. Π 3 ΛΑ 1174, 7. — 8. P 12. ΛΑ 1239, 29-31. — 9. Σ 18. ΛΑ 1251, 7. — 9. Η 2β ΛΑ 1216, 87: ἄλεπού, κόκοτος καὶ λύκος (ἡ ἄλεπού ξεγελάει τὸν κόκορα καὶ τὸν κατεβάζει ἀπὸ τὸ δέντρο. Ὁ κόκορας ρωτᾷ τὴν ἄλεπού ποῦ φαί τῆς ἀρέσει· καὶ αὐτὴ τὸν ἀφήνει γιὰ λίγο, γιὰ νὰ σκεφθῇ, κι ὁ κόκορας ξεφεύγει).

61A. Ἡ ἄλεπού πνευματικός. Ἡ ἄλεπού προσκαλεῖ τὰ πουλιὰ νὰ τὰ ξεμολογήσῃ (ὅπως στὸν T. 20D*) καὶ τὰ τρώει ἕνα-ἕνα. Στὸ τέλος ἡ πέρδικα ζητάει ἀπὸ τὴν ἄλεπού, πρὶν τὴν φάῃ, νὰ κάνῃ μιὰ δέηση γι' αὐτὴν (ὅπως στὸν T. 61): ἡ ἄλεπού ξαπλώνεται ἀνάσκελα νὰ δεηθῇ καὶ ἡ πέρδικα ξεφεύγει. Ἡ ἄλλως: τὸ μικρὸ πουλὶ (τσουτσουλιάνος) ζητάει ἀπὸ τὴν ἄλεπού ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της καὶ νὰ κλείσῃ τὰ μάτια της, γιὰ νὰ πρῶτα εἶδῃ τὸ στόμα της — τῆς ἀπρῶτα στὴ γλῶσσα μιὰ κουτσουλιὰ καὶ ὅταν ἡ πέρδικα νὰ τῆς φέρῃ ἕνα μάρτυρα τὸν δὲν εὐλίσσει τὴν κορώναν τοῦ κοκοῦ καὶ τῆς φέρνει ἕνα κυνηγὸ [Mot. K 550]. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 16, 4 καὶ 87 καὶ 17 μέλαινα. Hausrath 7 καὶ 16. Perry 7 καὶ 435. Βλ. Μέγας I α. 1, III 208 ἀρ. 1., V 209 ἀρ. 2. — Πολίτης, Παροιμ. 3, 572 καὶ Λαογρ. 2, 692 καὶ BP 2, 207 κέ.

I. K 5. Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 15: ἡ ἄλεπού καλόγρια. — 2. O 8. Ρεμπέλη Κονιτσιώτικα (ἐκ χ/φου ΛΑ 1569 Δ', 28-39): ὁ τσαλαπετεινὸς φέρνει μάρτυρα τὸν κυνηγό. — 3. O 8 δ. Byz. — Neugr. Jahrb. 1928/29 σ. 458-461 (ὁμ.). — 4. Σ 22. Μέγα Ἑλλ. Παραμ. I ἀρ. 1 (ἐκ χ/φου ΛΑ 215, 89 ἔτ. 1888). — 5. U 2. Ἀρχ. Πόντ. 3, 101 ἀρ. 15. (ἀντὶ πέρδικας ἡ ὄρνιθα ὅπως T. 61). — 6. U 7. Παμπούκης 47, ἀρ. 23. — (πέρδικα. Ἡ ἄλεπού μετανοιώνει ποῦ δὲν τὴν ἔφαγε πρῶτα κ' ὕστερα νὰ τὴν ξεμολογήσῃ). — 7. U 10. Ἀστὴρ Πόντου 1, 121-122 ἀρ. 6 (ὁμ.) = Ἀρχ. Πόντου 16, 86-87 ἀρ. 6 = Ποντ. Φύλλα B (1937) τευχ. 3 σ. 20. = Πολίτου Παροιμ. 4, 517, δοξολογῶ ἀρ. 1: φά, κ' ἔπεκεῖ δοξολόγα. — 8. U 10. Ποντ. Ἑστία 1950 τευχ. 9 σ. 598: ἄλεπόν κ' ἡ πέρδικα. — 9. Φ 2 ιθ. Μικρασ. Χρον. Η' 1959 σ. 298: ἡ ἄλεπού καὶ ἡ πέρδικα. — 10. Ἀδ. τ. Βλαχογιάννης Ἱστορ. Ἀνθ. ια'. 11. A 1. ΛΦ 1044, 4-5. — 12-16. B 1γ, ΛΑ 1273, 173-175. 179-181. 189-191. 193-196. 205-208. — 17. Z 28. ΛΑ 1257, 37. — 18. Η 3. ΛΑ 1209, 9. — 19. I 1. ΛΑ 1208, 101. — 20-24. I 1γ. ΛΑ 1202, 47-49. 92.

129. 156. — 25-32. I 1ε. ΛΑ 1206, 67. 71. 73. 77. 85. 91. ΛΑ 1207, 39. ΛΑ 1208, 11-13. 101-102. — 33-34. I 2α ΛΑ 1204, 19-21. 32-34. — 35-36. I 8. ΛΑ 1189, 3-4. 51-52. — 37. I 8 θ. ΛΑ 1191, 7-9 (‘Άλεπού: ποῦ ἔκλεψες τὸ λειρί σου; — Κόκορας: τὸ ἔχω πατρογονικό μου, στάσου νὰ πάω νὰ φέρω μαρτύρους. Φέρνει ἕναν κυνηγό). — 38. I 8 κε', ΛΑ 1232, 17-20 (ὄμ.). — 39. I 9α. ΛΑ 1197, 35. — 40-41. I 10 ΛΑ 847 (ΣΠ 126) 8-9. — ΛΑ 1350, 9-10. — 42-44. I 10β. ΛΑ 1352, 27. 43. 45. — 45-59. I 14α ΛΑ 1280, 97-99 (τὸ σπουργιτάκι ἐξυπνό). 184-186. 191. 207- 209. 217-219. 311-313. 367-369. ΛΑ 1281, 288. ΛΑ 1282, 411-413. 439-441. ΛΑ 1283, 125. 149. 301. 318. — 60-62. I 15γ ΛΑ 1229, 1-2. ΛΑ 1230, 3. 7. — 63-73. I 16 θ. ΛΑ 1219, 7-8. ΛΑ 1220, 27-34. ΛΑ 1221, 67. ΛΑ 1222, 44. 62. 87. 163. ΛΑ 1223, 146. 212. 158. 171-174. — 74. I 16 ια', ΛΑ 1226, 3-4. — 75-80. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 151: ἡ ἀλεπού καὶ ἡ φοραδίτσα (+123+*30Α+*61C). — Σελ. 155 (+*61C). Σελ. 53 (+*30Α). Σελ. 119. 123. 129. — 81-84. I 17β. ΛΑ 1228, 25. 41. 47. 55. — 85-86. I 18ε. ΛΑ 1225, 10. 27-28(+9B+275). — 87-89. K5, ΛΦ 1205, 13-17 (τὰ πουλιά βγαίνουν ζωντανά ἀπ' τὴν καρδιά τοῦ Κόκορος T. 333). — ΛΑ 1218, 61. 79. — 90-92. K 5β. ΛΑ 1210 145. 149. ΛΑ 1211, 27. — 93-94. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 1-2. 53. — 95. M 4α. ΙΑ 1261, 91-92. — 96. O 8. ΛΑ 1264, 13. — 97. Π 3. ΛΑ 1270, 21. — 98-107. P 1. ΛΑ 1175, 35. 77. 79. 85. 87. 89. 121. 135. 151. 161. — 108. P 8α. ΛΑ 1241, 17-20. — 109. P 8β. ΛΑ 1348, 1. — 110. P 12. ΛΑ 1183, 71. — 111. P 13ε. ΛΑ 2785, 30. — 112. Σ 16. ΛΑ 1176, 49. — 113-118. U. ΛΑ 1184, 42 (πέρδικα). 71-72 (ὄμ.). ΛΑ 1239, 7-8. 15-16. 69-72. 131-133. — 119. Y 13. ΛΑ 1173, 37. — 120. X 2α. ΛΑ 1274, 31. — 121. Ψ. ΛΑ 1177, 45. — 122. BB ΛΑ 1242, 37 (ἡ πέρδικα ζητάει νὰ τὴν δοξολογήσῃ, ξεφεύγει).

*61A. Ἡ ἀλεπού γιατρός: γυρίζει στὰ κοττέτσια γιὰ τὶς ἄρρωστες κόττες. Ἐξαφνα φάνηκεν ἡ παχειὰ οὐρά της. Οἱ κόττες κακαρίζουν κ' ἔρχεται ὁ σκύλος. Πρβλ. Αἰσ. Halm 16, Hausr. 7, Perry 7.

1. K 5 Λουκάτος 17 ἀρ. 16.
2-3. I 1. ΛΑ 1201, 11-14. ΛΑ 1206, 149. — 4. I 14α ΛΑ 1280, 365-7.
5-6. K 5. ΛΑ 1218, 45. 77. — 7-8. K 5β. ΛΑ 1211, 101. 103. — 9-10. P 1, ΛΑ 1175, 150. ΛΑ 1177, 115. — 11-12. P 12. ΛΑ 1181, 79-82. 151-152.. — 13. T 3β ΛΑ 1173, 63. —

*61C. Τὸ πουλί (καρακάξα, κότσυφας) στά δόντια τῆς ἀλεπούς: τῆς λείει, πῶς τὸ χειρότερο κακὸ ποῦ ἔχει νὰ τῆς κάνῃ εἶναι νὰ τὴν ρίξῃ ἀπὸ τὸν γκρε-

μνὸ γὰ νὰ σκοτωθῇ. Ἡ ἀλεπού τὴν ἀμολάει καὶ τὸ πουλὶ ἀνοίγει τὰ φτερά του καὶ φεύγει. Σὰν τελικὸ ἐπείσ. στὸν Τ. 56A.

1. Ρ Μηλιόπουλος, Ὁ κότσυφας, 50-52(+56A). — 2-3. Ι 16 θ. ΛΑ 1221, 21(+56+56A). ΛΑ 1223, 237 (ὁμ.). — 4-5. Ι 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 151(+123. 61A+*30A). σ. 155(+61). — 6. Κ 3β. ΛΦ 137, 1-2(+56+56A). — 7. Ν 4γ ΛΑ 1622, 1-2. — 8. Ο 5γ. ΛΑ 1365, 407, 3 (+56A). — 9. Ρ 22β. ΛΑ 1183, 17-18 (+56+56A). —

62. *Εἰρήνη ἀνάμεσα στὰ ζῶα* (ἡ ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κόκορας). Ἡ ἀλεπού φέρνει τὴν εἰδηση πὼς ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στὰ ζῶα τέλειωσε καὶ θέλει νὰ χορέψῃ με τὸν κόκορα. Ὁ κόκορας ζητεῖ νὰ καλέσουν καὶ τοὺς φίλους του στὸ χορό, τὸ Μοῦργκο καὶ τὸ Ζαγάρη. Ἡ ἀλεπού φεύγει — δὲν ξέρει, ἂν τὸ ἔμαθαν καὶ οἱ σκύλοι. Βλ. BP 2, 207. Moser - Rath ἀρ. 85. Bödker 390.

1. Κ 5. Λουκάτος σ. 9 ἀρ. 9: ὁ κόκορας, ἡ ἀλεπού καὶ ὁ σκύλος. — 2. Ι 1γ. ΛΑ 1203, 49. — 3. Ι 8 δ, ΛΑ 1194, 76. — 4. Ι 14α. ΛΑ 1282, 367. — 5. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 55. — 6-7. Κ 5β, ΛΑ 1209, 62, 41. — 8. Λ 1. ΛΑ 1172, 5. — 9. Ο 5γ. ΛΑ 62, 2: σύμφωνα με τὸν Μοῦργκο τὸ ζῶα πρέπει νὰ ζοῦν ἀγαπημένα: ὁ λύκος με τὸ πρόβατο, ἡ ἀλεπού με τὸν κόκορα, τὸ γεράκι με τὸ κέρινο πτερό. Ἡ ἀλεπού: ὁ κόκορας εἶναι ὁ καλύτερος, ἀλλὰ καλύτερα τοῦ μανιπάτιου. — 10. Ρ 1. ΛΑ 1177, 63. — 11. Ρ 4. ΛΑ 1242 σ. 229. Ὡσεκάς καὶ κοσσάρα. — 12. Χ 2α ΛΑ 1274, 14-15.

*62A. *Σκύλος, κόκορας καὶ ἀλεπού*. Ἡ ἀλεπού ζητάει ἀπὸ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ δέντρο νὰ τὸν ἀσπασθῇ γιὰ τὴν ὥραία του φωνή. Ὁ πετεινὸς τῆς ἀπαντάει: νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν θυρωρὸ (τὸ σκύλο πού κοιμᾶται στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου) ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα γιὰ νὰ κατεβῇ — ὁ σκύλος χυμᾶει ἀπάνω της. — Αὐτὸς ὁ αἰσωπ. Halm 225, Hausrath ἀρ. 268, Perry ἀρ. 252. Βλ. Μέγας IV ἀρ. 3. V ἀρ. 5. Μέγας, ἐν Λαογρ. 21(1962)483 κέ.

1. Η 1. Σταυρόπουλος 51-52: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κόκορας (παραλλαγή): Ἡ ἀλεπού ζητάει ἀπὸ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ δέντρο, γιὰ νὰ τὴν ἐγγράψῃ κάτοικο στὸ χωριό. Ὁ πετεινὸς τὴν στέλνει στὸν γραμματικὸ — στὸ καλυβάκι τοῦ μούργου. Ἡ ἀλεπού: τέτοιο γραμματικὸ πῶχετε σεῖς, κανένας κάτοικος δὲ θὰ γραφτῇ στὸ χωριό. — 2. Ι 11. Χριστοδουλόπουλος σ. 70-71: Τί ἔπαθε ἡ ἀλεπού. — 3. Δ 4ε. ΛΑ 1205, 95. — 4. Ε 2. ΛΦ 1436, 5-6: ἡ ἀλεπού καλεῖ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῇ, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ χαρτί πού τὸν κάμανε πρόεδρο. Ἀπάντησις: νὰ τὸ δώσῃ στὸν κλητῆρα πού ναι στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου. Ἡ ἀλεπού: με τέτοιο πρόεδρο καὶ τέτοιο κλητῆρα δὲ γένεται χωριό. 5. Ζ 28 ΛΑ 1257, 21. — 6-18. Η 1α. ΛΑ 1205, 15-17. 51. 85. 87. 89.

37-38: «ὁ κουτσουλιανὸς κ' ἡ ἄλεπού». Ὁ κουτσ. ἀκούει τὸ τραγούδι τῆς ἄλεπούς: τριγύρω γύρω στὸ χορὸ, κουτσουλιανὸ στὸ δόντι μου, κι ἀλλάζει τὸ τραγούδι: τριγύρω - γύρω στὸ χορὸ, πετάξου, σκύλε, κ' ἔλα 'δῶ. Ἡ ἄλεπού τὸ βάζει στὰ πόδια. — ΛΑ 1209, 21: ὁ πετ. λέει τῆς ἄλεπούς νὰ κοιτάξῃ στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου ποὺ εἶναι κι' ἄλλος πετεινός: ὁ σκύλος ὀρμάει καὶ τὴν ξεσκιίζει. — ΛΑ 1321, 29. 31. 33. 35. 37. 39. — 19-20. Η 2β. ΛΑ 1216, 7. 23(+130). — 21-23. Η 3 ιε. ΛΑ 1209, 29. 71. 73. — 24-25. Ι 1. ΛΑ 1206, 65. 145. — 26-30. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 82. 41. 59. 107. ΛΑ 1203, 5. 121. — 30-33. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 11. 34. 54. 61. — 34-35. Ι 6α. ΛΑ 1196, 35. 39. — 36. Ι 4α. ΛΑ 1324, 5. — 37-40. Ι 8. ΛΑ 1189, 65. 70. ΛΑ 1325, 19-20, ΛΑ 1194, 9. — 41-46. Ι 8α. ΛΑ 1192, 137. 139. 145. 149. 151. ΛΑ 1193, 151. — 47. Ι 8β. ΛΑ 1190, 51. — 48-53. Ι 8δ. ΛΑ 1194, 3-4. 11. 19. 67. 69. 85. — 54. Ι 8 θ. ΛΑ 1191, 1-3. — 55. Ι 8 ιζ' ΛΑ 1190, 65. — 56-57. Ι 8 κβ'. ΛΑ 1195, 9. 17. — 58-59. Ι 8 κγ' ΛΑ 1194, 21. 33. — 60. Ι 8 κδ', ΛΑ 1194, 7. — 61. Ι 9. ΛΑ 1198, 55. — 62-66. Ι 9 στ. ΛΑ 1200, 13. 23-25. 27. 49-52. 55. — 67-71. Ι 10. ΛΑ 1339, 119-121. 135. ΛΑ 1344, 35. ΛΑ 1353, 2α, 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. — 72-75. Ι 14α. ΛΑ 1280, 89-91. 299-300. ΛΑ 1282, 23. 414. — 76-79. Ι 15γ. ΛΑ 1230, 51. 59. 109. 122. — 80-90. Ι 16 θ. ΛΑ 1220, 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. — 91-94. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. — 95. Ι 17β. ΛΑ 1228, 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. — 100-101. Λ 1. ΛΦ 1646, 1. ΛΑ 1172, 15. — 102. Λ 1γ. ΛΑ 1172, 17. 103. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 30-32. — 103. ΛΦ 579, 1. — 103α. Π 1 5α. ΛΦ 579 (= Μέγας, IV ἀρ. 3. V ἀρ. 5). — 104-114. Ρ 1. ΙΑ 730, 257. ΛΑ 1174, 13. 153. 185-188. 207. ΛΑ 1175, 162. 182. ΛΑ 1177, 67. 107. 159. ΛΑ 1178, 19. — 115. Ρ 2 ιβ. ΛΑ 1179, 67. (+122J). — 116. Ρ 2 ιγ'. ΛΑ 1236, 25. — 117. Ρ 11α ΛΑ 1182, 121. — 118. Ρ 12. ΛΑ 1181, 61-63. — 119. Ρ 22. ΛΑ 1183, 96. — 120. Ρ 25γ ΛΑ 1247, 55. — 121. Σ 3α. ΛΑ 1183, 83-85. — 122. Σ 5. ΛΑ 1326, 55. — 123. Σ 26 ΛΑ 1324, 19. — 124. Τ 2 ΛΦ 1773, 1. — 125-6. Τ 2 ιβ, ΛΑ 1290, 122. 126. — 127-128. Υ ΛΑ 1182, 63. ΛΑ 1239, 95. — 129. Ω 16 ιζ' KEEK 37, 179, 3.

*62B. Ἡ ἄλεπού καὶ τὸ «φιρμάνι» (= βασιλικὸ διάταγμα). Ἡ ἄλεπού φέρνει τὸ λύκο στὸ μαντρί (τὸν λαγὸ στ' ἀμπέλι) λέγοντας πὼς εἶναι κληρονομιά της (ἢ ὅτι τ' ἀγόρασε). Σὰν χύμηξαν οἱ σκύλοι (ἢ ὁ κυνηγός), ὁ λύκος ζητάει ἀπὸ τὴν ἄλεπού νὰ τοῦ δείξῃ τὸ φιρμάνι. Κ' ἡ ἄλεπού: φεύγα, νὰ φεύγουμε! μέσα στὸν κορνιαχτὸ φιρμάνι δὲν κοιτιέται. Πρβλ. Πολίτου Παροιμ. Α' 457, ἄλεπού 19, σ. 416 ἀρ. 34, 35, σ. 466 ἀρ. 48-49.

1. P 15β, Λαογρ. 6, 103, 4(ἐκ χ/φου ΛΑ 59, 118, 2): ἀλεπού καὶ λαγός.
2. O 8. Ρεμπέλη Κονιτσιώτικα 144-147 ἀρ. 7: ἀλεπού καὶ λύκος (+15)
3. U 7 Παμπούκης 187 ἀρ. 121 (αποιδὸς κοιτάει χαρτιά!). —
4. Ω. Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' κβ' = Λουκάτος σ. 20 ἀρ. 22.
5. I 16α ΛΑ 1330, 1(+41). — 6. T 1 ΛΦ 1223, 5-6. — 7. Φ 3. ΚΜΣ, Φάρασα 5393(+64). — 8. Ω 2 ΛΦ 751, 18. —

*62C. Ἡ διαταγὴ τοῦ βασιλιᾶ: νὰ βγάλουν ὅλα τὰ ζῶα τὰ ὅπλα τους. Ὁ σκαντζόχοιρος ἀρνεῖται νὰ βγάλῃ τ' ἀγκάθια του, ἂν δὲν βγάλῃ πρῶτα ἡ ἀλεπού τὰ δόντια της.

1. K 5. ΛΑ 1218, 63-64: ἡ ἀλεπού κι ὁ σκαντζόχοιρος.

64. Ἡ κουτσονόρα ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού, ποὺ τῆς κόπηκεν ἡ οὐρά στὴν παγίδα, ἀνεβαίνει στὴν ἀγραπιδιά καὶ ρήχνει στὶς ἀλεπούδες ἀπίδια. Ἐνῶ ἐκεῖνες τρῶνε, κατεβαίνει ἡ ἀλεπού καὶ δένει τὶς οὐρές τους ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ δέντρου. Ἀνεβαίνοντας ὕστερα στὸ δέντρο φωνάζει ποντικίως νοικοκύρης (ἢ οἱ σκύλοι κι ὁ κυνηγός). Στὴ βιάση τους νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸ δέντρο οἱ οὐρές. Πρβλ. τὴν παροιμ. Μιὰ ἀλουπού κουτσονόρα, ἔπεσε ἀπὸ τὸ δέντρο, κουτσονόρες (Πολίτου Παροιμ. ΛΑ 460 ἔλκεσθ. 32. Αἰσώπ. Παροιμ. 17. Ifarath 17. Parry 11).

- 1-2. K 5. Πολίτου Παροιμ. Α' 460 ἔλκεσθ. 32. Λουκάτος σ. 20 ἀρ. 2 1. —
- 3-4. Φ 3α. Dawkins, MGr in AM. 501. Λαογρ. 19, 238, 7. — 5. Ω 3β, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κς' ἀρ. 2. — 6. Ω 3δ Κληρίδης, αὐτ. ογ'-οστ', 7 (ἀντὶ ἀλεπούς ποντικίος). — 7. Ω 12δ Κληρίδης. αὐτ. κς' - κη', 12. —

8. A 1. ΛΑ 1328, 21(δένει τὶς ἀλεπούδας οὐρά μὲ οὐρά γιὰ νὰ χορέψουν, ἐνῶ αὐτὴ τοὺς τραγουδᾷ, κ' ἔξαφνα ξεφωνίζει: ἔρχοντα κυνηγοί!). — 9. E 2α ΛΦ 1258, 11. — 10. H 1α ΛΑ 1205, 81(+155). — 11-12. H 2. ΛΑ 1322, 7-8. (+15+5+2) «ἀλεπού καὶ λύκος», σελ. 21(+122C+122E). — 13-14. H 2β ΛΑ 1216, 51 (+122J καὶ 122N*). — Σελ. 137(+155). — 15. H 2η. ΛΑ 1216, 133. — 16. H 2 στ. ΛΑ 1209, 13(+5). — 17. Θ 1α. ΛΑ 1254, 15. — 18. I 1. ΛΑ 1208, 79-82(+130+34). — 19. I 1ζ. ΛΑ 1214, 74. — 20. I 6α ΛΦ 501, 42 ἀρ. 26 (παραλλάσσει). — 21. I 8. ΛΑ 1189, 48 (+*47F). — 22. I 8δ. ΛΑ 1194, 65. — 23. I 8ι ΛΦ 168, 24-26(*47F). — 24. I 10β. ΛΑ 1352, 11-13. (+154+*122 K+130B). — 25. I 11δ ΛΑ 1332, 17. — 26. I 14α. ΛΑ 1280, 363 (+130B+34). — 27. I 15γ ΛΑ 1223, 59. — 28. I 16 στ. ΛΦ 1707, 18-20 (+*47F). — 29. I 16 θ. ΛΑ 1221, 22-24(+130B+34). — 30. K 5β. ΛΑ 1210, 195-198. — 31. A 1. ΛΑ 1172, 31-33. — 32. N. ΛΑ 2248, 242-247(+1+2B). — 33. Ξ 5α. ΛΑ 1382, 17. — 33α. O

5 ΛΑ 53, 260, 11(+130B). — 34. Ο 5γ. ΛΑ 1365, 411, 8. — 35. Π 3. ΛΑ 2301, 326. ΛΦ 1140, 1 (+122N*). — 36-38. Ρ1, ΛΑ 1174, 231. ΛΑ 1175, 166. ΛΑ 1177, 145. — 39. Ρ 3α ΛΑ 1233, 21. — 40. Ρ 8α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122F, 122J+122N*). — 41. Ρ 11. ΛΑ 1245, 39. — 42. Ρ 22 ΛΑ 1183 31(+2B). — 43. Ρ 28ε ΛΑ 2895, 145(+1+2). — 44. Σ 30γ ΛΦ 330, 1-3. — 45-46. Υ ΛΑ 31, 408, 46: ἀλεπούς καὶ παγίδα. ΛΑ 1337, 21 (+2+5). — 47-49. Φ 3 ΚΜΣ, 4690-4697: ὁ Κουντοῦρ-παπᾶς. — ΚΜΣ Φά-
ρασα 5388-5390. — Αὐτ. 5393-5394(+*62B). — 50-51. ΛΦ 343, 17-25
σελ. 21 ἄρ. 10. — 52. Ω 4γ. ΛΦ 995, 4-6(+60+225+68 B). — 53. Ω 5ε.
ΛΦ 67, 1-8(+225+60). — 54. Ω 8α ΚΕΕΚ 89, 71, 1 (+60+2B). — 55.
Ω Κάτω Δρυ ΚΕΕΚ 34, 180, 1. — 56. Ω 16ις ΚΕΕΚ 12, 140, 1. — 57. Ω
Καλογραία ΚΕΕΚ 56, 241, 1.

67. Ἡ ἀλεπού, καθὼς παρασύρεται ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, λέγει πὼς
τραυδαίει γιὰ μιὰ μακρινὴ πολιτεία. Βλ. αἰσώπ. Halm 30, Hausr. 231,
Perry 232.

1. Υ 7. Παμπούκης 245 ἄρ. 10: «Ὁ ἀλεπού καὶ τὸ ρεῦμα» (λέει πὼς ἔτσι
θὰ πάῃ γρήγορα στὴ δουλειά της). — 2. Ρ 12 ΛΑ 1181, 137 (καυγιάται πὼς
θὰ περάσῃ τὸ θορυακωμένο ποταμὸ θάλασσας, καὶ θὰ βγάλῃ! Παναγία!)

68B. Ἡ ἀλεπού καὶ τὰ φλασκιά. Πάει στὴ θάλασσα νὰ τὰ βουλιάξῃ καὶ κά-
θεται ἀπάνω τους. Βουλιάζει κ' ἡ ἴδια.

1. Ν 10 στ. ΛΦ 107, 57-70: ὁ σιδερόγναθος (+1640B+1060+1134). Ὁ
γέρος, γιὰ νὰ πιᾶσῃ τὴν ἀλεπού, πού τοῦ ἔφαγε τὸ κατσίκακι, σκάβει στὴν
τρῦπα της· ἡ ἀλεπού ὅμως σκάβει πιὸ βαθιά. Ὁ γέρος κρεμνάει ἔξω ἀπὸ
τὴν σπηλιά της δυὸ φλασκιά πού μὲ τὸν ἀέρα χτυποῦν καὶ κάνουν τὴν ἀλεπού
νὰ νομίζῃ ὅτι εἶναι ὁ γέρος πού σκάβει. Σὰν βγῇ ἀπὸ τὴν πεῖνα ἔξω καὶ
εἶδε τὰ φλασκιά, πάει νὰ τὰ βουλιάξῃ στὴ θάλασσα. Ἐπειδὴ αὐτὰ ἐπιπλέουν,
κάθεται ἡ ἴδια ἀπάνω τους· βουλιάζει κ' ἡ ἴδια. — 2. Ξ 10η ΛΦ 973, 1-4
(ὅμ.). — 3. Ω ΛΦ 343, 17-25(+64). — 4. Ω 4γ. ΛΦ 995, 4-6(+60+225
+64). —

*69. «Ἡ ἀλεπού δέκα χρόνων, τ' ἀλεπουδάκι ἔντεκα»: Ἡ ἀλεπού καθισμένη
στὸ προσήλιο λέει πὼς τάχα πυρώνεται ἀπ' τὴ φωτιά πού εἶναι ἀντίκρυ
στὸ βουνό· τὸ ἀλεπουδάκι τινάζεται ἀπάνω: «πετάχτηκε μιὰ σπιθα καὶ μ'
ἔκαψε». Ἡ ἀλεπού: ἐσύ ξεσκόλισες, ἄντε τώρα στὴ δουλειά σου. Βλ.
Πολίτου, Παροιμ. Α' 455, ἀλεπού 14, 464, ἄλ. 41, καὶ Μέγα V ἄρ. 6 σελ.
210. Πρβλ. ΑTh 72*.

1. Δ 4. Κούτρας 14 άρ. 8. — 2. I 2. Λαογρ. 4, 299, 4 = Μέγας V άρ. 6 = Λουκάτος σ. 21 άρ. 24. — 3. Θ 1γ. Βλάχου, Στ. Γρανίτσας, σ. 60. — 4. T 1 Πολίτου Παροιμ. Α' 452, άλεπού 4.—5. Πολίτης αὐτ. 464 άλ. 41.— 6. Ω 2γ, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κα' άρ. 7. = Μέγα, II άρ. 4. — 7. Α 1. ΛΦ 1045, 8.— 8. Ε 2ζ. ΛΦ 1718, 27. — 9. Ζ. ΛΑ 867, 1 (έτ.. 1927). — 10. Η 1α. ΛΑ 1205, 53. — 11. I 2γ. ΙΑ 697, 336 άρ. 13. — 12. I 4. ΛΑ 2318, 336. — 13-15. I 14α. ΛΑ 1280, 182. ΛΑ 1283, 91-337. — 16. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 51.— 17. Ο 1ιδ' ΛΑ 3007, 108. — 18. Ο 1ιδ, ΛΑ 3176, 70. — 19. Π 3. ΛΑ 2301, 208. — 20-24. Ρ1, ΛΑ 1174 σ. 163. 183. 200. 225. — ΛΑ 1177, 9. — 25. Ρ 2. ΛΑ 235, 120, 3: ή άλεπού έκατό χρονών, τ' άλεπουδάκι έκατόν δέκα. — 26. Ρ 2ιδ. ΛΑ 1237, 23. — 27. Ρ 8α. ΛΑ 1241, 5. — 28. Ρ 11α ΛΑ 1182, 49. — 29. Σ 26β. ΛΑ 2231 (= ΙΑ 658, 29β - 23γ). — 30. T 1α ΛΦ 1789, 3-4. — 31. T 1 ιδ. ΛΑ 1173, 49. — 32. Ω 5β. ΚΕΕΚ, 29, 19, 1.

*69Α. *Ἡ συμβουλὴ τοῦ σπουργίτη στὰ παιδιὰ του: ἂν δῆτε ἄνθρωπο νὰ σκύβῃ, θὰ πῇ πὼς θὰ πάρῃ πέτρα, καὶ νὰ πῇ καὶ ὁ μικρὸς: Καὶ ἂν τὴν πέτρα τὴν ἔχῃ στὸν κόρφο του; Ἡ μάνα: Ἄφρα καὶ παιδί μου! ἐσύ ξεσκόλισες, τραύα νὰ ζήσης μοναχό σου. Βλ. ΙΠ' 3, 299, 4. Μέγα V σελ. 211.*

1. Ν. Carpent. Nicol. σ. 186. — 2. Ρ 16α Μιλιόπουλος Ο κοτσούφας 85. — 3. Ω 3α, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. πβ. 15: 'Ο λαός τζ' ή παραγγιζελιά του. — 4. I 10 η. ΛΑ 2253, 122 (αὐτ. σπουργίτη: κουρούνα).

70. *Πιὸ φοβητσιαρήδες κι ἀπ' τὸ λαγό. Οἱ λαγοὶ βρίσκουν κάποιους ἄλλους (τοὺς βατράχους) πιὸ φοβητσιαρήδες κι' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους κι ἀποφασίζουν νὰ μὴ πνιγοῦν. — Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm άρ. 237, Hausr. 143, Perry 138. Wienert, ET 245. Πρβλ. Eberh-Bor. T. 18.*

1. Ω Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. πβ. 15: 'Ο λαός τζ' οἱ βορτάτζοι (=βαθρακοὶ) = Λουκάτος σ. 51 άρ. 11. — 2. Θ 1 ζ ΛΑ 1254, 1. — 3-4. I 6α ΛΑ 1196, 29. — ΛΦ 1411, 4-5 β. — 6. I 10. ΛΑ 1339, 95.— 6. I 16 ιβ, ΛΑ 1227, 189. — 7. Ο 1. ΛΦ 172, 1-2: τῶν λαγῶν τὸ συνέδριο. — 8. Ρ 22. ΛΑ 1183, 3. — 9. Ρ 28 ε. ΛΑ 2895, 145. — 10. Ω. ΛΦ 774, 2. —

72* *Ἡ συμβουλὴ τοῦ λαγοῦ στὸ παιδί του: «Τὰ μουστάκια σου φύτρωσαν. Ἄν πᾶς τὸν κατήφορο, θὰ φᾶνε τὸ κρέας σου, ἂν πᾶς τὸν ἀνήφορο, θὰ φᾶνε τὰ κόπρα σου»*

1. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5404.

75. Ἡ βοίθθεια τοῦ ἀδυνάτου. Τὸ ποντίκι κόβει μὲ τὰ δόντια του τὸ παλαμάρι, ποὺ ἔχουν δεμένο τὸ λιοντάρι. Αὐτὸς ὁ αἰσωπ. Halm 256, Hausr. 155, Perry 150. Wienert ET 215, 113, 355. Moser-Rat ἀρ. 54. Bödker 761.

1. Κ. Λουκάτος σ. 49, ἀρ. 7.

2-3. Α 1. ΛΑ 1189, 104. ΛΑ 1328, 31. 35. — 4. Β 1γ ΛΦ 904, 5-6. — 5. Η 1α ΛΑ 1321, 3. — 6-7. Ι 1. ΛΑ 1201, 27. — ΛΑ 1206, 137-139. ΛΑ 1207, 61. 95. — 10-14. Ι 1γ ΛΑ 1202, 184. — ΛΑ 1203, 17. 131. 149. 191. — 15-17. ΛΑ 1206, 169. ΛΑ 1207, 47-49. 83-85. — 18-19. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 52. 70. — 20. Ι 2α. ΛΑ 1204, 95-96. — 21-22. Ι 8. ΛΑ 1189, 11. 114. — 23. Ι 8β. ΛΑ 1190, 36. — 24. Ι 8 κς' ΛΑ 1190, 62. — 25. Ι 8 κγ', ΛΑ 1194, 21. — 26-29. Ι 10 ΛΑ 1353, 27. ΛΑ 1354, 9, ΛΑ 1344, 33. 43. — 30. Ι 10β. ΛΑ 1352, 3. — 31-32. Ι 11δ ΛΑ 1332, 9. 11. — 33-35. Ι 14α ΛΑ 1283, 4. 64. 98. — 36-39. Ι 15γ ΛΑ 1229, 53. 75. 121. 125. — 40-52. Ι 16 θ. ΛΑ 1174, 95. ΛΑ 1222, 139. 193. ΛΑ 1220, 1. 53. ΛΑ 1221, 14. 54. — ΛΑ 1222, 129-31. 59. 113-115. 139. 193. ΛΑ 1223, 117. 161. — 53-54. Ι 16 β. ΛΑ 1227, 63. 179. — 55-57. Ι 17 β. ΛΑ 1228, 21. 31. 83. — 58-67. Κ 5α. ΛΑ 1217, 9-10. 15. 33-35. — 61-67. Κ 5β. ΛΑ 1218, 1. — ΛΑ 1219, 61. 130. — ΛΑ 1291, 75. 95. 99. 68-73. Κ 6. ΛΑ 1213, 31. 85. 121. ΛΑ 1215, 55. 57. 63. — 74. Λ18 ΛΑ 1172, 39. — 75. Μ 2γ. ΛΑ 1173, 17. — 76. Ξ 7δ. ΛΑ 2844, 79. — 77. Ξ 17. ΛΑ 1291, 143. — 78. Ψ 5. ΛΦ 1712, 7-8. — 79. Π 4α ΛΑ 1174, 43. — 80. Π 9α. ΛΑ 1269, 1-2. — 81-97. Ρ 1. ΛΑ 1174, 175. ΛΑ 1175, 158. 224. 236. — ΛΑ 1176, 65. ΛΑ 1177, 15. 27. 49. 51. 69. 89. 97. 105. 153. — ΛΑ 1178, 41-42. — 98. Ρ 2 η, ΛΑ 1174, 41. — 99-100. Ρ 2 ιβ ΛΑ 1179, 5. 19. — 101-103. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1235, 35. 65. — ΛΑ 1236, 19. — 104. Ρ 3α ΛΑ 1174, 29. — 105. Ρ 15. ΛΑ 1174, 33. — 106. Ρ 6α ΛΑ 1242, 23. — 107. Ρ 10 ΛΑ 1245, 35. — 108. Ρ 12. ΛΑ 1181, 79. — 109. Σ 26. ΛΑ 1174, 3. — 110-111. Τ 1. ΛΑ 1289, 92. 94. — 112. Τ 2 ιβ. ΛΑ 1290, 126. — 113-114. Υ. ΛΑ 1182, 45. ΛΑ 1239, 96-97. — 115. Ω 6 ια' ΚΕΕΚ 37, 123, 1. — 116. Ω 16 ιβ' ΚΕΕΚ 2, 12, 3.

*75Α. Σπουργίτης καὶ ἄλογο. Τὸν χειμῶνα τὸ ἄλογο δίνει τροφή στὸ σπουργίτη. Τὸ καλοκαίρι ὁ σπουργίτης τρώει τίς μυῖγες ποὺ τσιμποῦν τὸ ἄλογο. Ι. Ι 11. Χριστοδουλόπουλος, σ. 77-78: κουρούνα καὶ γίδα. — 2-3. Ρ 1. ΛΑ 1174, 214-216. ΛΑ 1177, 53.

*75Β. Ἀετός, μπούρμπουλας καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας. Πρβλ. Αἰσ. Halm 7, Hausr. 3, Perry 3: αετὸς καὶ κάρναρος.

1. Φ 3α, Dawkins MGr. in AM. 565. —

76. Ὁ λύκος καὶ τὸ λελέκι. "Ἐνα κόκκαλο στὸ λαρύγγι τοῦ λύκου. Τὸ λελέκι μὲ τὸ ράμφος του τοῦ τὸ βγάζει καὶ ζητάει πληρωμή. Ὁ λύκος: δὲν φτάνει πὺ γλύτωσες ἀπ' τοῦ λύκου τὸ στόμα, μόνε θέλεις καὶ πληρωμή! Αὐτὸς ὁ αἰς., Halm 276, Hausr. 161, Perry 156. Wienert ET 145. Βλ. Moser-Rath ἀρ. 89. Bödker 1245.

1. Η 1α. ΛΑ 1205, 42. — 2. Ι 8 ΛΑ 1189, 79. — 3. Ι 10. ΛΑ 1354, 13. — 4. Ι 15γ. ΛΑ 1229, 57. — 5-6. Ρ 1 ΛΑ 1174, 21. ΛΑ 1177, 5. — 7. Τ 1. ΛΑ 1289, 1. — 8. Χ 5. ΛΑ 1176, 45-46. —

77. Τὸ ἐλάφι βλέποντας τὸν ἑαυτό του σὲ μιὰ πηγὴ, καμαρώνει γιὰ τὰ κέρατά του, ντρέπεται γιὰ τὰ πόδια του. Στὸ φεγγὶ τὰ κέρατά του μπλέκονται μέσα στὸ δάσος καὶ τὸ λιοντάρι (τὰ σκυλιὰ) τὸ προφταίνουν. Αὐτὸς ὁ αἰς., Halm 128: "Ελαφος καὶ λέων, Hausr. 76, Perry 74. Wienert ET 265, ST 465.

1. Η 2. ΛΑ 1322, 1. — 2. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 129. — 3-4. Ι 8α. ΛΑ 1193, 151. — ΛΑ 1193, 44. — 5. Κ 5β. ΛΑ 1210, 181. — 6. Τ 1γ. ΛΑ 1210, 181. — 7. Ρ 1. ΛΑ 1210, 181. — 8. Χ 5. ΛΑ 1210, 181. — 9. Ψ 1. ΛΑ 1210, 181. — 10. Φ 1. ΛΑ 1210, 181. — 11. Ρ 12. ΛΑ 1181, 26.

*77Α. Τὸ ἀχάριστο ἐλάφι (ἢ ἐλάφι καὶ ἀμπέλι). Τὸ ἐλάφι γλυτώνει ἀπὸ τοὺς κυνηγοὺς κρυμμένο μέσ' στ' ἀμπέλι. Σὰν ἔφαγε ὁμως τὰ φύλλα, τὸ βλέπουν οἱ κυνηγοὶ καὶ τὸ σκοτώνουν. Αὐτὸς ὁ αἰς. Halm 127: "Ελαφος καὶ ἀμπέλο-, Hausr. 79. Perry 77. Wienert ET 286, ST 209.

1. Ι 1. ΛΑ 1206, 183. — 2. Ι 14α. ΛΑ 1283, 249. — 3-4. Κ 6. ΛΑ 1212, 21. — ΛΑ 1213, 179. — 5. Ρ 2 ιβ'. ΛΑ 1179, 50. —

80. Τὸ πουλὶ (κουκουβάγια, τσίχλα κτλ.) παρατάει τὴ φωλιά του, γιατί τὴν βρώμισε. "Ἐνα ἄλλο πουλὶ (πέρδικα, κοῦκος κτλ.): τοῦ κάκου βασανίζεσαι, ὅσο παίρνεις μαζί σου καὶ τὸν πισινὸ σου! Βλ. Moser - Rath ἀρ. 250.

1. Ἀδ. τ. Λαογρ. 21, 44: «τῆς κουκουβάγιας ὁ ἀπατός». —
2. Μ 3. Μυκον. Χρον. Β' 1935 φ. 30-31 σελ. 3: τὸ περιστέρι καὶ ἡ τσίχλα. —
3. Μ 4α. Ζευγώλη Παροιμ. 170 β: κουκουβάγια καὶ πέρδικα. — 4. Τ 1 Georgeakis - Pineau 97: ἡ ἀετίνα θέλει ν' ἀλλάξουν φωλιά, γιατί βρώμισε. Ὁ ἀετὸς τῆς λέει πὼς παντοῦ θὰ εἶναι τὸ ἴδιο καὶ τὴν συμβουλεύει νὰ καθα-

ρίσουν τὴ φωλιά τους.— 5. U 7. Παμπούκης σελ. 222: ἀρ. 145: 'Ο κόρακας κι ὁ γλᾶρος: ὁ κόρακας πᾶει στὴν "Ασπρη Θάλασσα (Αἰγαῖον) γιὰ νὰ κἀνη ἄσπρα αὐγά. 'Ο γλᾶρος τὸν ρωτᾷ: "θα πάρης μαζί σου τὸν κ... σου; .. Μαῦρα αὐγὰ θὰ κἀνης κ' ἐκεῖ»! —

6. H 10. IA 792, 171: Κυριαρήνη καὶ Καλογιάννος. —

7. I 16 θ ΛΑ 1222, 65: τὸ λιοντάρι καὶ τὸ γουρούνι. Μὲ τὴ βρωμιὰ του τὸ γουρούνι ἀναγκάζει τὸ λιοντάρι νὰ φύγῃ.— 8. M 4 ιβ'. ΛΑ 2342, 64: παροιμ. «ἀφοῦ ἤπηρε τὸν κῶλο ντου μαζί ντου, ἤχεσε κ' ἐκείνην τὴν ἀφωλιά.—

80A*. Λύκος, ἄλεπού καὶ ἀρκούδα συμφωνοῦν, ὅποιος εἶναι μεγαλύτερος στὰ χρόνια θὰ φάῃ τὸ ἐλάφι: τὸ τρώει ἡ ἀρκούδα πού εἶναι μόλις δυὸ χρονῶν.

1. U, Ποντ. 'Εστία 1953, τ. 7 σ. 2149. 'Ο λύκος: ἐγὼ στοῦ προφήτη Δαβὶδ τὸν καιρὸν ἀκόμαν ἐβύζαινα. 'Η ἄλεπού: στοῦ κατακλυσμοῦ τὸν καιρὸν, ὅταν ἐσέβαμε στὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε, ἤμουν δέχρονος. 'Η ἀρκούδα: ἐγὼ τὸν Τρυγομηνᾶν (Σεπτ.) θὰ γεμίσω τὰ τρία: στὰ τέσσερα νὰ μὴ προφτάσω, ἂν αὐτὸ τὸ ἐλαφάκι δὲν τὸ φάγω ἐγὼ πρὶν ἔλθῃ. — U 7, Παμπούκης 164 ἀρ. 105.

81. Πολὺ κοῦο γιὰ τὸν κορυδαλλὸς καὶ ἀπίση σπίτι τὸν χειμῶνα· τὸ καλοκαίρι δὲν τὸ χρειάζεται καὶ εἶναι καμμενὸ γιὰ τὸν ἀνέμο. — H 10. P 2. Halm 222, Perry 449: Kūnos oukita. Waenert σ. 64, ET 269. ST 402.

1. Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. 10. Λουκάτος σ. 22, ἀρ. 25. —

2. Υ' 8 ζ' 'Αρχ. Πόντου 27, 87 ἀρ. 45.— 3. Ω. Χατζηγιάννου, μῦθοι 54 ἀρ. 27: ὁ κορυδαλλὸς καὶ τ' ἀνώγεια. — Ω 3γ. Κληρίδης. Κυπρ. Σπ. II' Παράρτ. νη', 1: 'Ο σκορταλλὸς καὶ τὰ σπιδικία του = Γ. Μέγα, ἑλλ. Παραμ. II ἀρ. 12.— 5. M 6α ΛΑ 1684 Β', 116: τὸ καλοκαίρι πολὺ ζεστὸ γιὰ τὸ σκύλο νὰ κτίσῃ τὸ σπίτι του. Μένει καὶ τὸ χειμῶνα χωρὶς σπίτι. — 6. P 2. ΛΑ 235, 114, 1 (σκύλος). — 7. U. ΛΑ 2502, 135: τ' ἄλεπού τ' ὀσπίτι».

ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ

100. Λύκος καὶ ἄλεπού ἀκάλεστοι στὸ γάμο· τρῶνε κρυφὰ ἀπὸ τὰ φαγητὰ κι ὁ λύκος μεθάει καὶ ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι· τοὺς ξυλοφορτώνουν. BP. II 111.

1 ΛΑ 1176, 11-13. — 2. Λουκάτος, ἀρ. 16.

101. Τὸ γέρικο σκυλὶ σὰν σωτήρας τοῦ παιδιοῦ. 'Ο χωριάτης ἔχει σκοπὸ νὰ σκοτώσῃ τὸ γέρικο σκυλί, γιὰ νὰ πάρῃ ἓνα νέο. Τὸ σχέδιο τοῦ λύκου γιὰ

νά γλυτώση τὸ σκυλί: ἀρπάζει τὸ παιδί τοῦ χωριάτη καὶ δὲν τὸ δίνει παρὰ μόνον στὸ γέρικο σκυλί, ποὺ τὸν κυνηγᾷ, γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ παιδί. Ὁ χωριάτης κρατᾷ τὸ γέρο - σκύλο. — P 28 ζ, ΛΑ 2895, 123-125.

103. Τὰ ἄγρια ζῶα τρομάζουν καὶ κρύβονται μπρὸς στὸ ἀλλόκοτο ζῶο. Ὁ γάτος μιαιουρίζει, «ἄγρια κι ἀνημέρωτα», πηδάει καὶ πιάνει στὸν ἀέρα πουλιά. Ἡ ἀρκούδα πέφτει ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ σπάει τὸ ραχοκόκκαλό της· τὸ ἀγριογούρουνο, ποὺ κρύφτηκε στὴν κοπριά, ἀφίνει τὸ αὐτί του ἔξω γιὰ ν' ἀκούῃ· ὁ γάτος δαγκώνει τ' αὐτί του καὶ τ' ἀγριογούρουνο φεύγει τρομαγμένο. Συχνὰ ὁ γάτος παρουσιάζεται σὰν ἄντρας τῆς ἀλεπούς, ὅπως ΛTh 103A. Βλ. BP 1, 425. Eberh - Bor. ἀρ. 15, 45 III Anlage C 2 σ. 413 κέ., Μέγας I σ. 36, ἀρ. 10, IV σ. 86 ἀρ. 11.

I. N 10. Hallgarten 211-214: Der alte Fuchs. Τὴν γριά ἀλεπού τὴν ξεγελοῦν: ὁ γαῖδαρος λέγοντας πὼς πάει νὰ τῆς φέρῃ ἓνα χαλί γιὰ νὰ ξαπλώσῃ ἅμα τὸν φάη — ἡ κατσίκια λέγοντας πὼς πάει νὰ τῆς φέρῃ τοὺς φίλους της — τὸ πρόβατο ζητώντας νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ παῖν ἀπὸ τὸν φάη (P 28 ζ, ΛΑ 122C). Σύντροφος τῆς ἀλεπούς ἡ γάτα: τρομάζει τοὺς παλιούς της φίλους, τὸν λιοντάρι, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο. — 2. T 3. Σταματιάδης ΕΒ 11, 2, 3: «ἡ ἀλεπού καὶ ὁ ἄντρας τῆς ἀλεπούς, ὁ ἀλβιζός, κίπρινι, ἀγριογούρουνο, κίτρινος». — 3. Υ 1. Σκακάλι, Γιαννίδης, σελ. 265: τῆς γάτας ὁ παλιός. — 4. Αρ. Πόντου 16, σ. 71 ἀρ. 3 = Μέγας, Ἑλλ. Παραμ. Α' ἀρ. 10, σ. 40-55: τὸ ἀγριογούρουνο κρύβεται στὶς στάχτες, ὁ γάτος φταρνίζεται, τὸ ἀγριογούρουνο ξιπάζεται, τρομάζει ὁ γάτος καὶ σκαρφαλώνει στὸ δέντρο, ξαφνίζεται ἡ ἀρκούδα καὶ πέφτει ἀπὸ τὸ δέντρο... — 4. Υ 2. Ἀρχ. Πόντου Γ' 98 ἀρ. 12: τσακάλι, ἀρκούδα· βλέποντας τὴ γάτα νὰ πιάνῃ στὸν ἀέρα ἓνα πουλί τρομάζουν. — 5. Υ 7 Παμπούκης 255 ἀρ. 175: τσακάλι, ἀλεπού, ἀρκούδα καὶ γάτα. —

6. Γ 2. ΛΑ 1272, 17: καλεσμένοι στὸ τραπέζι τῆς γάτας τὸ ἀγριογούρουνο, ἡ ἀρκούδα, ὁ λύκος, ἡ ἀλεπού κι ὁ ἄντρας τῆς ὁ γάτος (Μασοὺρ Τσελεπῆς) ποὺ πιάνει στὸν ἀέρα πουλιά καὶ τρομάζει τοὺς καλεσμένους. — 7. I 1. ΛΑ 1207, 29. Ἡ ἀλεπού γιὰ νὰ διώξῃ ἀπὸ τ' ἀμπέλι της τὸ ἀγριογούρουνο καὶ τίς δυὸ ἀρκοῦδες ποὺ τῆς τρῶνε τὰ σταφύλια, φέρνει τὸν γάτο, τάχα ἄντρα της. — 8. I 8 α'. ΛΦ 235, 6-8 (ὁ γάτος, κουμπάρος τῆς ἀλεπούς, τρομάζει τὸ λιοντάρι, τὴν τίγρι, τ' ἀγριογούρουνο). — 9-10. I 18 ε. ΛΑ 1225, 3 (ὁ γάτος, γαμπρός τῆς ἀλεπούς, τρομάζει τὸν λύκο, τὸ ἀγριογούρουνο, τὴν ἀρκούδα), αὐτ. σ. 5-6 (ὁ γάτος, παιδί τῆς ἀλεπούς). — II. Λ 1 ΛΑ 1172, 7-9: λύκος, γουρούνι καὶ λαγός. Ἡ ἀλεπού παίρνει γιὰ ἄντρα τῆς τὸ γάτο. Τὸ γουρούνι κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα· ὁ γάτος βλέποντας τὰ φύλλα νὰ κουνιῶνται θαρρεῖ πὼς εἶναι ποντίκι καὶ ὀρμάει. Τὸ γουρούνι μὲ ματωμένη μύτη λέει πὼς εἶδε ἓνα θηρίο μὲ σιδερένια τσιγγέλια κτλ. — 12.

Λ 1ε. ΛΑ 1275, 54 (ὁ γάτος, ἄντρας τῆς χήρας ἄλεπούς). — 13. Π 1γ ΛΦ ΛΦ 152, 9: τὸ τραπέζι τῆς ἄλεπούς καὶ τῆς γάτας. Λαγός, ἀγριογούρουνο, ἀρκούδα: παίρνουν τὴν σηκωμένη οὐρά τῆς γάτας γιὰ τουφέκι (Τ104) καὶ κρύβονται: ὁ λύκος στὸ βουνό, ἡ ἀρκούδα στὴ φτελιά, τ' ἀγριογούρουνο στὴ λάσπη κτλ. — 14. Ρ. ΛΑ 2751, 431. — 15. Ρ 3α. ΛΑ 1233, 9-11. 'Ο γάτος, σὰν ἄντρας τῆς ἄλεπούς, διώχνει τσάκαλο, λύκο, γουρούνι, λαγὸ ἀπὸ τ' ἀμπέλι τῆς ἄλεπούς. — 16. Ρ 8 β. ΛΑ 1384. 15: ἄλεπού καὶ γάτος ἀντρώγουν: κάθονται μέσα στὴ στάχτη. Μὲ τὸν λαγὸ ἀγγελιαφόρο τὰ ἄγρια ζῶα (λύκος, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο) τοὺς καλοῦν σὲ γάμο. Κάνοντας νὰ σηκωθῇ ὁ γάτος τινάζει τὴ στάχτη, τρομάζει ὁ λαγός, καὶ τ' ἄλλα ζῶα κρύβονται κτλ). 17. Ρ 10. ΛΑ 1245, 29-32: ἡ ἄλεπού παντρεμένη μὲ τὸν γάτο «Τσοκ Ματσαρόκ» — ὁ λαγός παίρνει τὴ στάχτη γιὰ ὀμίχλη, ἡ ἀρκούδα τὰ βελανίδια γιὰ σφαῖρες, ὁ γάτος τὸ αὐτὸ τοῦ γουρουνιοῦ γιὰ ποντίκι κτλ. — 18. Ρ 11α ΛΑ 1182, 125. 'Ο γάτος σὰν μουσαφίρης τῆς ἄλεπούς· γιὰ νὰ τὸν ἴδουν ὁ λύκος κ' ἡ ἀρκούδα πρέπει νὰ τοῦ φέρουν ἕνα κατσιάκι καὶ ἕνα ψητὸ βῶδι καὶ νὰ κρυφτοῦν στὸ δέντρο· ὁ γάτος, βλέποντας στὸ δέντρο κάτι νὰ σαλεύη τὸ παίρνει γιὰ ποντικὸ καὶ ὁρᾷ τὸν λύκο καὶ τὴν ἀρκούδα ἐκεῖνα τρομαγμένα· ὁμολογοῦν πὼς ὁ μουσαφίρης τῆς ἀξίζει τὸ φαγεῖν τῶν ζώων (πρβλ. ΑTh 103A*). 19. Ρ 11 ε'. ΛΑ 1182, 87: ὁ γάτος παντρεύτηκε τὸν γάτο προσκαλεῖ ἀρκούδα, λύκο, γουρούνι, λαγὸ καὶ ἀλεποῦν τὰ πουλιὰ τοῦ καὶ τοὺς φάει σὲ δουλειὰς: τὸν λύκο γιὰ φεῖν ἕνα ἄρνι (πρβλ. 103A*), τὴν ἀρκούδα νὰ μαζέψῃ ξύλα, τὸν λαγὸ νὰ κόψῃ τὴ φαστὰ, τὸ γουρούνι νὰ φουσήξῃ κ' ὕστερα νὰ κρυφτοῦν (ἡ ἀρκούδα ἀπὸ τὸ δέντρο, ὁ λύκος στὸ χαντάκι, τὸ γουρούνι στὸ βοῦρκο, ὁ λαγὸς στ' ἀγκάθια) γιὰ νὰ ἴδουν τὸν ἄντρα τῆς καλύτερα. 'Ο γάτος τρομάζει, γιατί ἄκουσε τὸ γουρούνι νὰ φουσᾷ μιὰ μυῖγα καὶ πηδάει στὸ δέντρο κτλ. — 20. Ρ 22 δ, ΛΑ 1183 33-35. Τὰ ζῶα μαθαίνουν πὼς ὁ γάτος ξέσκισεν ἕνα φίδι καὶ στέλνουν τὸ λαγὸ νὰ τὸν καλέσῃ στὸ τραπέζι· στὸ δρόμο πιάνει ἕνα πουλὶ κλπ. — 21. Σ 19. ΛΑ 147, 18: ἄλεπού καὶ γάτος. 'Η ἄλεπού λέγει πὼς παντρεύτηκε καὶ πῆρεν ἄντρα τὸν μουρμούραγαν, μουρμούρμπεην παλαμπουγιούκ (μουστακαλῆν)· οἱ παλαιοὶ συντροφοὶ τῆς (λύκος, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο) τρομάζουν καὶ φεύγουν = Μέγας, IV σ. 86 ἀρ. 11.. — 22-24. Υ 5. ΛΑ 179, 41, 14: «τῆς γραιῆς ὁ πάρδον ποὺ μιουρρίζει ἄγρια κι ἀνημέρωτα», πηδᾷ καὶ πιάνει ἀπ' τὸν ἀέρα πουλιὰ καὶ τὰ τρώγει, τρομάζει τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἄλεπούς, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο καὶ λύκον, (τὸ αὐτὸ ἀνωτ. ἀρ. 3). — ΛΑ 1239, 51-53(+21C) 'Ο γάτος μ' ἕνα σακκούλι γεμᾶτο στάχτες δεμένο στὸ λαιμὸ τοῦ τρομάζει τσακάλι, ἀρκούδα, λύκο, ἄλεπού, γουρούνι. — ΛΑ 1337, 7: ἄλεπού καὶ γάτος ἀδελφοποιτοί. —

103A 'Ο γάτος σὰν σύζυγος τῆς ἄλεπούς. Βλ. ΑΤ 103.

103A*. Ὁ γάτος σάν βασιλιᾶς τῶν ζώων παίρνει φαγὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα. Βλ. T. 103 ἀρ. 18 καὶ 19.

104 Οἱ δειλοὶ ἀντίπαλοι. Πόλεμος μεταξὺ τῶν ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων ζώων. Βλέποντας τὴ γάτα νὰ ἔχη σηκωμένη τὴν οὐρά της, τὰ ἄγρια ζῶα τὴν παίρνουν γιὰ ὄπλο καὶ φεύγουν. BP 1, 425

I. Π 3 ιζ' ΛΦ 152, 9(+103): λύκος, ἀρκουδα, ἀγριογούρουνο.

105. Τὸ μόνο τέχνασμα τῆς γάτας: νὰ σκαρφαλώνη στὰ δέντρα. Ἡ ἀλεπού πού ξέρεي χίλιες πονηριὲς πιάνεται ἀπὸ τοὺς σκύλους. Βλ. BP 2, 119. Bødker 498, 775.

I. Υ' ΛΑ 1239, 47-48: ἡ γάτα καὶ ἡ ἀλεπού.

105*. Τὸ μόνο τέχνασμα τοῦ σκαντζόχοιρου. Ὁ φιδιὸς τ' ἀγκάθια του καὶ πετάει τὴν ἀλεπού ἔξω ἀπὸ τὴν τρῦπα (Πρὸς τὴν ἑλλην. μεσαιων. παροιμίαν: ποίησόν με ἔνοικον, ἵνα σε τοῖσιν ἐξέλκω. ὁ γλῶσσ. σ. 4). Βλ. Πολίτην. Λαογρ. Α' 461 ἀρ. 37 καὶ Γ. Μεντζ. Λαογρ. ΠΕ 486-488 (ὁ φιδιὸς). KE 296 καὶ Humaniora σ. 207. Βλ. καὶ Μεντζ. Α' ἀρ. 8, σημ. σ. 211 κέ.

I. Η 15. Λαογρ. ΙΗ' 486 σημ. 2: Οὐ λαδῶναι τὸ σκαντζόχοιρους. — 2. I 7. Λαογρ. Α' 322, Δ': Ὁ σκαντζόχοιρος καὶ ἡ ἀλεπού = Σ. Κυριακίδου, Ἑλλ. Λαογρ 1922 σ. 255 = Λαογρ. ΙΗ' 488 = Humaniora 206 = Λαογρ. KE 296 = Λουκάτος σ. 6-7 ἀρ. 5. — 3. I 6. Λαογρ. Β' 692, 1: Ὁ σκαντζόχοιρος καὶ τὸ φίδι (τάχα θέλει νὰ πάρῃ σχέδια ἀπ' τὴ φωλιά τοῦ φιδιοῦ) = Λαογρ. ΙΗ' 488. — 4. Λ 4β. Hahn II 103 ἀρ. 91 [Ἀλεπού καὶ σκαντζόχοιρος] — 5. M 3. Μυκον. Χρονικὰ Β' 1935 σ. 3 ἀρ. 30-31: τὸ κουνάβι καὶ ὁ σκαντζ. — 6. T 2. Argenti - Rose I 558-559 ἀρ. 41: Ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 7. Ω 3α Κυπρ. Σπ. ΛΒ' 206: Ἡ ἀλουπού τζ' ὁ Κατσόσιοιρος. — 8. ΛΑ 1, Morosi 76 = Legr. Rec 181: La chèvre et le renard: ἀλεπού καὶ λύκος φοβοῦνται τὰ κέρατα τῆς γίδας πού χώθηκε στὴν τρῦπα τῆς ἀλεπούς· ὁ σκαντζ. τὴν πετάει ἔξω. —

9. Γ 2. ΛΑ 1272, 13-14: ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 10. Z 2γ ΛΑ 1365, 409. — 11. Η 1α ΛΑ 1205, 33: λαγός καὶ σκαντζ. — 12. Ο 8ε. ΛΑ 1264, 3: σκαντζ. καὶ λαγοί. — 13. I 1γ. ΛΑ 1203, 167: ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 14-15. I, 7. ΛΑ 2268 σ. 1130 καὶ 1138. — 16. I 8δ ΛΑ 1194, 27: λαγός, σκαντζ. καὶ ἀλεπού (ὁ λαγός κοροιδεύει τὸ σκαντζ. ὡς στραβοπόδαρο· ὁ σκαντζ. κουλουριάζεται καὶ γλυτώνει ἀπὸ τὴν ἀλ.). — 17. I 9ς' ΛΑ 1200, 53: ἀλεπού,

λαγός, σκαντζ. — 18. I 14α. ΛΑ 1283, 54. — 19. I 16, ιβ', ΛΑ 1227, 73. — 20. Π 1γ. ΛΑ 1270, 15-16 (+1+41**). —

*105C. Ἀλεπού καὶ σκαντζόχερας. Ἡ ἀλεπού σάν δὲν μπόρεσε νὰ φάῃ τὸν σκαντζ. τὸν ρίχνει στὸ νερόλακκο νὰ πνιγῇ. Σάν γλύτωσεν ὁ σκαντζ. κλείνει μὲ τ' ἀγκάθια του τὴ μιὰ τρύπα τῆς φωλιᾶς τῆς ἀλεπούς καὶ τὴν ἀναγκάζει νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ὁ κυνηγὸς ποὺ παραμονεύει σκοτώνει τὴν ἀλεπού.

1. K 5. ΛΑ 1218, 59. — 2. K 6. ΛΑ 1213, 118. — 3-4. K 56. ΛΑ 1211, 31 καὶ 33-34. — 5. Π 4α. ΛΑ 1174, 44. — 6. P 22ε ΛΑ 1183, 55

110. Ἡ συμβουλὴ τοῦ μικροῦ ποντικοῦ: νὰ κρεμάσουν κουδούνι στὸ λαιμὸ τῆς γάτας. Κανένας δὲν τολμάει νὰ πάῃ νὰ τὸ κρεμάσῃ.

1. K 5. Λουκάτος σ. 25 ἀρ. 4. — 2-3. M 4α Ζευγώλη Λαογραφικά, Γ' 76, ἀρ. 1056. — Ζευγώλη Παροιμίες 144. — 4. A 1. ΛΑ 1328, 51. — 5. H 12. ΛΑ 1205, 7-8. — 6. H 2γ ΛΑ 1216, 81. — 7. I 1. ΛΑ 1206, 43. — 8. I 14. ΛΑ 1202, 182. — 9. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 27. — 10. I 10ε. ΛΑ 1234, 1. — 11-12. I 14α. ΛΑ 1283, 29 καὶ 179. — 13-14. I 14γ. ΛΑ 1230, 102. — 15. I 9β. ΛΑ 1224, 24. — 16. K 5β. ΛΑ 1211, 87. — 17. M 15. ΛΑ 1334, 1. — 18. O 4. ΛΑ 1257, 35 (τενεκέ στὴν οὐρὰ τῆς γάτας). — 19. P 1. ΛΑ 1174, 124. — 20. P 2 ιγ. ΛΑ 1235, 1. — 21. Ω 8α ΚΕΡΕΣ 25, 337, 1.

111A. Ὁ λύκος κατηγορεῖ τ' ἀρνὶ πὼς τάχα τοῦ θολώνει τὸ νερό, ἐνῶ τ' ἀρνὶ πίνει πιὸ κάτω ἀπ' αὐτὸν ἀπὸ τὸ ποτάμι. Τὸ τρώει. Αἰσώπ., Halm 274^β, Hausr. 160. Perry 155. Wienert 50(ET 97), 148 (ST. 526). Moser-Rath 225. Bödker 1256.

1. I Λαογρ. ΚΑ' 42 (μῦθος Κολοκοτρώνη). — 2. Υ' 8. Thumb 295 «Ἡ κάτα καὶ ὁ πεντικόν»: τὸ φταίξιμο τοῦ ποντικοῦ πὼς τρύπησε τὸ σακκὶ καὶ χύθηκε τὸ ρύζι. — 3. H 2β. ΛΑ 1216, 155: λύκος καὶ ἀρνί. — 4. K 2. ΛΑ 1210, 39. — 5. K 6. ΛΑ 120, σ. 12 ἀρ. 8. — 6. P 1. ΛΑ 1174, 9. — 7. Υ'. ΛΑ 1239 19-20: «ἡ κάτα καὶ τὰ πεντικούδα» (ἔμ. μὲ ἀρ. 2).

112. Ὁ ποντικὸς τοῦ χωραφιοῦ καλεσμένος στοῦ σπιτικοῦ ποντικοῦ. Βλέποντας ὁ ἀρουραῖος τὴν ἄλλη μέρα τὸ φίλο του πιασμένον στὴν παγίδα προτιμάει νὰ τρώῃ ρίζες καὶ νὰ μὴ κινδυνεύῃ νὰ πιαστῇ.

Βλ. Αἴσ., Halm 297, 297β. Perry 352. Wienert ET 208, ST. 325. Πολίτου Παροιμ. λ. κάλλιο ἄρ. 3. 4. 5. 9 καὶ Λαογρ. Α' 692 σημ., Moser - Rath ἄρ. 251. Πρβλ. Eberh - Bor. ἄρ. T. 14.

1. I, Λελέκου, Ἐπιδόρπιον σ. 289-290. Βλέποντας τὸν φίλο του νὰ σπαράσσεται ἀπὸ τὴν γάτα, ὁ ἄρουρ. λέγει: «Κάλλιο βελάνια καὶ μέσα τ'άντερα, πὲρι βούτυρο, λάδια καὶ μέλια καὶ ὄζω τ'άντερα». — 2. I, Πελοπ. Ἑστία Α' 1953, 2, σ. 11 (ὅμ.). — 3. K 6, Λαογρ. Α' 692, ἄρ. 4: κάλλιο ἐλιόκουκκο καὶ ρίζες καὶ νά ναι ὁ κῶλος μου μέσα πάρα τυρὶ καὶ βούτυρο καὶ νά ναι ὁ κῶλος μου ὄζω = Λουκᾶτος σ. 26 ἄρ. 5. — 4. M 4α, Ζευγώλη Λαογρ. Σύμμ. Β' 27: Κάλλιο φυλλαδόφυλλα παρὰ τυραθότυρα. — 5. N 6. ΛΑ 178, 45: κάλλιο βαλάνια καὶ μέσα κῶλος παρὰ ψωμοκρέατα καὶ ψάρια κ' ἔζω κῶλος. — 6. T 1. Λεσβιακά Γ' 58-59: οἱ ποτ'κοὶ (βουνήσιος καὶ καστρινός. — 7. Α 1. ΛΑ 1328, 43-45. — 8. I 1. ΛΑ 1207, 71: «καλύτερα ρίζες καὶ κριθάρι παρὰ ζάχαρι καὶ ἀλεύρι». — 8α. I 1 ζ. ΛΑ 1214, 65-66. — 9. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1136: κάλλιο ξερὸ ἐλιόκουκκο καὶ ὁ κῶλος μου μέσα παρὰ βούτυρο καὶ τυρὶ καὶ ὁ κῶλος μ' ὄζω. 10-12 I 8. ΛΦ 400, 17 (ὅμ.). — 11. I 12. ΛΑ 1210, 91. — 13. I 12 θ. ΛΦ 1448 89. — 14. I 13. ΛΑ 1347, 41. — 15. K 6 ια', ΛΑ 1210, 79-80: ὁ ποτ'κὸντικοί. — 16. K 5 β. ΛΑ 1210, 91. — 17. K 6 ια', ΛΑ 1210, 79-80: ὁ ποτ'κὸντικοί. — 18. K 6 ια', ΛΑ 1210, 79-80: ὁ ποτ'κὸντικοί. — 19. M 4α ΛΑ 1545, 420: «Κάλλια φυλλαδόφυλλα καὶ μέσα κῶλος / παρὰ τυραθότυρα καὶ ὄζω κῶλος» = Ζευγώλη Παροιμ. 141, 2. — 20. M 4 ια' ΛΑ 2342, 269: κάλλια φυλλάδα τοῦ βουνοῦ παρὰ τυρὶ καὶ μάντρας. — 21. M 6α ΛΑ 1684 Β', 49: κάλλιο ἀγρίλια στὸ βουνὸ παρὰ τὰ πόδια πίσω. — 22. N 6 ΛΑ 178, 45: «κάλλια βαλάνια καὶ μέσα κῶλος, παρὰ ψωμοκρέατα καὶ ψάρια κ' ἔζω κῶλος». — 23. Ξ 5 ι. ΛΑ 2955, 197-199 (ὅμ.). — 24. Ξ 18. ΛΑ 1162 Β, 78: κάλλια, σύντεκνε, ξυλοκρέατα καὶ μέσα κῶλος, παρὰ τυρομύζηθρα καὶ ὄζω κῶλος». — 25. Ο 5 γ ΛΑ 1365, 412 α: Κάλλια βελάνια στὸ βουνὸ καὶ μὲ τὸν κῶλο μέσα, παρὰ στάρη στὸν κάμπο καὶ μὲ τὸν κῶλο ὄζω. — 26. Ο 8. ΛΑ 1264, 25. — 27. Π 38. ΛΑ 1181, 93-95. —

112*. Ὁ ποντικός κουβαλάει αὐγὸ. Ἐνας ποντικός, πεσμένος ἀνάσκελα, ἔχει τὸ αὐγὸ πάνω στὴν κοιλιὰ του, ἐνῶ οἱ ἄλλοι τὸν σέρνουν ἀπὸ τὴν οὐρά.

I. Ω 1α, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ', οστ'-οη', 8.

*112Α. Οἱ ποντικοὶ ἀνοίγουν μεγάλη τρῦπα, γιὰ νὰ μπᾶσουν μέσα τὴν κοιλούθα. Μπαίνει ὅμως μέσα κ' ἡ γάτα καὶ τοὺς τρώει.

1. M 7. Βλαχογιάννη ιστ. 'Ανθ. θ'. —

2. I 1γ. ΛΑ 1202, 107-108. — 3. I 16ια'. ΛΑ 1226, 13.

113A. 'Ο γάτος κάνει τὸν ψόφιο. 'Ο γέρο-ποντικός: καὶ καπνοσακκούλα νὰ σὲ ἰδῶ δὲ θὰ σὲ πιστέψω. Αὐτὸς ὁ Αἰσ. Halm 15. Hausr. 81, Perry 79.

1. I 7 Λαογρ. Β' 693, 3 = Λουκάτος σ. 33 ἀρ. 15, 2. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1135: γάτου προσποιήσις.

113B. 'Ο γάτος χατζῆς. Προσποιεῖται πὼς ἐγινε χατζῆς. Βάζει τὰ ποντίκια νὰ χορέψουν. 'Η συμβουλὴ τοῦ γερο-ποντικοῦ: κατὰ τὴν τρῦπα τὸ χορό, γιατί τὰ μουστάκια πού 'δα γὼ δὲ μοιάζουν χατζήδικα. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 16. Hausr. 7. Perry 7. Βλ. Πολίτην. Λαογρ. 2, 693. Μέγαν, I ἀρ. 9.

1. H 1 Σταυρόπουλος, 103-104: κατὰ τὸν τοῖχο τὸ χορό. — 2-3. I 2, Λαογρ. 4, 298, 2 καὶ 3 — 4. I 6α Λαογρ. 2, 692, 2: ὁ γάτος χατζῆς = Λουκάτος σ. 25 ἀρ. 2 — 5. I. Πελοπον. Εὐβοῦ (1953, 2) 11: ὁ γάτος χατζῆς. 'Η συμβουλή: καὶ χατζῆς νὰ γίνῃς, τὸ καλά του δὲν τ' ἀφήνει. — 6. M 4. Μέγα, 'Ελλ. Παραμ. ἀρ. 9 σ. 39. — 7. ΛΑ 1545, 431: ἡ γάτα κουμπάρει. — 8. N 10. Hallgatter, Vol. 152, 5. — 9. I 7. Παμπούκης 125, ἀρ. 14: τὸ χατσηλὸν τῆς γάτας. — 10. I 13. 'Αρχ. Πόντου IΕ' ἀρ. 14 σ. 128. — 10. Φ 3. Λαογρ. 19, 232, 2 σ. 42. — 11. I 16. Βλαχογιάννη 'Ιστορ. 'Ανθολ. ια'-ιβ': μὴ γελασθῆτε, γιατί τὰ μουστάκια πού 'δα γὼ δὲ μοιάζανε χατζήδικα. — 12. A 5. ΛΑ 2223, 104-105 ἀρ. 4. — 13. H 1α. ΛΑ 1205, 27. — 14. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1134. — 15. I 8. ΛΑ 1189, 7. — 16. I 13. ΛΑ 1346, 25. — 17. I 16 θ. ΛΑ 1222, 78-79. — 18. N 9. ΛΑ 2892, 13-14. — 19. O 8. ΛΑ 1261, 5. — 20. P 2 ιδ' ΛΑ 1237, 11. — 21. Σ 18. ΛΑ 2343, 279. — 22. Φ 3. ΚΜΣ. Φάρασσα σ. 5433-5436.

*113C. 'Η ἄλεπού καὶ οἱ κόττες. Χαρίζει σταφύλια στὴν κόττα καὶ προσκαλεῖ καὶ τίς ἄλλες στὴ φωλιά της νὰ τίς φιλέψῃ. Στέκεται στὴν πόρτα καὶ τίς τρώει μία - μία.

1. I 7. ΛΑ 1185, 29-31: «ἡ ἄλεπού κ' οἱ κόττες».

115. 'Η πεινασμένη ἄλεπού· κάθεται καὶ περιμένει νὰ πέσουν τοῦ κριαριοῦ τ' ἀφτιά (τ' ἀρχίδια)· ἀπομένει νηστική. Bödker 1068.

1. I 9α, Πολίτου Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 39. — 2. M 7. Λουκάτος σ. 23 ἀρ. 2. — 3. O, Πολίτου Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 39. — 4. O 5γ. ΛΑ 1365 σ. 407. —

*115A. Ἡ ἄλεπούν περιμένει πότε θὰ φορήσῃ ἡ καμήλα, γιὰ νὰ τὴν φάῃ. Ἡ καμήλα: Ἐμεῖς οἱ καμήλες 40 χρόνια κρατάει τὸ ψυχομάχημά μας. Κ' ἡ ἄλεπού: Κ' ἐμεῖς δὲ βαριόμαστε ποτέ.

I. Υ 7. Παμπούκης 204 ἀρ. 135.

*115B. «Ὁ λύκος ἀπὸ τὸν καημὸ τῶν βοδιῶν γλείφει τὸ ζυγόν». (Παροιμ). I. O 5γ. ΛΑ 1365, 410: ὁ λύκος παραφυλάει τὴ νύχτα, γιὰ νὰ φάῃ τὰ βόδια πού εἶδε τὴν ἡμέρα νὰ κάνουν ζευγάρι. Ἐπειδὴ δὲν τὰ βρίσκει, γλείφει τὸ ζυγό.

*115C. Ἡ ἄλεπούν ζητάει γάλα ἀπὸ τὸν ἀσβὸ γιὰ τὰ παιδιὰ της. Ὁ ἀσβὸς ἀπορεῖ πῶς τοῦ ζητάει γάλα χωρὶς πρῶτα νὰ ἰδῇ ποιὸς εἶναι.

I. Υ. ΛΑ 1182 σ. 55.

*118A. Τὸ φοβερὸ ζῶο. Τὸ τσακάλι πέφτει στὶς μπογιές. Τὸ βλέπουν τὰ λιοντάρια, τρομάζουν καὶ φεύγουν (ἢ τὸ παίρνουν γὰρ βασιλιά των). Αὐτὸ ἀκούοντας στὸ δάσος τὰλλα τσακάλια νὰ ἀφύπνισαν, δὲν κρατιέται καὶ φανερώνεται. Πρβλ. Αἰσ. Halm 333: "Οὐκ καὶ ἀφύπνισεν, Perry 358. Hausr. 199.

1. Υ 1. Σάββας Ἰωαννίδης, Στ. 264 — 2. Υ 1. Πόντος 16, 70-71 σ. 2.
2. O ΛΑ 142, 80, 5: θεπέκας καὶ λιοντάρια.

*118B. Γάιδαρος, πετεινὸς καὶ λιοντάρι.

Αὐτὸς ὁ αἰσώπειος, Halm 323. Hausr. 84, Perry 82. Wienert ET 174. ST 53.

I. I 1 ιε'. ΛΑ 1204, 61 (τὸ λιοντάρι τρομάζει ἀπὸ τὸ λάλημα τοῦ πετεινοῦ καὶ φεύγει. Ὁ γάιδαρος νομίζει πῶς αὐτὸν φοβήθηκε καὶ τὸ κυνηγáει. Τὸ λιοντάρι, μὴ ἀκούοντας πιά τὸν πετεινὸ, γυρίζει καὶ τρώει τὸν γάιδαρο. Ὁ γάιδαρος πρὶν πεθάνῃ: χωρὶς νὰ ἔμαι πολεμιστὴς τί ἔθελα νὰ γυρεῦω πολέμους;). — 2. P ΛΑ 1326, 59. — 3. Υ, ΛΑ 1239, 96. —

*118C. Ὁ γάιδαρος στὸν πόλεμο τρομάζει τ' ἄλογα.

I. O 1ια'. ΛΑ 2032, 10: «τὰ δυὸ ἀδέρφια» (ἡ ἀρχὴ ὅπως *1561C): ὁ γάιδαρος πουλιέται στὸ βασιλιᾶ γιὰ καλῦτερος ἀπὸ ἄλλογο στὸν πόλεμο, ἂν τοῦ κρεμάσουν νεροκολοκύθα καὶ τσαντήλα μὲ στάχτη. Στὸν πόλεμο ὁ γ. ἀπὸ τὴν τρομάρα του γκαρίζει καὶ χτυπάει τὸ κολοκύθι. Ἡ στάχτη σκορπάει καὶ τ' ἄλογα τρομάζουν καὶ φεύγουν.

119A*. Γιατὶ ὁ κυνηγετικὸς σκύλος κυνηγáει τὸ λαγόν; Ὁ σκύλος ἐδάνεισε

τὰ παπούτσια του στὸ λαγό, γιὰ νὰ τρέξη γρήγορα νὰ φέρη νερό γιὰ τὸν βασιλιᾶ (τὸ λιοντάρι). Τὰ πῆρε, ἀλλὰ δὲν ξαναγύρισε. — Σὰν συνέχεια: ὁ σκύλος ἐγκαλεῖ τὸ λαγὸ στὸ δικαστήριο καὶ κατόπιν δίνει τὴν καταδικαστική ἀπόφαση γιὰ φύλαξη στὴ γάτα, ὅπως στὸν ἀρ. 200. Βλ. Μέγας V ἀρ. 13.

1. Η 3α. Πολίτου, Παραδ. Α' ἀρ. 1009: σκυλιὰ καὶ λαγοί. —

2. Η. Λουκοπούλου Νεοελλ. Μυθολ. σ. 50 = Λουκάτος σ. 31 ἀρ. 13: 'Ο σκύλος κι ὁ λαγός. — 2α Λουκόπ. αὐτ. σ. 46 (ὁ σκύλος σκαρφαλώνει στὴν κληματαριὰ νὰ φάη σταφύλια, ἡ γάτα τοῦ ἀρπάξει τίς κάλτσες). — 3. Θ 1γ Βλάχου, Στ. Γρανίτσας σ. 59(+200). — 4. Ν 11. Μιχ. - Νουάρου ΛΣΚ σ. 254: Σκύλος καὶ λαγός = Μέγας V ἀρ. 13. — 5. Ξ. Μαυρακάκης Α' (1939) σ. 15: Γιατί ὁ σκύλος κυνηγάει τὸ λαγό. — 6. Ρ 2. Μέγας IV ἀρ. 4(+200). 7. Α 1. ΛΑ 1328, 67: 'Ο λαγός καὶ ὁ σκύλος. — 8. Θ 1 ς'. ΛΑ 1254, 2: 'Ο σκύλος καὶ ὁ λαγός. — 9-10, Ι 1 ΛΑ 1206 σ. 177 καὶ 179 (+200): Σκύλος, γάτα, λαγός. — 11-13. Ι 1ε ΛΑ 1208 σ. 31. 55. 60 (+200). — 14. Ι 8 ις' ΛΑ 1232, 1: Τὸ σκυλί, ὁ λαγός κ' ἡ ἄλουπού (ἡ ἄλ. βλέποντας τὸ σκυλί νὰ κυνηγᾷ τὸ λαγὸ ἀγριεμένο τὸ βάζει στὰ πόδια). — 15. Ι 13 ΛΑ 1351, 33: Τὸ σκυλί καὶ ὁ λαγός. — 16. Ι 16δ ΛΑ 1223, 141(+200). — 17-19. Ξ 1 ΛΑ 1323, 1. 27. 35: Σκύλος καὶ λαγός. ('Ο σκύλος βγάζει τὰ παπούτσια του γιὰ ν' ἀνεβῇ στὴν ἄλωση καὶ λαγός τοῦ παίρνει τὰ παπούτσια). — 20. Ξ Βε' ΛΑ 1282, 10: Γιατί ὁ σκύλος βγάζει τὸν ὀμὸν (ὄμ.). — 21-22. Ξ 5α ΛΑ 1382, 7. 53. — 23. Ξ 5α ΛΑ 1383 σ. 9 (ὄμ.). — 24. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 11: 'Ο σκύλος κι ὁ λαγός. — 25. Η 3 ΛΑ 3026, 107. — 26. Ρ 1ε ΛΑ 1174, 63. — 27. Ρ 1. ΛΑ 1174, 5-6. — 28-29. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39. 41. (+200). — 30. Σ ΛΑ 1239, 17(+200).

119C*. 'Ο λύκος συντροφιά μὲ τὴν ἄλεπού πᾶνε γιὰ ἄλογα. 'Ο λύκος κάνει τρεῖς γύρους γύρω στ' ἄλογο καὶ ρωτᾷ τὴν ἄλεπού, ἂν κοκκίνησαν τὰ ματια του κι ἂν μπαينوβγαίνει ὁ κ. του, γιὰ νὰ χυμῆξη. Σὰν χύμηξε, τρώει κλωτσιὰ ἀπὸ τ' ἄλογο. 'Η ἄλεπού: τώρα τὰ μάτια σου εἶναι κόκκινα καὶ μπαينوβγαίν' ὁ κῶλος σου. "Ἄλλως. 'Ο λύκος χυμάει καὶ τρώγει τ' ἄλογο. Πάει κ' ἡ ἄλεπού νὰ κἀνῃ τὸ ἴδιο καὶ τὴν παθαίνει.

1. 'Αδ. τ. Αἰνεία Παραμ. 1-3. 'Η ἄλεπού πάει νὰ κἀνῃ τὸ ἴδιο συντροφιά μὲ τὸν σκαντζόχοιρο. Τρώει κλωτσιὰ ἀπὸ τ' ἄλογο. 'Ο σκαντζ.: τώρα πραγματικά τὰ μάτια σου κοκκίνησαν κι ὁ κ. βγάζει φλόγες. —

2. U 17. Ποντ. 'Εστία 1953, τεύχ. 2-3 σ. 1935-36: «'Ατώρα δὶ' καὶ παίρν». 'Ο λύκος τρέχει γύρω στ' ἄλογο, ὥσπου νὰ κοκκινήσουν τὰ μάτια του. Ρωτᾷ τὸ τσακάλι: τήρα ὁ κῶλος μου δίνει καὶ παίρνει; Χυμάει, τρώει τὸ ἄλογο, δίνει καὶ στὸ τσακάλι. Τὸ τσακάλι μὲ συντροφιά τὴν ἄλεπού πάει νὰ κἀνῃ τὸ ἴδιο. Τὴν παθαίνει κ' ἡ ἄλεπού τὸν κοροϊδεύει. —

3. Η 3β ΛΑ 977: ὁ λύκος, ἡ ἀλεπού καὶ τ' ἀλεπόπουλο (κοκκίνησαν τὰ μάτια μου; μπιζουβγαίν' οὐ κώλους μου;). — 4. Ξ 20ιγ'. ΛΑ 2979, 2-4: «Λιοντάρι καὶ ἀλεπού». 'Η ἀλεπού πάει νὰ κάνη τὸ ἴδιο συντροφιά μὲ τὴ νυφίτσα. — 5. Τ 1 ια' ΛΑ 1446 Α, σ. 417: ἀλεπού, λύκος κι ἀλεπόπουλο. Τ' ἀλεπόπουλο: τώρα εἶναι τὰ μάτια σ' κόκκινα, πρῶτα σ' τό 'πα ψέματα. 6. Φ 3. ΚΜΣ, Φάρασσα 5364-5368: ἀλεπού καὶ λέοντας (ἡ ἀρχὴ ὅπως 157). Σὰν ἔφαγε ἡ ἀλεπού τὴν κλωτσιὰ ἀπ' τὸ πουλάρι, οἱ φιλενάδες τῆς ἀποροῦν πῶς θέλησε νὰ κάνη δουλειὰ λιονταριοῦ.

122Α. 'Ο λύκος καὶ τὸ πρόβατο. Τὸ πρόβατο (Μάρθα) παρακαλεῖ τὸν λύκο νὰ τὸ ἀφήσῃ ὡς αὔριο, γιὰ νὰ βυζάξῃ τὸ ἀρνάκι του (ἢ γιὰ νὰ μεγαλώσῃ λίγο). 'Ο λύκος τὴν ἄλλη μέρα τὸ φωνάζει: ἔ Μάρθα! Τὸ πρόβατο: 'Εγὼ ἔμαθα, ἐσὺ μάθες! [Κ 550], πρβλ. Αἰσώπ. Halm 231: κύων καὶ λύκος, Perry 134, Hausr. 137, BP II 207.

1. U 3, 'Αστὴρ Πόντου 1, 90 ἀρ. 3 = 'Αρχ. Πόντου 16, 84 ἀρ. 3 = Ποντ. Φύλλα Α' (1936) τευχ. 7/8, 18. — 2. Γ 1, Περικουχὴς 44 ἀρ. 20. — 3. Ρ 8α. ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122J+122K+122L+122M+122N+122O+122P+122Q+122R+122S+122T+122U+122V+122W+122X+122Y+122Z+122AA+122AB+122AC+122AD+122AE+122AF+122AG+122AH+122AI+122AJ+122AK+122AL+122AM+122AN+122AO+122AP+122AQ+122AR+122AS+122AT+122AU+122AV+122AW+122AX+122AY+122AZ+122BA+122BB+122BC+122BD+122BE+122BF+122BG+122BH+122BI+122BJ+122BK+122BL+122BM+122BN+122BO+122BP+122BQ+122BR+122BS+122BT+122BU+122BV+122BW+122BX+122BY+122BZ+122CA+122CB+122CC+122CD+122CE+122CF+122CG+122CH+122CI+122CJ+122CK+122CL+122CM+122CN+122CO+122CP+122CQ+122CR+122CS+122CT+122CU+122CV+122CW+122CX+122CY+122CZ+122DA+122DB+122DC+122DD+122DE+122DF+122DG+122DH+122DI+122DJ+122DK+122DL+122DM+122DN+122DO+122DP+122DQ+122DR+122DS+122DT+122DU+122DV+122DW+122DX+122DY+122DZ+122EA+122EB+122EC+122ED+122EE+122EF+122EG+122EH+122EI+122EJ+122EK+122EL+122EM+122EN+122EO+122EP+122EQ+122ER+122ES+122ET+122EU+122EV+122EW+122EX+122EY+122EZ+122FA+122FB+122FC+122FD+122FE+122FF+122FG+122FH+122FI+122FJ+122FK+122FL+122FM+122FN+122FO+122FP+122FQ+122FR+122FS+122FT+122FU+122FV+122FW+122FX+122FY+122FZ+122GA+122GB+122GC+122GD+122GE+122GF+122GG+122GH+122GI+122GJ+122GK+122GL+122GM+122GN+122GO+122GP+122GQ+122GR+122GS+122GT+122GU+122GV+122GW+122GX+122GY+122GZ+122HA+122HB+122HC+122HD+122HE+122HF+122HG+122HH+122HI+122HJ+122HK+122HL+122HM+122HN+122HO+122HP+122HQ+122HR+122HS+122HT+122HU+122HV+122HW+122HX+122HY+122HZ+122IA+122IB+122IC+122ID+122IE+122IF+122IG+122IH+122II+122IJ+122IK+122IL+122IM+122IN+122IO+122IP+122IQ+122IR+122IS+122IT+122IU+122IV+122IW+122IX+122IY+122IZ+122JA+122JB+122JC+122JD+122JE+122JF+122JG+122JH+122JI+122JJ+122JK+122JL+122JM+122JN+122JO+122JP+122JQ+122JR+122JS+122JT+122JU+122JV+122JW+122JX+122JY+122JZ+122KA+122KB+122KC+122KD+122KE+122KF+122KG+122KH+122KI+122KJ+122KK+122KL+122KM+122KN+122KO+122KP+122KQ+122KR+122KS+122KT+122KU+122KV+122KW+122KX+122KY+122KZ+122LA+122LB+122LC+122LD+122LE+122LF+122LG+122LH+122LI+122LJ+122LK+122LL+122LM+122LN+122LO+122LP+122LQ+122LR+122LS+122LT+122LU+122LV+122LW+122LX+122LY+122LZ+122MA+122MB+122MC+122MD+122ME+122MF+122MG+122MH+122MI+122MJ+122MK+122ML+122MM+122MN+122MO+122MP+122MQ+122MR+122MS+122MT+122MU+122MV+122MW+122MX+122MY+122MZ+122NA+122NB+122NC+122ND+122NE+122NF+122NG+122NH+122NI+122NJ+122NK+122NL+122NM+122NO+122NP+122NQ+122NR+122NS+122NT+122NU+122NV+122NW+122NX+122NY+122NZ+122OA+122OB+122OC+122OD+122OE+122OF+122OG+122OH+122OI+122OJ+122OK+122OL+122OM+122ON+122OO+122OP+122OQ+122OR+122OS+122OT+122OU+122OV+122OW+122OX+122OY+122OZ+122PA+122PB+122PC+122PD+122PE+122PF+122PG+122PH+122PI+122PJ+122PK+122PL+122PM+122PN+122PO+122PP+122PQ+122PR+122PS+122PT+122PU+122PV+122PW+122PX+122PY+122PZ+122QA+122QB+122QC+122QD+122QE+122QF+122QG+122QH+122QI+122QJ+122QK+122QL+122QM+122QN+122QO+122QP+122QQ+122QR+122QS+122QT+122QU+122QV+122QW+122QX+122QY+122QZ+122RA+122RB+122RC+122RD+122RE+122RF+122RG+122RH+122RI+122RJ+122RK+122RL+122RM+122RN+122RO+122RP+122RQ+122RR+122RS+122RT+122RU+122RV+122RW+122RX+122RY+122RZ+122SA+122SB+122SC+122SD+122SE+122SF+122SG+122SH+122SI+122SJ+122SK+122SL+122SM+122SN+122SO+122SP+122SQ+122SR+122SS+122ST+122SU+122SV+122SW+122SX+122SY+122SZ+122TA+122TB+122TC+122TD+122TE+122TF+122TG+122TH+122TI+122TJ+122TK+122TL+122TM+122TN+122TO+122TP+122TQ+122TR+122TS+122TT+122TU+122TV+122TW+122TX+122TY+122TZ+122UA+122UB+122UC+122UD+122UE+122UF+122UG+122UH+122UI+122UJ+122UK+122UL+122UM+122UN+122UO+122UP+122UQ+122UR+122US+122UT+122UU+122UV+122UW+122UX+122UY+122UZ+122VA+122VB+122VC+122VD+122VE+122VF+122VG+122VH+122VI+122VJ+122VK+122VL+122VM+122VN+122VO+122VP+122VQ+122VR+122VS+122VT+122VU+122VV+122VW+122VX+122VY+122VZ+122WA+122WB+122WC+122WD+122WE+122WF+122WG+122WH+122WI+122WJ+122WK+122WL+122WM+122WN+122WO+122WP+122WQ+122WR+122WS+122WT+122WU+122WV+122WW+122WX+122WY+122WZ+122XA+122XB+122XC+122XD+122XE+122XF+122XG+122XH+122XI+122XJ+122XK+122XL+122XM+122XN+122XO+122XP+122XQ+122XR+122XS+122XT+122XU+122XV+122XW+122XX+122XY+122XZ+122YA+122YB+122YC+122YD+122YE+122YF+122YG+122YH+122YI+122YJ+122YK+122YL+122YM+122YN+122YO+122YP+122YQ+122YR+122YS+122YT+122YU+122YV+122YW+122YX+122YY+122YZ+122ZA+122ZB+122ZC+122ZD+122ZE+122ZF+122ZG+122ZH+122ZI+122ZJ+122ZK+122ZL+122ZM+122ZN+122ZO+122ZP+122ZQ+122ZR+122ZS+122ZT+122ZU+122ZV+122ZW+122ZX+122ZY+122ZZ).

122Β. Τὸ ποταμὶ (ὁ σκουατρός) πείθει τὸν λύκο νὰ φάῃ τὸ κορμὶ τοῦ, πρὶν τὸ φάῃ. Ξεφεύγει. [Κ 562].

1-2. I 1γ. ΛΑ 1202, 72. ΛΑ 1203, 147-148 καὶ πέρδικα. — 3-4. I 1ζ, ΛΑ 1214, 44 καὶ 57. — 5. I 6α. ΛΑ 1196, 25. — 6-9. I 16 θ. ΛΑ 1221. 69-70. 82-83. 95-96. ΛΑ 1223, 159.

122C. Τὸ ἀρνὶ (ὁ γάιδαρος, τὸ γουρούνι) πείθει τὸν λύκο, πρὶν τὸ φάῃ, νὰ τοῦ τραγουδήσῃ. Οἱ σκύλοι παίρνουν εἶδησι. (Mot. K 561. 2]. Βλ. αἰσ. Halm, 134, Perry 97, Hausr. 99, ἔριφος καὶ λύκος.

1. I (Κολοκοτρώνη μῦθος) Λαογρ. 21, 42 κέ.: ὁ λύκος καὶ τὸ ἀρνί. — 2. I 2α Λαογρ. 17, 143, 2 λύκος καὶ γουρούνι (+122N* +122Z+122J) 3. N 10 Hallgarten 211-214(+103). — 4. Ρ 12. «'Ενωσις Κοζάνης», ἔφημ. 1952 ἀρ. φ. 90. — 5. Ρ 15 δ. Λαογρ. 6, 102-3 ἀρ. 3. σ. 102-103: τῆς σκρόφας τὰ τραγούδια = Λουκάτος 33 ἀρ. 16. — 6. Σ 21α. Λαογρ. 17, 143 ἀρ. 1(+122J). — 7. Υ 10. 'Αστὴρ Πόντου 1, 521 ἀρ. 22 (ὁ γάιδαρος πείθει τὸν λύκο νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωνάξῃ μιὰ φορὰ ἀπὸ τὴ ράχη: οἱ χωρικοὶ ἀκοῦνε καὶ κυνηγοῦν τὸν λύκο, +122J) = 'Αρχ. Πόντου 27, 232-234 ἀρ. 7. — 8. U 11. Χρον. Πόντου Β' (1946) σ. 520(+122J) = Λουκάτος 11-12 ἀρ. 10β. 8-9. Α 1. ΛΑ 1328, 27 καὶ 71. — 10. Η 2. ΛΑ 1322, 21 (+122E+64). —

11. Θ 1δ'. ΛΑ 1254, 45-46. (+122J+122N*). — 12-13. Ι 1γ. ΛΑ 1202 173. ΛΑ 1203, 171. — 14. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 29. — 15. Ι 1 ιε'. ΛΑ 1204, 3. — 16. Ι 7β. ΛΦ 1239, 7-8. — 17. Ι 10η. ΛΑ 1201, 1-3. — 18. Ι 11α ΛΑ 1328, 69. — 19. Ι 14α. ΛΑ 1283, 43. — 20. Κ 4. ΛΑ 1217, 37. — 21-22. Π 1γ ΛΑ 1270, 7 και 19. — 23. Ρ ΛΑ 2761, 282-284 (+122N*+122J+122Z). — 24-26. Ρ 1. ΛΑ 1177, 37 και 149. ΛΑ 1174, 25: τῆς σκρόφας τὰ τραγούδια. — 27. Ρ 2ιβ. ΛΑ 1179, 67(+*62B+122J). — 28. Ρ 2ιγ. ΛΑ 1236, 29. — Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 5. — 30. Ρ 8 α. ΛΑ 1241, 13-15 (+122A+122J+122N*+64). — 31. Ρ 8β. ΛΑ 1384, 5(+122N*). — 32. Ρ 11ι ΛΑ 1182. 129(+122N+122J). — 33. Τ 5α ΛΑ 1173, 29-31. — 34. Σ 19. ΛΑ 147, 10.

122D. Ὁ κότσυφας τάζει στὴν ἀλεπού νὰ τῆς φέρῃ καλάθια μὲ φαγιά. Ξεφεύγει. — Τὸ ἴδιο: ὁ ποντικὸς τάζει μυτζήθρα στὴ γάτα.

1. Ψ 1 Ἐπιφανίου - Πετράκη Γ' 212-217. — 2. Ι 18ε ΛΑ 1225, 13-14. —

122E. Ἡ προβατίνα ξεγελάει τὸ λύκο νὰ πάῃ νὰ φάῃ πρῶτα τὰ παχιά ἀρνιά. Χυμοῦν οἱ σκύλοι ἀπὸ τὸ μαντάρι.

1. Η 2. ΛΑ 1322, 21-22 (+122C+64).

122F. «Περίμενε ὥσπου νὰ παγῇ τὸ ἀρκέτι». Αἰσ. Halm 231, Hausr. 137, Perry 134: κύων καὶ λύκος. Eberh - Bor. Anlage 4 σελ. 414.

1. ΑΑ 2γ Taibbi - Car. σ. 265 ἀρ. 43: «τὸ χοιρίδι, τὸ κρεάρι, τὸ γαῖδαρο τσι' ὁ λύκοςσε». Ζητοῦν προθεσμία ἀπὸ τὸ λύκο γιὰ νὰ παχύνουν. Μὲ τὴ συμβουλή τοῦ γαῖδαρου τὸ γουρούني τοῦ ζητάει νὰ τοῦ φάῃ πρῶτα τὴ γλῶσσα: τὸν γραπώνει, ὁ γαῖδαρος τὸν καβαλλάει, τὸ κριάρι τὸν σκοτώνει μὲ κεφαλιές.

122J. Ὁ γαῖδαρος παρακαλεῖ τὸ λύκο, πρὶν τὸν φάγῃ, νὰ τοῦ βγάλῃ ἀπὸ τὸ πόδι τὸ ἀγκάθι (τὸ καρφί) ἢ νὰ τοῦ διαβάσῃ τὴ γραφὴ ποὺ ἔχει στὸ πισινό του πόδι (ὅπως στὸν Τ. 47E): μιὰ κλωτσιὰ στὰ δόντια τοῦ λύκου. [Mot K 551. 18. 566. J 1608]. Πρβλ. Αἰσ. Halm 334 β. Hausrath 198. Perry 187. Wienert ET 115, ST. 244. Wagner, Carmina graeca medii aevi 1873 σ. 112 καὶ 124. Βλ. BP 2, 77, Ν. Γ. Πολίτην, ΛΣ τ. 1, 186-195, Λαογρ. 6(1918)646, Μέγαν, Λαογρ. 17(1957)140-145, Μέγαν Ι ἀρ. 3, ΙΙΙ σ. 309 ἀρ. 3, V 212 ἀρ. 9, ὅπου βιβλιογραφία. Eberh - Bor. ἀρ. 11 V, Anlage C σ. 414. ἀρ. 4. —

1. Ι 2α. Λαογρ. 17, 143, 2(στὸ πέταλο τῆς φοράδας εἶναι γραμμένο πόσο πουλάει τὸ πουλάρι τῆς) (+122C+122Z+122N*).

2. I 10. Λαογρ. 6, 643 (τὸ ἀμάρτημα τοῦ γαϊδάρου: «ἔφαγε μαρουλόφυλλο δίχως ξίδι». — 3-4. I 11. Χριστοδουλόπουλος σ. 69 (ἀγκάθι στὸ πισινὸ πόδι), αὐτ. σ. 73 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ). — 5. T 2. Argenti - Rose, The folklore of Chios τ. 1, σ. 582, ἀρ. 54, 'Ο γάδαρος, ὁ λύκος καὶ ἡ ἄλεπού. 'Ο γάδαρος παρακαλεῖ νὰ τοῦ βγάλουν τὸ ἀσημένιο παπούτσι πὺ ἔχει στὸ πισινὸ του πόδι. Τρώει ὁ λύκος τὴν κλωτσιά, ἡ ἄλεπού ρίχνεται στὴ θάλασσα. — 6. K 5. Λουκάτος 9-10 ἀρ. 10α. Λύκος καὶ ἄλεπού: Δίχως λάδι, δίχως ξίδι / καὶ πῶς δὲν ἐπινηγήκαμε σὲ τοῦτο τὸ ταξίδι! 'Ο γάδαρος: 'Απουκάτω ἀφ' τὴν πατοῦσα / ἔχω μιὰν ἀγιογραφοῦσα / κι ὅποιος θὲ νὰ μὲ χαλάσῃ, / πρῶτα νὰ τὴνε διαβάσῃ. — 7. Λ 4β. Hahn 2, 104 ἀρ. 92: λύκος, ἄλεπού καὶ γάδαρος. — 8. M 4α. Ζευγώλῃ Παροιμ. 297 κέ. — 9. Σ 21α Λαογρ. 17, 143, 1 (ἐκ χφ. ΛΑ 1184, 34(+122C). — 10. U 10. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου 1, 521 ἀρ. 22: 'Ο λύκος (ὁ γάδαρος πειθεὶ τὸν λύκο νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωνάξῃ μιὰ φορὰ ἀπὸ τὴ ράχη: οἱ χωριανοὶ ἀκοῦνε καὶ κυνηγοῦν τὸν λύκο (AaTh 122C [K 561. 1]): τὸ μουλάρι: νὰ τοῦ βγάλῃ τὰ πέταλα ἀπὸ τὰ πισινὰ πόδια· τὸ ἄλογο: νὰ παραβγοῦν στὸ πρέξιμο· ξεφεύγει). — 11. U 11 Χρονικά τοῦ Πόντου, ἔτ. Β' 1946) τοῦ 1914-22 σ. 520: Τὰ τρία ἀρκατάσ'α (λύκος, ἄλεπού καὶ γάδαρος: ἐπειράσαντ' αὐτὴν τὴν θάλασσα ἐπεινάσαν· συμφωνοῦν νὰ φᾶνε ὅποιον εἶναι μικρότερος στὰ χρόνια (πρβλ. ATh 80A*) 'Ο λύκος: 'Εγὼ μὲν ὅταν κατακλυσμοὶ ἐγένοντο· τὴν ἄλεπού: 'Εγὼ μὲν ἐγεννέσθην σὺν κόσμῳ ψυχὴν ἔχον. 'Ο γάδαρος: 'Εγὼ μόνον μ' ὅταν ἐγεννέσθην ἔγραψεν τὴν χρονίαν ἀδὰ σ' ὀπίσ' σὲ τρεῖς μ' ἀρκά· 'Ελᾶτε δεβάστ' ἀτὸ καὶ τερέστε πόσα εἶναι τὰ χρόνια μ'. 'Ο λύκος: 'Αρκατάσ', ἀδαπάν τιδὲν 'κὶ φαίν'ταν. — 'Επορπάτεσα πολλά, εἶπεν ὁ γάδαρον, καὶ ἐσιλεύταν ὀλίγον τὰ γράμματα. Λεῖξον ἀτα ὀλίγον καὶ θὰ φαίν'ταν καλύτερα. 'Ο λύκον ἐξέγκεν τὸ γλωσσόπον ἀτ' καὶ λείχ' τὸ νύχ'. 'Ο γάδαρον ντὸ ἐράευσεν εὔρεν. 'Εδῶκεν ἄτον ἕναν λάχταν καὶ ἐρροῦξεν ἄτον σὴν θάλασσαν.
12. Φ 3α Λαογρ. 19, 240-244 ἀρ. 8: Τὸ μουλάρι, ὁ λύκος κ' ἡ ἄλεπού. "Οποῖος εἶναι μεγαλύτερος στὰ χρόνια θὰ φάῃ τοὺς ἄλλους. 'Ο λύκος: Εἰμαι ἀπ' τοῦ παπποῦ μου τίς μέρες. 'Η ἄλεπού: ἐγὼ ξέρω καὶ τοῦ παπποῦ μου τὸν παπποῦ (βλ. AT 80A*). Τὸ μουλάρι: στῶν πισινῶν ποδαριῶν μου τὰ πέταλα ἔγραψεν ὁ πατέρας μου τὸ χρόνο πὺ γεννήθηκα. . .
13. X 2. Μέγα, 'Ελλ. Παραμ. I 18-20 ἀρ. 3 (ἐκ χ/φου ΛΑ 189 σ. 257). — 14. X 2α (Τσακωνικὴ ἐκ Προποντίδος) Λαογρ. 17, 108-110. — 15. Ω. Κυπρ. Χρονικά 4, 271. — 16. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδαί II' λβ'-λδ, 15: «ἡ ἄλουπού τ'ζ' ὁ πετεινὸς χατζῆς σάν τελικὸ ἐπέισ. στὸ 20D*. — 17. Ω 4α. Κυπρ. Γράμμ. 6(1942) ἀρ. φ. 79/80 σ. 157 ἀρ. 1α(ὁμ.). — 19. Ω 7γ. Κυπρ. Γράμμ. 10(1946) 262-266. — 20. AA 2γ Taibbi - Car. 74-76: 'Η γαδάρα, τὸ χοιρίδι τσι' ὁ λύκος (+47B).
21. A 1. ΛΑ 1189, 21-22: γάδαρος καὶ λύκος (νὰ τοῦ βγάλῃ τὸ ἀγκάθι

ἀπ' τὸ πόδι τάχα γιὰ νὰ μὴ τοῦ φάῃ τὰ σωθικά . . . Ὁ λύκος: καλὰ νὰ πάθω! Τί δουλειὰ εἶχα ἐγὼ νὰ καταπιαστώ μὲ τὴ γιαντρική, ἀφοῦ ἡ τέχνη μου εἶναι χασάπης. — 22-23. Α 2. ΛΑ 1324, 27 καὶ 31 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ κάτω ἀπ' τὸ πέταλο τῆς φοράδας). — 24-25. Β 1γ ΛΑ 1273, 13 καὶ 187. — 26-27. Γ 2 ΛΑ 1272, 7 καὶ 21. — 28. Ζ 28 ΛΑ 1256, 30. — 29-35. Η 1α. ΛΑ 1174, 59. ΛΑ 1205, 12. 13 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ) 24. 38-40 (κάτω ἀπὸ τὴν πατοῦσα / ἔχω τὴν ἀγιογραφοῦσα / κι ὅποιος μοῦ τῆς διαβάσῃ / τί καλὰ πού θὰ περάσῃ! — ΛΑ 1205, 48. 60-61. — 36. Η 1δ. ΛΑ 1209, 63-65(+15+5) (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ στὸ πέταλο). — 37-39. Η 2β. ΛΑ 1216, 25 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ), 51-52: λύκος, ἀλεπού καὶ γάιδαρος (+122N*+64), 77-78. — 40-41. Η 3γ. ΛΑ 1209, 55-56. 57-59. — 42-45. Θ 1 ια', ιε', ΛΑ 1254, 17. 33. 45. ΛΑ 1255, 1-2. — 46. Ι 1. ΛΑ 1199, 13: γάιδαρος καὶ λύκος. — 47. Ι 1. ΛΑ 1199, 13 (ὁμ.). — 48-51. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 124: λύκος, φοράδα καὶ φοραδάκι (ἡ τιμὴ στὸ πέταλο). — ΛΑ 1203, 163: γάιδαρος καὶ λύκος, 171 (ὁμ.). — 52-54. Ι 1ε. ΛΑ 1207, 27. 73. — ΛΑ 1206, 165. — 55-56. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 48-50. 53. — 57-60. Ι 1 ιε'. ΛΑ 1204, 64. 81. 129-131. 137-138. — 61-62. Ι 1α. ΛΑ 1173, 41, 51. — 63. Ι 7. ΛΑ 2268, 1163-64: ὁ παπᾶς, ὁ λύκος καὶ ὁ χασάπης (+154+47E). — 64. Ι 8 ΛΑ 1190, 1: ὁ λύκος καὶ τ' ἄλλογο. — 65-66. Ι 8α. ΛΑ 1192, 46. ΛΑ 1193, 107. — 67-68. Ι 8β. ΛΑ 1186, 21. 1190, 39. 95. — 69-72. Ι 8γ. ΛΑ 1194, 4. 41. 43 (+14+41**+214B), 6. 47-59. (+123+2B) σ. 87. — 73-75. Ι 8 δ', ΛΑ 1195, 3. 11. 23. 69. — 76-78. Ι 8δ. ΛΑ 1233, 6. — 78. Ι 9. ΛΑ 1198, 19. — 79-81. Ι 9. ε' ΛΑ 1198, 22. — 82. Ι 9. ΛΑ 1200, 19. 29. — 82-89. Ι 10 ΛΑ 1339, 9-11. 23-25. 25-29. 51-53. 87-89. 151-153. 153-155. 201-203. — 90-95. Ι 10. ΛΑ 1340, 13. 27. 29. — ΛΑ 1350, 20. 1352, 39. 1353, 29. — 96-97. Ι 13. ΛΑ 1347, 19. — 1349, 39-40. — 98-101. Ι 14α. ΛΑ 1280, 197. 203. 329. ΛΑ 1283, 331-333. — 102-113. Ι 15γ. ΛΑ 1229, 11. 17. 19. 21. 43. — ΛΑ 1230, σ. 1. 5. 9. 19. 21. 35. — 114. Ι 16ζ. ΛΑ 1174, 45. — 115-121. Ι 16 θ. ΛΑ 1220, 42. ΛΑ 1221, 9-10. 42. 60. ΛΑ 1222, 25-27. 127-129. 157-159. — 122-125. Ι 16 θ. ΛΑ 1223, 117. 125. 163-165. 177-179. — 126. Ι 16 ια'. ΛΑ 1226, 9. — 127-134. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 5. 57. 61. 105-107. 113. 121. 145. 159. — 135-136. Ι 17. ΛΑ 1224, 29. ΛΦ 1238, 8-9. — 137. Ι 20α. ΛΑ 1279, 5-8. — 138. Κ 3ζ'. ΛΑ 2276, 445. — 139. Κ 4. ΛΑ 1217, 25. — 140-150. Κ 5β. ΛΑ 1210, 27. 43. 179. 199. ΛΑ 1211, 1. 3. 5. 41. 79. — ΛΑ 1218, 7. 71. — 151-155. Κ 6. ΛΑ 1213, 71. 77. 89. 135. 173-175. — 156. Λ, ΛΑ 1083, 102: Συναξάριον τοῦ τιμημένου γαιδάρου. — 157-158. Λ 1, ΛΑ 1172, 15. 41. — 159. Λ 8. ΙΑ 758, 285-287. — 159. Μ 6α, ΛΑ 1684 Β', 37 (+20D*+15+9B+2B) 160. Ξ 3α ΛΑ 1173, 21-23. — 161-163. Ξ 5α ΛΑ 1382, 19. ΛΑ 1383, 21. 33. — 164. Ξ 7δ. ΛΑ 2845, 106-108. — 165. Ξ 10δ. ΛΑ 1162 Α, 101. —

166. Ξ 11γ ΛΑ 2824, 63.—167. Ξ 190, ΛΑ 1105, 57-60 (+20D*). —
 168. Ξ 17 ΛΑ 1291, 154-156 (+20D*).—168α. Ξ 19 ΛΑ 1162 Γ' 115-
 117.—169. Ο 1 ΛΑ 1291, 164.—170-171. Ο 4 ΛΑ 1239, 43. ΛΑ 1257,
 1-3.—172. Ο 5 ΛΑ 53, 278 ἀρ. 25.—173. Ο 5 γ ΛΑ 1365, 409.—
 174. Ο 11β ΛΑ 1176, 91(αἰτία τῆς πείνας τῶν ζώων τὰ κρίματά τους. "Ο-
 ποιος ἀμάρτησε περισσότερο θὰ πληρώσῃ μὲ τὴ ζωὴ του. Ἀνακριτὴς τὸ
 λιοντάρι. . .). —175. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270, 5.—176. Π 3 ε' ΛΑ 2301, 33.—
 177. Ρ ΛΑ 1545, 423.—178. Ρ ΛΑ 2761, 282-284 (+122N*+122Z+
 122C). —179-190. Ρ 1 ΛΑ 1174, 126-129. 130. 171-173. 256. 260. ΛΑ
 1175, 1. 147-149. 228. ΛΑ 1176. 25. 1178, 59-61. 63. ΛΑ 1183, 29-30. —
 191-193. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 29α. 35. 67 (+122C+*62B). 194-196. Ρ
 2 ιγ' ΛΑ 1235, 33. 1236, 15. 23.—197-200. Ρ 3α ΛΑ 1175, 15. 25-27.
 ΛΑ 1233, 5-6. 15-17.—
 201. Ρ 8α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122F+122N*+64). —202. Ρ 8 β
 ΛΑ 1384, 13.—203. Ρ 10 ΛΑ 1245, 9-10.—204-209. Ρ 11α ΛΑ 1182,
 1. 13. 25. 73. 95 (+207A). ΛΑ 1202, 137-139.—210-211. Ρ 11ι ΛΑ 1182,
 129 (+122C). —212. Ρ 12 β ΛΑ 1174, 5α.—213-214. Ρ 22 ΛΑ 1183,
 73. 79.—215. Ρ 25 ε ΛΑ 1248, 47.—216-218. Ρ 25 δ ΛΑ 1248, 49-51.—217-219.
 Σ 18 ΛΑ 1251, 3. 19. 23.—220-222. Σ 40 ΛΑ 1248, 9-10. 11. ΛΑ 1317,
 223-224. Π 11 ΛΑ 1289, 112 (+20D*). —225. Σ 23 ι, 38.—226. Τ
 2 ια ΛΑ 1446, 394.—226. Τ 8 ΛΦ 682, 14α. Λύκος, άλεπού, γάιδαρος
 συμφωνία, όπως άνωτ. άρ. 10 και 11. Ο άλκος: ελκεύουνα στην κιβωτό
 του Νωε. Ἡ άλεπού: δέν υπήρχε ψυχὴ στού άλκος. Ο γάιδαρος: ἡ χρονο-
 λογία που γεννήθηκα στού πισινό μου πόδι· γλέψε με τὴ γλώσσα σου λίγο
 και θά φανῇ.—227. Υ. ΛΑ 1239, 55: λύκος και άλογο.—228. Φ 3. ΚΜΣ,
 Φάρασα σ. 5421-26: λύκος, άλεπού και μουλάρι. Ἀποφασίζουν νά φάνε όποιον
 πριν από 100-200 χρόνια δέν γνωρίζει τί γινόταν—τά χρόνια του μουλα-
 ριού κάτω άπ' τὸ πέταλό του.—229. Ψ 10α ΛΑ 2196, 91-93: τὸν τζανα-
 βάριν, ἡ άλαπού κ' ἡ γάραδους.—230. Ω 2. ΛΦ 335, 1-4: ό πετεινός ό
 γούμενος (+20D*). —231. Ω 3α ΛΦ 1841, 1-2 (+20D*). —232. Ω 5α
 ΛΦ 1800, 1.—233. Ω 16, ιζ' ΚΕΕΚ 37, 179, 2.—234. ΒΒ ΛΑ 1246,
 7-8: τὰ χρόνια του άλόγου γραμμένα άπ' τόν πατέρα του στού πέταλό (+*30Α
 +*30Α). —235. ΒΒ. ΛΑ 1246, 9 (όμ.)

22 Ζ. Ἄλλα τεχνάσματα γιὰ νά ξεφύγουν άπό τὸ λύκο (τὴν άλεπού).

1. Ι 12α ΛΦ 1484: Λαγός και άλεπού. Ὁ λαγός ζητάει άπό τὴν άλεπού
 νά τὸν ρίξῃ στὰ βάτα, πριν τὸν φάῃ. Ξεφεύγει.

2-3. Χ 2α ΛΑ 1274, 5 και 10: Κουνάβι και λύκος. Τὸ κουνάβι ζητάει ν'
 άνέβῃ στού δέντρο, γιὰ νά πῇ στού λύκο, γιατί εἶναι χαρούμενο. Ξεφεύγει.

4. P ΛΑ 2761, 282-284(+122N*+122J): τὸ βόδι ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο νὰ παλέψουν προτοῦ τὸ φάῃ. Μὲ τὸ μούγγρισμά του καταφθάνουν τ' ἄλλα βόδια καὶ τρομάζουν τὸ λύκο.

5. I 1 ιε' Λαογρ. 17, 143, 2: ἡ προβατίνα ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του κι αὐτὴ θὰ πάῃ πολὺ μακριὰ καὶ θὰ ρθῇ μὲ φόρα νὰ τὴν καταπιῇ. Ὁ λύκος περίμενε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα (+122N*+122C+122J). —

122N*. Ὁ γαῖδαρος πείθει τὸν λύκο ν' ἀνεβῇ στὴ ράχη του, γιὰ νὰ τὸν πάῃ στὸ χωριό, ὅπου οἱ χωριανοὶ τὸν θέλουν γιὰ δήμαρχο. Τὸν κυνηγοῦν μὲ τὰ ξύλα.

1. I. Αελέκου Ἐπιδόρπιον Α' 23.—2. I 1 ιε' Λαογρ. 17, 143 ἀρ. 2 (+122C+122Z+122J). — 3. O 1β. Hahn 2, 105 ἀρ. 93. — 4. P 15γ Λαογρ. 6, 102, 1.—5. AA 2 γ. Taibbi - Car. 74-76 ἀρ. 13 (ἡ γαῖδαρά παῖε τὸ λύκο γιὰ σύνδικο στὸ χωριό) (+47B). — 6-7. H 2β ΛΑ 1216, 51 (+122J+64). 137.—8. Θ 1 ιδ' ΛΑ 1254, 45 (+122J, +122C). — 9-11. I 1 ΛΑ 1206, 47 (+123+*44A). — 1207, 49.—1203, 197. — 12. I, 7 ΛΑ 2268, 1128.—13. I 7, ε ΛΑ 1196, 21.—14. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 1-2.—15. I 10 ΛΑ 1353, 41.—16. I 15 δ' ΛΑ 1222, 109-111.—17. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 203.—18. K 5 β ΛΑ 1228, 5.—19. I 17 α ΛΑ 1183, 36.—20. H 31 ΛΦ. 1140, 1-2 (ὁ γαῖδαρος συνάτῃ στὸ λύκο νὰ μὴ φοβηθῇ ἀπὸ τὶς τουφεκιές, γιὰτὶ θὰ εἰσέλθῃ τῇ ὑποδοχῇ του, (+64). — 21-22. P ΛΑ 454, 132 (+1+2).—ΛΑ 2761, 282-284 (+122J+122Z+122C). — 23. P 3α ΛΑ 1233, 5 (+122J). — 24. P 3 α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C, +122F+122J+64). — 25. P 8 β ΛΑ 1384, 5 (+122C). — 26. P 25 ε ΛΑ 1248, 43.—27. P 28 ζ ΛΑ 2895, 121-123. — 28. BB. ΛΑ 1246, 5. —

123, 1. Ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκι.

(α) Ἡ ἀλεπού (ἢ (β) μιὰ γριά) ἔχει ἓνα ἀρνάκι καὶ τὸ τρέφει σὰν παιδί της. Τὸ συμβουλεύει νὰ μὴν ἀνοίξῃ τὴν πόρτα, ἂν δὲν ἀκούσῃ τὴ φωνή της καὶ δὲν ἰδῇ στὴν τρῦπα τὸ πόδι της [Mot. J 144]. (2) Στὴν ἀπουσία τῆς μάννας ἐρχεται ὁ λύκος, ἀλλάζει τὴ φωνή του [K 1832], ἀσπρίζει τὸ πόδι του στοῦ μυλωνᾶ [K 1839. 1], ξεγελάει, τὸ ἀρνάκι καὶ τὸ τρώγει [K 311. 3]. (3) Ἡ ἀλεπού (ἢ ἡ γριά) βρίσκει τὸ λύκο νὰ κοιμᾶται, τοῦ σκίζει τὴν κοιλιά μὲ τὸ ψαλίδι καὶ τ' ἀρνάκι βγαίνει ζωντανὸ [F 913].

Πρλ.: τιμωρία τοῦ λύκου, ὅπως στοὺς T. 2B ἢ *30A ἢ γέμισμα τῆς κοιλίας τοῦ λύκου μὲ πέτρες. Ἐνίοτε ὁ λύκος κρυμμένος κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι τιμπάει τὴ γριά μὲ τὸ βελόνι· αὐτὴ τὸν καταφέρνει νὰ παίξουν τὸ σάκκου - σάκκου· τὸν χώνει στὸ τσουβάλι καὶ τὸν σκοτώνει.

Βλ. Ν. Πολίτην ἐν ΔΙΕ 1, 282 καὶ Λαογρ. 5, 459-468 καὶ Μέγαν IV 83 ἀρ. 10. — BP 1, 37. Eberh. - Bor. T. 8.

1. Α 3. Κῆρυξ τ. Αἰγίνης, 3, 1949, ἀρ. φ. 31 σ. 109: 1α, 2, 3 (+1+2B). — 2-3. I 17. ΔΙΕ 1, 278 (= Λαογρ. 5, 459): 1α, 2, 3 (+1+2B). — αὐτ. 1, 281 ὁμ. (+41+*30A). — 4-5. K 5. Λαογρ. 4, 301: ἡ ἄλεπού κλέβει ἀπὸ μιὰ στάνη ἓνα ἀρνάκι· γίνεται σύντροφος μετὰ τὸ λύκο, ἀλλὰ βγάζει ἔξω ἀπὸ τὴ συντροφιά τὸ ἀρνάκι. Στὴν ἀπουσία της ὁ λύκος τρώει τ' ἀρνάκι, γεμίζει τὸ τομάρι του μετὰ ἄχυρα καὶ τὸ στήνει ὄρθιο σὲ μιὰ μεριά τῆς φωλιάς. Ἡ ἄλεπού κάνει τὴν κουτὴ, μαζεύει χορταράκι καὶ τὸ βάζει ἐμπρὸς στ' ἀρνί, γιὰ νὰ φάη τάχατες. Κλέβει ψάρια ἀπὸ ψαράδες καὶ ξεγελάει τὸ λύκο, ὅπως 2B. — 5. Λουκάτος, σ. 12 ἀρ. 11 (1α. 2). Ὁ λύκος γεμίζει τὸ τομάρι τοῦ ἀρνιοῦ μετὰ ἄερα, γιὰ νὰ μὴ τὸ καταλάβῃ ἡ ἄλεπού. Αὐτὴ ἐκδικεῖται, ὅπως στὸν ἀρ. 2B. — 6. Σ 2. Θρακικά, 17, 111 ἀρ. 45 (1α. 2. 3+2B). — 7. Σ 8 α. Ἀρχ. Θρ. Θησ. 13, 191-192 (1β. 2, 3δ). — 8. Σ 10. Λαογρ. 5, 450-452: «Τ' ἀρνίτσι μπίτσι» (1β. 2. 3δ) = Ταρσούλη, Τὰ πρῶτα παραμῦθια 1-9. — 9. Σ 26, β. Θρακικά, 17, 109-111 ἀρ. 44 «τὸ ἀρνάκι μπιτσινάκι» (1β. 2). — 10. U1. Ἀστὴρ Πόντου 1, 186 ἀρ. 24 = Λαογρ. 5, 460 = Ἀρχ. Πόντου 16, 88-91 ἀρ. 8: «Ἀλεπόν καὶ ἀρκούδα· Ἀντὶ λύκου ἀρκούδα· ἀσπρίζει τὴν οὐρά της στὸ μύλο καὶ ἐξέρχεται ἀρνάκι. Ἀφοῦ τὸ ἔφαγε, ἐκπύρηνε καὶ κοίμηθηκε· ἡ ἄλεπού τὸν ἐξέπληξε μετὰ τὸ πρῶτον». — 11. X 4. Μέγας, IV (Begegnung) ἀρ. 10 (+2B) (α. 2). ΛΑ 1181 σ. 165. — 12. Ψ 7. Μικρὰς. Χρον. Δ' 252-4 (1β. 2). Ἡ ἄλεπού δὲν βοηθὸς τῆς γριᾶς τιμωρεῖ τὸν λύκο, +2B. — 13. Ἀδ. τ. Ἀἰσώ. Παραμ. 1-4 (+1+41). — 14. Ἀδ. τ. RTP, 1893, τ. 8 σ. 30-1 = Λαογρ. 5, 460 (1α. 2. 3 (+41). — 14α-15. Α 1. ΛΑ 1189, 20: «ἡ γριά καὶ ὁ λύκος» (1 β. 2: ὁ λύκος φοβερίζει τὸ διάβολο πὼς θὰ τοῦ πάρῃ τὸ γάιδάρο, ἂν δὲν τοῦ λεπτύνῃ τὴ φωνή. 3δ.) — 16. Γ 2. ΛΑ 1272, 19(1β. 2. 3δ.). — 17-18. I 1 ΛΑ 1206, 35-36 (1β. 2. 3δ.). — ΛΑ 1208, 49-50(1β. 2. 3δ.). — 19. I 1γ ΛΑ 1203, 91 (+1+2B+*30+41*). — 20. I 1ε ΛΑ 1208, 49 (1β. 2. 3δ.). — 21. I 2α ΛΑ 1204, 39-40 (1α. 2. 3. [+1+2B]). — 22. I 8β ΛΑ 1190, 17-19. — 23. I 8δ. ΛΑ 1194, 47-50 (1α. 2. +*1A+41**+1+2B). — 24. I 8ζ ΛΦ 381, 3-4. — 25. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 19 (1α. 2, +41). — 26. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 127 (+1+2B). — 27. I 17 ΛΦ 1180, 1-3 (1α. 2. 3+41+3+4+*30A). — 28. I 18 ΛΑ 2328, σ. 23-25 (1α. 2. 3α+41**,+3+4). — 29. I 18 ε ΛΑ 1225, 25 (1α. 2, 3α+2B). — 30. I 18ε ΛΑ 1225, σ. 33 (1α. 2. 3α. +1+2B+41+3+4). — 31. I 20α ΛΑ 1279, 13-16 (1α. 2. 3α)+*30A). — 32. I 21 δ ΛΦ 332 3-4 (1. 2. 3α+41). — 33. K 4 ΛΑ 1217, 19 (1α. 2. 3β). — 34. K 5 ΛΦ 1205, 17-19 (ὅπως 2B). — 35. K 5 ΛΑ 1218, 27 (ὅπως 2B). — 36. K 5 ΛΑ 1218, 69-70 (ὅπως *30A). — 37. K 5 β ΛΑ 1210, 143 (ἐνωμ. μετὰ 2B). — 38. K 5 β ΛΑ 1211, 13. — 39. ΛΑ 1211, 23-24. — 40. K 5 β

ΛΑ 1210, 139-141 (1α. 2. 3α: +1+41**+*30A). — 40. Κ 5 β ΛΑ 1210, 203-7 (+15+2B+123). — 41. Κ 6 ΛΑ 1213. 87 (+1+41**+41). — 42. Λ 1 ΛΑ 1172 (1α. 2. 3α: 2B). — 43. Λ 3α ΛΑ 1543, 73-76 (1α. 2. 3α: +1+41**+2B). — 44. Λ 3β ΛΦ 816, σ. 11 (1α. 2). — 45. Λ 4δ ΛΦ 1083, 4. (1β. 2. 3α: +*30A). — 46. Ο 1ε ΛΑ 1183 (1β. 2). — 47. Ο 8α ΛΦ 1546, 13-17 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 48-50. Ρ 1 ΛΑ 1175 (1α. 2. 3α: +1+2B). ΛΑ 1177, 43 (όμ.). ΛΑ 1178, 5 (όμ.). — 51. Ρ 2 ΛΑ 235, 54 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 52-55. Ρ 2ιγ ΛΑ 1235, 9-12 (1α. 2. 3α: 2B), σ. 51 (όμ.), σ. 47-50 (1α. 2. 3α: +15+1+2B). — ΛΑ 1236, 11 (1α. 2). — 56-57. Ρ 10 ΛΑ 1245, 13-14 (1α. 2. 3α: +1+2B), 21-22 (1α. 2. 3β). — 58. Ρ 21θ ΛΑ 2897, 9-10 (1α. 2. 3α: +2B). — 59-60. Ρ 25γ ΛΑ 1247, 43-45 (1α. 2. 3α: +1+2B). ΛΑ 1248, 62(1β. 2). — 61. Ρ 25δ ΛΑ 1248, 29 (όμ. +1+2B). — 62. Ρ 26 ΛΑ 1248, 15-16 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 63. Σ 1 ΛΦ 228, 2-3 (1β. 2). — 64-65. Σ 2 ΛΑ 176, 36 (1β. 2. 3δ). — ΛΑ 25, 246 (1β. 2. 3α: +*30A). — 66. Σ 21α ΛΑ 1184, 15-17 (1β. 2. 3α: +41**+2B). — 67. Σ 23 ΛΑ 1250, 1-2(1α. 2. 3α: +5+1+*30A). — 68. Τ 1 ΛΑ 1289, 96-97 (1α. 2. 3α: +1+41**+2B). — 69-71. Χ 4 ΛΦ 57, 1-2 (1β. 2. 3α: +2B). ΛΦ 187, 1 (όμ. +2B). ΛΑ 1181, 165 (όμ. +2B). —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

123, 2. 'Ο λύκος και τὰ κατσικάκια

‘Ο λύκος, γιὰ νὰ ξεγελάσῃ τὰ κατσικάκια, πάει στοῦ τσαγκάρη καὶ βάζει στὰ πόδια του μαῦρα παπουτσάκια. “Ενὰ μόνο κρύβεται στὸ ντουλάπι (πίσω ἀπ’ τὸ ρολόι) καὶ γλυτώνει· μαρτυράει στὴ μάνα του τί ἔγινε. ‘Η κατσίκα βρίσκει τὸ λύκο νὰ κοιμᾶται, τοῦ σκίζει μὲ τὸ ψαλίδι τὴν κοιλιὰ, καὶ τὰ κατσικάκια βγαίνουν ὅλα ζωντανά [F 913]· τοῦ γεμίζει τὴν κοιλιὰ μὲ πέτρες κτλ. Πρλ. ‘Ο λύκος πάει καὶ στοῦ χασάπη νὰ τοῦ κοντύνῃ τὴν οὐρὰ σὰν τῆς κατσίκας. ‘Ο χασάπης τὸν σκοτώνει.

1. Κ 5 Λουκᾶτος, 26-27 ἀρ. 6 (II, 1). —
2. Α 1 ΛΑ 1328, 33. — 3. Α 2 ΛΑ 1324, 13. — 4. Δ 3β ΛΦ 83, 1-4, (+31). — 5-7. Ζ 2 δ ΛΑ 1256, 11-14. — ΛΑ 1256, 49-51. — ΛΑ 1257, 29. — 8. Η 1 ΛΦ 1586, 4-5. — 9. Η 1α ΛΑ 1205, 9-10. — 10. Η 1θ ΛΑ 1209, 77. — 11-19. Η 2β ΛΑ 1216, 9. — ΛΑ 1216, 11. — ΛΑ 1216, 35. — ΛΑ 1216, 37. — ΛΑ 1216, 99. — ΛΑ 1216, 105. — ΛΑ 1216, 107. — ΛΑ 1216, 119 καὶ 127. — 20. Η 2 η ΛΑ 1216, 135. — 21-22. Η 2 θ ΛΑ 1320, 27 καὶ 35. — 23. Η 3 γ ΛΑ 766, 45-47. — 24-29. Ι 1 ΛΑ 1199, 11. — ΛΑ 1206, 1. — 69-70. — 87-89. — 89-90. — ΛΦ 1751, 3-4. — 30-36. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 99 (+*30A). — σ. 139-140. — ΛΑ 1203,

79. — σ. 93. — σ. 99-103. — σ. 125. — σ. 153. — 37-41. I 1 ζ' ΛΑ 1207, 11-12. — σ. 15 — σ. 17-18. — σ. 105. — ΛΑ 1208, 105. — 42-45. I 1 ζ' ΛΑ 1214, 13-15. — σ. 21-22. — σ. 25-26. — σ. 55. — 46. I 4 ε ΛΦ 386, 9: ἡ Μαρουλίτσα (+*30A). — 46α. I 6α ΛΦ 1413, 2-3. — 47-50. I 8 ΛΑ 1189, 6 — σ. 10. — σ. 43. — σ. 84 (1). — 51-52. I 8α ΛΑ 1192, 113-116. — σ. 141. — 53-58. I 8δ ΛΑ 1194, 13-14, 15-16, 23-24. 35-26. — 53-54. — 81. — 59. I 9 θ ΛΑ 564 (ΣΠ 37) 5-7. — 60. I 8 ιζ' ΛΑ 1190, 59. — 61-63. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 9-10. — σ. 15-16, σ. 69. — 64. I 9 ΛΑ 1198, 29. — 65-66. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 59-60. — ΛΑ 1198, 31. — 67-69. I 11ε ΛΑ 1332, 27. — σ. 37, σ. 39. — 70. I 13 ΛΑ 1350, 11 (+*30A+2B). — 71-89. I 14α. ΛΑ 1280, 11, σ. 26-29, σ. 31-35, σ. 52-53, σ. 64-65, σ. 85-87, σ. 93-95, σ. 114-120, σ. 126-129, σ. 138-140, σ. 152-155, σ. 164-166, 167-169, 186-187, 193-195, 205-207, 303-306, 342-344, 359-362. — 90-93. I 14α ΛΑ 1281, 355-356, ΛΑ 1282, 79-80, 265, ΛΑ 1283, 25-28. — 94-104. I 15γ ΛΑ 1229, 3, σ. 5. — σ. 13, σ. 29, σ. 33. ΛΑ 1230, 11-12, 13, 17, 23, 29-30, 33-34 (+*30). — 105-111. I 16 θ ΛΑ 1220, 15-22. — ΛΑ 1221, 2-3, σ. 30-31, 32. ΛΑ 1222, 53-55. — 151-155. — 213-215. — 112-115. I 16 φ ΛΑ 1223, 109. — σ. 111. — σ. 117. — σ. 131-133. — 116. I 17 ΛΑ 1224, 23-24. — 117-119. I 17 β ΛΑ 1228, σ. 35, σ. 37 και 38. — 120. I 16 α ΛΑ 1221, 23-24, 59 (+Mol. J2133. 71-122. K 6 ΛΑ 1210, σ. 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000). — 123. I 6 β ΛΑ 1211, 13. — 124-125. K 6 ΛΑ 1212, 5-24. — 126. K 6 ΛΑ 1213, 21. — 127-128. K 6 ΛΑ 1215, 1-4. — 129-130. Λ 1ε' ΛΑ 1275, 2-3, σ. 6-9. — 131. M 4 ζ ΛΦ 1473, 3. — 132. Ξ 1α ΛΦ 1473, 1. — 133. O 1γ ΛΦ 1376, 5. — 134. O 2 ΛΦ 1143, 2. — 135. O 2 ΛΑ 1297, 466. — 136. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270. — 137. Π 9α ΛΑ 1269, 11. — 138. P 1 ΛΑ 1174. — 139-145. P 4 ΛΑ 1174, 118-120 σ. 132, 161. ΛΑ 1175. — ΛΑ 1174. — ΛΑ 1177, 177 (+2B). — 146-147. P 2 ιγ' ΛΑ 1235, 29-31. ΛΑ 1236, 29. — 148. P 6α ΛΑ 1242. — 149. P 12 ΛΑ 1181, 45. — 150. P 12β ΛΑ 1244, 1-2. — 151. P 16α ΛΑ 1466, 4-6. — 152. P 25γ ΛΑ 1247, 39-41. — 153. T 1η ΛΦ 476, 9-10. — 154. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 121. — 155. ΛΑ 1173. — 156. Ψ' ΛΑ 1239, 41-42. — 157. Υ' ΛΑ 1239, 57-61. — 158. Ω ΛΦ 1775, 9-11. —

123A. Ὁ λύκος καὶ ἡ φοραδίτσα. Ἡ ἀλεπού (ἢ μιὰ γριά) ἀποκτάει μιὰ φοραδίτσα καὶ τὴν τρέφει στὸ καλύβι της. Ὁ λύκος ἀλλάζει τὴ φωνή του καὶ τρώει τὸ πουλαράκι. Ἡ ἐκδίκησης συν. ὅπως στὸν T. *30.

I. I 11. Χριστοδουλόπουλος 71(+*30A). — 2-3. O 1β. Hahn 2, 89 ἀρ. 85 καὶ 2,91-93 (+*30A). —

4. Η 1α ΛΑ 1205, 23-24 (+15+2B). — 5. Η 3 ιε (+*30A+5). — 6-8. Ι 1 ΛΑ 1206, 47-48 (+122N*+*44A). — 53-55 (+*30A), ΛΑ 1208, 91-92 (+*30A). — 9-15. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 14-17 (ένωμ. με 170+*30A). — 65 (όμ.) σ. 75-77 (+15). — σ. 91-92(+*30A). — σ. 125-126(+*30A). — σ. 175-177 (+*30A). — ΛΑ 1203, 13 (+*30A). — 16-17. Ι 1 ζ' ΛΑ 1207, 23-24 (+*30A) ΛΑ 1208, 91 (+*30A). — 18. Ι 2 ΛΦ 467, 1-3 (+*30A). — 19-20. Ι 1 ιε' ΛΑ 1204, 35-38 (+5+*30A). — ΛΑ 1204, 85-88 (+41+2C). — 21. Ι 4 ε ΛΦ 386, 9-10 (+*30A). — 22. Ι 7 γ ΛΑ 1185, 1-2 (+*30A). — 23. Ι 8 α ΛΑ 1192, 133 (+41). — 24-25. Ι 9 α ΛΑ 1197, 5-7. — σ. 29-30 (+41). — 26. Ι 9 δ ΛΦ 1450, 8-10 (+*15A,+*44A). — 27-28. Ι 9 ζ' ΛΦ 1450, 4-6 (+*30A). — ΛΑ 1200, 9-10(+*30A). — 29-39. Ι 10 ΛΑ 1353, 3-4(+*30A), σ. 7, σ. 9-10 (+*30A), σ. 11-12. ΛΑ 1344 11-12 (+*30A), 23 (+*30+5), 37 (+*30A,+5). — ΛΑ 1339, 105-109. 117-119. 205-207. ΛΑ 1341, 9-11. — 40-42. Ι 10 β ΛΑ 1352, 4-5, 14-15 (+*30A+5), σ. 19-20 (+*30A). — 43. Ι 10 θ ΛΑ 1345, 13. — 44. Ι 11 ε ΛΑ 1332, 33 (+*30A). — 45. Ι 12 ι' ΛΦ 1478, 7 (+*30A). — 46-47. Ι 13 ΛΑ 1349, 5-6 (+*30A). — ΛΦ 1014, 13-18 (+41+*41A). — 48. Ι 14 α ΛΦ 1784, 4-5 (+*30A). — 49. Ι 14 α ΛΑ 1282, 53-55 (+*30). — 50. Ι 14 β ΛΦ 829, 5-6 (+*30A+5). — 51-57. Ι 16 θ ΛΑ 1220, 3-5 (+*30). — ΛΑ 1221, 101-104 (+*30A). — σ. 107-114 (+*30). — ΛΑ 1222, 47-50 (+*30). — σ. 117-121 (+*30A). — σ. 122-127 (+*30A). — σ. 194-196 (+*30A). — 58. Ι 16 ι' ΛΑ 1226, 5-6 (+*30A). — σ. 59-63. Ι 16 θ ΛΑ 1227, 35 (+*30A). — σ. 139 (+*30A). — σ. 141 (+*30A). — σ. 143 (+*30A). — σ. 151 (+61A+*30A+*61C). — 64. Ι 17 ΛΦ 1238, 4-5 (+41+44). — 65. Κ 6 ΛΑ 1213 σ. 9 (*30A). — 66. Ο 6 α ΛΑ 1278, 5 (+*1351D).

123B. Ὁ λύκος μετὴν κάπα τοῦ τσοπάνη στὸ ματρί. Τὸν μυρίζονται οἱ σκύλοι καὶ χυμοῦν κατεπάνω του. (Πρβλ. Halm 376, Perry 451, Wienert ET 35, ET 325, Moser - Rath ἀρ. 234.

1. Φ 2, 10. Μικρ.σ. Χρον. Η' 1959 σ. 296: ὁ λύκος ποὺ ἔγινε βοσκόρ. 2. Ρ 12 ΛΑ 1183, 71. — 3. Ρ 18 α ΛΑ 1174, 19. — 4. Φ 13. ΚΜΣ Φά-
ρασα 5347-5348.

*123C. «Ἐριφος καὶ λύκος». Αἰσ. Halm 135, Perry 98, Hausr. 100.

1. Ι 2 Λαογρ. 4, 299 ἀρ. 6.

124. Τὰ τρία γουρουνάκια. Τὸ πρῶτο φκιάνει σπίτι ἀχυρένιο, τὸ δεύτερο ξύλινο, τὸ τρίτο πέτρινο. Ὁ λύκος μ' ἓνα φύσημα ρίχνει κάτω τὸ σπιτάκι τοῦ πρῶτου [Ζ 81], σκουντῶντας μετὸ πόδι ρίχνει καὶ τοῦ δευτέρου τὸ σπι-

τάκι, τοῦ τρίτου τὸ σπιτάκι δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ρίξῃ. Ἐπιχειρεῖ νὰ μπῇ ἀπὸ τὴν καπνοδόχο [K 891 1]· πέφτει στὸ καζάνι μὲ τὸ ζεστό νερό, ζεματιέται [J 2133. 7]. BP 1, 40 κέ. Eberh. - Bor. T. 8 III.

1. H 2 ΛΑ 1322, 19: τὰ τρία γουρουνάκια (σπίτια ἀπὸ σανίδια, ἀπὸ ξύλα, ἀπὸ πέτρες). — 2. I 1 δ ΛΑ 1202, 133 καὶ 145. — 3. I 6α ΛΦ 501, 37 ἀρ. 22. — 4-5. I 14α ΛΑ 1280, 65-67. ΛΑ 1281, 185 (σπίτι ἀπὸ βρώμη, ἀπὸ ἄχερο, ἀπὸ τοῦβλα). — 6. I 15γ ΛΑ 1220, 27 (ξύλο, καλάμια, πέτρες καὶ στὴν σκεπὴ καρφιὰ· ὁ λύκος κάνοντας νὰ μπῇ ἀπὸ τὴν σκεπὴ καρφώνεται). — 7. I 16α ΛΑ 1934, 66-68 (Ἀσπρούλης: ἄχρενιο, Μαυρούλης: ταβλαδένιο, Καφετούλης: πέτρινο. Ὁ Καφετούλης βάζει τὸ κατσαρόλι στὸ κεφάλι του, ὁ λύκος τρομάζει, πέφτει στὸ ποτάμι καὶ πνίγεται. Ὁ Καφ. γλυτώνει καὶ τ' ἀδέρφια του ἀπὸ τὴν σπηλιά τοῦ λύκου). — 8-9. I 16 θ ΛΑ 1221, 18 (σανίδια μὲ καρφιὰ στὴ σκεπὴ, βλ. ἀριθ. 6). — ΛΑ 1222, 1-3. — 10. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 135 (σπίτια: ἄχρενιο, ξύλινο, τουβλένιο). — 11. I 17β ΛΑ 1228, 57-58 (ἀπὸ ψάθα, καλάμια, πέτρα). — 12. K 6 ε ΛΑ 1213, 97. — 13. Λ 1ε ΛΑ 1275, 39-41. — 14. Ξ 11γ ΛΑ 2824, 18 (Μαυρούλης ἄχρενιο, Ἀσπρούλης ξυλένιο, Καφετούλης τουβλένιο). — 15. Π 7α ΛΑ 1176, 77-79 (ἄχρενιο, καλοσμένιο, πέτρινο). — 16. Π 1α ΛΑ 1175, 154 (ένωμ. μὲ ΑΤ 123 I: ὁ λύκος δὲν γίνεται πιστευτὸς ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν καμινάδα πέφτει στὸ καζάνι, μὲ τὸ ζεματισμένο νερό [J 891 1]. I 16 P 222 ΛΑ 1183, 21).

127B*. Ὁ τράγος κατεβαίνει στὸ πηγάδι νὰ ἀρπάξῃ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ βγῇ. Ἡ ἀλεπού τοῦ λέγει: Κουτὲ τράγο, ἂν εἶχες νοῦ ὅσες τρίχες ἔχεις στὸ γένι σου, δὲν θὰ κατέβαινες στὸ πηγάδι, πρὶν σκεφθῆς πρῶτα πῶς θὰ ἀνεβῇς». (Mot. J 2136. 3).

1. Π 1ε ΛΦ 1394, 24.

*127C. Ἡ κατσίκα βλέποντας στὸ νερό τὰ γένεια της νομίζει πὼς μπορεῖ νὰ γίνῃ ἰμάμης. Ὁ λύκος τὴν ἀρπάζει ἀπὸ τὸ πόδι καὶ λέει: ἂν σ' ἀφήσω, γίνε καὶ σεῖχουλισλάμης.

1. U 7 Παμπούκης σ. 25 ἀρ. 8.

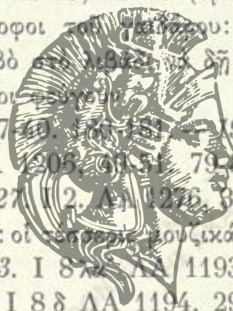
130. Τὰ ζῶα στὸ νυκτερινὸ κατάλυμα (γάιδαρος, σκύλος, γάτα, πετεινὸς) καὶ οἱ κλέφτες. Τὸ ἓνα ζῶο ἀνεβασμένο στὴ ράχη τοῦ ἄλλου. Ὅλα μαζί ξεφωνίζουν (Mot. K 335. 1. 4)· τρομάζουν τοὺς κλέφτες. Κρυμμένα σὲ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ χυμοῦν καταπάνω σὲ κείνον ποὺ τολμᾷ νὰ εἰσχωρήσῃ στὸ κατάλυμά τους (Mot. K 1161). Πρβλ. Eberh. - Bor. T. 11, Bödker 34.

1. K 5 Λουκάτος σ. 27 ἀρ. 7: Τὰ γέρικα ζῶα κ' οἱ κλέφτες. — 2. T 2 Argenti - Rose I, 583 ἀρ. LV: Ὁ γάιδαρος, ὁ σκύλος καὶ ὁ γάτης καὶ οἱ δράκοι (παρὰλλ.). — 3. T 3 Μέγας II 21-23 ἀρ. 7: Οἱ μουζικάντες (ἐκ χφ. ΛΦ 1463). — 4. U 5 Ἀρχ. Πόντ. 7, 112 ἀρ. 10: (βλ. ΛΑ 179, 43 ἀρ. 16).

5. A 1 ΛΑ 1328, 41 (γάιδαρος, γάτα, σκύλος, πετεινὸς — κλέφτες). — 6-7. Z 2 δ ΛΑ 1257 σ. 17-18: ἡ ἀδελφότης, σ. 31: παρέα μουσικῶν). — 8-9. H 2 β ΛΑ 1216, 23 (κόκορας καὶ σκύλος ξεκινοῦν νὰ γίνουν βιολιτζήδες. Ἡ ἀλεπού, πού ζητάει ἀπὸ τὸν κόκορα νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ δέντρο, τὴν παθαίνει ἀπὸ τὸν σκύλο (ὅπως στὸν T. *62A), οἱ λησταὶ τρομάζουν). Σ. 49-50: σκυλί, κόκορας καὶ γάτα. — 10. H 3 ιγ' ΛΦ 476, 27: γάιδαρος, κόκορας, σκύλος, γάτα στὸ σπίτι τῶν ληστῶν. — 11. H 3 ιθ' ΛΑ 1209, 53 (ὁμ.). — 12. Θ 1 ιε' ΛΦ 600, 7-10: Οἱ τέσσερις φίλοι (γάιδ., γάτι., σκύλος, κόκορ. στὸ ἔρημο σπίτι, τρομάζουν τὸ νοικοκύρη καὶ τὸν κάνουν νὰ φύγῃ. Τὸ σπίτι μένει στὰ ζῶα). — 13. I 1 ΛΑ 1207, 33-35 (σκύλ., κόκ., γαίδ. — λησταί). 14-15. I 18' ΛΑ 1208, 41-43, 45-46 (ὁμ.). — 16. I 1 ΛΑ 1208, 79-82 (+47F.+64+34). Σύντροφοι τοῦ γαϊδάρου: κόκορας, κριάρι, γουρούνι· οἱ λύκοι στέλνουν τὸν κολοβὸ νὰ εἰσαγγεῖ καὶ δῇ τί γίνεται. Μὲ τίς φωνές τους τὸν τρομάζουν κ' οἱ λύκοι τρομάζουν. — 17-18. I 18 ΛΑ 1202, 37-40. — 19-20. I 18 ΛΑ 1203, 1-3. 109-110. — 21-22. I 14' ΛΑ 1205, 69-71. 79-80. 84-85. 93-94. — 23. I 15 ΛΑ 1214, 33-34. — 24. I 2 ΛΑ 1226, 3-5. — 25. I 6 α ΛΑ 1196, 37-38. — 26. I 8 ΛΑ 1189, 34-35: οἱ τέσσερις μουζικάντες. — 27. I 8 λα' ΛΑ 1192, 13-14. 121-122. — 28. I 8 δ ΛΑ 1193, 143-4. 145-148. — 29. I 8 β ΛΑ 1190, 47-51. — 30. I 8 δ ΛΑ 1194, 29-30. — 31. I 9 ΛΑ 1198, 17-18. — 32. I 9 θ ΛΑ 564, 11-13. — 33. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 31-32. 39-40. — 34. I 10 ΛΑ 1340, 9. 19. — 35. I 10, ΛΑ 1342. 13-14, 15-16, 25-27, 33-35. — 36. I 10 ΛΑ 1344, 1. — 37. I 10 ΛΑ 1353, 1. 46-48. — 38. I 10 ΛΑ 1354, 29-30. — 39. I 10 θ ΛΑ 1345, 17. 37. 39. — 40. I 11 ιδ'. ΛΦ 979, 4-5. — 41. I 15 γ 35-37. — 42. I 16 θ ΛΑ 1221, 61. ΛΑ 1223, 167-170 (+*62A), 197. — 43. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 103. 115. — 44. I 17 β ΛΑ 1228, 43-44. 45. 97-98. — 45. K 5 ΛΑ 1218, 27-28. 43-44. — 46. Ξ ΛΦ 1639, 2-4. — 47. Ξ 7 δ ΛΑ 2844, 78. — 48. Ξ 20 ια' ΛΑ 2982, 3. — 49. O 1 ΛΦ 991, 11-14. — 50. O 1 γ ΛΦ 1376, 7 ἀρ. 4. [B 296. N 776. K 1161]. — 51. O 1 ιδ' ΛΑ 2453, 336-345. — 52. O 6 δ. ΛΦ 215, 1-4. (ὁμ.). — 53. Π 7 α ΛΦ 880, 26-31. — 54. P 1 ΛΑ 1177, 81-82 (γάτα, ζαρκάδι, πετεινὸς στὴ σπηλιά τῶν ἀγρίων ζώων: ἡ γάτα μπαίνοντας ἀπὸ τὴν καμινάδα τρομάζει τ' ἄγρια ζῶα, συνέχ. Mot. K 1161). — 55. P 2 ιβ' ΛΑ 1179 σ. 35. — 56. P 2 ιγ' ΛΑ 1235, 5-7. 69-70. — 57. P 4 ΛΑ 1240, 1-2. — 58. P 11 α ΛΑ 1181, 97-105. ΛΑ 1182,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

21-23. 101 - 102 (παραλλ.). — 80. P 12 ΛΑ 1173, 59-60 (ἀντί κλεφτῶν ἄγρια ζῶα: λιοντάρι, ἀρκούδα, ἄλεπού). — 81. P 12 ΛΑ 1176, 51-52. — 82. P 22γ ΛΑ 1183, 23-25. — 83-84. P 25γ ΛΑ 1247, 47-48. 49-50. — 85. Σ 30 ΛΑ 1287, 25-28: ὁ λαγὸς καὶ ἡ νεολαία του: γαΐδαρος, πετειν., γάτος, φίδι, κριάρι (παραλλ.). — 86. T. 1 ι ΛΑ 611 (ΣΠ 84) 25-27: γαΐδ., γουρούνι, πετειν., δυὸ ἀρνιά, λαγός, λύκος. — 87. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 118. — 88. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 118: ὁ γάδαρος ποὺ θέλει νὰ γίνη ψάλτης (γάδ., πετειν., σκύλ., γάτα πᾶνε γιὰ ψάλτες). — 89. Υ' ΛΑ 1239, 33-39. —

130B. Τὰ ζῶα (κόκορας, γάλος, γουρούνι, ἀρνί) φεύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸ μαχαίρι. Νυχτώνονται σὲ μιὰν ἔρημη καλύβα, ὅπου βρίσκουν λύκους (ἢ ἄλλα ἄγρια ζῶα) νὰ γλεντοῦν. Μὲ διάφορους τρόπους τὰ τρομάζουν καὶ τὸ καλύβι μένει σ' αὐτοὺς. Πολλάκις προστίθενται καὶ ἐπεισόδια ἀπὸ T. 130, ὡς Mot. K 1161.

1. I 8β ΛΑ 1190, 107-113: Χριστούγεννα τῶν ζῶων (κόκορας, γάλος, ἀρνί, γάτος). Ὁ γάτος ξεφυσῶντας ἀπὸ μιὰ τρύπα ἀπὸ τὴν ἀκτὴν παίρνεται γιὰ διάβολος ἀπὸ τ' ἄγρια ζῶα (λιοντάρι, λύκος, ἀρκούδα, ἄλεπού) καὶ τὰ ἡμέρα ζῶα τρῶνε τὰ φαγιά τους. Ὅταν ξανατρῶν τὸν γάτο, κρατσοῦν αὐτὸν καὶ τὸν λυκοῦν, ὁ γάτος παίρνεται γιὰ σκύλος ἀπὸ τὸν λύκο. Ὁ γάτος κρατσοῦν αὐτὸν καὶ τὸν λυκοῦν. — 2. I 8β ΛΑ 1190, 113-113: ὁ γάτος παίρνεται γιὰ σκύλος ἀπὸ τὸν λύκο. — 3. I 10 ΛΑ 1353, 11 (γάϊδ. κόκορ. πρόβατο, γουρούνι). — 4. I 14α ΛΑ 1280, 363 (γάϊδ. γουρούνι, βόδι, κοκόρια, πάπιες πᾶνε νὰ γίνουν τσαγκάρηδες· τρομάζουν τίς ἄλεπούδες (+64+34). — 5. I 15γ' ΛΦ 701, 4-6 (+*47F. +64). Ὁ γαΐδαρος, συντροφιά με τὸ κριάρι, κότα, κόκορας· τρομάζουν τὸ λύκο (+122 J). — 6. I 16θ ΛΑ 1221, 22-24: ὁ γαΐδαρος καὶ ἡ παρέα του (γουρ., προβατίνα με δυὸ ἀρνάκια, γάτα, κόκορας) πᾶνε νὰ φᾶνε τὸ παρασπύρι· ἀπὸ τὴν χαρὰ τους φωνάζουν· οἱ λύκοι στέλνουν τὸν κοφονούρη· τὸν τρομάζουν (+64+34). — 7. I 16θ ΛΑ 1222, 73-78: γαΐδαρος, ἄλεπού, λύκος (+154, +*47F). — 8-9. K 6 ΛΑ 1215, 89-91. 101: τὰ Χριστούγεννα τῶν ζῶων (γάλος, ἀρνάκι, γάτα τρομάζουν λύκο, ἄλεπού, τσακάλι. — 10. O 2ι ΛΑ 1300, 3-4 (κριάρια, κόκορ., λαγός, μελίσσι, γαΐδ., γουρ.). — 11. O 5 ΛΑ 53, 260 ἀρ. 11: «ὁ κουτσόπετος με τὴν συντροφιά του (ἄλεπού, γομάρι, γουρ., ἀρνί) κ' οἱ λύκοι». Κοπάδι λύκων μέσα στὴν ἔρημη καλύβα· πιάνονται στὸ χορό, ὁ γαΐδαρος μπροστὰ τραγουδεῖ «Ὅπως εἶν' ἐκεῖνος ὅξω / ἔτο' θὰ κάνωμε καὶ τούτους». Οἱ λύκοι ἕνας-ἕνας βγαίνουν νὰ ἰδοῦν τί εἶναι ἔξω καὶ βλέπουν τὸν πεθαμένο λύκο, ποὺ ἡ συντροφιά εἶχε βρῇ στὸ δρόμο καὶ τὸν

κουβαλοῦσε· φεύγουν: "Ενας μόνο δὲν ἔχει σκρπὸ νὰ φύγῃ· ὁ γάιδ. γκαρίζει ρίχνοντας κλωτσιᾶς κι ὁ λύκος τρομάζει· ἡ νουρά του πιάνεται στὴν πόρτα, ξεφεύγει κουτσονούρης· διηγίεται στοὺς ἄλλους: ὁ ἓνας (πετεινὸς) ἀνέβηκε στὸ ξύλο κ' ἔλεγε: ἐδῶ θὰ τὸν κρεμάσωμε», ὁ ἄλλος (γουρούνι) ἔσκαψε τὴ γῆ κ' ἔλεγε: «ἐδῶ θὰ τὸν θάψωμε», +64.— 12. P 3 α ΛΑ 1233, 3-4 (γάιδ. πρόβατο, λαγός, πετεινὸς - λύκοι). — 13. P 4 ΛΑ 1240, 5-6 (λύκος, γάτα, κόκορ., κριάρι, γάιδ. τρομάζουν τοὺς λύκους καὶ τοὺς μένει ὁ μύλος). — 14. P 12β ΛΑ 1244, 13: κόκ. γάιδ. — λύκοι. — 15. Υ ΛΑ 1239, 127-130. σκύλος καὶ γάτα τρομάζουν τὴν συντροφιά τῶν ζώων: ἀρκούδα, ἄλεπού, γουρούνι καὶ τοὺς μένει τὸ σπίτι.— 16. ΑΑ 1α, ΙΑ 809, 21-25: γαίδαρος καὶ χοῖρος φεύγουν, γιατί τ' ἀφεντικὸ τοὺς ἀφίνει νηστικούς, πᾶνε στὸ δάσος καὶ τρῶνε βαλανίδια. Μὲ τὸ γκάρισμα τοῦ γαιδάρου (εἶναι ἄνοιξις!) παρυσιάζεται ὁ λύκος, θέλει νὰ τοὺς φάῃ· πρῶτο στὴ σειρὰ τὸ γουρούνι· ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο νὰ τοῦ κόψῃ πρῶτα τὴ γλῶσσα, τὸ γουρούνι τὸν δαγκάνει, κι ὁ γαίδαρος τὸν κλωτσάει. Ὁ γάιδ. ὑπόσχεται νὰ μὴ ξαναγκαρίζῃ.

130C. Ζῶα στὴ συντροφιά ἐνὸς ἀνθρώπου. Γαίδαρος, γίδα, σκύλος, γάτα φεύγουν γιὰ νὰ βροῦν καλύψαντες τὸν γέροντ' ἀπὸ τὸ σπίτι ἐνὸς γέρου καὶ μιᾶς γριᾶς· ὑπόσχονται νὰ τοὺς δουλεύουν.

1. I 8 ΑΑ 1189, 25 (ὁ γάιδ. ὀρέγει τὸν γέροντ' ἀπὸ τὸν χοῖρ' ὁ σκύλος δαγκώνει τὴ γριά). — 2. I 8 ΛΑ 1145, 9-16 (κλέφτες πᾶνε νὰ κλέψουν τίς κότες, τὰ ζῶα τοὺς τρομάζουν· ὁ γέροντ' ἐκτραπεί στὸ σπίτι του). — 3. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 167. — 4. P 1 ΛΑ 1134, 155-8. —

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ

150. Ἡ συμβουλή τοῦ ψαριοῦ. "Ενας ψαρᾶς πιάνει στὴ σειρὰ τρία ψαράκια· τὰ ρίχνει πίσω στὴ θάλασσα μὲ τὴ συμφωνία, ἅμα μεγαλώσουν κι ἀκούσουν τ' ὄνομά τους (Νοῦς τὸ ἓνα, Γνώση τὸ ἄλλο Σουβλί τὸ τρίτο) νὰ ξανάρθουν. Μετὰ καιρὸν τὰ καλεῖ μὲ τ' ὄνομά τους. Ἡ ἀπόκριση ἀπ' τὰ βαθιὰ τῶν δύο πρώτων: "Αν εἶχες νοῦ (γνώση) δὲν θὰ μ' ἀπόλαες! τοῦ τρίτου: Στόν κ. νὰ μπῇ! Βλ. BP III 230, IV 149 σημ. 2. Μέγας II ἀρ. 13. Eberh - Bor. ἀρ. 55. Bödker 720.

1. K 6 ις' Λαογρ. 11, 495 ἀρ. 32: Ὁ ἄσκεπτος ψαρᾶς (Νοῦς, Μυαλό, Σουγλί). — 2. Λ 7 Ρήγας 2, 168 ἀρ. 38 (Καρφί, Μυαλό, Νοῦς). — 3. M 4α Μέγα Παραμ. II ἀρ. 13: Τὸ παιδὶ καὶ τὸ ψαράκι (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 4. N 1 Λαογρ. 16. 190 ἀρ. 30: Τὸ Κουτρουλὸ (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). —

5. N 11 Μιχ.-Νουαρ ΛΣ, 1, 270: 'Ο ψαρᾶς (Νοῦς, 'Ανανοῦς, Σουβλί). — 6. Ξ Φραγκάκι, Συμβολή σελ. 95: Τὸ σουβλί. — 7. Ξ 7ε Προμηθεὺς ὁ Πυρφ. 7 (1931) ἀρ. 146 σ. 7 (Γνώση, Νοῦς). — 8. Ξ 20γ Λιουδάκη II 30-31 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 9. Υ 7 'Αρχ. Πόντ. 11, 62-63 ἀρ. 4 (Νοῦς). — 10. Υ 7 Παμπούκης 43 ἀρ. 19. — 11. Ψ 1. 'Επιφανίου - Πετράκη 4: 'Ο ψαρᾶς καὶ τὰ τρία ψαράκια (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί) — 12. Ιε 1 ΛΑ 1185, 10-11: Τὰ τρία ψαράκια (Νοῦς, Γνώση, Χαρά). — 13. Ι 8λα', ΛΑ 1192, 91: 'Ο κουτὸς ψαρᾶς (Γνώση, Νοῦς). — 14. Κ 6ιβ' ΛΑ 1213, 61 (Νοῦς). — 15. Μ 2 ΛΑ 1396, 23-25 ἀρ. 12 (Νοῦς, Γνώση, Σούβλα). — 16. Μ 12 ΛΑ 2304, 279-280 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 17. Ν 2 ΛΑ 2279, 423 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 18. Ξ 2 ΛΦ 1398, 5-6 (Νοῦς, Γνώση). — 19. Ο 5 ΛΑ 53 σ. 279 ἀρ. 26: 'Ο ψαρᾶς καὶ τὰ ψάρια (Γνώση, Μάτι). — 20. Σ 19 ΛΑ 149 σ. 25: Τοῦ ψάρ'.

151. 'Ο ἄνθρωπος ἐξαπατᾷ τὸ λιοντάρι· τὸ βάζει νὰ χώση τὰ μπροστινά του πόδια στὴ σκισμάδα τοῦ δένδρου (Mot K 1111, Q. 1, σὺν ἐπεισ. στὸ τέλος τοῦ T 157). Πρβλ. T. 38.

1. Σ 8 Λαογρ. 5, 395: Κάτα, λεοντάρη καὶ ἄνθρωπος (+157) = Μέγας, II ἀρ. 2, V ἀρ. 11 = Λουκάτος σελ. 28 ἀρ. 8. — 2. Μ 13 Σταματιάδης, 573 ἀρ. 12 (+157). — 3. Υ ΚΠ Σουλ. 14, 291 ἀρ. 64 (+157). — 4. Η 1α ΛΑ 1205, 59: τὸ περήφανο λιοντάρη καὶ ὁ ἄνθρωπος. — 5. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 118: τὸ συνέδριο τῶν ζώων. — 6. Ξ ΛΑ 2761, 284-286. — 7. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 29. — 8. Ρ 22 ΛΑ 1183, 45-46: ἡ γάτα καὶ τὸ λιοντάρι.

*151A. 'Ο ζευγολάτης, τὸ λιοντάρι, ἡ ἄλεπού κ' ἡ μυῖγα.

Τὸ λιοντάρι θέλει νὰ παλέψῃ μὲ τὸν ζευγολάτη κι αὐτὸς καταφέρνει νὰ τὸ δέσῃ μὲ τὶς ἀλυσίδες ἀπὸ τ' ἄλעτρι ὅσο νὰ πάῃ δῆθεν νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του τὴ δύναμή του (ἢ τὰ ἐργαλεῖα γιὰ νὰ παλέψουν). Ξυλοφορτώνει τὸ λιοντάρι. Τὰ ἴδια παθαίνει κ' ἡ ἄλεπού· ὁ ζευγολάτης τὴν γδέρνει. 'Η μυῖγα θέλει νὰ ἐκδικηθῇ: χώνεται στὰ μάτια καὶ στ' αὐτιά τῶν βοδιῶν καὶ τὸ ζευγάρισμα σταματάει. 'Ο ζευγολάτης τὴν πιάνει καὶ τῆς χώνει ἓνα ἀγκάθι στὸν πισινό. Πρβλ. Αἰσ. Halm 234: Κώνωψ καὶ λέων. Perry 255, Hausr. 267.

1. Λ 5 Πέρδικα 2, 122: τί θηρίο εἶναι ὁ ἄνθρωπος = Λουκάτος σ. 13 ἀρ. 12. — 2. Ω 3 ε Κυπρ. Σπ. 23 (1959) Παράρτ. 12 ἀρ. 10: 'Ο ζευκαλάτης, τὸ λιοντάρην, ὁ ἄλουπὸς τζ' ἡ μούγια. — 3. Β 1. ΛΦ 236, 27 (ἀντὶ μυίγας: τζιτζικας).

154. Ζευγᾶς, λύκος και ἄλεπού:

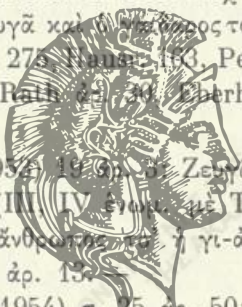
I. Νὰ σὲ φάῃ ὁ λύκος, λέει ὁ ζευγᾶς ἀγανακτημένος στὸ βόδι του, κ' εὐθύς παρουσιάζεται ὁ λύκος καὶ ζητάει αὐτὸ ποὺ τοῦ ἔταξε [C 25].

II. Ὁ ζευγᾶς τάζει στὴν ἄλεπού ὄρνιθες, ἂν τοῦ γλυτώσῃ τὸ βόδι. Ἡ ἄλεπού τοῦ λέει, νὰ χῶσῃ τὸ κούτσυρο (τὸ λύκο, τὴν ἀρκούδα) στὸ σακκί, καὶ ἔτσι ὁ ζευγᾶς τὸν σκοτώνει.

III. Ὁ ζευγᾶς πάει νὰ φέρῃ τίς ὄρνιθες, κι ἀντὶς ὄρνιθες φέρνει μιὰ σκύλα μὲ τὰ σκυλάκια της στὸ σακκί [K 235.1]. Ἡ σκύλα κυνηγάει τὴν ἄλεπού ὡς τὴ φωλιά της.

IV. Ἐδῶ ἡ ἄλεπού συνομιλεῖ μὲ τὰ μέλη τοῦ σώματός της: κατηγορεῖ τὸ κεφάλι της ποὺ γλύτωσε τὸ βόδι, ἐπαινεῖ τὰ πόδια της ποὺ τὴν γλύτωσαν ἀπὸ τὴ σκύλα ἢ μονολογεῖ: ὁ πατέρας μου κριτὴς δὲν ἦταν· τί ἤθελα ἐγὼ νὰ κάνω κρίση; (J 2351. 1.). Τὸ ἔπεισ. μὲ τὴν ἀμοιβὴ τῆς ἄλεπούς (III καὶ IV) συχνὰ σὰν συνέχ. καὶ στὸν T. 155. Συχνὰ ἡ ἄλεπού γιὰ ἐκδίκηση κλέβει τὰ ζυγόλουρα τοῦ ζευγᾶ καὶ ὁ γαῖδαρος τοῦ τὰ φέρνει πίσω, ὅπως στὸν T. *47C,. Πρβλ. Αἰσ. Halm 275 Hahn 163, Perry 158. Βλ. BP I 518 σημ. 1 καὶ III 361 κέ. Moser - Rath 22, 30, Eberh. - Bor. T. 39 (3 - 4).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- Πειλοπ. Ἐστ. 1(1934) 19-39. 2. Ζευγᾶς καὶ ἄλεπού. 2. 1-41 Χρ. στοδουλόπουλος σ. 83 (III, IV ἐνωμ. μὲ T 155). — 3. Λ 5 Πέρδικα II 108 ἀρ. 3: Τὸ φίδι, ὁ ἀνθρώπος τοῦ ἡ γι-ἄλεπού (II, III, ἐνωμ. μὲ T. 155) = Λουκάτος σ. 14 ἀρ. 15. — 4. Ξ 5α Κρητ. Ἐστ. 6(1954) σ. 25 ἀρ. 50: Ἡ καλογιαννοῦ, ὁ τρουλίτης καὶ ὁ σκύλος (ἀντὶ ἄλεπούς: νυφίτσα). Στὴν ἀρχὴ T. 9B, ὅπου βλ. περίληψιν. Ἐδῶ μόνον ἡ συνομιλία μὲ τὰ μέλη της (IV). — 5. Ο 1β Hahn 2, 106 ἀρ. 94: Ἡ ἀρκούδα, ὁ ζευγίτης κ' ἡ ἄλεπού (Ἡ ἀρκούδα φοβερίζει τὸ ζευγίτη, γιὰτὶ μαρτύρησε πῶς ὁ λαγὸς φίλησε τὴν ἀρκούδα· ἀντὶ ὄρνιθες: δυὸ λαγωνικά στὸ σακκί). — 6. P 16. Μηλιόπουλος, Ὁ κότσυφας σ. 46: Ἡ ἀλούπα κι οὐ πάππους (III, IV: τὸ κεφάλι θέλει τσάκισμα, τὰ ποδάρια μὲ γλύτωσαν). — 7. Υ 6. Ἀρχ. Πόντ. 18, 285 ἀρ. 1: παπᾶς, ἀρκούδα καὶ ἄλεπού (παρὰλλ.). — 8. AA 2γ Taibbi - Car. 127 ἀρ. 20: Ἡ γυναῖκα κι ὁ λύκος. — 9. AA 2γ Taibbi - Car. 396 ἀρ. 2: ὁ λύκος καὶ ὁ μασσάρο (= χωρικός). — 10. Ἀδ. τ. Αἰνεῖα, Παραμ. 1-4 ἐνωμ μὲ *47C,. Ἡ ἄλεπού γιὰ ἐκδίκηση κλέβει τὰ ζυγόλουρα τοῦ γεωργοῦ· ὁ γαῖδαρος τοῦ τὰ φέρνει πίσω. — 11. Ἀδ. τ. Νέα Παραμύθια, σ. 26-32 (+ 545B). — 12. A 1 ΛΦ 1045, 6-7 (+ 33). — 13. Γ 2 ΛΑ 1272, 3-4 (+ *47C,). — 14. H 2γ ΛΑ 1216. — 15. H 20 ΛΑ 1320, 22. — 16. H 3γ ΛΑ 766, 27 ἀρ. 8 (λύκος νὰ σὲ φάῃ). — 17. H 3β ΛΑ 978, 1-2 (ἀντὶ λύκου φίδι). — 18. H 2ι ΛΦ

1816, 11-13 (+*47C₁). — 19. Η 3ιε' ΛΦ 1562, 14-16. — 20. Η 3ιε' ΛΦ 1562, 14-16. — 21. Ι 1 ΛΑ 1208, 29-30 (+*47F). — 22-24. Ι 1 ΛΑ 1206, 129, 131, 141 (+*47C₁). — 25. Ι 1δ ΛΑ 1203, 117-119 «'Η ἀλεπού». — 26. Ι 1ι ΛΑ 1207, 89-90 (+*47C₁). — 27. Ι2ιε' ΛΑ 1204, 113-114 (+*47C₁). — 28 Ι 6α ΛΦ 1357 ἄρ. 6 (+*47C₁). — 29. Ι 7 ΛΑ 2268, σ. 1163-66: «'Ο παπᾶς, ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού» (+*47C₁, 122J). — 30. Ι 7ε ΛΑ 1185, 33-34. — 31. Ι 7η ΛΦ 644, 4-5. — 32-33. Ι 8 ΛΑ 1325, 45 καὶ 79 (+*47C₁). — 34. Ι 8α ΛΑ 1192, 135 (ὁ μονόλογος: νά! κεφάλι, πού γλύτωσες τὸ βόιδι, ὦ ποδαράκια, πού μὲ γλυτώσατε!). — 35. Ι 8α ΛΑ 1193, 157 (ὅμ). — 36. Ι 8 θ ΛΦ 655, 14. — 37. Ι 8ια' ΛΑ 1195, 43. — 38. Ι 8κε' ΛΑ 1232, 10-12 (+*47C₁). — 39. Ι 9α ΛΑ 1197, 33. — 40. Ι 9γ ΛΑ 560 (ΣΠ 33) 14-16 (+*47C₁). — 41. Ι 10 ΛΑ 1340, 49. — 42-43. Ι 10 ΛΑ 1341, 27 καὶ 42. — 44. Ι 10 ΛΑ 1342, 21. (+*47C₁). — 45-46. Ι 10 ΛΑ 1344, 5 καὶ 25 (+*47C₁). — 47-50. Ι 10 ΛΑ 1339, 61-63 (+*47C₁), 89-91, 137-141 (+*47C₁) 173-177 (+*47F). — 51-52. Ι 10 ΛΑ 1340, 21-22 (+*47C₁), 47. — 53-55. Ι 10 ΛΑ 1350, 15-16 (+*47F). 17 (+*47C₁), 19 (+*47C₁). — 56. Ι 10 ΛΑ 1351, 39-40. — 57-58. Ι 10 ΛΑ 1352, 11-13 (+*47F, 130B, 64), 17-18 (*+47C₁). — 59. Ι 10 ΛΑ 1353, 15-16. — 60. Ι 11ιγ' ΛΑ 1332, 23-24. — 61-62. Ι 13 ΛΑ 1348, 1-2 (+*47C₁). — 63. Ι 13β ΛΑ 1350, 1-2 (+*47C₁). — 64. Ι 13γ ΛΑ 1351, 1-2 (+*47C₁). — 65. Ι 14α ΛΑ 1281, 323-325, 381-384. — 66. Ι 14β ΛΑ 1283, 127-128, 138-139. — 69. Ι 15 ζ' ΛΑ 1159 Β, 83. — 70. Ι 16 ΛΦ 1057, 7-8. — 71. Ι 16 ΛΦ 1057, 1-4 ἄρ. 1: Ζευγᾶς καὶ ἀλεπού. — 72. Ι 16 ΛΦ 829, 26-28: Τὸ μαῦρο κούτσουρο (+*47C₁). — 73. Ι 16ε ΛΦ 1093, 7 (+*30A, *47C₁). — 74. Ι 17 ζ' ΛΦ 1707, 15-18. — 75. Ι 16 θ ΛΑ 1220, 7-9. — 76. Ι 16 θ ΛΑ 1222, 73-78 (+*47C₁, +130B). — 77. Ι 16 ια' ΛΑ 1225, 19-20 (+*47C₁). — 78. Ι 16ιβ' ΛΑ 1227, 201. — 79. Ι 17 ΛΦ 1238, 3. — 80-81. Ι 17β ΛΑ 1228, 81-82, 91-92 (+*47C₁). — 82. Ι 18ε ΛΑ 1225, 31-32 (+*47C₁). — 83. Ι 20α ΛΑ 536 (ΣΠ 9) 41-44 (ὁ λύκος γιὰ μαῦρο κούτσουρο μέσα στὸ σακκὶ κρεμασμένος στὴν ἀγριαπιδιά, καίγεται. — 84. Ι 20α ΛΑ 1279, 23-24. — 85. Ι 19ιζ' ΛΦ 1873, 3. — 86-87. Λ 1ε ΛΑ 1275, 19, 57-58. — 88. Λ 4γ ΛΦ 377, 1-3 ἄρ. 2(+5.) — 89. Ο 4δ ΛΦ 730, 2-3 (+*47C₁). — 90. Ο 15β. ΛΑ 2277 Γ' 81-82 (+*47C₁). — 91. Π 3 ΛΑ 2301, 324-326. — 92. Π 3 ΛΦ 794, 3 ἄρ. 2. — 93. Π 7 ΛΑ 628 (ΣΠ 101), 33. — 94. Ρ ΛΑ 454, 111 (ἀντὶ λύκου ἀρκούδα). — 95. Ρ 4 ΛΑ 1175, 7-8. — 96. Ρ 6α ΛΑ 1173, 39-40. — 97. Ρ 12β ΛΑ 1244, 9-10. — 98. Ρ 25ε ΛΑ 1248, 51-52. — 99. Τ 1 ΛΑ 605, 1-6 (+*47C₁). — 100. Χ 5 ΛΑ 1246, 9. — 101. Ψ 1 ΛΦ 642, 1-4: 'Ο παπᾶς ὁ ζευγᾶς (+*47C₁). — 102. 'Αδ. τ. Λουκόπουλος, Νέα Ἑλλ. Μυθολ. σ. 24-26.

*154A. Τὰ χρυσὰ κόλλυβα τῆς ἀλεπούς.

Ἡ ἀλεπούς (ὁ γάτος) κάμνει τὴν ψόφια. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ τῆς εἶχε τάξει ἀπὸ εὐγνωμοσύνη νὰ τῆς κἀνῃ χρυσὰ κόλλυβα (ἢ νὰ τὴν βαλσαμώσῃ καὶ νὰ τὴν βάλῃ σὲ χρυσὸ κλουβί, σὰν πεθάνῃ), τὴν πετάει ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο. Οἱ σκύλοι ὁρμοῦν νὰ τὴν ξεσκίσουν. — Σὰν τελικὸ ἐπείσ. στὸν T. **545B.**

1. M 3 Roussel, ἀρ. 33 καὶ 34: Ὁ ἄρχοντας Καραβᾶς.— 2. N 1. Λαογρ. 15, 306 ἀρ. 3: Τὸ Μαριάτσι (ἐνωμ. μὲ 898*, ὅπου πετεινὸς ἀντὶ ἀλεπούς). — 3. Ψ 7 Μικρασ. Χρον. 4 (1948)250.— 4. Ἀδ. τ. Νέα Παραμύθια σ. 26: Ἡ ἀλεπούς μὲ τὰ χρυσὰ κόλλυβα. —
5. Z 28 ΛΑ 1256, 48: Ὁ Τριανταμπέλης.— 6. I 6 θ ΛΦ 920, 13: Ὁ ἀρχοντοκαραβᾶς (ὕπόσχεσις στὸ γάτο, ἅμα πεθάνῃ, νὰ τὸν βαλσαμώσῃ καὶ νὰ τὸν βάλῃ σὲ χρυσὸ κλουβί). — 7. I 8 ΛΑ 1186, 149.— 8. I 9. ΛΑ 561 (ΣΠ. 34)39: Ὁ Γιάννης Ξάμπελας.— 9. I 14α ΛΑ 1281, 7: Ὁ Τριτσάμπης ἀθετεῖ τὴν ὑπόσχεσή του, νὰ τὴν βάλῃ, ὅταν πεθάνῃ, σὲ χρυσὸ κλουβί.— 10. I 14 δ ΛΦ 162, 1-3: Ὁ Τριτσάμπης. — 11. I 20β ΛΦ 87, 9.—
12. K 6. ΛΑ 1215, 9-12: Ἰστορία αἰσχρολογίας.— 13. Λ 2β ΛΑ 579 (ΣΠ. 52) 5-12.— 14. M 1 ΛΑ 3049, 24: Ὁ Γιάννης ὁ Πεντάμπελος.— 15. M 2 ΛΑ 1396, 375-379 ἀρ. 98: Ὁ Σόρα Μπελόν'ς.— 16. M 2 ΛΑ 1396, σ. 367-374, ἀρ. 97: Σόρα Μπελόν'ς.— 17. M 6α ΛΑ 1684 B, 75-79: Ὁ Σαβλάρης.— 18. M 8 ΛΑ 2299, 14-17 ὑπόσχεσις γιὰ χρυσὸ κλουβί.—
19. N 6. ΛΑ 178, 55.— 20. N 14β ΛΑ 2299, 22-24: ἡ ἀλεπούς καὶ ὁ μυλωνᾶς.— 21. Ξ 28 ΛΦ 1572, 2-6: Ὁ Πενταμπελᾶς (κρυστάλλινη κάσα). — 22. O 8 ΛΑ 1263, 19 (ἀσημένια κρουλούρια). — 23. P 11ε ΛΑ 1182, 83.— 24. P 16 ΛΑ 1316, 476.— 25. P 22α. ΛΑ 2762, 108. Σ 1 ΛΦ 610, 7-11.— 26. Σ 26 ΛΑ 2404, 15-16 (ὁ ὄρος τῆς ἀλεπούς, ἅμα πεθάνῃ, νὰ τὴν διαβάσῃ ὁ ἱμάμης).— 27. T 1 θ ΛΑ 609 (ΣΠ 82) 6-13.— 28. T 1 ΛΑ 1289, 108: ὁ μυλωνᾶς κ' ἡ ἀλεπούς.— 29. T 1ιε' ΛΑ 1288, 77 (ὄμ). — 30. T 1 ιβ' ΛΑ 1146A, 94. T 1 ιζ' ΛΦ 247, 5: ὁ Πεντοκληματῆς (ἡ ἀλεπούς ζητάει βασιλικὸ γιαντρί, πατριάρχη, ἀσημένια κάσα). — 31. Υ 10β ΚΜΣ, Κρώμνη 48, 1-7.— 32. Ψ 1 ΛΦ 1411, 1-3: Ὁ Μονοπάπουτσος κ' ἡ ἀλπουδίτσα.— 33. Ω ΛΦ 211, 1-3: Ὁ τσαγκάρης.— 34. Ω 4β. ΛΦ 1480, 13-16.— 35. Ω 14α ΛΦ 1290, 3-4.— 36. Ω 16α ΛΦ 1797, 3-8: Ὁ τσαγκάρης.

155. Ἡ ἀχαριστία (ἡ φίδι, ἄνθρωπος καὶ ἀλεπούς).

Ἐνας ἄνθρωπος γλυτώνει τὸ φίδι ἀπὸ τὴ φωτιά κι αὐτὸ τυλίγεται στὸ λαιμό του καὶ θέλει νὰ τὸν πνίξῃ: «τὸ καλὸ πληρώνεται μὲ κακὸ» [W 154. 2. 1]. Πᾶνε νὰ κριθοῦν στὰ πρόβατα, στὸ βόδι, στὸ γαϊδούρι, στὴν ἀλεπούς· ὁ ἄνθρωπος μὲ νοήματα τῆς τάξει κλῶσσα μὲ τὰ πουλάκια. Ἡ ἀλεπούς, γιὰ νὰ

τούς κρίνη, ζητάει πρώτα νὰ ξεκαβαλλικέψη τὸ φίδι (ἢ νὰ ξετυλιχτῇ ἀπ' τὸ λαιμὸ τοῦ ἀνθρώπου) καὶ νὰ μπῇ στὸ σακκί. Ὁ ἄνθρωπος τὴν ὥρα τὸ σκοτώνει. Ἀκολουθεῖ τὸ ἐπεισ. τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἀλεπούς, ὅπως στὸν Τ. 154 III, IV. Πρβλ. Αἰσ. Halm 97, Hausr. 62. Wienert ET 293. Βλ. BP II 420. Moser - Rath ἀρ. 126 Eberh. - Bor. 48. Κείμενα καὶ σημειώσεις: Μέγας I ἀρ. 5, III ἀρ. 5, σ. 310, IV ἀρ. 18, V ἀρ. 10 σ. 214. Πολίτης, Λαογρ. 2 (1910) 161 κέ. Dawkins, MGF ἀρ. 3 σ. 9.

1. Δ 2. Κούτρας, σ. 3-7 ἀρ. 1 (κριταί: βόιδι, γαίδαρος, ἄλογο, ἀλεπού). —
2. I Λελέκου, Ἐπιδόρπ. Α' 19-22 (βόιδι, ἀλεπού). — 3. I 11. Χριστοδουλόπουλος, σ. 83: Ὁ γεωργὸς καὶ τὸ φίδι. — 4. Α 5. Πέρδικα II 108-9 ἀρ. 3: Τὸ φίδι, ὁ ἄνθρωπος κ' ἡ ἀλεπού (βόιδι, γαίδαρος, ἀλεπού) = Λουκάτος σ. 14 ἀρ. 13. — 5. Ο 2ζ Hahn 2, 95 ἀρ. 87 = Ρίο, σ. 56 ἀρ. 18: Ὁ ζευγίτης, τὸ φίδι κ' ἡ ἀλεπού (κριταί: τὸ ἄλογο, τὸ μουλάρι κ' ἡ ἀλεπού). — 6. Σ 16β Θρακικά 17, 108-9 ἀρ. 44 (γαίδαρος, ἄλογο, ἀλεπού). — 7. Τ 1γ Μέγας, I, 23-26 ἀρ. 5 (ΛΑ 25, 210: ἡ ἀχαριστία) — 8. Υ Σάβ. Ἰωαννίδης σ. 266 = Ἀρχ. Πόντ. 14, 37-41 (γλυτώνοντας τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς φωτιάς ὁ ἄνθρωπος τὸ βάζει στὸ δισάκκι τοῦ ἡ ἀλεπού ζητᾷ νὰ ἐμπνεύσῃ στὸ δισάκκι...). —
9. Υ Λαογρ. 9, 254. — 10. Φ 28 Dawkins, MGF ΛΑ 335 ἀρ. 3 (κριταί: καμήλα, βουβαλὶ, ἀλεπού). — 11. Φ 2α Βουβέας σ. 429 ἀρ. 3 (Ρομφα εὐ ποταμὶ, τὸ βόιδι, ἡ ἀλεπού). — 12. Φ 1. Εὐσταθίου Πετράκη, 4 σ. 147: Τὸ ἀναμικιορλίκι (παρὰλλ.). — 13. Ω 1α 10α Σπ. 13, παράρτ. σ. κδ'-κε' ἀρ. 10 (Κληρίδης). — 14. Ω 1α 10α Σπ. 32, σ. 207 ἀρ. 5. —
15. Ω 3γ Κυπρ. Σπ. 13 παράρτ. κβ'-κγ' ἀρ. 3. — 16. ΑΑ 1 Morosi σ. 75-76 ἀρ. 4 = Legrand, Collect. I ἀρ. 14 καὶ Recueil 187 (κριταί: ἓνα λαγωνικό, ἓνα ἄλογο κ' ἡ ἀλεπού). — 17. Ἀδ. τ. Αἰνεία, Παραμ. 1-4: ἡ ἀλεπού κριτής. — 18. Ἀδ. τ. Schmidt, Märchen σ. 3 σημ. 1 (ἄλογο, γαίδαρος, βόιδι, ἀλεπού). — 19. Ἀδ. τ. Λέριος 27-28 ἀρ. 9. —
20. Α 1 ΛΑ 1174, 61-62: ὁ κυνηγὸς, ἡ ἀλεπού καὶ τὸ φίδι. — 21. Α 5 ΛΑ 672, 210-214, 42: Τὸ δικαστήριον τοῦ ἀνθρώπου (Κριταί: βόιδι, γαϊδούρι). —
22. Β 1γ ΛΑ 1273, 183-5: ἡ ἀχαριστία. — 23. Ε 2γ ΛΦ 1126, 27-30. —
24. Η 1α ΛΑ 1205, 81-82. — 25-28. Η 2β ΛΑ 1216, 55-56. 79. 137-138. 167-168. — 29. Η 3γ ΛΑ 766, 4. — 30. Θ 1α' ΛΑ 1254, 21+22. — 31. Ι 1 ΛΑ 1208, 85. — 32-33. Ι 18 ΛΑ 1202, 30-31. 104. — 34-35. Ι 1ς' ΛΑ 1206, 153 καὶ 155-6 (ἀντὶ φιδιού λύκος μέσ' στῇ φάκα). Κριταί: κατσίκια, πεῦκος, ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού στὸ λύκο: γιὰ δεῖξε μας πῶς σ' ἐπίασε τὸ σίδερο. —
34. Ι 1ς' ΛΑ 1214, 43-44(+*47F). — 35. Ι 7α ΛΑ 1206, 157. — 36. Ι 8 ΛΑ 1186, 132. — 37. Ι 8 ΛΑ 1189, 70: Ὁ γεωργὸς καὶ τὸ παγωμένο φίδι (παρὰλλ.). — 38. Ι 8α ΛΑ 1193, 23. — 39. Ι 8δ ΛΑ 1194, 73-74: Ὁ ἄνθρωπος, τὸ λιοντάρι κ' ἡ ἀλεπού (ἀντὶ φιδιού: λιοντάρι). — 40. Ι 8η

ΛΦ 588, 1-2: ὁ φίδαρος. — 41. I 9 ΛΦ 1090, 5-7. — 42. I 9α ΛΑ 1197, 27-28. — 43. I 9ε ΛΦ 1537, 1 (ἀντὶ φιδιοῦ λύκος). — 44. I 9ια' ΛΑ 1185, 5-8 (στὸ τέλος μονόλογος τῆς ἀλεπούς μὲ τὰ μέλη τοῦ σώματός της). — 45. I 11ιβ' ΛΦ 1196, 1-3. — 46. I 10 ΛΑ 1339, 113-115. — 47. I 10 ΛΑ 1340, 7. — 48. I 10 ΛΑ 1341, 1-2. — 49. I 10 ΛΑ 1353, 35. — 50. I 10 ΛΑ 1354, 22-23. — 51. I 10θ ΛΑ 1277, 115. — 52. I 10θ ΛΑ 1345, 22-23. — 53. I 11ε ΛΑ 1332, 29. — 54. I 19ιδ' ΛΦ 979, 6-7. — 55. I 13 ΛΑ 1348, 27. — 56. I 13 ΛΑ 1349, 3 (ὁ ἄνθρ. σώζει τὸ φίδι ἀπὸ τὰ παιδία καὶ τὸ μεγαλώνει μέσα σὲ πιθάρι· γίνεται δράκος καὶ θέλει νὰ τὸν φάῃ· ἡ ἀλεπούς καταφέρνει τὸ δράκο νὰ μπῇ στὸ πιθάρι, νὰ ἰδῇ ἂν χωράῃ). — 57. I 13α ΛΦ 1522, 21. — 58-59. I 14α ΛΑ 1281, 327. 393. — 60. I 14α ΛΑ 1280, 369-371. — 61. I 15η ΛΑ 1378, 29. — 62. I 16 ΛΦ 1731, 1-2. — 63. I 16η ΛΑ 1176, 43 (ἀντὶ φιδιοῦ: λιοντάρι στὸ δόκανο). — 64. I 16η ΛΑ 1223, 217-219. — 65. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 41. — 66. I 17 ΛΑ 623 (ΣΠ 96) 1-4. ('Ο ἄνθρ. περνάει τὸ φίδι ἀπὸ τὸ ποτάμι κ' ἐκεῖνο τοῦ δίνει τρεῖς φορές φλουριά· τὴν τρίτη φορὰ ὁ ἄνθρ. ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ σκοτώσῃ καὶ βάζει φωτιά στὴ φωλιά του (Πρβλ. ΑΤ 285 D). Τὸ φίδι παρακαλεῖ ἕνα διαβάτη νὰ τοῦ ρίξῃ ἕνα κλαδί γιὰ νὰ γλυτώσῃ καὶ τὸν ἄνθρ. τυλίγεται στὸ λαιμό του. Κριταί: ἕνα ἄλογο, τὸ ποτάμι, ἡ ἀλεπούς καὶ κοττόπουλα γιὰ δῶρο ὁ ἄνθρωπος πῶς πᾶει τὸν κνηγόν). — 67. I 17α ΛΑ 1185, 33. — 68. I 17α ΛΦ 1005, 69. I 17β ΛΑ 1228, 52. — 69. I 18 ΛΑ 2328, 27. — 70. I 18ε ΛΑ 1225, 7-8. — 72. I 20α ΛΑ 1236 (ΣΠ 49) 36-40. — 73. I 20α ΛΑ 1279, 25. — 74-78. K 5 ΛΑ 1218, 15. 25. 31. 83. 89. — 79-80. K 5β ΛΑ 1211, 21. 37 (ἀντὶ φιδιοῦ: λύκος στὸ δόκανο. Κριταί: πετεινός, ἐλιά). — 81. K 6 ΛΑ 1213, 131. — 82. Λ 48 ΛΦ 1038, 1. — 83. M 1 ΛΦ 164, 1-4 ('Ο μονόλογος τῆς ἀλεπούς: ἔτσι πληρώνει ὁ κόσμος). — 84. N 4 ΛΦ 429, 1-5. — 85. N 4ε ΛΑ 1622, 3-4. — 86. N 10 ζ' ΛΦ 107, 71-77. — 87. Ξ ΛΦ 1639, 1-2. — 88. Ξ 2ε ΛΑ 2828, 54-58. — 89. Ξ 12 ΛΦ 512, 9-12. — 90. Ξ 19β ΛΑ 1162B, 133-136. — 91. O 1δ ΛΦ 1642, 3-4. — 92. O 1ια' ΛΑ 2032, 14. — 93. O 2 ΛΑ 1292, 186. — 94. O 2α ΛΑ 1293, 218. — 95. O 6α ΛΑ 1278, 1-2. — 96. O 8 ΛΑ 1261, 1. — 97. O 8 ΛΑ 1264, 9. — 98. Π 6δ ΛΦ 397, 7-9. — 99. Π 7γ ΛΑ 633 (ΣΠ 103) 1-2. — 100. Π 9β ΛΦ 728, 1-4. — 101. Π 10γ ΛΑ 2746, 65-68. — 102. Π 14 ΛΦ 1320, 5. — 103-104. P 1 ΛΑ 1178, 15-16. 85-86. — 105. P 1 ΛΑ 1178, 29-30. — 106. P 6 ΛΦ 1643, 13. — 107. P 7α ΛΑ 1185, 35-37. — 108. P 10 ΛΑ 1245, 22. — 109-110. P 12 ΛΑ 1181, 70-72. 149-150. — 111. P 17 ΛΑ 1128, 37 (παρὰλλ.). — 112. P 18ε ΛΑ 2785, 30. — 113. P 21β ΛΑ 2897, 84 (ἀντὶ φιδιοῦ: λύκος στὸ τσουβάλι). — 114. P 25γ ΛΑ 1247, 73. — 115. Σ 18γ ΛΦ 226, 60-62. — 116. Σ 19 ΛΦ 533, 10-12. — 117. T 2 ιβ' ΛΑ 1173, 47. — 118-119. Υ ΛΑ 1239, 63-68. 76-80. — 120. Υ ΛΑ 1337,

1. — 121. Υ 5 ΛΑ 1035, 77-79: ἄνθρωπος, θέπεκας (τσακάλι), ἀστεγᾶς. — 122. Φ 2 κα' ΚΜΣ, Σεμέντρα 2(σ. 1-5)· κριταί: βόδι, καμήλα, ἀλεπού. — 123. Φ 4α ΛΑ 1246, 17· κριταί: γαϊδούρι, ποτάμι, ἀλεπού. — 124. Ψ ΛΑ 2994, 49-53 (ὁ γέρος γλυτώνει τὸ φίδι ἀπὸ τὰ παιδιὰ· μεγαλώνοντας θέλει νὰ τὸν πνίξῃ· κριταί: τσοπάνης, προβατίνα, ἄλογο, ἀλεπού). — 125. Ψ ΛΑ 2994, 53-55: ἡ ἀρκούδα (παραλλ.). — 126. Ψ 1ς' ΚΜΣ Γκιούλ-Μπαζέ 4 σ. 1-4. — 127. Ψ 6β ΛΦ 1838, 1-3. Ἡ κουτσουρίνη (= σκύλος). Συνομιλία τῆς ἀλεπούς μὲ τὰ πόδια τῆς, τὰ μάτια τῆς, τὴν οὐρά τῆς. — 128. Ω ΛΦ 1870, 34-37 (μονόλογος). — 129. Ω ΛΦ 560, 1-2 (μονόλογος). — 130. Ω δια' ΚΕΕΚ 37, 139, 1: λαγὸς καὶ λύκος, κριτῆς ἡ πάπια. — 131. Ω 5β ΚΕΕΚ 29, 359, 1: τὸ καλὸν γυρίζει κακόν. — 132. Ω 5α ΚΕΕΚ 69, 33, 1.

157. Τὸ λιοντάρι (ὁ λύκος) μαθαίνει νὰ φοβᾶται τὸν ἄνθρωπο.

Τὸ λιοντάρι δὲν πιστεύει τὴν ἀλεπού, πὼς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πιὸ δυνατὸς ἀπὸ τὰ ζῶα καὶ ξεκινάει νὰ βρῇ ἕναν ἄνθρωπο. Βρίσκει ἄνθρωπο μὲ ὄπλο. Σὰν δέχθηκε τὴν τουφεκιὰ ρωτᾷ τὴν ἀλεπού: «Τὴν ἀββὶ εἰν' αὐτό; σὲ τσακίζει χωρὶς νὰ σὲ χτυπήῃ — (ἢ ἕνα ραβδὶ ἢ ἕνα φασάκι) πού πετάει ἄμμο καὶ χαλίκια στὰ μάτια».

Πρβλ. Αἰσ. Halm 403, Hausr. 281. Βλ. ΕΡ 41 σφ. (ΚΗΜ ἀρ. 72).

Τ. Κ 5 Λουκάτος σ. 16 ἀρ. 14. Τὰ ὅπλα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ τουφέκι. 2. Η 1α ΛΑ 1205, 63: Ἡ ἀλεπού κι ὁ λύκος. — 3. Η 2 ΛΑ 1322, 9: Κυνηγὸς καὶ λύκος. — 4. Ι 8 ΛΑ 1189, 77: Λύκος καὶ ἀλεπού. — 5. Ι 8α' ΛΑ 1195, 39. — 6. Ι 14α ΛΑ 1280, 272. — 7. Κ 5β ΛΑ 1210, 131. — 8. Κ 6 ΛΑ 1213, 32. — 9. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270, 11-12. — 10. Ρ 12 ΛΑ 1181, 69. — 11. Υ ΛΑ 1182, 47. — 12. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5364-68: Ἀλεπού καὶ λέοντας.

*157α. Γάτα, λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος.

«Γιατί εἶσαι τόσο μικρή»; ἐρωτᾷ τὸ λιοντάρι τὴ γάτα. — «Ἄν ζοῦσες κ' ἐσὺ κοντὰ στὸν ἄνθρωπο καὶ σὺ μικρὸς θὰ ἦσουν». Τὸ λιοντάρι ζητάει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο (ἕναν ξυλοκόπο) νὰ παλέψουν κι αὐτὸς ζητάει πρῶτα νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ σκίσῃ τὸ ξύλο, νὰ βάλῃ τὰ μπροστινά του πόδια γιὰ σφῆνα στὴ σκισμάδα. Τὸ ξυλοφορτώνει, ὅπως στὸν ἀρ. 151. Βλ. Μέγας ΙΙ ἀρ. 2. ΙΙΙ ἀρ. 12 σ. 312. V ἀρ. 11 σ. 214, ὅπου βιβλιογραφία. (Πρβ. Eberh. - Bor. T. 13: ἡ γάτα καὶ ἡ τίγρις).

1. Σ 8 Λαογρ. 5, 395: Κάτα, λεοντάρ καὶ ἄνθρωπος. Ἀντὶ τῆς ἀλεπούς γάτα = Θρακικά 1,216 = Μέγας ΙΙ ἀρ. 2 = Λουκάτος σ. 28 ἀρ. 8. —

2. Τ 3, Σταματιτιάδης 5, 573 ἀρ. 12. — 3. Υ ΚΠΣύλλ. 14 (1879-80)291

ἀρ. 6: τὸ λεοντάριν καὶ ἄρθωπον = Thumb 294: ὁ γάτος—τίγρη πού μί-
κρυνε, γιατί ἔπεσε στὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου. — 4. Υ7 Παμπούκης, σ. 53 ἀρ.
27 (τὸ λιοντάρι στὸ τέλος φοβᾶται πὼς θὰ γίνη μικρότερο κι ἀπὸ τὴ γάτα). —
5. I 8λα' ΛΑ 1192, 123 (ὁ λύκος ζητάει νὰ παλέψῃ μὲ τὸν ζευγολάτη κι αὐ-
τὸς τὸν δένει ἀπ' τὰ πόδια καὶ τὸν ξυλοφορτώνει· τοῦ ρίχνει καὶ μιὰ πιστο-
λιά. 'Η ἄλεπού πάει νὰ τοῦ φέρῃ ψωμί, πέφτει στὸ δόκανο, ὅπως ΑTh 68Α). —
6-7. I 10 ΛΑ 1339, 13-15. 181-183: λύκος, ἄλεπού καὶ ξυλοκόπος. — 8. I
16ε ΛΑ 3183, 36. — 9. Ρ 2ιγ' ΛΑ 1235, 17: συνέδριο τῶν ζώων, λιοντάρι
καὶ ξυλοκόπος. —

157Α. Τὰ ζῶα (γάιδαρὸς, βόδι, μουλάρι) παραπονοιοῦνται στὸ βασιλιά
τους, τὸ λιοντάρι, γιὰ τὴ σκληράδα τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ λιοντάρι συναντᾷ
ἓναν ἄνθρωπο καὶ τοῦ ἀγριεύει. 'Ο ἄνθρωπος τὸ ξεγελάει, τάχα πὼς θὰ τοῦ
χτίσῃ ἓνα σπιτάκι. Τὸ λιοντάρι μπαίνει μέσα κι ὁ ἄνθρωπος τὸ κλειδώνει
καὶ τ' ἀφήνει νὰ ψοφήσῃ τῆς πείνας.

I. Ρ 1 ΛΑ 1176, 27: τὸ λιοντάρι ἀφ' ἑαυτοῦ ἄνθρωπος.

*157. 'Ο ἄνθρωπος σηκώνει τσεκουρὰ καὶ πόδια. 'Η ἀρκούδα τρομάζει.

I 11 ΛΑ 1239, 49: 'Ο ἄνθρωπος ἀφ' ἑαυτοῦ ἄλεπού.

159Β. Λιοντάρι (ἀρκούδα) καὶ ἄνθρωπος.

Λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος γίνονται φίλοι. Πέφτουν νὰ κοιμηθοῦν. 'Ο ἄνθρω-
πος: οὐφ! πολὺ βρωμοῦν τὰ χνότα σου, γύρνα ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά. Τὸ πρῶτ'
τὸ λιοντάρι ζητάει ἀπ' τὸν φίλο του νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ τσεκουριά πίσω στὸ
σβέρκο. Μετὰ καιρὸν ξανανταμώνουν. Τὸ λιοντάρι: ἡ τσεκουριά ἔγιανε, ὁ
λόγος σου δὲν ἔγιανε. [W 185. 6] 'Η φίλια χάλασε. Πρβλ. Krumbacher,
Moskauer Sammlung, σ. 115: «Καὶ τίς λέγει τῷ λέοντι ὅτι ἔχει τὸ στό-
μα σου»; Βλ. καὶ Πολίτου Παροιμ. Δ' σ. 35 λ. γλῶσσα 34. Κείμενα καὶ
σημ.: Μέγας II ἀρ. 3. III 13. V 12.

I. I 1α Λαογρ. 5, 393: τὸ λιοντάρι = Λουκᾶτος σ. 33, ἀρ. 17. — 2. I 12ξ
Λαογρ. 4, 467 (ἀντὶ λιονταριοῦ τὸ στοιχειὸ τοῦ χωριοῦ). — 3. I 1ιε' Βύρων
2, 148-150 = Πολ. Παροιμ. Δ' σ. 36. — 4-5. Μ 4α Ζευγώλη Παροιμ. 168α
καὶ β (ἡ μπαρταδιὰ πού μοῦ 'δωκες ἤγιανε, τὴ γκουβέντα ὅμως πού μοῦ
'πες δὲ ντὴν ἐξέχασα· τὸν τρώει). — 6. Σ 25β 'Αρχ. Θρ. Θησ. 7, 198: ὁ
κακὸς ὁ λόγος (ἀντὶ λιονταριοῦ: ἀρκούδα). — 7. Τ 1. Λεσβιακά 3, 75. — 8.
Υ 13 'Αρχ. Πόντου 15, 124 ἀρ. 7: ἄρκον καὶ ἄνθρωπον. — 9. Φ 3 Λαογρ.
19, 232 ἀρ. 1.: τ' ἀρκούδι κ' ἡ χελώνα (ἀπ' τῆς σαίττας τὴν πληγὴ δὲν χά-
νουμε, ἀλλὰ ἀπ' αὐτὴν τῆς χελώνας τὸν λόγο θὰ χαθῶ). — 10. Ω Κυρια-

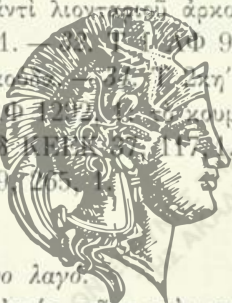

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ζῆ, Κυπρ. Παροιμ. σ. 258 (ἡ μαχαιριὰ γιανίσκει, μὰ ὁ κακὸς λόγος μεινίσκει) = Μέγας Π ἀρ. 3, ΙΙΙ ἀρ. 13, V ἀρ. 12. — ΙΙ ἀδ. τ. Ἀσλάνης σ. 5-7 = Πολ. Παροιμ. Δ', 35 λ. γλῶσσα ἀρ. 34.

12. Α 4 ΛΦ 1391, 7 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἐλάφι· προσβάλλεται, γιὰτὶ ὁ ξυλοκόπος τοῦ λέει στραβὴ τῇ μύτῃ του. Τὸν βάζει νὰ τοῦ τὴν φτιάξῃ μὲ τὸ τσεκούρι. Ὑστερα ἀπὸ καιρὸ τοῦ λέει: τὰ αἵματα ἔφυγαν, μὰ τὸν κακὸ λόγον τὸν θυμᾶμαι). — 13. Ι 10. ΛΑ 1351, 19-21. — 14. Ι 100 ΛΑ 1277, 95 (ἀντὶ λιονταριοῦ δράκος). — 15. Ι 14β ΛΦ 276, 1-2: Ὁ κυνηγὸς καὶ ἡ ἀρκούδα. — 16. Ι 19ζ ΛΦ 690, 10 (ἡ τσεκουριὰ ἔγιανε, ὁ λόγος σου δὲν ἔγιανε). — 17. Κ 5 ΛΦ 737, 24: Ἡ ἀρκούδα. — 18. Α 1α ΛΑ 1083, 197. — 19. Μ 2 ΛΑ 1387, 315 ἀρ. 41. — 20. Μ 4β ΛΦ 1401, 20. — 21. Μ 4γ ΛΑ 2342, 327. 340 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἀράρης). — 22. Ν 2 ΛΑ 2279, 64 (ἀρκούδα). — 23. Ο 1 ια' ΛΑ 2032, 16 (ἀρκούδα). — 24. Ο 15 ΛΑ 2761, 475. — 25. Ρ 2 ιγ' ΛΑ 1235, 23. — 26. Ρ 17γ ΛΑ 2877, 69: κυνηγὸς καὶ ἀρκούδα. — 27. Ρ 17γ ΛΑ 2879, 67-70 (ὁμ.). — 28. Ρ 17γ ΛΦ 182, 121 (ὁμ.). — 29. Ρ 28ε ΛΑ 2895, 182. — 30. Σ 11 ΛΑ 1174, 65 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἀρκούδα, ἀντὶ ξυλοκόπου σκύλος). — 31. Σ 30δ ΛΑ 1317, 11. — 32. Τ 4 ΛΦ 978, 9-10. — 33. Τ 1 ΛΑ 1289, 104: ὁ παπᾶς καὶ ἡ ἀρκούδα. — 34. Τ 2 γ' ΛΦ 452, 2-3. — 35. Χ 2β ΛΑ 205, 27 — 36. Ω 11α ΛΦ 1292, 2 (ἀρκουμπαραῖτον τοῦ λιονταριοῦ καὶ τῆς ἐλῶνας). — 37. Ω 8β ΛΑ 1235, 173 Λ. — 38. Ω 10β ΚΕΕΚ 20, 227, 4. — 39. Ω 15β ΚΕΕΚ 69, 765, 4.

159*. Τσακωμὸς γιὰ τὸν παγωμένο λαγόν.

Τὰ ζῶα: ἄλεπούς, λύκος, τσακάλι, ἀετός, πᾶνε στὴν καλύβα τοῦ ξυλοκόπου νὰ τοὺς μοιράσῃ τὸν παγωμένο λαγόν. Δὲν συμφωνοῦν, γιὰτὶ καὶ ὁ ξυλοκόπος τὸν θέλει γιὰ δικόν του. Μὲ τὴ ζεστασιά τῆς καλύβας ὁ λαγὸς ξεπαγώνει καὶ τὸ σκάει.

1. Ε ΛΦ 811, 21-23: Ὁ παγωμένος λαγός.

160. Εὐγνωμονικὰ ζῶα — ἀχάριστος ἄνθρωπος.

Τὸ λιοντάρι φέρνει κάθε μέρα στὸν ἄνθρωπον ἓνα σφαχτό. Ἐνὰ βράδυ ποὺ ἀπόμεινε σπῆτι του νὰ ξευχιτίσῃ, ὁ φτωχὸς ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ σκοτώσῃ· τὸ λιοντάρι ξεφεύγει πληγωμένο. Ξαναβρίσκοντας τὸ φτωχὸ στὸ λόγγον, τὸν ξεσκίζει. Βλ. Moser - Rath ἀρ. 125.

1. Π 7γ ΛΑ 600 (ΣΠ 73) 9: Ὁ φτωχὸς καὶ τὸ λιοντάρι.

*161C. Ἀνθρώπος καὶ ἀρκούδα. Γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τοὺς λύκους ἄνθρ.

καὶ ἀρκ. ἀνεβαίνουν στὸ δέντρο. Τῇ νύχτᾳ ποὺ ἡ ἀρκούδα κοιμῶταν, ὁ ἀνθρώπος τὴν ρίχνει ἀπὸ τὸ δέντρο. Οἱ λύκοι τρῶνε τὴν ἀρκούδα καὶ φεύγουν Moser - Rath ἀρ. 162.

1. P 11α ΛΑ 1182, 2-3: 'Η ἀρκούδα κ' οἱ λύκοι.

162A*. Βοσκὸς καὶ λύκος. Ὁ βοσκὸς παίρνει γιὰ φύλακα στὸ μαντρί ἓνα λύκο (ἓνα λυκάκι ποὺ ἀνέθρεψε), κι αὐτὸς τρῶει τὰ πρόβατα, τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου. Πρβλ. Αἰσ. Halm 373, Hausr. 225, Perry 209.

1-2. Ο 5γ ΛΑ 1365, 410. — ΛΑ 1365, 410. — 3. I 8 ΛΑ 1187, 79. — Ω Καλογοραϊὰ KEEK 56, 277, 1: Γριὰ καὶ ἀλεπού. 'Η γριὰ κλείνει τὴν ἀλεπού στὸ κοττέτσι, γιὰ νὰ τῆς βγάλουν οἱ κόττες τὰ μάτια. Τὶς τρῶει ὅλες.

*162B. Λύκοι καὶ σκύλοι. Συμφωνία νὰ ζοῦν σὰν ἀδέρφια. Οἱ λύκοι μπαίνουν στὴ στάνη καὶ τρῶνε πρῶτα τὰ σκύλους κ' ὕστερα τ' ἀρνιά. Πρβλ. Αἰσ. Halm. 266.

1. K 6η ΛΑ 1213, 99: Λύκοι καὶ σκύλοι. — 2-4. P 1 ΛΑ 1174. ΛΑ 1175. ΛΑ 1245, 147.

*165C. Τὸ παράπονο τοῦ λύκου πρὸς τὸ γύφτος (ἢ ὁ περιβολάρης) τοῦ δίνου νὰ τίς πιὸ πολλὰς ξυλιές: «Καὶ ποῦ ἄλλοι, γιατί τοὺς ἔφαγα τὰ πρόβατα, μὰ ἐσένα τὴ βρεχτούρα σου ἔφαγα τὰ φουσερά σου;» (ἢ «τὰ πράσα σου ἔφαγα ἢ τὰ λαχανά σου;»)

1. 'Αδ. τ. Βλαχογιάννη, 'Ιστ. 'Ανθολ. ι'-ια'. — 2. Θ1γ Βλάχου, Στ. Γρανίτσας σ. 58. — 3. Ο 8 Ρεμπέλης, Κονιτσιώτικα 147 ἀρ. 8: 'Ο λύκος ὁ γύφτος. — 4. Υ 7, Παμπούκης 246 ἀρ. 165: 'Ο λύκος καὶ ὁ σιδερεᾶς. — 5. Φ 3 Λαογρ. 19, 234, 3: «'Ο λύκος καὶ ὁ μᾶστορας. — 6. I 14α ΛΑ 1283, 155: 'Ο λύκος καὶ ὁ γύφτος. — 7. I 19ς' ΛΦ 690, 9-10: 'Η βρεχτούρα τοῦ γύφτου. — 8. Ο 5γ 'Ο λύκος κι ὁ περιβολάρης. — 9. Π 8β ΛΦ 267, 15: λύκος καὶ ὕφαντῆς. — 10. Π 10β. ΛΦ 591, 15: ὕφαντῆς καὶ λύκος. — 11. P 25ε ΛΑ 1248, 45.

168. 'Ο βιολιτζῆς στὴ λυκοπαγίδα.

'Ο βιολιτζῆς πέφτοντας στὴ λυκοπαγίδα βρίσκει μέσα ἓνα λύκο· γλυτώνει ἀπὸ τὸ λύκο παίζοντας βιολί [B 848. 1]. 'Ακούγοντας οἱ ἄλλοι λύκοι τὴ μουσική, πέφτουν ἓνας - ἓνας μέσα. Βρίσκοντάς τους ὅλους μαζεμένους ὁ κυνηγὸς βγάζει τὸ βιολιτζῆ ἀπ' τὴν παγίδα καὶ σκοτώνει τοὺς λύκους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. I 8 ιγ' ΛΑ 1189, 100: 'Ο λύκος κι ὁ βιολιτζής.

170. 'Η ἀλεπού τρώγει τὸν συγκάτοικό της. 'Η ἀλεπού παίρνει γιὰ συγκάτοικο ἕναν πετεινό, γιὰ νὰ τὴν ξυπνάη. Τρώει τὸν πετεινό καὶ τὸ πρωῒ κατηγορεῖ τὰ πρόβατα (τὴν φοράδα) πὼς αὐτὰ ἔφαγαν τὸν πετεινό. Γι' ἀντάλλαγμα ζητεῖ ἓνα πρόβατο. Πρβλ. Eberh.-Bor. T. 35.

1. I 18 ΛΑ 1202, 14-17: ἡ ἀλεπού ἀφίνει τίς κλεμμένες κότες στὸν ἀγελαδάρη νὰ τίς φυλάξη καὶ τὴ νύχτα ἡ ἴδια τίς πνίγει. 'Αλείφοντας τὸ σαγόνι μιᾶς φοράδας μὲ τὸ αἷμα τῆς κότες, τὴν κατηγορεῖ πὼς αὐτὴ τίς ἐπνίξε. Ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἀγελαδάρη γι' ἀντάλλαγμα τὴν φοραδίτσα. 'Η συνέχεια ὅπως στὸν τύπο ΑΤ 123Α. + *30Α.—2. P 1 ΛΑ 1176, ἡ ἀλεπού παίρνει γιὰ σύντροφο τὸν πετεινό γιὰ νὰ τὴν ξυπνάη τὸ πρωῒ. Σὰν ἔμεινε χωρὶς φαγί, τὸν τρώει. Τὸ ἄλλο πρωῒ ἀργεῖ νὰ πάη στὸν βασιλιά (τὸ λιοντάρι), γιατί τὴν πῆρε ὁ ὕπνος· τὸ λιοντάρι τὴν τρώει.

173. "Ἀνθρωποὶ καὶ ζῶα κανονίζουν ἐπὶ τῷ ἄνθρωπῳ τῆς ζωῆς των. Στὴν ἀρχὴ ἐδόθησαν σὲ ὅλα τὰ ζῶα ἐπὶ τὸν ἄνθρωπο 30 χρόνια. Στὰ ζῶα ἐφάνηκαν πάρα πολλά, (νὰ τυραννίσουν καὶ ἀδικήσουν)· στὸν ἄνθρωπο ἐφάνηκαν πολλὰ ὄλγα. 'Ο ἄνθρωπος τότε ἐπὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ χερνίκια τῶν ὄλων (αἰτιόλογ. μύθος). Βλ. BT TM 290, Grimm 176.

1. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. σ. 54: ὁ ἀνθρώπος, τὸ μαῖμουνι κι ὁ ἄνθρωπος (γι' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος μέχρι τὰ 30 εἶναι ἄνθρωπος, μέχρι τὰ 60 κουβαλάει σὰ γαίδαρος, μετὰ τὰ 60 γίνεται περιγελως). — 2. Θ 1ις' ΛΑ 1255, 43-45: ὁ ἄνθρωπος, ὁ σκύλος, ὁ γαίδαρος καὶ ἡ μαῖμου. — 3. I 17 ΛΦ 1054, 1. — 3. Ξ 5β ΛΦ 1835, 15 — 4. Ω β ΛΦ 338, 15.

*175Α. «Αὔριο κλαῖνε». 'Ο παπᾶς στήνοντας τὸ δόκανο λέει πὼς θάβει ἓνα πεθαμένο παιδάκι. 'Η ἀλεπού: γιατί δὲν κλαῖνε; 'Ο παπᾶς: αὔριο κλαῖνε. Τὴν ἄλλη μέρα στὸ δόκανο ἡ ἀλεπού. Βλ. Πολίτου, Παροιμ. Β' 636 λ' αὔριο 4. — "Ἄλλως: Σὰν πιάστηκε στὸ δόκανο ἡ ἀλεπού, παρακαλεῖ τὸ δραγάτη νὰ κάνη ὅπως ὁ πατέρας του: δυὸ-τρεῖς ξυλιές μὲ μιὰ βεργοῦλα στὰ πσιινά. 'Ο δραγάτης τὴν ἀρχίζει μ' ἓνα χοντρὸ ξύλο ἀπ' τὸ κεφάλι. 'Η ἀλεπού: κι ὁ πατέρας σου τὰ ἴδια ἔκανε κ' ἐσὺ τὰ ἴδια κάνεις!

1. I Παπαζαφειρόπουλος σ. 359. — 2. I Λελέκος, 'Επιδόρπ. 292. — 3. I 7 Λαογρ. 1, 691 ἀρ. 3.—4. I 10α Πολίτου, Παροιμ. Β 636, αὔριο 4. — 5. I 19 θ Πολίτου, αὐτ. — 6. Π 14α Χατζηγάκη, Λαογραφ. τ. σ. 125: 'Η ἀλεπού κι ὁ γέρος. «Αὔριο

κλαΐνε». — 7. T 2β Argenti-Rose 1, 554 ἀρ. 36: 'Η ἀλεπού κι ὁ παπᾶς. — 8. Ω 1ε Κληρίδης, 'Ιστορ. ζώων ιζ'-ιη' ἀρ. 3: ὕστερα ἔν νά ν' τὰ κλάματα. — 9. A 5 ΛΑ 2223 (= ΙΑ 624, 103 ἀρ. 1). — 10. 3 ιβ' ΛΑ 978 ἀρ. 54. — 11. I 1ς' ΛΑ 1207, 43 (διαφέρει: ἡ ἀλεπού κλέβει τίς κότες καὶ τίς βάζει στὸ σακκούλι. Στὴν νοικοκυρά πού τὴν ρωτᾷ τί ἔχει μέσα, λέει: ἕναν πεθαμένο. 'Η νοικοκ. ρωτᾷ «γιατί δὲν κλαΐνε», κ' ἡ ἀλεπού: αὔριο κλαΐνε. Τὴν ἐπομένη ἡ νοικοκ. βρῆκε ἄδειο τὸ κοττέτσι). — 12. I 1ζ ΛΑ 1214, 71. — 13. I 7α ΛΑ 1193, 142. — 14-15. I 8 ΛΑ 1325, 85 καὶ 87. — 16. I 8ια' ΛΑ 1195, 41. — 17. I 9 ΛΑ 1200, 1-2: λύκος καὶ ἀλεπού. 'Η ἀλεπού, βλέποντας νὰ στήνουν δόκανο, λέει στὸ λύκο πὼς τάχα θάβουν ἕνα παιδάκι. 'Ο λύκος ρωτᾷ γιατί δὲν κλαΐνε κ' ἡ ἀλεπού ἀπαντᾷ: αὔριο κλαΐνε. Πηγαίνοντας ὁ λύκος νὰ ξεθάψῃ τὸ παιδί πιάνεται στὸ δόκανο. 'Η ἀλεπού: Τώρα κλαΐνε, κύρ Νικολό. — 18-19. I 9 ΛΑ 1198, 5 καὶ 41 (ὅμ.). — 20. I 9β ΛΑ 561 (ΣΠ 34)55. — 21-22. I 10 ΛΑ 1339, 55 καὶ 85-87: λύκος καὶ ἀλεπού. — 23. I 10 ΛΑ 1344, 15: 'Η Μάρω μὲ τὸν Νικολό. — 24. I 10 ΛΑ 1351, 1-4: σκαντζόχερας καὶ ἀλεπού. — 25. I 13 ΛΑ 1349, 25: λύκος καὶ ἀλεπού. — 26. I 14α ΛΑ 1351, 25: ἀμπελουργὸς καὶ ἀλεπού. — 27. I 16ε ΛΦ 1093, 5. — 28. I 16ς' ΛΑ 1229, 39. — 29. Σ 1 ΛΦ 610, 7-11. — 30. T 1η ΛΑ 1446 1-2. — 31. T 2β ΛΑ 117, 95: 'Η ἀλεπού κι ὁ παπᾶς. — 32. T 2ιε' ΛΑ 1446 1-2.

179. Τί ἡ ἀρκούδα τοῦ εἶπε στο ρατὶ σὺ δὲ θ' αἰσώπ. Halm 311: ὁδοιπόρο καὶ ἀρκτος. [J 1488]. Moser 311 ἀρ. 147.

1. I 1β Λογρ. 5, 394. — 2. Υ' 7 Παμπούκης 283 ἀρ. 199. — 3. I 8 ΛΑ 1189, 29. — 4. I 10 ΛΑ 1344, 41. — 5. I 10 ΛΑ 1354, 35. — 6. I 13. ΛΑ 1346, 11. — 7. I 17 ς' ΛΦ 1707, 13. — 8. Π 8β. ΛΦ 267.8: οἱ δύο φίλοι κ' ἡ ἀρκούδα.

ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ

200 (α). Τὸ πιστοποιητικὸ τοῦ σκύλου.

'Ο σκύλος τὸ ἔδωκε στὴ γάτα νὰ τὸ φυλάξῃ. Τὸ βρίσκουν τὰ ποντίκια καὶ τὸ τρώνε. 'Απὸ τότε τὰ σκυλιὰ κυνηγᾶνε τίς γάτες κ' οἱ γάτες τοὺς ποντικούς. Συχνὰ ἔνωμ. μὲ T. 200C*. Βλ. Πολίτου, Παραδ. ἀρ. 1011. BP 3, 542, 544. Eberh.-Bor. T. 7. Βλ. Megas IV ἀρ. 4, Fabula 15 (1974) 235, 4. Megas V ἀρ. 4.

1. Θ 1γ Βλάχου. Γρανίτσας σ. 59 (+200C*). — 2. I 7. ΔΙΕΕ 1 (1883) 532 = Πολίτου Παραδ. ἀρ. 1011: Γιατί τὰ σκυλιὰ κυνηγᾶνε τίς γάτες καὶ

οί γάτες τοὺς ποντικούς». — 3. M 4α. Ζευγώλης, Λαογρ. Σημειώμ. 2, 35. — 4. Ξ. Μαυρακάκης, Α' 14: ἡ ἀναφορὰ τοῦ κάτη καὶ τοῦ σκύλου (ἡ γάτα ἔβαλε τὴν ἀναφορὰ κοντὰ στὴ φωτιά καὶ κάηκε. Ἐκ τούτου ὁ σκύλος τὴν ρωτᾷ: «γού» (ποῦ τὴν ἔβαλες;) κ' ἡ γάτα ἀπαντᾷ μετὰ τὸ «φοῦ», δηλ. κάηκε). — 5. P 2. Μέγας IV ἀρ. 4: Τέσσαρις οὐχτροί. Στὴν ἀρχὴ Τύπ. 200C* (ὁ λαγὸς καταδικάζεται σὲ θάνατο, γιατί ἔκλεψε τὰ παπούτσια τοῦ σκύλου, ἀλλὰ ἡ γάτα ἔχασε τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφαση). — 6. T 2ια'. Argenti-Rose 1, 577: ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα (+200A). — 7. Ἀδ. τ. Αἰνεῖα, Παραμ. σ. 1-2. — 8. Ἀδ. τ. Μητέρα-Παιδὶ 3, 1949, ἀρ. φ. 25 σελ. 30. — 9. Γ β ΛΑ 1272, 15: Ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα (παρὰλλ.). — 10. I 1 ΛΑ 1206, 177 (+200C*). — 11. I 1 ΛΑ 1208, 31 (+200C*). — 12. I 1 ΛΑ 1206, 179 (+200C*). — 13-14. I 1 ΛΑ 1208, 55 καὶ 60 (+200C*). — 15. I 8α ΛΑ 1193, 170. — 16. I 8 θ ΛΑ 1195, 25. — 17-18. I 16 θ ΛΑ 1222, 19 καὶ 162. — 19. I 16 θ ΛΑ 1223, 141 (+200C*). — 20. M 6α ΛΑ 1684 B, 116 (ἀπὸ ἀμέλεια τῆς γάτας καίονται τὰ κατάστιχα τοῦ σκύλου). — 21. Ξ 1 ΛΑ 1323, 25. — 22. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 7. P. ΛΑ 2762, 38. — 23. P 1 ΛΑ 1176, 37. — 24. P 1 ΛΑ 1176, 1-2. — 25. P 12 ΛΑ 1174, 193: Τέσσαρις οὐχτροί (+200C*). — 26. P 12 ΛΑ 1236, 2-3. — 27-28. P 22 ΛΑ 1183, 39 καὶ 41 (+200C*). — 29. P 22 ΛΑ 1139, 17 (+200C*). — 30. Ω 88 ΚΕΕΚ 48, 41, 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

200(β). Παράλλαγαί: 1) Συμφωνία σκύλου καὶ γάτου: ὁ σκύλος νὰ τρώῃ τὰ κόκκαλα, ἡ γάτα τὰ ψαροκόκκαλα· ὁ γάτος δὲν βρῆκε (τὸ Πάσχα) ψαροκόκκαλα, ρίχθηκε στὰ κόκκαλα. Ἐκ τούτου δὲν μονιάζουν.

1. H. Λουκοπούλου, Νεοελλ. Μυθολ. σ. 47. — 2. I 2. Λαογρ. 5, 641: Γιατί μαλώνουν ὁ σκύλος μετὰ τὴν γάτα. — 3. I 7 ΛΑ 2268 σ. 1135: Γάτα καὶ ψάρι. — 4. M 1ε ΛΦ 281, 15-17: Ἡ γάτα μετὰ τὸν σκύλο. — 5. M 4γ ΛΑ 2342, 326 (διαφέρει).

2) Ὁ σκύλος στέλνεται νὰ φέρῃ τὴν καμήλα στὸ συνέδριο τῶν ζώων. Ἐπειδὴ δὲν τὴν ξέρει, τοῦ λένε: ὅποιο ζῶο εἶναι μετὰ καμπούρα, αὐτὸ εἶναι ἡ καμήλα. Ἡ γάτα, σὰν εἶδε τὸν σκύλο, καμπούριασε καὶ ὁ σκύλος τὴν παίρνει γιὰ καμήλα καὶ τὴν φέρνει στὸ συνέδριο. Ρεζίλεύεται. Ἐκ τούτου ὁ σκύλος κυνηγᾷ τὴν γάτα.

1-2. I 15γ ΛΑ 1230, 133 καὶ 135. — 3. I 16 θ ΛΑ 1221, 47. — 4. K 6 ΛΑ 1215, 83. — 5. M 4α ΛΑ 1173, 71: Ἡ συνεδρίασις τῶν ζώων. — 6. N 9 ΛΑ 28, 92, 90. — 7. P 5α ΛΑ 1243, 5. — 8. P 25γ ΛΑ 1248, 55.

200Α. Ὁ σκύλος χάνει τὸ πιστοποιητικό του· τὸ ἀναζητάει: Γιατί οἱ σκύλοι μυρίζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο κάτω ἀπὸ τὴν οὐρά. Βλ. BP III 543.

1. T 2 Argenti-Rose 1, 577 (ένωμ. με **T 200**: ἡ γάτα λέει στὸ σκύλο πῶς τὸ συμφωνητικό του τὸ πῆρε ἄλλος σκύλος· ἀπὸ τότε ὁ σκύλος μυρίζει ἄλλο σκύλο πιστεύοντας πῶς ἔχει τὸ συμφωνητικό κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴν οὐρά του).

200Β. Γιατί τὰ σκυλιὰ μυρίζουν τὸ ἓνα τ' ἄλλο: ψάχνουν γιὰ ἓνα σκύλο πού τὸν ἔστειλαν νὰ σπουδάσῃ γιὰ τὸν στῆ Φραγκιά καὶ δὲν ξαναγύρισε. Βλ. BP III 543.

1. I 7α Πολίτου Παραδ. ἀρ. 1010 (μήπως μυρίζει ἀπὸ γιαιτρικό).—

2. M 4α. Ζευγώλης, Λαογρ. Συμ. Β' 34 (μυρίζονται μήπως τοὺς μυρίση φάρμακο).

3. Ω 88 KEEK 37, 167, 2

200C.* Γιατί ὁ κυνηγετικὸς σκύλος κυνηγᾷ τὸ λαγὸ.

Ὁ σκύλος ἐδάχνει στὸ λαγὸ τὰ παπούτσια του, γιὰ νὰ τρέξῃ γρήγορα καὶ νὰ φέρῃ νερὸ στὸ βασιλεῖο (τὸ Λαογρ. Συμ. καὶ δὲν ξαναγύρισε. Ἄλλως: ὁ σκύλος ἐδάχνει τὰ παπούτσια του καὶ νὰ βεβη στὰ δέντρα καὶ ὁ λαγὸς τὸν τὰ κλέβει.

1. H 3α Πολ. Παραδ. Α' 627 ἀρ. 1009. Σκυλιὰ καὶ λαγοὶ (γι' αὐτὸ οἱ λαγοὶ ἔχουν μαλλιά στὶς πατοῦσες, ἐνῶ τὰ πόδια τῶν σκυλιῶν εἶναι γυμνά).—

2. H, Λουκόπουλος, Νεοελλην. Μυθολ. 50-51 = Λουκάτος 31-32 ἀρ. 13.—

3. Θ 1γ Βλάχου, Γρανίτσας 59 (+200).— 4. N 11, Μιχ. - Νουάρου, ΛΣΚ 254 = Μέγας, V ἀρ. 13.— 5. Ξ. Μαυρακάκης 1 (1939) 15.— 6. P 2. Μέγας,

IV ἀρ. 4 (ΛΑ 1174, 193-194): «Τέσσιαρις οὐχτροί» (Τὰ ζῶα καταδικάζουν

τὸ λαγὸ γιὰ τὸ κλέψιμο τῶν παπουτσιῶν τοῦ σκύλου καὶ τὴν καταδικαστικὴ

ἀπόφαση δίνουν στὸ σκύλο καὶ αὐτὸς τὴν δίνει γιὰ φύλαξη στὴ γάτα πού 'ναι

νοικοκυρὰ (ὅπως στὸν T. 200). Τὴν βρίσκουν τὰ ποντίκια καὶ τὴν τρῶνε.

Ἀπὸ τότε ἐχθροί: σκύλος καὶ γάτα, γάτα καὶ ποντικός). Βλ. Fabula 15(1974)

235, 4.— 7. A1 ΛΑ 1328, 67 (ὁ λαγὸς ζητάει νὰ δοκιμάσῃ τὰ παπούτσια τοῦ

σκύλου καὶ τὸ κόβει λάσπη).— 8. Θ 1 ς' ΛΑ 1254, 2: σκύλος καὶ λαγός.—

9. I 1 ΛΑ 1206, 177 (+200).— 10. I 1 ς' ΛΑ 1206, 179: σκύλος, γάτα,

λαγός (+200).— 11-13. I 1 ς' ΛΑ 1208, 31. 55. 60 (+200), «Τὸ συνέδριον

τῶν ζώων».— 14. I 8 κε' ΛΑ 1232, 1: τὸ σκυλί, ὁ λαγός κ' ἡ ἀλεπού (βλέ-

ποντας ἡ ἀλεπού τὸ σκυλί νὰ τρέχῃ ἀγριεμένο, τὸ βάζει στὰ πόδια. Ὁ σκύλος

θαρρεῖ πῶς αὐτὴ φταίει πού ὁ λαγός τοῦ πῆρε τὰ παπούτσια, τὴν κυνηγᾷ

ἀπὸ τότε).— 15. I 13 ΛΑ 1351, 33.— 16. I 160 ΛΑ 1223, 141 (+200),

ὄμ. με ἄρ. 6. — 17-19. Ξ 1 ΛΑ 1323, 4-2. 27 35. — 20. Ξ 3β ΛΑ 2832, 10. — 21-23. Ξ 5α ΛΑ 1382, 7. 9. 53. — 24. Ξ 12 γ ΛΑ 1338, 11. — 25. Π 3 ΛΑ 3026, 107. — 26. Ρ 1 ΛΑ 1176, 5-6. — 27. Ρ 1ε ΛΑ 1174, 63. — 28-29. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39. 41 (+200). — 30. Σ ΛΑ 1239, 17-18 (+200).

*200F. Γιατί ἡ γάτα κρύβει στὸ χῶμα τὶς ἀκαθαρσίες της. Συμφωνία σκύλου καὶ γάτας, νὰ φυλάξῃ ὁ σκύλος τὰ κλεμμένα λουκάνικα, ὥσπερ νὰ ξυπνήσῃ ἡ γάτα. Σὰν ξύπνησε ἡ γάτα καὶ δὲν εὗρῃκε τίποτε, «ἀπὸ σήμερα», λέει, «οὔτε τὰ κακὰ μου δὲν θὰ σοῦ τὰ δείξω».

1. Ω 12 Κυριαζῆ Κυπρ. Παροιμ. 114. — 2. Ω 14α Κληρίδῃ, Ἰστ. ζώων σ. π' ἄρ. 11. —

3. Ω ΛΦ 1817, 13. — 4. Ω 10γ ΛΑ 2351 Α', 283. — 5. Ω 10γ ΚΕΕΚ 1, 192, 3. Ω 6, ιβ' ΚΕΕΚ 65, 291, 1.

202. Δυὸ πεισματάρηδες κατσίκες. Συναντῶνται στὴν γέφυρα καὶ καμμιὰ δὲν θέλει νὰ παραμερίσῃ. Πέφτουν κ' ἐν αὐτῇ σπάζονται. Πρβλ. Wienert, ET 171: ἄλογο καὶ γαίδαρος σὲ μιὰ σπινθάρῃ. Halm, Por. ἄρ. 1.

1. I 16 ΛΑ 1202, 163: οἱ δύο γίδες (στὴν γέφυρα) μπλέκονται τὰ κεράτια τους καὶ πέφτουν στὸν γκρεμό. — 2. I 14α ΛΑ 1280, 251. — 3-4. I 14α ΛΑ 1280, 250. 344. — 5. I 14α ΛΑ 1282, 237. 252. — 6. I 14α ΛΑ 1283, 237. 290. — 8. I 15γ ΛΑ 1230, 49. — 9. Λ ΛΑ 1178, 8: τὰ δυὸ κριάρια. — 10. Π 9α ΛΑ 1267, 11. — 11. Ρ 1 ΛΑ 1177, 109. —

207A. Ὁ γαίδαρος συμβουλευεὶ τὸ βόδι νὰ κάνῃ τὸν ἄρρωστο. Ὁ ζευγᾶς ζεῦει στὸ ζυγὸ τὸ γαῖδαρο. Τὸ βράδυ ὁ γαίδαρος λέει στὸ βόδι πὼς τάχα ἄκουσε τὸ ἀφεντικό νὰ λέγῃ, πὼς θὰ σφάξῃ τὸ βόδι ποὺ εἶναι πιά ἄχρηστο. Τὸ βόδι ξαναπάει στὸ ζυγό. Πρβλ. Αἰσ. Halm 18. Wienert ET 199. Συχνὰ σὰν εἰσαγωγή εἰς ΑTh 670. Βλ. Μέγας: II ἄρ. 6, III ἄρ. 15. V ἄρ. 14, σημ. σ. 215.

1. K 5 Λουκάτος, σ. 30 ἄρ. 10. — 2. N 11 Μιχ. - Νουάρος, ΛΣ Καρπ. 255: Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ὀζά του. — 3. Ξ Δρῆρος 3 (1940) ἄρ. 33 σ. 924: Ἀποὺ λυπᾶται τὰ ξένα κόκκαλα, οἱ σκύλοι τρῶνε τὰ δικὰν του. — 4. Ξ Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα, 16 = Μέγας II ἄρ. 6. — 5. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. 53. — 6. T 2. Argenti-Rose 1, 557 ἄρ. 40 (σὰν ἐπεισ. εἰς ΑTh 670). — 7. T 2ιε'. Pernot, Et. linguist. 209-213 ἄρ. 14: Le langage des bêtes (ὄμ.). — 8. X 5α Μικρ. Χρον. 3 (1940) 350. — 9. Ω 3α Κληρίδῃς, Κυπρ. Σπ. ΑΒ' 211 ἄρ. 6: Ἡ ἱστορία τοῦ γαῖδρου τῆς κατσέλλας. —

10. A 1 ΛΑ 1328, 39.—11. H 1α ΛΑ 1205, 105 (ένωμ. με ATh 670). — 12. Θ 1α' ΛΑ 1254, 25. — 13. I 18 ΛΑ 1202, 121. — 14. I 10 ΛΑ 1340, 25. — 15. I 13 ΛΑ 1350, 31. — 16. I 16 ΛΦ 552, 5 (έπεισ. εις ATh 670). — 17. I 16 ια' ΛΑ 1226, 1. — 18. I 17 ΛΦ 942, 1-4 (+ 670). — 19. I 17β ΛΑ 1228, 49 (+670). — 20. K 4 ΛΑ 1217, 27. — 21. K 5β ΛΑ 1210, 53-55. — 21α. M 6 ΛΑ 2764, 37-39 (+670). — 22-23. Ξ 5α ΛΑ 1382, 1. 47. — 24. Ξ 19β ΛΑ 1162 Γ' 127: Τὸ βοῦνι κι ὁ γάιδαρος. — 25. Ξ 19η ΛΦ 718, 22-24 (έπεισ. εις ATh 670). — 26. Ο 5α ΛΑ 2277 Γ' 80. — 27. Ρ 3α ΛΑ 1233, 7-8. Ρ 11α ΛΑ 1182, 95 (+122J). — 28. Ρ 12α ΛΑ 1181, 11-13. — 29. Σ 30 ΛΑ 1177, 113. — 30. Σ 30 ΛΑ 1284, 7 (+670). — 31. Τ 1 ΛΦ 1148, 2-4 (+670). — 32. Τ 1 ια' ΛΑ 1446 Α 413. — 33. Υ 1 ΛΦ 617, 9 (+670). — 34. Χ 2α ΛΑ 1274, 37(+670 I. II α β c III α. β). — 35. Χ 5α ΛΑ 1508, 53 (+670). — 36. Χ 6ζ ΛΑ 148, 21 (+670). — 37. Ω 10γ ΛΑ 235 1Α' 281. — 38. Ω 10γ KEEK 1, 191, 1,

207B. Τὸ σκληρόκαρδο ἄλογο καὶ γαῖδαρος. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 177, Hausr. 286, Wienert ET 170.

1. I 1ς' ΛΑ 1206, 147. — 2. 3. I 12ς' ΛΑ 1280, 79.309.
4. K 5β ΛΑ 1210, 29: μόνον καὶ γαῖδαρος. — 5. P 11α ΛΑ 1182, 95.

*207D. Κατσίκια καὶ γαῖδαρος. Ἡ κατσίκια ζηλεύει τὸ γαῖδαρο, γιατί τὸ ἀφεντικὸ τὸν περιποιεῖται πιὸ πολὺ. Τὸ συμβουλεύει, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ φόρτωμα, νὰ παραπατήσῃ, νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸ γκρεμνὸ, γιὰ νὰ μὴ τὸν φορτώσῃ τὸ ἀφεντικὸ. Ὁ γαῖδαρος χτυπάει ἄσκημα: τὸ μόνον γιαιτρικόν, νὰ τὸν τυλίξουν στὸ δέρμα τῆς κατσίκας. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 18, Wienert ET 199.

1. Ξ Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα 59. — 2. Ξ 18. Λουκάτος σ. 29 ἀρ. 9. — 3. I 8γ' ΛΑ 1195, 67. — 4. K 18 ΛΑ 1172, 43. — 5. Ξ 10α ΛΦ 255, 4. — 6. Ξ 17 ΛΑ 1291, 142. — 7. Ξ 19β ΛΑ 1162 B, 58. — 8. Ρ 1 ΛΑ 1177, 31. — 9. Ρ 2γ' ΛΑ 1235, 53. — 10. Σ 30β ΛΑ 1172, 45.

*209. Τὸ συνέδριον τῶν γαϊδάρων. Ἀποφασίζουν νὰ σκοτώσουν τὸν σαμαρᾶ πὺ φκιάνει τὰ σαμάρια, γιὰ νὰ μὴ τοὺς φορτώνουν. Ἡ συμβουλὴ τοῦ γέρο-γαϊδάρου: ν' ἀφήσουν στὴ ζωὴ τὸν σαμαρᾶ πὺ τοὺς ἔμαθε τὸ κορμί, γιατί, ἂν παραλάβῃ τὴν τέχνη κανεὶς ἀρχάριος, θὰ τοὺς πληγιάζῃ τὸ κορμί.

1. I Λαογρ. 21 (1963) 41: Τὰ σαμάρια. Μῦθος πὺ εἶπεν ὁ Κολοκοτρώνης. — 2. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. τ. II'. λθ' ἀρ. 5: τὸ συνέδριον τῶν γαϊδάρων.

ρων. Ἀποφασίζουν νὰ πνίξουν τὸν σαμαρᾶ, γιὰ νὰ μὴ μάθῃ σ' ἄλλον τὴν τέχνη: κατοικοῦν ὅλοι μαζί κοντὰ στὸ ποτάμι, νὰ ξεχειλίσῃ τὸ νερὸ καὶ νὰ τὸν πνίξῃ (Αἰτιολ. μῦθος: γιατί οἱ γαϊδάροι κατοικοῦν ὅλοι στὸ ἴδιο μέρος). — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 27: πανηγύρι γαιδάρων. — 4. Ι 88 ΛΑ 1194, 30. — 5. Ι 9ε ΛΦ 1538, 2 ἀρ. 4: τὸ πάθημα τῶν γαιδάρων. Σὰν σκότώσαν τὸν σαμαρᾶ, τὰ σαμάρια ποὺ φικιάνει τὸ μαστορόπουλο τοὺς πληγώνουν τὴ ράχη. — 6. Ι 14β ΛΑ 1328, 47. — 7. Μ 4γ ΛΑ 2303, 362. — 8. Π 8β ΛΦ 267, 15: τὸ συνέδριο τῶν ὄνων. — 9. Ρ 15ζ ΛΑ 2303, 184. *209, 1.

210. Πετεινός, όρνιθα, πάπια, καρφίτσα και βελόνα στο ταξίδι.

Τὰ ζῶα καὶ τὰ ἀντικείμενα, σύντροφοι τοῦ παιδιοῦ, ποὺ πάει νὰ κλέψῃ καρύδια ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ· κρύβονται σὲ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ· μὲ τίς δυνάμεις ποὺ ἔχουν ἀπὸ φυσικοῦ τους τιμωροῦν τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ σπιτιοῦ καὶ τέλος τὸν σκοτώνουν. Πρὸβλ. Τ. 130. Βλ. BP I, 75, 135.

1. Α 7 Ρήγας 2, 131 ἀρ. 85: Τὰ καρύδια τ' παπᾶ. Τὸ παιδί (Γιαννάκης) ἐκδικιέται τὸν παπᾶ πού δὲν τοῦ ἔδωκε τίποτε ἀπὸ τὸν ριζιμο τῶν καρυδιῶν ἀπ' τὴν καρυδιά: πηγαίνοντας νὰ τοῦ πιάσῃ τὸν λάλαν, ἔχει συντρόφους: τὴν βελόνα, τὴν καβαλίνα, τὸ αὐγὸ, τὸν λάλαρον, πηγαίνοντας νὰ πιάσῃ τὴν βελόνα καρφώνεται στὸ κεφάλι τοῦ παπᾶ· ἡ καβαλίνα στὰ πόδια, ὁ λάλαρος στὰν ὀπίσθιον, ὁ αὐγὸς στὰν ἄνω, ὁ λάλαν στὸ τάραν. Ο Γ. κλέβει καρυδιά· σηκώνεται ὁ παπᾶς, τρυπιέται ἀπ' τὴν βελόνα, κάνοντας νὰ πάρῃ τὰ σπέρτα πιάνει τὴν καβαλίνα, φυσῶντας τὴ φωτιά πετάγεται τ' αὐγὸ, πέφτει ὁ λάλαρος ἀπὸ τὸ τάραν καὶ τοῦ σπάει τὸ κεφάλι. Φεύγει ὁ Γ. μὲ τὰ καρύδια. —

2. N 11β Μιχ. - Νουάρος. ΛΣ Καρπ. 1. 269: «Ἡ οὐτὰ» (= κοπριά βο-
διοῦ). Σύντροφοι στήν κλεψιά τῶν καρυδιῶν: τὸ αὐγὸ, ὁ σκορπιός, ἡ ἄρμενο-
ράφα, τὸ λιθάρι. Ἡ βουτσά μπαίνει στὸ πανωπίθι (ὅπου τὰ καρύδια), τὸ
αὐγὸ στὴ στάχτη, ὁ σκορπιός στὸ μαντήλι, ἡ ἄρμενοράφα στὸ σκαμνί, τὸ
λιθάρι στὰ δοκάρια. Ὁ χωριάτης μπαίνοντας στὸ σπίτι του τὴν παθαίνει. —
3. I 1 ΛΑ 1206, 45: Βελόνα, καρφίτσα, χήνα, ἄχερο, πετεινός, γριά, κάρ-
βουνο. Ὁ ξενοδόχος τὴν παθαίνει. —

4. I 8 ΛΑ 1189, 107: «Ὁ κόκορας καὶ ἡ κότα». Καρότσι ἀπὸ φλουδες καρυδιῶν, γιὰ ἄλλογο μιὰ πάπια. Ταξιδιωτές: καρφίτσα, βελόνα. Γιὰ νὰ ξευχητήσουν στὸ χάνι τάζουν ἓνα αὐγὸ τῆς κότας, μετὰ ὁ κόκορας δὲν τὸ δίνει. Ἡ καρφίτσα στὴν καρέκλα, ἡ βελόνα στὴν πετσέτα τοῦ ξενοδόχου. — 5. I 8 γ' ΛΑ 1186, 97 «Ἡ ἄλεπού μετὰ τὰ καρύδια». Ἀλεπού, πέτρα, σκορπιός, αὐγὸ πηγαίνουν στοῦ παπᾶ νὰ φᾶνε καρύδια. Παίρνουν τὸ καθένα μιὰ θέση. Ὁ παπᾶς κακοπαθαίνει. — 6. I 16 ΛΦ 1005, 3-5: «Ἡ Κοκκωνίτσα», συντροφιά μετὰ τῇ σβουνίτσα, τὸ λυχνοσβήστη, τὸ σουβλάκι, τὸ σκορπιὸ γιὰ νὰ κλέψουν ἀπ' τὴν κασσέλα τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ. — 7. K ΛΦ 655, 49: «Ἡ ἄλε-

πὺν καὶ τὰ καρύδια». Συντροφιά μετ' τὸ αὐγὸ, σκορπιό, πιροῦνι τρομάζουν τὸν παπᾶ. — 8. K 5 ΛΑ 2067 Α' 1-4: «Ἡ κυρὰ βουινὰ καὶ τοῦ παπᾶ τὰ καρύδια». Σύντροφοι: ἡ περόνα, τὸ αὐγὸ, ὁ σκορπιός, τὸ γουδί. Πηγαίνοντας ὁ παπᾶς νὰ ἰδῇ ποῖος τοῦ κλέβει τὰ καρύδια γεμίζουν τὰ χέρια του βουινιές κτλ. 9. K 5 ΛΦ 885, 4: «Ἡ κυρὰ κλέφτρα» πηγαίνει νὰ κλέψῃ τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ συντροφιά μετ' τὸ αὐγὸ, τὸ σουβλί, τὸν σκορπιό, τὴν πέτρα. — 10. K 6ιβ' ΛΦ 120, 8: «Ἡ ἀταξία τοῦ κόκορα». Σύντροφοι: τὸ τσαγκαρόσουβλο, ὁ καντηλοσβήστης, ἡ σκατούλα, ὁ σκορπιός. Ὁ παπᾶς τὴν παθαίνει: ὁ κόκορας βάζει τίς φωνές πὼς κλέβουν τὰ καρύδια του κτλ. — 11. N 11 ΙΑ 804α, 163-165: «Ἡ βουτσέα». Βουτσέα, σουβλί, αὐγὸ, χόχλακας καὶ σκορπιός στὸ σπίτι τοῦ γέρου γιὰ καρύδια. Τὸ αὐγὸ στὴ στάχτη, τὸ σουβλί στὴν καρέκλα, ὁ σκορπιός στὸ μαντήλι, ὁ χόχλακας στὴν πόρτα. Τὴν παθαίνει ὁ γέρος πιάνοντας τὴ βουινὰ κτλ.. — 12. T 5β ΛΦ 815, 2-3. Ἡ γριά συντροφιά μετ' τὸν σκορπιό, τὴν βελόνα, τὸ αὐγὸ, τὸν κόπανο, τὸ σουβλί πηγαίνουν νὰ κλέψουν τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ. — 13. Υ' ΛΑ 1337, 13: «Τὰ καρύδια τῇ παπᾶ». Ποντικός, πετεινός, λιθάρι καὶ τσουβάλι.

211. Ὁ γαΐδαρος φορτωμένος ἀλάτι πέσκει στὸ νερό· τὸ ἀλάτι λειώνει καὶ ὁ γαΐδαρος βγαίνει ἐλαφρότερος ἀπὸ τὸ νερό. Μιὰ ἄλλη φορὰ φορτωμένος σφουγγάρια πέσκει ἐπίτηδες στὸ νερό, πὰ εἰς ἐλαφρότητα ποστὶς τὰ σφουγγάρια βαραίνουν καὶ ὁ γαΐδαρος πνίγεται. Αὐτός ὁ αἶο. Halm 322b, Hauer. 191, Perry 180, Wienert, ET 372, ST 126, Moser - Rath, ἀρ. 227.

1. Υ' 7 Παμπούκης 244 ἀρ. 140. Ὁ γαΐδαρος νοῦνιζεν ὁ γαΐδαρος (φορτίο: τὴν πρώτη φορὰ ἀλάτι, κατόπιν βαμπάκι). — 2. I 1 ΛΑ 1208, 85. — 3-4. I 1γ ΛΑ 1202, 86. 120. — 5. I 8 ΛΑ 2268, 858 (γαΐδαρος φορτωμένος ἀλάτι, ἄλογο φορτ. σφουγγάρια). 6. I 9ε ΛΦ 1538, 4 ἀρ. 10: ἡ συμφορὰ τοῦ γαιδουριού. — 7. I 14α ΛΑ 1283, 353: τὰ δυὸ γαιδούρια. — 8. I 16 θ ΛΑ 1219, 21. — 9. I 16 θ ΛΑ 1223, 125 (γαΐδαρος μετ' τὸ ἀλάτι καὶ μετ' τὸ μπαμπάκι). — 10. I 17β ΛΑ 1228, 11-13. — 11. Ξ 10 θ ΛΑ 2859, 36. — 12. P 2γ' ΛΑ 1235, 43 (γαΐδαρος καὶ ἄλογο). — 13. P 12 ΛΑ 1181, 9. — 14. Ω 6, ια' KEEK 37, 139, 2. — 15. Ω 16 ιζ' KEEK, περιόδ. Ἡ φωνὴ μας (Γεροσκήπου) Β', τεύχ. 5.

212. Ἡ ψεύτρα κατσίκα. Ἐνας πατέρας στέλνει τὰ παιδιὰ του, τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο, νὰ βοσκήσουν τὴν κατσίκα. Ἡ κατσίκα λέγει πὼς τάχα τίποτε δὲν ἔφαγε. Ὁ πατέρας θυμώνει καὶ διώχνει τὰ παιδιὰ του ἀπὸ τὸ σπίτι. Πηγαίνοντας κατόπιν ὁ ἴδιος νὰ βοσκήσῃ τὴν κατσίκα ἀνακαλύπτει πὼς τὸν εἶχεν ἐξαπατήσῃ [K 1151, Q 488, 1]. BP 1, 346.

1. I 14α ΛΑ 1281, 23, σάν εισαγωγ. έπεισ. εις AT 563. 'Ο ράφτης έκδικειται τὸ ψεύτικο κατσίκι: τοῦ ξυρίζει τὸ κεφάλι κι αὐτὸ χώνεται στὴ φωλιά μιᾶς ἄλεπουσ. 'Η ἄλεπού φοβάται, ἀλλὰ μιὰ μέλισσα τοῦ κεντρίζει τὸ κεφάλι.
2. Π 1γ ΛΑ 1270, 73-75: «ὁ πατέρας καὶ ἡ γίδα».

214. 'Ο γάιδαρος δοκιμάζει νὰ ὑποδεχθῇ τὸ ἀφεντικό του, ὅπως ὁ σκύλος. 'Ο ἀφεντικός τὸν κλείνει στὸ στάβλο. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 331, Wienert ET 45, ST 19, Moser-Rath ἀρ. 73.

1. I 8δ. ΛΑ 1194, 89: «Γαῖδαράκι καὶ ἓνα σκυλάκι». Σάν ξανακλείστηκε στὸ παχνὶ τὸ γαῖδ. κατάλαβε πὼς οἱ γαῖδαροι εἶναι μόνο γιὰ ἀγγαρεῖς καὶ τὰ σκυλιὰ γιὰ παιχνίδια. — 2-4. P 12. ΛΑ 1181, 17. 33. 155-157.

214Α. Τὸ φυσικὸ τοῦ γαῖδαρου καὶ τὸ φυσικὸ τῆς καμήλας.

Γάιδαρος καὶ καμήλα μαζί σ' ἓνα περιβόλι. Τοῦ γαῖδαρου τοῦ ἔρχεται νὰ τραγουδήσῃ. 'Ακούει ὁ περιβολάρης κ' ἔρχεται ὁ γάιδαρος τὰ καταφέρει καὶ ξεφεύγει, ἡ καμήλα ξυλοφορτώνεται [I 215, 1]. 'Η ἐκδίκησις τῆς καμήλας: ἔχοντας στὴ ράχη της τὸ γάιδαρο σὲ τὴν πείραξη στὸ ποτάμι, τῆς ἔρχεται νὰ χορέψῃ· εἶναι τὸ γαῖδαρο στὸ νερό [I 215, 1]. Δλ. συμμετάσ. Μέγα, Λαογρ. 17, 1957, 145 καὶ Μέγα: [I 215, 1] ἀρ. 15 σ. 216.

1. Α 1 Σκρίπ (ἐφημ. 1. 5, 1915) διασκεύ. ΛΑ N 10 Hallgarten, 119: 'Η ἐκδίκησις τῆς καμήλας. — 3. X 2α. Λαογρ. 17, 110 ἀρ. 7, βλ. αὐτ. σ. 145(+ 122). — 4. Ω Χατζηϊωάννου σ. 50 ἀρ. 21: «'Η καμήλα κι ὁ γάιδαρος» = Λουκάτος σ. 31 ἀρ. 11. — 5. I 18 ΛΑ 1202, 103: 'Ο σκορπιὸς καὶ ὁ βάτραχος (τὸ φυσικὸ τοῦ σκορπιοῦ, πού βαστάει στὴν πλάτη του τὸν βάτραχο, εἶναι νὰ τοῦ τρυπάῃ τὴν κοιλιά μὲ τὴν οὐρά του. Τὸ φυσικὸ τοῦ βατράχου: νὰ κἀνῃ βουτιὲς στὸ νερό· τὸν πνίγει. — 6. N 2 ΛΑ 2279, 63: 'Ο γάιδαρος κ' ἡ καμήλα.

7. N 4γ ΛΑ 1622, 5. — 8. N 5 ΛΑ 2248, 289: 'Η ἄλεπού τσ' ὁ γάιδαρος (+AT 15). — 9. N 6 ΛΑ 178, 48: Τὸ φυσικὸ τοῦ γαῖδαρου καὶ τῆς καμήλας. — 10. Ξ 18 ΛΑ 1162 B, 97 (ἀντὶ καμήλας ὁ λύκος· «αὐτὸς κατέχει καὶ λάμνει σάν τὸ σκύλο· βάνει τὴν ἄλεπού στὴ ράχη του κ' ἤμπηκε στὸν ποταμό· σάν ἐφτάζανε στὴ μέση, λέει της: ἔχω κέφι καὶ θέλω νὰ χορέψω· χόρεψε, χόρεψε, ἤπεσεν ἡ ἄλ. καὶ πνίγηκε»). — 11. Ξ 14β ΛΑ 1319, 1-2. — 12. Ο 8 ΛΑ 1265, 7-9. — 13. P 25δ ΛΑ 1248, 31. — 14. Σ 30 δ ΛΑ 1317, 3-4. — 15. T 1 ΛΑ 1446 Α', 409. — 16. Ψ 10 ΛΑ 2196, 93 (ἀντὶ καμήλας βῆδι). — 17. Ω 5α ΚΕΕΚ 34, 86, 1. — 18. Ω 14 ΚΕΕΚ 48, 199, 1.

214B. «Ὁνος λεοντῆν φέρων»· φανερώνεται ἀπὸ τῆ φωνῆ του. Αὐτὸς ὁ Αἰσώπ. Halm 333 καὶ 336, Hausr. 199, Perry 188, Wienert, ET 175, 176 ST. 38. 69. BP IV 337 No 47.

1. A 1 ΛΑ 1189, 22. — 2. I 18 ΛΑ 1202, 57 (φυσῶντας ὁ ἀέρας τοῦ παίρνει τὸ λεοντοτόμαρο). — 3. I 88 ΛΑ 1194, 41-43 (+AT 1). — 4. K 6 ΛΑ 1213, 191. — 5. P 1 ΛΑ 1175, 170. — 6. P 1 ΛΑ 1177, 57 (ὁ ἀέρας τοῦ παίρνει τὸ λεοντοτόμαρο). — 7. P 12 α ΛΑ 1181, 87.

*214C. Τὸ παράπονο τῆς καμήλας, γιατί ὁ καμηλιέρης βάζει μπροστὰ γιὰ ὁδηγὸ ἓνα γάιδαρο.

1. Υ' 13. Ἀρχ. Πόντου 15, 123 ἀρ. 6 (ἡ ἀπάντησις τοῦ καμηλιέρη: τὸ γαῖ-
δούρι πάει πάντα τὸν ἴσιο δρόμο, ἐνῶ οἱ καμήλες, ἅμα ἰδοῦν δένδρα, γυρίζουν
ἐδῶ κ' ἐκεῖ νὰ κλέψουν κανένα κλαδάκι). —

214*. Ὁ γάιδαρος ζηλεύει τὸ ἀκούει καὶ τὰ ὥραϊα χάμουρά του. Τὸ ἄλογο
σκοτώνεται στὴ μάχη· ὁ γάιδαρος ἐννοεῖται. Halm 328, Wienert ET 191.
I 18 ΛΑ 1202, 69: «Ἀλυσσόμενος ὁ γάιδαρος» (διαφέρει: τὸ ἄλογο καυ-
χιέται πρὸς τὸ καβαλλικεῖον βασιλεῖος· τοὺς μούλῳ τοῦ μεταφέρει πλε-
μοφοδία. Ὁ γάιδαρος παύεται, πρὸς αὐτὸν καβαλλικεῖν ὁ Κρίστος).

217. Ἡ γάτα καὶ τὸ καντηλιέρι· ὁ ἄσπιος ἔμαθε τὴ γάτα του νὰ βαστάῃ
τὸ καντηλιέρι μὲ τὸ κερί ἀναμμένον στὴ τραπέζι. Ὁ φίλος του ἐξαφνα ξαπο-
λάει ἀπὸ τὴν ταμπακέρα του ἓνα ποντικάκι. Ἡ γάτα παρατάει τὸ καντηλιέρι
καὶ χυμᾷ στὸν ποντικόν.—Συνήθης τίτλος στὰ ἐλληνικά: «Ἡ φύση νικάει
τὴ μάθησιν» ἢ «φυσικὸν καὶ παιδευτικόν». Πρβλ. Halm 88, Hausr. 50,
Perry 50, Wienert ET 34. 351. 444.

1. Π 14 Χατζηγάκη, Παραδόσεις Ἀσπροποτάμου, σ. 85, ἀρ. 173 (ἡ γάτα
ἔμαθε νὰ κρατᾷ τὸ δίσκο).—2. Ω Κυπρ. Χρον. ΙΑ' 330: «φυσικὸν καὶ παι-
δευτικόν». — 3. Ω 14α Κληρίδης IV 205 ἀρ. 2: «τὸ φυσικὸν νικᾷ τὸ παιδευ-
τικόν». — 4. Ω Χατζηϊωάννου σ. 41 ἀρ. 8 = Λουκάτος σ. 25 ἀρ. 3. —
5. Η ΛΑ 148, 21: Ἡ φύση νικάει τὴ μάθησιν. — 6. Ν 2 ΛΑ 2279, σ.
349: «Ἡ φύση νικάει». — 7. Ν 2 ΛΑ 2279 σ. 350 (Ἀντὶ γάτας: γουρούνι·
τὸ ντύνουν μὲ ροῦχα καὶ γραβάτα νὰ συνοδεύῃ τὸν βασιλιά. Βλέποντας στὸ
δρόμο λάσπη πάει καὶ κυλιέται μέσα στὴ λάσπη).

*217A. Τὸ μικρὸ ζῶο θέλει νὰ μοιάσῃ τὸ μεγάλο. — Τὸ ποντίκι ζητάει
ἀπὸ τὴ νυφίτσα νὰ τὸ μεταμορφώσῃ σ' ἓνα πιὸ δυνατὸ ζῶο: γάτα, σκύλο,

ἀρκούδα, λιοντάρι, γιὰ νὰ πάψῃ νὰ φοβᾶται. Ἐξαφνα παρουσιάζεται ἕνας ἄνθρωπος· τὸ ποντίκι ζητάει νὰ ξαναγίνη ποντίκι καὶ χάνεται στὴν τρῦπα του. Κανένας δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὸ φυσικὸ του.

1. A 1 ΛΑ 1328, 54: Ὁ ποντικοφοβητσάρης. — 2. I 8α ΛΑ 1192, 10: τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο. Ἡ νυφίτσα: Νὰ γίνῃς πάλι ποντικός καὶ νὰ πᾶς στὴν τρῦπα σου, γιατί ἐσύ φοβητσάρης γεννήθηκες καὶ φοβητσάρης θὰ πεθάνῃς. —

3. K 6 ΛΑ 1213, 141-143: Τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο. —

4. P 1 ΛΑ 1177: Ἡ μάγισσα νυφίτσα κάνει τὸν ποντικό: γάτα, σκύλο, ἀρκούδα, λιοντάρι. Ζητάει νὰ τὸν κάνῃ καὶ ἄνθρωπο — τὸν ξανακάνει ποντικό. — 5. P 12β ΛΑ 1176, 89: συνομιλία νυφίτσας καὶ ποντικοῦ. —

6. T 1 ιε' ΛΑ 1288, 75: Τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο.

219*. Ὁ ποντικός κ' ἡ θυγατέρα του. Ὁ ποντικός δὲν θέλει νὰ δώσῃ τὴ θυγατέρα του σὲ ποντικό· ζητάει γιὰ γαμπρὸ τὸν ἥλιο, τὰ σύννεφα, τὸ βοριά, τὸν πύργο· μιὰ βοή μέσ' στοὺς τοίχους καὶ κατατρῶνε ἀντρεωμένα θεριά, (ποντικοί). Βλ. Directorium vitae humanae τοῦ Joh. de Capua (Beispiele der alten Weisen hrsg. von Heisler, Berlin 1960 σ. 238.

Motif L 392: Mouse stronger than wall and mountain». Βλ. Μέγας Σημειώσις ἐν Ἀπογρ. 19 (1960/61) σ. 69 καὶ γιὰ τὸν κλέπτη γαμπρὸν φθὴν τοῦ κατετάχθη ὑπὸ St. Thompson ὅτι αὐτὸς 2031C: The Man Seeks the greatest Being as a Husband for his Daughter. Μῦθος ἀνατολικῆς (ἰνδικῆς) προελεύσεως. Βλ. κείμενον καὶ σημειώσεις ἐν Μέγας: I ἀρ. 8, III ἀρ. 8, V ἀρ. 16 σ. 216.

1. X 2 Μέγας I ἀρ. 8 (ἐκ ΛΑ 205 σ. 25). — 2. Θ 1γ Βλάχου. Γρανίτσας σ. 61 (στὴ θάλασσα, στὸν ἄνεμο, στὸ βουνό — πιὸ δυνατὸς ὁ τυφλοπόντικας ποὺ σκάβει τὸ βουνό. —

3. H 3 ΛΑ 1216, 69. — 4. I 1 ΛΑ 1199, 15-17. — 5. I 8 ΛΑ 1189. —

6. I 12 ιβ' ΛΑ 1186, 175-177. — 7. I 16 θ ΛΑ 1223, 111. —

8. M 7 ΛΦ 233, 1. — 9. Π 9α ΛΑ 1269, 95-96.

ΠΟΥΛΙΑ

221. Ἡ ἐκλογή τοῦ βασιλιᾶ τῶν πουλιῶν. Ὁ τρυποφράχτης κερδίζει μὲ πονηριά (βλ. 221A). Ἀκολουθοῦν ἐπεισόδια μὲ τὸν ἀετὸ (μονομαχία) ἢ μὲ ἄλλο μεγάλο πουλί: ρωτάει πόσο μεγάλο εἶναι; ὅσο ἢ μιὰ του φτερούγα; ὅσο οἱ δυὸ μαζί; καὶ τίς ἀνοίγει. Σὰν φάνηκε ὁ ἀετός, χώνεται στὸν φράχτη ἢ σὲ μιὰ τρύπια πέτρα. Πρβλ. Πολίτου Παραδ. Α' ἀρ. 331: ὁ καλογιάννος. BP III, 278

1. Ἀδ. τ. Γεώργιος σ. 65 ἀρ. 23: ὁ καρίθρακας βασιλιάς. Χωμένος στὰ φτερά τῆς κουρούνας φτάνει πρῶτος καὶ γίνεται βασιλιάς, ὅπως 221Α. Ἡ χαμοκελάηδα, πού τὸ βόδι τῆς χάλασε τὴ φωλιά, κάνει παράπονα στὸ βασιλιά (τὸν καρίθρακα) κι αὐτὸς ρωτᾷει πόσο μεγάλο εἶναι; ἴσαμε τὸ φτερό του, ἴσαμε τὸ πόδι του; — 2. Η. Λουκόπουλος, Νεοελλ. Μυθολογία 55-59: Ὁ τρυποφράχτης στὸ φτερό τοῦ ἀετοῦ (221Α). Ἐπεισ. μετὰ τὸ μεγάλο πουλί. — 3. Η 1 Σταυρόπουλος σ. 88: ὁ ἀετὸς κι ὁ τρυποφράχτης. Εἰσαγωγή 221Α, ἐπεισ. μετὰ τὸν ἀετό. — 4. Τ 3 Σταματιάδου Ε 605 ἀρ. 27. Ὁ κομπογιάννης (ἀηδὼν ἢ ἐρυθραύχην) δὲν ἀναγνωρίζει γιὰ βασιλέα τὸν ἀετό. Ἐπεισ. 5. Ω 14 ζ' Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδ. ΙΓ' νε ἀρ. 1 = Μέγα ΙΙ 24 ἀρ. 8 = Λουκάτος 46, 1. — 6. Ι 6α ΛΑ 548 (ΣΠ 21)14: ὁ τρυποφράχτης βασιλιάς τῶν πτηνῶν. Στὴ φτερούγα τοῦ ἀετοῦ (221Α). Μονομαχία μετὰ τὸν ἀετό, χώνεται σὲ μιὰ τρύπια πέτρα· ὁ ἀετὸς τσακίζεται πάνω στὴν πέτρα. — 7. Ι 9ε ΛΦ 1538 σ. 4 ἀρ. 12: ὁ ἀετὸς καὶ ὁ τρυποφράχτης. Μονομαχία, ποιὸς θὰ γίνῃ βασιλιάς. — 8. Ι 10 ΛΑ 1354, σ. 1: Τὸ συνέδριο τοῦ τρυποφράχτη μετὰ ὅλα τὰ πουλιά. Ὅμοιο. — 9. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 38: ὁ τσιπογιάννης βασιλιάς (ὅμ. μετὰ 1). — 10. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 70-71: ὁ τσίριμπας βασιλεὺς (ὅμ. μετὰ 1). — 11. Λ 3α ΛΑ 221, 1: τὸ χάσινο κλειστάτσι. Ἐπεισ. μετὰ τὸ μεγάλο πουλί. — 12. Ο 15 ΛΑ 978 σ. 27219: ὁ τρυποφράχτης (ὅμ.). — 13. Ρ 11α ΛΑ 1182 σ. 111: ὁ καρίθρακας καὶ ἡ χαμοκελάηδα (ὅμ. μετὰ 1).

221Α. Δοκιμή: Ποιὸς μπορεῖ νὰ πετάξῃ πρὸ ψηλά; Ὁ τρυποφράχτης κρύβεται στὰ φτερά τοῦ ἀετοῦ. Ἀναστὰς, ἀετὸς καὶ βασιλίσκος (Πλουτάρχου, Praecepta gerendae reipulicae c. 12. Corais 323). Βλ. Wienert σ. 54 σημ. 1, ET 139, ST 248). BP III, 278 κέ.

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 47 ἀρ. 2: Τὸ πουλί πού πετάει ψηλότερα. — 2. Η 1α ΛΑ 1205 σ. 31 (γέρανος καὶ τσουτσουλιάνος). — 3. Ι 14α ΛΑ 1283, 311: Κοκκινόλαϊμης ξεφτέρης. — 4. Κ 5β ΛΑ 1211, 119: Ὁ καλόγιαννος. — 5. Κ 6 ΛΑ 1213, 167: Ὁ καλόγιαννος. — 6. Ξ 1 ΛΑ 1323, 31: τὸ γιαννακάκι. — 7. Ρ 12 ΛΑ 1181, 25-26: Ὁ καλόγιαννος. — 8. Ω 16 ΚΕΕΚ 31, 88, 2: Ὁ τσουρούλλας τζι ὁ ἀτὸς.

222. Πόλεμος πουλιῶν καὶ τετραπόδων.

Τὰ πουλιά κερδίζουν μετὰ τὴν ἐξυπνάδα τους. Σημάδι γιὰ τὴν νίκη τῶν τετραπόδων ἢ σηκωμένη οὐρά τῆς ἀλεπούς. Οἱ σκνίπες τὴν τσιμποῦν κάτω ἀπ' τὴν οὐρά. Ἡ ἀλεπού κατεβάζει τὴν οὐρά της καὶ τὰ τετράποδα φεύγουν.

1. Κ 5β ΛΑ 1211, 121: Ἀφορμὴ τοῦ πολέμου, ὅτι ἡ ἀρκούδα περιφρόνησε τὴ φωλιά τοῦ βασιλιά τῶν πουλιῶν. — 2. Ρ 12 ΛΑ 1181, 19-21: Ὁ κα-

τσουλιέρης (=κορυδαλλός) καὶ ἡ ἀρκούδα. Ἀφορμὴ ὅτι ἡ ἀρκούδα εἶπε τὰ κατσουλιεράκια φτωχόπαιδα.

222A. Ἡ νυχτερίδα στὸν πόλεμο πουλιῶν καὶ τετραπόδων. Ἐξ αἰτίας τῆς ἀμφιβόλου μορφῆς της πάει πότε μὲ τὴ μιὰ πλευρὰ καὶ πότε μὲ τὴν ἄλλη. Halm 307, Hausr. 182, Perry 172, Wienert. ET 67. ST 398.

1. I 16 θ ΛΑ 1221, 37: Ἡ νυχτερίδα τιμωρεῖται γιὰ τὴν πονηριά της.
2. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 209: Γιατί ἡ νυχτερίδα παρουσιάζεται μόνο τὴ νύχτα; φοβᾶται τὰ ζῶα ποὺ δὲν θέλουν νὰ τὴν ἰδοῦν.

225. Τὸ λελέκι μαθαίνει τὴν ἀλεπού νὰ πετᾷ. Τὴν ἀφήνει νὰ πέση ἀπὸ ψηλά. Πρβλ. αἰσ. Halm 419, Hausr 259, Perry 230.

1. Ξ 21 Σύλλ. ΚΠ 31(1909)139 ἀρ. 7. Ἀντὶ λελέκι ἀετός, σὰν συνέχ. στὸν T. 60. — 2. AA 2γ Taibbi—Car. σ. 28-30: ἡ ἀλαπούδα τσι τὸ κόρακας. Ἀντὶ λελέκι κόρακας· ἀναλαμβάνει νὰ πάρῃ τὴν ἀλεπού του τὴν ἀλεπού γιὰ νὰ πᾶνε στὸ πανηγύρι· στὸν δρόμο τὴν πιάνει καὶ τὴν ἀλεπού σῶζεται. Συνέχ. ὅπως στὸν T. 57.

3. K 5β ΛΑ 1240, 183-186: Σαύρα καὶ πετρελ. Ὁ πετρελ. τὴν ἀλεπού νὰ πετᾷ ἀπὸ ψηλά. 4. K 5β ΛΑ 1210, 101-102: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κόρακας. Σὰν συνέχ. στὸν T. 60. — 5. P 2ιδ ΛΑ 1137, 9: Ἀλεπού καὶ κόρακας. Συνέχ. στὸν T. 60. — 6. Ω ΛΦ 210, 1-2: Τὸ παῖδάκι τῆς ἀλεπούς. Συνέχ. στὸν T. 61A. — 7. Ω 4γ ΛΦ 995, 4-6: Ὁ ἀετός τρώει τὴν ἀλεπού. Συνέχ. σιούς T. 60, 68B, 64. — AA Rossi-Taibbi-Car. σ. 28-30.

225A. Ἡ χελώνα ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἀετὸ νὰ τὴν μάθῃ νὰ πετᾷ. Βλ. αἰσώπ. Halm 419, Hausr. 259, Perry 230, Wienert ET. 51 καὶ 98. Moser-Rath 122.

1. A 1 ΛΑ 1173, 81: Ἡ χελώνα καὶ ὁ ἀετὸς (σὲ διάλογο). — 2. H 2β ΛΑ 1216, 95: Ὁ γέρακας καὶ ἡ χελώνα. — 3. H 2γ ΛΑ 1216, 151 χελώνα καὶ ἀετός. — 4. H 3ιε' ΛΑ 1209, 31: ἀετός καὶ χελώνα. — 5. I 1δ ΛΑ 1203, 19. — 6. I 1δ ΛΑ 1203, 147. — 7-8. I 1ς' ΛΑ 1207, 81-82. ΛΑ 1208, 95. — 9. I 1ιε' ΛΑ 1204, 89. — 10. I 8 ΛΑ 1189, 71. — 11. I 10 ΛΑ 1354, 5. — 12-13. I 14α ΛΑ 1280, 14-15. 351. — 14. I 16 θ ΛΑ 1223, 137. — 15-19. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 49. 65. 73. 89. 175. — 20-21. I 17β ΛΑ 1228, 7. 65. — 22. K 1 ΛΑ 1333, 5. — 23. K 4 ΛΑ 1217, 3 (διαφέρει). — 24. K 5 ΛΑ 1218, 67. — 25. K 6 ΛΑ 1213, 183. — 26. Ξ 5α ΛΑ 1383, 35. — 27. Ξ 17 ΛΑ 1291, 142. — 28. P 1 ΛΑ 1177, 23. — 29. P 1 ΛΑ 1178,

35-36. — 30. P 2ιβ ΛΑ 1197, 45. — 31. P 3α ΛΑ 1174, 30. — 32. P12 ΛΑ 1181, 24. —

*225B. Ἡ χελώνα συμβουλεύει τὸν ἀετὸ πῶς νὰ τρώγῃ τὶς χελῶνες: νὰ ἀρπάξῃ μιὰ χελώνα, νὰ πετάξῃ ψηλὰ καὶ νὰ τὴν ἀμολάῃ· ἔτσι θὰ σπάσῃ τὸ καύκαλο καὶ θὰ τὴν τρώγῃ. Ὁ ἀετὸς ἀρπάζει πρώτη καὶ καλὴ αὐτὴν ποὺ τὸν συμβούλεψε.

Θ δ Μέγας: IV, 17 (=Βλ. Fabula 15 (1974) 241, 17).

227. Οἱ χῆνες παρακαλοῦν τὴν ἀλεπού νὰ τὶς ἀφήσῃ νὰ κάνουν τὴν προσευχή τους, πρὶν τὶς φάγῃ. Ἀρχίζουν νὰ κακαρίζουν καὶ δὲν σταματοῦν· τέλος ξεφεύγουν. BP II 206. Συχνὰ σὰν συνέχ. στὸν T. **20D*** καὶ **61A**, ὅπου παραλλαγαί.

1. K 5 Λουκάτος ἀρ. 15, 16. —

2. Σ 22 ΛΑ 215, 89, 1. — 3. Σ 14 καὶ 394, 36-41. —

230. Τὸ θρέψιμο τοῦ πουλιοῦ ἀπὸ τὸ μεγάλο κεφάλι καὶ τὰ μεγάλα μάτια. Τὸ πουλὶ (ἀετὸς, γεράκι) ἀνατρεφθεὶς ἀπὸ τὴν κουκουβάγια· σὰν ἔμαθε τὴν μεγάλη ἡλικία τῆς, τὴν σκοτώνει.

1. M 4α Ζευγώλῃ Παροιμ. 1704 (ἀέτιο κρῖν ἔχω νὰ ἰδῶ 'δῶ καὶ 70 χρόνια). — 2. T 3 Σταματιάδ. Ε' 604 ἀρ. 33: ὁ ἀετὸς καὶ κομπογιάννης (= ἀηδὼν ἢ ἐρυθραύχην). — 3. Ω Χατζηϊωάννου 59 ἀρ. 33: Ἡ κουκουβάγια καὶ τὸ γεράκι (ἢ κουκ. θυμᾶται τὸν καιρὸ τοῦ Νῶε) = Κυριαζῆ Κυπρ. Παροιμ. 206-207 = Λουκάτος σ. 47 ἀρ. 3. — 4. Ω 14α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. 32, σ. 214 ἀρ. 7: Ὁ ἀτὸς τ'ζ' ὁ κοκκουφικός. — 5. Ω 6, ιβ' KEEK 65, 123, 1.

230B*. Τὸ γεράκι τρώει τὴν πέρδικα.

1. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 3: Ὁ λαγὸς κ' ἡ πέρδικα. Ὁ λαγὸς πιάνεται ἀπὸ τὸν σκύλο κ' ἡ πέρδικα τὸν κοροϊδεύει, γιατί καυχιόταν πῶς εἶναι τὸ πιὸ ἔξυπνο καὶ γρήγορο ζῶο. Ἐνα γεράκι ἀρπάζει τὴν πέρδικα καὶ τὴν τρώει.

231. Τὸ λελέκι (ὁ γλάρος) μεταφέρει τὸ ψάρι. Ἐνα λελέκι (ἕνας γλάρος) λέγει στὸ ψάρι πῶς ἡ λίμνη (θάλασσα) θὰ στερέψῃ καὶ τὸ παίρνει νὰ τὸ μεταφέρῃ σὲ μιὰν ἄλλη λίμνη (θάλασσα), ἀλλὰ λοξεύοντας στὴ στεριά τὸ τρώγει. Ὁ κάβουρας, ποὺ ἔμεινε τελευταῖος, βλέποντας τὸ λελέκι νὰ στρίβῃ στὴ στεριά, τὸν σφίγγει μὲ τὶς δαγκοῦνες του καὶ τὸν πνίγει. Βλ. Μέγαν, Λαογρ. 18, 475.

1. Η 3ιδ' Λαογρ. 18, 475, 11 (ΛΑ 1209, 75): Πελαργός και κάβουρας.
 2. Κ 5. Λαογρ. 18, 473, 4: Γλάρος και κάβουρας (=Λουκάτος σ. 51 ἀρ. 10).—
 3. Κ 5β ΛΑ 1210, 99: 'Ο κόρακας και τὸ ψαράκι (τὸ κόκκαλο τοῦ τελευ-
 ταίου ψαριοῦ τοῦ στέκεται στὸ λαιμὸ και τὸν πνίγει).—
 4-5. Κ 5γ ΛΑ 1211, 39. 49: 'Ο πελαργός, τὰ ψάρια κι ὁ κάβουρας. —
 6. Κ 6 ΛΑ 1215, 79 (ὁμ.). — 7. Ρ 12 ΛΑ 1244, 3: Λέλεκας, ψάρια και
 κάβουρας. — 8. Ρ 22 ΛΑ 1183, 19 (ὁμ.). — 9. Ρ 26 ΛΑ 1175 (ὁμ.).—
 10. Σ 30 ΛΑ 1287, 40-42: Πελαργός και κάβουρας.—11. Χ 2 ΛΑ 205,
 26 (Μ. Φιλήντας, 1920): "Οφίς και καρκίνος.

232. Τὸ ὀρνύκι και τ' ἀποδημητικά πουλιά. Τὸ ὀρνύκι προτιμάει νὰ μείνη
 στὸν τόπο του παρὰ νὰ φύγη σὲ ξένους τόπους.

1. I 16 θ ΛΑ 1223, 185: Τὸ χελιδόνι, τὸ τρυγόνι, ὁ πελαργός και τὸ ὀρνύκι.

*239Α. 'Ο λαγός βοηθαίει τὴν πάπια νὰ ἐκφυγῇ ἀπὸ τὸ κλουβί: σκάβει
 ἀπὸ κάτω και τὴν λευτερώνει. 'Η πάπια σκαλίζει τὴ φωλιά της βάρικα, τρα-
 βάει τὸν λαγὸ μὲ τὸ ράμφος της στὴν ἀκρότητα καὶ τὸν γλυτώνει ἀπὸ τὸν
 κυνηγό.

1. Σ 2 Κουρτσόπουλο Ε' 1949, 47-48 ἀρ. 7: ἡ πάπια και ὁ λαγός.

240Α*. 'Η μέλισσα πέφτει στὸ νερό. Τὴν σώζει τὸ περιστέρι ρίχνοντάς
 ἓνα φύλλο στὸ νερό. Βλέποντάς τὸν κυνηγὸ ἐτοίμο νὰ σκοτώσῃ τὸ περιστέρι,
 ἡ μέλισσα τὸν τσιμπάει και γλυτώνει τὸ περιστέρι. Βλ. Αἰσώπ. Halm
 296, Hausr. 176, Perry 235.

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 49 ἀρ. 7: 'Η μέλισσα και τὸ τρυγόνι.
 2. I 1 ΛΑ 1207, 99: μυρμήγκι και περιστέρι. — 3-4. I 18 ΛΑ 1203 σ.
 75 και 97 (ὁμ.). — 5. I, 18 ΛΑ 1202, 29 (ὁμ.). — 6. I 15' ΛΑ 1296, 183:
 μέλισσα και περιστέρα. — 7. I 8 θ ΛΑ 1191, 27: τὸ μυρμήγκι και ἡ πέρδι-
 κα. — 8. I 8 ιθ', ΛΑ 1189, 93: πέρδικα και μυρμήγκι. — 9. I 10 ΛΑ
 1354, 3. — 10. I 13 ΛΑ 1347, 3. — 11. I 14 α ΛΑ 6283, 97. — 12. I 16 θ'
 ΛΑ 1222, 7-9. — 13. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 81. — 14. Κ 5 β ΛΑ 1210,
 173: μέλισσα και κορυδαλλός. — 15. Κ 5 β ΛΑ 1211, 85 περιστέρι και μυρ-
 μήγκι. — 16. Ο 1 ια ΛΑ 2032, 2: Τὸ μυρμήγκι και ἡ πέρδικα. — 17. Ο 2 α
 ΛΑ 1293, 240 (ὁμ.). — 18. Τ 2 ιβ' ΛΑ 1290, 120 μύρμηγκας και περιστέρι.

244. (α) 'Ο κόρακας (ἡ κουρούνα) δανεῖζεται φτερά ἀπὸ τὸ παγώνι (ἢ ἀπὸ
 ἄλλο πουλί), γιὰ νὰ γίνη βασιλιάς τῶν πουλιῶν. Τὰ ἄλλα πουλιά τοῦ παίρ-

νουν τὰ ξένα φτερά καὶ τὸν ἀφήνουν στὰ κρύα. Βλ. αἰσ. Halm 200. — (β) Ζηλεύοντας τὰ περιστέρια ποὺ ἔχουν ἑτοιμὴ τροφή, ἡ κάργα πέφτει στὸ ἀλεύρι τοῦ μύλου, γίνεται ἄσπρη σὰν περιστέρι. Ἀπὸ τὴ φωνή της ὅμως τὰ περιστέρια τὴν καταλαβαίνουν καὶ τὴν κυνηγοῦν. Πρβλ. αἰσῶπ. Halm 201β, Hausr. 131, Perry 129.

(α) 1. Η Λουκόπουλος, Νεοελλ. Μυθολ. σ. 59: 'Η καλλιακούδα. — 2. Η 1α ΛΑ 1205, 45: 'Ο κόρακας. — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 49: 'Ο κόρακας ποὺ ἔγινε παγώνι. — 4. Ι 1δ ΛΑ 1202, 139: 'Ο κόρακας παγώνι. — 5. Ι 15γ ΛΑ 1230, 113: Τοῦ ἀετοῦ ὁ γάμος. Στὸ χορὸ πέφτουν τὰ ξένα φτερά κ' ἡ κουκουβάγια φανερώνεται. — 6. Ο 15 ΛΑ 1173, 27: 'Ο κόρακας ποὺ ἔγινε παγώνι. — 7. Π 8β ΛΦ 267, 5-8: Τὸ παραπονιάρικο κοράκι. — 8. Π 9α ΛΑ 1269, 99: Κολοῖος καὶ παγώνι.

(β) 1. Ω 2α Κληρίδης, 'Ιστ. ζώων νβ'-νδ', 1: 'Ο πουπούζιος τζ' ἡ κατσιοκωρῶνα = Μέγας Π ἀρ. 10 σ. 27-28: 'Ο τσαλαπετεινὸς κ' ἡ καρακάξα. — 2-4. Ι 1γ ΛΑ 1202, 110-111: Καρακάξα καὶ περιστέρα. ΛΑ 1203, 37. ΛΑ 1203, 198-199: Καρακάξα καὶ κουκουβάγια.

244Α*. Σαλίγκαρος καὶ κάμπια (περδίκι).

Ι Κ 5 Λουκάτος ἀρ. 8 σ. 49-50: 'Ο σαλίγκαρος δὲ ἀναγκάζει τὴν συγγενὴ του τὴν κάμπια, ποὺ κι αὐτὴ περπατᾷ σερνόμενη, γιατί δὲν ἔχει σπίτι σὰν τὸ δικό του. 'Η κάρπα γίνεται πεταλούδα καὶ θυμούμενη τὴν προσβολὴ δὲν τὸν καταδέχεται κι αὐτὴν.

**245. 'Ο σπουργίτης καὶ τὰ ξόβεργα. Τὰ πουλιὰ ἀποφασίζουν νὰ κόψουν τὸν ἀξὸ ἀπὸ τὴ δρυΐ, γιὰ νὰ μὴ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τί νὰ κάμουν τὰ ξόβεργα. 'Ο σπουργίτης δὲν πᾶει λέγοντας πὼς αὐτὸς ξέρεي καὶ φυλάγεται. (Πρβλ. αἰσῶπ. Halm 417 χελιδὼν καὶ ὄρνιθες). Wienert ET 249. ST 277.

Ι. Ω 14α Κληρίδης, 'Ιστ. ζώων, Κυπρ. Σπ. 13 (1949/50) ἀρ. 40 μ στ. 1: 'Ο στρουθὸς τζαὶ τὰ βερκά = Λουκάτος, σ. 48 ἀρ. 5.

247. 'Ο καθένας γιὰ ὁμορφότερα ἔχει τὰ δικά του παιδιά. 'Ελληνικὴ παραλλαγή: 'Η πέρδικα κ' ἡ κουκουβάγια. Τὰ πουλάκια εἶναι νηστεία στὸ σχολεῖο. 'Η πέρδικα δίνει τὸ ψωμί γιὰ τὸ παιδί της στὴν κουκουβάγια—θὰ τὸ γνωρίσης, γιατί εἶναι ὁμορφότερο ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα. 'Η κουκουβάγια μὴ βρίσκοντας κανένα ἄλλο ὁμορφότερο ἀπὸ τὸ δικό της παιδί δίνει τὸ ψωμί στὸ κουκουβαγιόπουλο. Πρβλ. Αἰσῶπ. Crusius, *Babrii fabulae Aesopeae*, ἀρ. 56: εὐτεκνίης ἐπαθλα. Βλ. Πολίτην, Λαογρ. Ε' (1915) 621 κέ. Μέγαν: Π ἀρ. 9. ΙΙ ἀρ. 16, V ἀρ. 17, σμ. σ. 216 κέ.

οὐρά τῆς ἀλεπούς καὶ κερδίζει. Συνήθως σὰν συνέχεια στὸν ἀρ. ATh 9A καὶ 9B Βλ. BP III 340, 3 (A² B² C³). Eberh.-Bor. T. 4.

1. Ἀδ. τ. Αἰνεία, Παραμ. σ. 1: Ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (στὴν ἀρχὴ AT. 9A). — 2. I Λελέκου, Ἐπιδόρπιον A' 290 (ἡ ἀλεπού κρατᾷ τάχα τὸ βράχο νὰ μὴν πέσῃ). — 3. I 7 Λαογρ. A 321, B. — 4. K 5 Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 17 (+9A). — 5. Λ 5 Πέρδικα II Μῦθοι, ἀρ. 2 σ. 108 (+9A). — 6. Λ7 Ρήγας II 153 ἀρ. 1. — 7. Ξ. Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα σ. 82 (+9A). — 8. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. παραμ. σ. 50 (+9A). — 9. T 1 Λεσβιακὰ Γ' 56 (+9B). — 10. T 1. Georg.-Pineau σ. 95: Le renart et le crabe = Λαογρ. A' 323 (+9B). — 11. T 1θ Kretschmer, LD 492 ἀρ. 8 = Λαογρ. A' 323 (+9A). — 12. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδαί, ΙΓ' σ. ιε'-ις' (+9A). — 13. A 2 ΛΑ 1325, 7: ἀλεπού καὶ κάβουρας. — 14-15. 2 ΛΑ 1272, 1 καὶ 33 (+9A καὶ 9B). — 16. E 1 ιβ' ΛΦ 1040, 1 (+9A). — 17-19. ΛΑ 1256, 15 καὶ 47 (+9A), 1257, 37 (+9B). — 20. H 1 ΛΑ 1335, 1. — 21-26. H 1α ΛΑ 1205, 3-5 (+9B). 19-21 (+9A). 41-42 (+9A). 47. 69-70 (+9A, 9B), 97 (+9B). — 27. H 1α ΛΑ 1209, 21 (+9A). H 1η ΛΑ 1185, 3-4 (+9A). — 29-32. H 2θ ΛΑ 1320, 45 (+9A, 9B). 67 (+9A, 9B). 71 (+9A). — 33-40. H 2θ ΛΑ 1321, 43 (+9A, 9B). 44. 47. 49. 51. 53. 55. 59 (+9A). — 41. H 2 ΛΦ 1322, 5. — 42-46. H 2α ΛΑ 1216, 43. 49 (+9A). 53 (+9A) 115 (+9A). 148 (+9A). — 47-48. H 2α ΛΑ 1216, 15 (+9A) 49 (+9A). 39. H 3 ΛΑ 1209, 37 (+9A). — 50-51. H 3α ΛΑ 766, 99 ἀρ. 35 (+9A) ΛΑ 1209, 7 (+9A). — 52. H 3β ΛΑ 1209, 61. — 53. H 3ιε' ΛΑ 1209, 67 (+9A). — 54-55. H 3ζ ΛΑ 1209, 23 καὶ 35 (+9A). — 56-57. Θ 1 ιβ' ΛΑ 1254, 27 (+9A). — Θ 1ιε' ΛΑ 1255, 5. — 58-60. I 1 ΛΑ 1206. 119-121. 123-124. 125-126. 127-128 (+9A). 103. 105. 107. 109. 111. 113. 115. 177 (+9A). — 70-75. I 1 ΛΑ 1206, 39-41. 43. 95. 97. 99. 101 (+9A). — 76-79. I 1 ΛΑ 1207, 5. 63. 75-76. 77-78 (+9A). — 80-90. I 1 ΛΑ 1208, 28. 67-68. 69. 71. 73-74. 77. 105. 107. 111. 113 (+9A). — 91-97. I 18 ΛΑ 1202, 67. 71-72. 95. 163. 169-171. 175 (+9A). — 98-106. I 18 ΛΑ 1203, 8. 21. 147. 151. 155. 159. 163 (+9A καὶ 9B). — 107-114. I 1ζ ΛΑ 1214, 2-3. 22-24. 31. 41-42. 51. 55-56. 67-68. 75-76 (+9B καὶ 9A). — 115-120. I 2α ΛΑ 1204, 11-12. 17-18. 57-59. 73-75. 79. 98-99. 123. 133-135 (+9A +9B). — 121. I 2 ΛΑ 1276, 1 (+9B). — 122. I 6α ΛΦ 501, 38 ἀρ. 23 (+9A). — 123. I 16α ΛΑ 1189, 25 (+9B). — 124. I 16α ΛΑ 1196, 31 (+9A). — 125-126. I 7 ΛΑ 1196, 53. ΛΑ 2268, 1130. — 127-129. I 8 ΛΑ 1189, 15. 68. 110 (+9A). — 130-131. I 8 ΛΑ 1186. 179-180 (+9). — 132-134. I 88 ΛΑ 1194, 77-78 (+9A). — 131-135. I 88 ΛΑ 1325, 7-8. 23. 53. 27-28. 31. 77 (+9A. +9B). — 136-139. I 8α ΛΑ 1192, 137. 143. 151. 170 (+9B). — 140. I 8α ΛΑ 1193, 161 (+9B). — 141-143. I 8β ΛΑ 1190, 52 (+9A).

52-53 (+9A, +9B).—144. I 88 ΛΑ 1194, 17 (+9A).—145. I 8 xδ' ΛΑ 1194, 57 (+9A).—146-147. I 8 θ ΛΑ 1191, 1. 21-23 (+9A).—147. I 8 θ ΛΦ 655, 14 (+9A).—148. I 8 ι ΛΦ 168, 27-28 (+9A).—149. I 8 ιζ' ΛΑ 1190, 58 (+9A).—150. I ιη' ΛΑ 1190, 69 (+9B).—151. I 8 ιθ' ΛΑ 1189, 85 (+9B).—152-156. I 8 κβ' ΛΑ 1195, 35. 45. 63. 73 (+9A, +9B).—157. I 8 κε' ΛΑ 1232, 13-15 (+9A, +9B).—158-161. I 9 ΛΑ 1198, 1 (+9A, +9B). 3-4. 9. 47.—162. I 9 ε ΛΦ 1537, 3 ἀρ. 5 (+9A).—163-167. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 3. 11. 15. 33. 63. (+9A). +9B).—168-173. I 10 ΛΑ 1339, 33. 55. 71. 81-85. 193-197 (+9A).—174-176. I 10 ΛΑ 1340, 1. 5. 37 (+9A).—177. I 10 ΛΑ 1341, 25 (+9A).—178-181. I 10 ΛΑ 1342, 1. 6. 11. 17. 70 (+9B).—182-183. I 10 ΛΑ 1344, 13. 27 (+9A).—184-186. I 10 ΛΑ 1353, 8. 21. 31 (+9A).—187-188. I 10 ΛΑ 1354, 19-20. 31-32 (+9A).—189-190. I 10 ΛΑ 1351, 11. 57 (+9A).—191-192. I 10 ΛΑ 1352, 1. 41 (+9A).—193-195. I 10 θ ΛΑ 1345, 3. 19. 31 (+9A).—196. I 118 ΛΑ 1332, 7 (+9A).—197. I 13 ΛΑ 1343, 21 (+9A).—198-200. I 13 ΛΑ 1347, 25. 39. 43 (+9A).—201. I 13 ΛΑ 1348, 3 (+9A).—202. I 13 ΛΑ 1349, 9 (+9B).—203. I 13 ΛΑ 1350, 37.—204-206. I 14α ΛΑ 1280, 21-23. 49-50. 84-85 (+9A) καὶ 9. 39α.—207-209. I 14α ΛΑ 1281, 105-107. 377-379. 425-427 (+9A).—210-212. I 14α ΛΑ 1282, 25-26. 126-128. 129. 237-8. 413-4. 423-4. 443-5. 23.—217-218. I 14α ΛΑ 1283, 49. 493 (+9A).—219-230. I 15α ΛΑ 1284, 1-2. 8-9. 21. 47-54. 57-61. 63-64. 67. 75-76. 79-80. 93-95. 97. 99-100. x. x. 23.—231. I 15 ΛΦ 710, 8-9 (+9A).—232-233. I 15γ ΛΑ 1220, 47. 51 (+9A).—234-250.—I 15γ ΛΑ 1230, 39. 41. 53. 61. 63. 69. 71. 73. 77. 83. 89. 93. 103. 105. 111. 115. 119 (+9A. +9B).—251. I 16α ΛΑ 2934, 160 (+9A +9B).—252. I 16γ ΛΦ 626, 11 (+9A).—253. I 16ε ΛΦ 1093, 9 (+9A).—254. I 16 θ ΛΑ 1219, 9-11 (+9A).—255-258. I 16 θ ΛΑ 1220, 5. 40. 51. 55 (+9A. +9B).—259-265. I 16 θ ΛΑ 1221, 15. 26. 37. 42. 54. 66. 90 (+9A +9B).—266-275. I 16 θ ΛΑ 1222, 9-11. 43. 55. 67-69. 97-99. 140. 145-149. 165. 192. 222-224.—276-285. I 16 θ ΛΑ 1223, 127. 129. 135-137. 145. 154-156. 175. 183. 198. 211. 215 (+9A +9B).—286. I 16 ια' ΛΑ 1226, 17 (+9A).—287-293. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 3. 5 (+9B). 11. 15 (+9B). 37. 75-77 (+9A). 91 (+9B).—294. I 16 ΛΑ 2934, 135.—295. I 17 ΛΑ 1210, 63.—296-301. I 17β ΛΑ 1228, 5. 9. 15. 23. 71. 77. (+9A).—302-306. I 18ε ΛΑ 1225, 1-2. 11-13. 27. 29. 37 (+9A +9B).—307. I 19 ια' ΛΦ 599, 8 (+9A).—308-309. K 5β ΛΑ 1210, 107-109. 111 (+9A).—310-312. K 5β ΛΑ 1211, 71 (+9B).—313. K 6κ ΛΑ 1213, 83 (+9B).—314. K 6 ΛΑ 1215, 75 (+9B).—315-316. K 5 ΛΑ 1218, 13. 55 (+9A).—317. K 7 ΛΑ 1331, 3-4 (+9A).—318-9. Λ 1 ΛΑ 1172 (+9A), 23.—320. Λ 1ε ΛΑ 1275, 27 (+9A).—321. Λ 4 ΛΦ 682, 6-8 (+9A).—322. M 5 ΛΦ

1698, 2 (+9A). — 323. N 4γ ΛΑ 1622, 6 (+9A). — 324. Ξ 1 ΛΑ 1323, 23. — 325. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 5 (+9A). — 326. Ο 8β ΛΑ 1260, 5-6 (+9A+9B). — 327. Ο 8 ΛΑ 1264, 11 (δμ.). — 328-329. Ο 5 Α ΛΑ 976, 222-6 (+9A). 227. — 330. Ο 15 ΛΦ 22. 15-16 (+9A). — 331. Ο 15 ΛΑ 395, 6 (+9A). — 332-334. Π 3 ιζ ΛΑ 1270, 17. 23. 25 (+9A). — 335-336. Π 9α ΛΑ 1267, 13. 15. — 337. Π 9α ΛΑ 1269, 7-8 (+9A). — 338. Π 9γ ΛΑ 1174, 51. — 339. Ρ 1 ΛΑ 1174 (+275A). — 340. Ρ 1 ΛΑ 1175, 1. — 341-343. Ρ 1γ ΛΑ 1176, 15. 41. 55 (+9B). — 344-348. Ρ 1 ΛΑ 1177, 61. 103. 131. 141. 165 (+9A). — 349. Ρ 2 ζ', ΛΑ 1175, 9 (+9A). — 350. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 20. — 351-2. Ρ 2ιγ ΛΑ 1235, 71. 73 (+9A). — 353-4. Ρ 2ιγ ΛΑ 1236, 71. 73 (+9A). — 355-356. Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 7. 27 (+9A). — 357. Ρ 11α ΛΑ 1182, 115. — 358. Ρ 13γ ΛΑ 1183, 53 (+9B). — 359-360. Ρ 17 δ ΛΦ 669, 10. 12. — 361. Ρ 21α ΛΑ 1184, 33 (+9A). — 362. Ρ 26 ΛΑ 1173, 63. — 363. Ρ 26 ΛΑ 1248, 11-13. — 364. Σ 1. ΛΑ 1249, 51 (+9A). — 365. Σ 18 ΛΑ 1251, 5. — 366. Σ 19 ΛΑ 1173, 11 (+9A). — 367. Σ 30 ΙΑ 617, 77. — 368 Σ 30 ΛΑ 1287, 47 (+9A). — 369. Σ 30δ ΛΑ 1317, 1. — 370. Σ 30 ΛΑ 1287, 47 (+9A). — 371. Τ 1ιε ΛΑ 1288, 69. — 372. Τ 1 ΛΑ 1289, 90 (+9A). — 373. Τ 1 ια ΛΑ 1446, 391. — 374. Τ 2 ΛΦ 1773, 1. — 375. Τ 2β ΛΑ 1240, 124 (+9A). — 376. Υ ΛΑ 1233, 25-26. (+9A). — 377. Ω 1α 352, 85. — 378. Ω ΛΦ 1345, 1-3. — 379. Ω 1α ΛΦ 67, 148 (+60, +64). — 380. Ω 8α ΛΑ 2351, 129. — 381. Ω ΚΕΕΚ 1, 136, 2. — 382. Ω Σύσκλητος ΚΕΕΚ 5α, 64, 3 (= Μαθ. 'Εστία IB', 1961 ἀρ. 30). — 383. Ω 13, ε' ΚΕΕΚ 7α, 245, 2 (+9A). — 384. Ω 8α ΚΕΕΚ 69, 171 (+9A).

275A. Τὸ τρέξιμο τοῦ λαγοῦ καὶ τῆς χελώνας. Ὁ λαγὸς ἀποκοιμίζεται. Αὐτὸς ὁ Αἰσ. Halm 420, Hausr. 254, Perry 226, Βλ. BP III 341, 1 (A¹).

1. I 11 Χριστοδουλόπουλος σ. 78: τὸ πάθημα τοῦ λαγοῦ. —
2. H 1α ΛΑ 1321, 7. — 3. H 2 ΛΦ 1634, 59. — 4. H 2β ΛΑ 1216, 29. —
5. H 3ζ ΛΑ 1209, 23 (+9A. +175A). — 6-7. H 3ιε ΛΑ 1209, 31. 33. —
8. Θ 1ια' ΛΑ 1254, 23. — 9-10. I 1δ ΛΑ 1203, 165. 196 (+9B). — 11. I 6θ ΛΦ 201, 3. — 12. I 8 ΛΑ 1189, 79. — 13. I 8 ΛΑ 1325, 31. — 14. I 8α ΛΑ 1193, 169. — 15-16. I 8δ ΛΑ 1194, 37. 62. — 17. I 8ιζ' ΛΑ 1190, 58. — 18. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 35. — 19. I 10 ΛΑ 1341, 21. — 20. I 10 θ ΛΑ 1345, 35. — 21. I 10 ΛΑ 1351, 27. — 22. I 10 ΛΑ 1353, 43. — 23-25. I 10 ΛΑ 1339, 3. 21-23. 49-51. — 26-33. I 14α ΛΑ 1282, 112. 116. 126. 151. 205. 307. 325. 327. 430. — 34-35. I 15γ ΛΑ 1230, 85. 117. — 36-37. I 16θ ΛΑ 1220, 6. 48. — 38-42. I 16θ ΛΑ 1221, 32. 56. 70-72. 76-78. 94. — 43-44. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 23. 187. — 45. K 1α ΛΑ 1210. 187. — 46.

K 4 ΛΑ 1217, 39. — 47-49. K 5β ΛΑ 1210, 33. 79. 91. — 50. K 5 ΛΑ 1218, 47. — 51. Λ 1 ΛΑ 1172, 1. — 52. Ξ 5α ΛΑ 1382, 15. — 53-56. P 1 ΛΑ 1174, 165. 197. 211. 229. — 57. P 2ιβ ΛΑ 1179, 24. — 58. P 2ιγ ΛΑ 1236, 23. — 59. P 2ιδ ΛΑ 1237, 29. — 60. P 11α ΛΑ 1182, 61. — 61. P 25γ ΛΑ 1248, 63. — 62. P 25 δ ΛΑ 1248, 33. — 63. Σ 30δ ΛΑ 1317, 9. —

275A*. Τὸ τρέξιμο τοῦ λαγοῦ καὶ τοῦ σκαντζόχερα. Στὸ τέρμα ἡ σκαντζο-
χερίνα! Βλ. BP III 340, 2(A¹ B² C² D³). Ἐνίοτε ἀγὼν δρόμου δελφινιοῦ
καὶ σπάρου ἢ κοχυλιοῦ, σαύρας καὶ σαλιγκάρου.

1. K 5 Λαογρ. Δ' 299. 7(BP III 340 A¹ B² C² D³) = Λουκάτος σ. 32 ἀρ.
14.—2. Λ7 Ρήγας 2, 154 ἀρ. 3 (ἀντὶ λαγοῦ καὶ σκαντζόχερα: δελφίνι καὶ κοχύλι.
Τὸ κοχύλι μένει ἀκίνητο· τ' ἄλλα κοχύλια φωνάζουν κάθε φορά: «κουριαλέ,
κουριαλέ!» Τὸ δελφίνι σκάει ἀπ' τὸ θυμὸ του). — 3. Σ Κωνσταντινίδη:
«τὸ κόντρα τοῦ λαγοῦ καὶ τοῦ σκαντζόχερα». Τὸ στοίχημα: ἓνα φλουρί βενέ-
τικο καὶ μιὰ μποτίλια ρακὴ (BP III 340 A¹ B² C² D³). — 4. T 1 Λεσβιακὰ
Γ' 58: τοῦ δελφίν τσ' ἡ σπάρους. (συμμετοχὴ καὶ κάθε μίλι νὰ φωνάζουν
«τάλια».) Ὁ σπάρος βάζει κ' ἓνα σπάρη ἀπὸ τὸ πῦρ καὶ φωνάζει. Στὸ τέρμα
ἄλλος σπάρος). — 5. Γ 2 ΛΑ 1272, 23. — 6. Γ 1α ΛΑ 1205, 16. — 6. Η
2α ΛΑ 1173, 45. — 7. Θ 1ι ΛΑ 1237, 32. — 8. Θ 1β ΛΑ 1257, 7. — 9.
I 1 ΛΑ 1208, 108. — 10. I 1α ΛΑ 1227, 24. — 11. I 1ς' ΛΑ 1209, 87. —
12. I 2α ΛΑ 1204, 77. — 13. I 8α ΛΑ 1192, 149. — 14. I 8ιδ' ΛΑ 1193,
159. — 15-16. I 9 ΛΑ 1198, 15. 23. — 17. I 9 ΛΑ 1197, 15-17. 23-
24. — 19. I 9 ς' ΛΑ 1200, 57. — 20. I 9ι ΛΑ 1185, 13-15: ὁ λύκος καὶ ὁ
σαλιγκάρος· στὸ τέρμα ἡ γυναῖκα τοῦ σαλιγκάρου. — 21. I 10ε ΛΑ 1350,
1. — 22. I 10 ΛΑ 1351, 23. — 23. I 10 ΛΑ 1354, 15. — 24. I 14α ΛΑ
1280, 371-373. — 25. I 14α ΛΑ 1282, 477. — 26-35. I 14α ΛΑ 1283,
18-20. 80. 105. 108. 127. 145. 175. 208. 321-325. 343-344. — 36. I 14γ
ΛΦ 1382, 5. — 37. I 16θ ΛΑ 1222, 72. — 38. I 16θ ΛΑ 1223, 118. —
39-40. I 18ε ΛΑ 1225, 17. 23. — 41. K 3ζ ΛΑ 2276, 246: δελφίνι καὶ σπά-
ρος (εἶναι τόσοι πολλοὶ οἱ σπάρη στὴ θάλασσα, ὥστε κάποιοι βρίσκονται
στὸ τέρμα πρωτύτερα ἀπ' τὸ δελφίνι). — 41α. K 4 ΛΑ 1217, 23. — 42-
45. K 5 ΛΑ 1218, 3. 11. 29. 57. — 46. K 5β ΛΑ 1211, 61. — 47. K 6 ΛΑ
1215, 65. — 48. Λ 1 ΛΑ 1172, 1. — 49. M 7 ΛΑ 1336, 1. — 50. M 12
ΛΑ 2304, 154-157. — 51. O 16α ΛΦ 22, 11-14. — 52. Π 9α ΛΑ 1267,
162-164. — 53-54. Π 9α ΛΑ 1269, 3. 5. — 55-57. P 1 ΛΑ 1174, 35.
150-152. 227. — 58. P 1 ΛΑ 1175, 160. — 59-60. P 6α ΛΑ 1242, 25.
33. — 61. P 17δ ΛΦ 669, 10 — 62. P 22ε ΛΑ 1183, 51. — 63. P 19α ΛΑ
1176, 17: Ἡ σαύρα καὶ τὸ σαλιγκάρι (κάτω ἀπὸ κάθε δέντρο κ' ἓνα σαλιγκάρι.
Τὸ ἴδιο καὶ στὸ τέρμα). — 64. ΑΑ 2α ΛΑ 341, 14-20 ἔ ριτσάρα τζαὶ ἔ λιπούνα.

277A. Ὁ βάτραχος πὺν ἤθελε νὰ γίνη χοντροὺς σὰν τὸ βόδι, φουσκώνει καὶ σκάει. (Αἰσ. Halm 84, Wienert, ET 192, ST. 61). Moser-Rath ἀρ. 53.

1. A 1 ΛΑ 1199, 3: βάτραχος καὶ βόδι. — 2-4. H 20 ΛΑ 1320, 42. 43. 46. — 5-10. I 18 ΛΑ 1202, 45. 60. 127. 138. 159. 169. — 11. I 14α ΛΑ 1283, 232. — 12-13. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 45. 85 (ἀπ' τὸ πολὺ νερὸ σκάει). — 14. K 4 ΛΑ 1217, 13. — 15-16. K 5β ΛΑ 1210, 67. 113. — 17. K 5β, ΛΑ 1211, 69. — 18. K 6 ΛΑ 1212, 17. — 19. K 6 ΛΑ 1213, 69. — 20. P 2 ιβ' ΛΑ 1179, 6. — 21. P 19α ΛΑ 1176, 47.

278. Ποντικός καὶ βάτραχος δεμένοι ἀπ' τὸ ποδάρι γιὰ νὰ περάσουν τὴ λίμνη. Ὁ βάτραχος βουτάει στὸ νερὸ κι ὁ ποντικός πνίγεται· μὰ σὰν τουμπάνιασε, ἀνέβηκε στὴν ἐπιφάνεια. Ἕνα γεράκι ἀρπάζει καὶ τοὺς δύο. Βλ. αἰσ. Halm 298, Hausr. 302. 312 D 12, Perry 384, Wienert ET 93, 204, ST 405, 450. Moser-Rath ἀρ. 224.

1. K 5 Λουκάτος σ. 52 ἀρ. 12: ποντικός καὶ βάτραχος.
2-3. I 1γ ΛΑ 1202, 85. 108. — 4. I 12 ΛΑ 1214, 20. — 5. I 8κβ' ΛΑ 1195, 13. — 6. I 10 ΛΑ 1344, 19. — 7. I 10 ΛΑ 1344, 31. — 8. I 13 ΛΑ 1347, 23. — 9-10. I 14α ΛΑ 1253, 25. 183. — 11-13. I 160 ΛΑ 1221, 31. 85. 100. — 14. I 160 ΛΑ 1222, 21. — 15. I 160 ΛΑ 1223, 145. — 16. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 183. — 17. I 18 ΛΑ 1225, 13. — 18. K 5 ΛΑ 1218, 65. — 19. K 5β ΛΑ 1210, 73. — 20. P ΛΑ 1326, 57-59. — 21. P 1 ΛΑ 1175. — 22. P 1 ΛΑ 1176, 31. — 23. P 2ιβ ΛΑ 1179, 41. — 24. P 2ιγ' ΛΑ 1235, 67. — 25. P 10 ΛΑ 1245, 11. — 26. P 22 ΛΑ 1183, 3. — 27. Σ 18 ΛΑ 1251, 21.

278A. Ὁ βάτραχος ἐπιμένει νὰ ζῇ στὴ λακκούβα τοῦ δρόμου, παρακούοντας τὴ συμβουλὴ ἑνὸς ἄλλου βατράχου, πὺν ζῇ σὲ βαθιὰ νερὰ μακριὰ ἀπὸ τὸν δρόμο· σκοτώνεται ἀπὸ τὴ ρόδα ἑνὸς ἀμαξιοῦ. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 75, Wienert ET 203, ET 279.

1-2. I 18 ΛΑ 1202, 88. 179. — 3. I 8 ΛΑ 1325, 1 (ὁ κάβουρας πὺν θέλησε νὰ μείνῃ στὴν κατοικία τοῦ πατέρα του τὴν παθαίνει· τὸ ποτάμι ξεραίνεται). — 4. I 8ιθ ΛΑ 1189, 89 (βάτραχος στὴ δεξαμενὴ, πὺν ξεραίνεται.αι). — 5-7. I 14α ΛΑ 1280, 8. 19. 347. — 8. I 14α ΛΑ 1282, 365-7. — 9-12. I 14α ΛΑ 1283, 271. 236. 283. 288-90. — 13. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 82. — 14. K 6 ΛΑ 1212, 19. — 15. Π 9α ΛΑ 1269, 99. P 1 ΛΑ 1174. — 16. P 2ιδ' ΛΑ 1237, 3. — 17. X 2α ΛΑ 1274, 7-8

279*. Κάβουρας καὶ φίδι. Τὸ φίδι κουλλουριάζεται γύρω στὸν κάβουρα καὶ

τὸν σφίγγει. Ὁ κάβουρας τὸ ἀρπάζει μὲ τις δαγκοῦνες τοῦ ἀπὸ τὸ λαιμό. «Τώρα εἶσαι ἴσια, κουμπάρε». Αἰσ. Halm 346, Hausr. 211, Perry 196, Wienert ET 99, 219, ST 13, 281. Βλ. Μέγαν, Λαογρ. ΙΗ' 470-476 καὶ Μέγας: ΙΙ ἀρ. 6, ΙΙΙ ἀρ. 6. σ. 311, V ἀρ. 18 σ. 217 κέ.

1. Α 5 Μέγας Ι 27 ἀρ. 6 = ΙΙΙ 15 ἀρ. 6 = Λαογρ. ΙΗ' 471 (ΛΑ 672, 46β).
2. Ι 'Εβδομάς Γ' 80 = Βλαχογιάννη, 'Ιστ. 'Ανθ. ι' = Λαογρ. ΙΗ' 472, 1.
3. Ι 10 Λαογρ. ΚΑ' 37.—4. Ι 8ς' Λαογρ. ΙΗ' 475, 10 (ΛΑ 1205, 65-68).
5. Ι 8ε Λαογρ. ΙΗ' 473, 6(ΛΑ 1190, 25). — 6. Ι Πελοπονν. 'Εστ. Α' 1953, 26. — 7. Ι 7 Λαογρ. Α' 320, ἀρ. 1 = Κυριακίδου 'Ελλ. Λαογρ. 255 = Λουκάτος 52 ἀρ. 13. — 8. Ξ 7β Λαογρ. ΙΗ' 474, 8 (ΛΑ 1382, σ. 5). — 9. Ξ 7γ Λαογρ. ΙΗ' 475, 9 (ΛΑ 1383, 17). — 10. Ξ 17 Λαογρ. ΙΗ' 473, 7 (ΛΑ 1291, 8). — 11. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. παραμ. σ. 49. — 12. Υ' 7 Παμπούκης 109 ἀρ. 64. — 13. Υ' 13 Ποντιακή 'Εστία 1 953, σ. 1935. — 14. Υ' 13 'Αρχ. Πόντ. 15 σ. 126 ἀρ. 10. — 15. Υ' 11 'Αρχ. Πόντ. 16, 198 ἀρ. 1.: ἡ κατά καὶ τ' ὀφίδ'. — 16. Υ' 16 'Αρχ. Πόντ. 15, 151-153 ἀρ. 1. — 17. Ω Χατζηγιάννου 40-42 ἀρ. 10: ὁ γάτος γ' ὀφίδ'. — 18. Ω 14α Κυπρ. Σπ. ΛΒ' 206 ἀρ. 3.
- 19-21. Ι 18 ΛΑ 1202, 11-12. 53-54. 67. — 22. Ι 17 ΛΑ 2268, σ. 1132. — 23. Ι 8β ΛΑ 1190, 25-27. — 24. Ι 10 ΛΑ 1242, 23. — 25. Ι 14α ΛΑ 1280, 58. — 26. Ι 14β ΛΑ 1283, 236. 337. — 27. Ι 14γ ΛΑ 1286, 34. — 28. Ι 15α ΛΑ 1289, 91. — 29. Ι 15β ΛΑ 1290, 4. 112. — 30. Ι 15γ ΛΑ 1290, 91. — 31. Ι 15δ ΛΑ 1290, 91. — 32. Ι 15ε ΛΑ 1290, 91. — 33. Ι 16α ΛΑ 1291, 147-150. — 34. Ι 16β ΛΑ 1291, 147-150. — 35. Ι 16γ ΛΑ 1291, 147-150. — 36. Ι 17β ΛΑ 1292, 19. — 37. Ι 78 ΛΑ 1185, 17. — 38. Μ 6α ΛΑ 1684, Β, 48. — 39. ΛΒ' 206 ΛΑ 1382, 5. 23. 17. 29. — 40. Ξ 78 ΛΑ 2844, 80. — 41. Ξ 128 ΛΑ 2884, 196. — 42. Ξ 17. ΛΑ 1291, 147-150. — 43. Ξ 19β ΛΑ 1162 Β, 132. — 44. Ο 1α' ΛΑ 2032, 15. — 45. Ο 15 ΛΦ 22, 14. 16. — 46. Π 9α ΛΑ 1267, 5. — 47. Π 1 ΛΑ 1174, 217. 138. — 48. Π 1 ΛΑ 1177, 93. — 49. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 59 (φίδι καὶ πελαργός). — 50. Τ 1α' ΛΑ 1446 Α 390. — 51. Τ 1ε' ΛΑ 1288, 73. — 52. Χ 2 ΛΑ 205, 26.

280 Α. Μύρμηγκας καὶ τζίτζικας. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 295 καὶ 401, Hausr. 114, Perry 112, Wienert ET 156. ST 347. Ὁ τζίτζικας ζητάει φαί τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸ μυρμήγκι — Τραγούδα τώρα.

1. Η 1α ΛΑ 1205, 51. — 2. Ι 14α ΛΑ 1283, 154. — 3. Ι 15ε ΛΑ 1508, 86. — 4. Κ 5β ΛΑ 1210, 1. — 5. Κ 6 ΛΑ 1213, 177. — 6-7. Ρ 1 ΛΑ 1175, 196. 242. — 8. Ρ 1 ΛΑ 1177, 143. — 9. Ρ 1α ΛΦ 38, 3. — 10. Ρ 12 ΛΑ 1181, 3-5. — 11. Τ 2ιβ' ΛΑ 1290, 138 — 12. Φ 3 ΚΜΣ, Φάρασσα 5439. — 13. Ω 6ια' ΚΕΕΚ 37, 121, 1.

*280B. *Κώνωψ καὶ ταῦρος*. (Αἰσ. Halm 235). Hausr. 140, Perry 137, Wienert ET 186, ST 49.

1. Υ' 8α Ἀρχ. Πόντου 27 σ. 74 ἀρ. 15 «Νὲ τ' ἔρθες νὲ τ' ἐσκῶθες ἐπῆρες ἐγροίλ'σα»

281A*. *Τὸ λιοντάρι καὶ ἡ σκνίπα (ἢ τὸ κουνούπι)*. Τὸ λιοντάρι περηφανεύεται γιὰ τὴ δύναμή του. Τὸ κουνούπι (ἢ σκνίπα) χώνεται στὸ ρουθούνη του· τὸ λιοντάρι σωφρονίζεται. Φεύγοντας τὸ κουνούπι μπλέκεται στὸ δίχτυ μιᾶς ἀράχνης. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 234, Hausr. 267, Perry 255, Wienert ET. 75, ST. 57.

1. K 5 Λουκάτος, σ. 50 ἀρ. 9. —

2. E 1α ΛΑ 1176, 69. — 3. I 18 ΛΑ 1202, 81. — 4. I 13 ΛΑ 1347, 1-2. — 5. K 4 ΛΑ 1217, 7. — 6-8. K 5 ΛΑ 1218, 31. 31-32. 55. — 9. K 5β ΛΑ 1211. 91. — 10. P 1 ΛΑ 1174, 233-235. — 11. Σ 18 ΛΑ 1251, 11.

*281B. *Ψύλλος καὶ βασιλιάς*. ὁ ψύλλος ἀναγκάζει τὸ βασιλιά νὰ συμμορφωθῇ. E 1α ΛΦ 812, 1: «Ὁ βασιλεὺς λέγει τ' αὐτιά τοῦ μάγερα, γιατί ἔρριξε πολλὰ ἀλάτι στὸ φαγί, ὁ ψύλλος δὲν ἀφήνει νὰ κοιμηθῇ, ἂν δὲν βγάλῃ τὸ μάγερα ἐπ' ἐν φυλακῇ»

282A*. *Ὁ ψύλλος (ἢ ἀράχνη) καὶ ἡ θερμασιά*: ὁ ψύλλος (ἢ ἀράχνη) δὲν βρίσκει ἡσυχία στὸ σπίτι τοῦ πλουτοῦ, ἢ ποδάγρα (ἢ θερμασιά) στοῦ φτωχοῦ. Ἀλλάζουν θέση.

1. P 158 Λαογρ. 6, 102 ἀρ. 2: ὁ πάϊγκας (= ἡ ἀράχνη). —

2. Ω Χατζηιωάννου, 78 ἀρ. 58: ἡ ψεῖρα κ' ἡ ἀρρώστια. —

3. Ω 3α Κληρίδης, Ἰστ. ζώων κδ'-κε', 23: ἡ ἀξαγια τζ' ἡ πύρεξη: ἡ ἀξαγια (ἀράχνη) πάει στὸν βοσκὸ κ' ἡ πύρεξη στὸνπραματευτή.

283. *Ἡ ἀράχνη προσκαλεῖ τὴ μυῖγα νὰ ξεκουραστῇ στὸν ἰστό της*. Τὴν τρώγει.

1. I 1ζ' ΛΑ 1207, 51-53: Ἡ ἀράχνη καὶ τὸ κουνούπι. Ἡ ἀράχνη κολακεύοντας τὸ κουνούπι γιὰ τὴ φωνή του τὸ φέρνει κοντά της καὶ θέλοντας τάχα νὰ τὸ φιλήσῃ τὸ δαγκώνει. — 2-3. I 1ζ' ΛΑ 214, 26. 38: ἀράχνη καὶ μυῖγα. — 4. P 1 ΛΑ 1177, 71: ἡ ἀράχνη πείθει τὴ μυῖγα νὰ ρθῇ νὰ ἰδῇ τὰ κρεβάτια της· τὴν κολακεύει γιὰ τ' ἀστραφτερὰ μάτια της. Τὴν τρώει. — 5. P1 ΛΑ 1178, 39-40 (ὁμ).

285 D. *Ἀνθρωπος καὶ φίδι.* Τὸ φίδι ἀρνεῖται νὰ συμφιλιωθῇ. Ὁ γεωργὸς δίνει στὸ φίδι γάλα καὶ παίρνει κάθε μέρα ἓνα φλουρί. Στὴν ἀπουσία τοῦ γεωργοῦ ὁ γιὸς του, θέλοντας νὰ πάρῃ μιὰ καὶ καλὴ ὄλα τὰ φλουριὰ τοῦ φιδιοῦ, τὸ χτυπᾷ μὲ τὸ μαχαίρι καὶ τοῦ κόβει τὴν οὐρά κ' ἐκεῖνο τὸν δαγκάνει στὸ πόδι. Ὁ γεωργὸς δοκιμάζει νὰ δώσῃ πάλι γάλα στὸ φίδι. Ἡ ἀπάντησις τοῦ φιδιοῦ: ὅσο θυμᾶσαι σὺ τὸ παιδί σου πεθαμένο κι ὅσο γυρίζω ἐγὼ καὶ βλέπω τὴν οὐρά μου κομμένη, τί φιλία μπορούμε πιά νὰ ἔχουμε; Βλ. Halm 96β, Hausr. 51, Perry 51, Wienert ET 331, ST 352. Βλ. καὶ Λαογρ. IH' 476-486 καὶ Μέγαν: V ἀρ. 19 σ. 218. BP II 461 κέ. Eberh.-Bor. T. 49.

1. Σ 10 α Μέγας I ἀρ. 7 (= Λαογρ. IH' 478): ὁ τσοπάνης καὶ τὸ φίδι φίλοι (ΛΑ χφ. 230 σ. 132). — 2. Υ Λαογρ. IH' 479: ἓνας ἄνθρωπος καὶ ἓναν ὀφίδ' (ΛΑ χφ. 1202 σ. 23). — 3. Ι 1 γ Λαογρ. IH' 480 φίδι καὶ τσοπάνης (ΛΑ χφ. 1182 σ. 23). — 4. Σ 8 η Θρακικὰ 10(1938) 321 ἀρ. 206: ἄνθρωπους κι φίδ' (ΛΑ χφ. 230, 132) (= Λουκᾶτος σ. 53 ἀρ. 15 = Λαογρ. IH' 481, 5). — 5. Τ 1 Ζωγρ. Ἀγ. 2, 23 ἀρ. 4 (= Λαογρ. IH' 480, 4). — 6. Σ 16 Λαογρ. IH' 481, 6: ἄνθρωπος κι φίδι (ΛΑ 2402 σ. 62-70). — 7. Υ 8 Λαογρ. IH' 539: εἷνας ἄνθρωπος καὶ ἓνα φίδι (ΛΑ 1684 Β' 48). — 8. Υ 8 Ἀρχ. Πόντου 23 σ. 224 ἀρ. 5: ὁ χωρέτες καὶ τ' ὀφίδι (ΛΑ 1684 Β' 48). — 9. Υ 8 Ἀρχ. Πόντου 23 σ. 270: ὁ τσοπάνης καὶ τ' ὀφίδι (ΛΑ 1684 Β' 48). — 10. Μ 1 Ν 2 ΛΑ 2179 σ. 65 (ἀντὶ φιδιοῦ κοπτοῦ: ὁ γέρος παίζει μετὰ τὴν οὐρά κι ὁ λύκος χορεύει· ἀπὸ εὐχαρίστηση γεμίζει κάθε μέρα τὰ σακκούλι τοῦ γέρου μὲ χρυσάφι. Ὁ γέρος τοῦ κόβει τὴν οὐρά καὶ ὁ λύκος: ὥστου νὰ βλέπω τὴν οὐρά μου κομμένη, σκατένιο κουμπάρλικο θὰ ἔχωμε). — 12. Τ 1: ΛΦ 1747, 1. — 13. Τ 1: ΛΦ 1789, 2-3.

292. Γάιδαρος καὶ τζίτζικας. Ὁ γάιδαρος προσπαθεῖ ν' ἀποκτήσῃ τὴ φωνὴ τοῦ τζίτζικα. Ρωτάει τὸν τζίτζικα τί τρώει γιὰ νὰ ἔχη μιὰ τέτοια φωνή. Ἀπαντᾷ «δροσιά». Τὸ δοκιμάζει ὁ γάιδαρος καὶ πεθαίνει ἀπὸ τὴν πείνα. Αἶσ. Halm 337, Hausr. 195, Perry 184, Wienert ET 43, ST 24.

1. Ι 218 ΛΦ 511 σ. 2. — 2. Τ 1 ΛΑ 1289 σ. 94.

293 E*. *Διάλογος σταριοῦ καὶ κριθαριοῦ (ῆ καλαμποκιοῦ).*

1. Ι Βλαχογιάννη, Ἰστ. Ἀνθολ. θ'-ι' = Π. Παπαζαφειρόπουλος σ. 358: Τὸ ἀραποσίτι καυχίεται πὼς εἶναι καλόψυχο. Τὸ στάρι τὸ ἐμπαίζει πὼς τὸ τρῶνε τὰ γουρούνια καὶ οἱ φτωχοί, ἐνῶ ἐκεῖνο τὸ τρῶνε μόνο οἱ ἄρχοντες, ἀλλὰ κατόπιν μὲ τὴ συμβουλὴ τῆς μάννας του τῆς γῆς τὸ στάρι παινεύει τὸ ἀραποσίτι, λέγοντας πὼς ἀπ' αὐτὸ τρῶνε οἱ φτωχοὶ καὶ τὰ πουλιά. Καὶ

τὸ ἀραποσίτι ἀπαντᾷ: «Καλῶς τὴν τιμὴ τῆς ἐκκλησιᾶς, τ' ἀντίδωρο τῆς λειτουργιᾶς καὶ τὸ καρβέλι τῆς ἀρχοντολογιᾶς».

2. Ω 8δ ΛΑ 2351 Α, 200, 201: Τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι. Τὸ κριθάρι κοροῖδεύει τὸ στάρι πού τὸ κάνουν οἱ γυναῖκες κουλούρια. Τὸ στάρι: «ἐμένα με βάζουν στὴν ἐκκλησιά καὶ προσεύχομαι, ἐνῶ ἐσύ εἶσαι Τοῦρκος καὶ δὲν μπαίνεις στὴν ἐκκλησιά, ἀλλὰ σὲ κουκίζουν στοὺς γαιδάρους καὶ σὲ τρώνε».

3. Ω 8δ ΚΕΕΚ 1, 133, 3 (ὅμ.).

295. Τὸ φασόλι, τὸ ἄχερο καὶ τὸ κάρβουνο: πᾶνε νὰ περάσουν τὸ ποτάμι· μπαίνει τὸ κάρβουνο πάνω στὸ ἄχερο, τὸ ἄχερο καίγεται καὶ πέφτουν καὶ τὰ δυὸ στὸ ποτάμι. Τὸ φασόλι ἀπὸ τὰ πολλὰ γέλια σκάει· τὸ ράβει ἓνας ράφτης. Ἀπὸ τότε ἡ μαύρη γραμμίτσα BP I 135. Moser-Rath ἀρ. 76. —

1. Λ 7 Ρήγας 2, 245 ἀρ. 161: γιατί τὸ φασόλι ἔχει μπροστὰ μιὰ μαύρη γραμμίτσα. —

2-4. I 8 ΛΑ 1186, 180. 226. 268 (τὸ ἄχερο, σὰν μπῆκε στὸ ποτάμι, τὸ πῆρε τὸ ρεῦμα, τὸ κάρβουνο ὁμοίως περᾶσε· τὸ φασόλι ἀπὸ τὰ γέλια ἀνοιξεν ἡ κοιλιὰ του· τὴν ράβει μὲ μαύρη γραμμίτσα καὶ περαστικός). — 5. Ξ 1α ΛΦ 1725, 1-2: τὰ μαυροματικά φασόλια τὸ φασόλι ξαπλώνει πάνω στ' ἄχερο καὶ βγαίνει ἀντίκρου κτλ.). — 6. Σ 149 ΛΑ 1335, 37. — 7. Ε 19 ΛΦ 946

1. οἱ τρεῖς φίλοι. — 8. Σ 30 ΛΑ 69. 76. τὸ φασόλι.

*299. Ὁ ἄνθρωπος, ἡ πλάκα καὶ τὸ φίδι. Ὁ ἄνθρωπος κάθεται πάνω στὴν πλάκα. Τὸ φίδι βγαίνει ἀπὸ τὴν τρύπα του, γιὰ νὰ τὸν δαγκάσῃ. — «Ἄς τονε, τοῦ λέει ἡ πλάκα, ἀν τὸν δαγκάσῃς ἐσύ, θὰ φαρμακωθῇ καὶ θὰ πεθάνῃ ἀμέσως, ἄφγσε νὰ τὸν πεθάνω ἐγὼ ἀπὸ λίγο λίγο». (Διδχκτ. μῦθος).

1. Δ 4 Κούτρας σ. 21 ἀρ. 26. — 2. Λ 7 Ρήγας 2, 165 ἀρ. 31 («Ἄς τονε, μή τονε δαγκώνῃς· τότε δαγκώνω ἐγὼ σιγὰ σιγὰ καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνει. —

3. Ο Κυριακίδου, Ἑλλην. Λαογραφία 1922 σ. 258 = Λουκᾶτος σ. 53 ἀρ. 16. — 4. Σ 2 Σταμούλη-Σαραντῆ 2, 171: τὸ μάρμαρο καὶ τὸ φίδι. — 5. Ψ 1 Ἐπιφάνιου—Πετράκη Β' σ. 60: τὸ μάρμαρο. *

* Σημείωσις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου δὲν ἠδυνήθη ἔνεκα τοῦ αἰφνιδίου θανάτου του νὰ διεξέλθῃ καὶ διορθώσῃ μέχρι τέλους ὅλα τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια. Συγκεκριμένως ἐπρόφθασε νὰ ἐπιθεωρήσῃ εἰς τὴν τελικὴν των μὲν μορφήν τὰ πρῶτα τ. φ. μέχρι τῆς σ. 64, εἰς πρῶτην δὲ διόρθωσιν τὰ ὑπόλοιπα (65-100). Τὴν τελικὴν διόρθωσιν τῶν τελευταίων τούτων τ. φ. ἀνέλαβον βοηθηθεῖς ὑπὸ τῆς συντ. τοῦ Κέντρου Αἰκ. Πολυμέρου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	V - X
ΠΗΓΑΙ	XI - XVIII
ΣΥΛΛΟΓΕΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ	
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	XIX - XX
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	XXI - XXIII
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ.....	XXIV - XXXII
ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ	1 - 110
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3 - 6
ΤΥΠΟΙ ΜΥΘΩΝ	7 - 10
ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ	9 - 52
ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ	52 - 74
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ	74 - 86
ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ	86 - 95
ΠΟΥΛΙΑ	95 - 101
ΨΑΡΙΑ	101
ΑΛΛΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	101 - 110

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ-ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ: Ν. ΠΟΤΑΜΙΤΗ-ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 48 ΤΗΛ. 5226882 ΑΘΗΝΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΑΡΙΘΜ. 14

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
AARNE - THOMPSON (RFC 184)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΑΙΩΝ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1978

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΑΡΙΘΜ. 14

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
AARNE - THOMPSON (ETC 184)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1978

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

“Ὅπως ὅλα τὰ πράγματα, καὶ τὰ πιὸ μικρά, ἔχει καὶ ὁ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ τὴν ἱστορίαν του.

Ἡ σύνταξις του μοῦ ἀνετέθη ἀπ’ αὐτῶν τῶν φοιτητικῶν μου χρόνων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου, ἀειμνήστου Νικολάου Πολίτου, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1910 γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Καταλόγου τῶν παραμυθιακῶν τύπων τοῦ φιλλανδοῦ Antti Aarne¹. Ἡ ἀνάθεσις ἔγινε κατ’ ἐντολὴν τῆς μόλις τότε ἰδρυθείσης Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας, τοῦτο δὲ καὶ ἀνηγγέλθη διὰ τῆς τρίτης Ἐκθέσεως περὶ τῆς δράσεως τῆς Ἐνώσεως τῶν λαογράφων ἔρευνητῶν (Folklore Fellows), τῆς ἐδρευούσης ἐν Helsinki².

Ἀλλ’ εὐθὺς ὡς ἤρχισα τὴν ἐργασίαν μου ἀνέστησα μεγάλας δυσκολίας ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τοῦ ὁ φιλλανδὸς παραμυθιολόγος δὲν εἶχεν ὑπ’ ὄψιν του, ὅσον πρὸς τὸν παραμυθιακὸν θησαυρὸς τῆς νοτίου καὶ ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Τοῦτο ἐκείνην καὶ ἐκ τῆς ἀποπειράς τοῦ Aarne γὰρ ταῖς ἐκταταῖς ἀπορρομαῖς κατὰ τὰ συστήματά του τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθια τοῦ γνωστῆς συλλογῆς τοῦ Georg von Hahn, διότι ἐκ τῶν 114 κειμένων τῆς συλλογῆς μόνον διὰ 57 ἠρώτων τοῦ καθόρισεν τὸν τύπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἕκαστον ἀνήκει³. Καὶ εἶχε μὲν ἀποστήσει αὐτοῦ τοῦ Aarne πρόνοια διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Καταλόγου του διὰ τῆς προσθήκης νέων τύπων ἐκ τοῦ παραμυθιακοῦ θησαυροῦ τῶν διαφόρων λαῶν εἰς τὰ πρὸς τοῦτο ἀφεθέντα ἐν τῷ Καταλόγῳ του ἐνδιάμεσα κενά, ἀλλὰ καὶ ἡ περίπτωσις αὐτὴ δὲν ἦτο ἀπληλαγμένη δυσχερειῶν περὶ τὴν ἔνταξιν τῶν προσθέτων τύπων εἰς τὸ σύστημα τοῦ Aarne.

Παρετήρησα συγχρόνως, ὅτι ἡ ἀπλὴ παραπομπὴ εἰς ἓνα παραμυθιακὸν τύπον, ὡς ἐφηρομόσθη ὑπὸ τοῦ Aarne εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου τῶν Φιλλανδικῶν παραμυθιῶν (FFC N:o 5 καὶ N:o 33) δὲν ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, διότι τὰ παραμύθια, ὡς ἐκ τῆς διαφορῶν συνήθως πλοκῆς τῶν

1. Antti Aarne, Verzeichnis der Märchentypen (FFC. N:o 3). Helsinki 1910.

2. Kaarle Krohn, Dritter Bericht über die Tätigkeit des folkloristischen Forscherbundes «FF» (FFC. N:o 12). Helsinki 1913, σελ. 9.

3. Antti Aarne, Übersicht der mit dem Verzeichnis der Märchentypen in den Sammlungen Grimms ... und Hahn übereinstimmenden Märchen (FFC. N:o 10). Helsinki 1912, σελ. 14-15.

ἀπαρτιζόντων αὐτὰ μοτίβων καὶ ἐπεισοδίων, δὲν παρουσιάζουν ἐνότητα δομῆς εἰς τὰς διαφόρους παραλλαγὰς των. Ἐπρεπε ὁ Κατάλογος τῶν ἐλληνικῶν παραμυθιῶν, διὰ τὸ εἶναι χρήσιμος εἰς τὴν συγκριτικὴν ἔρευναν, τὴν παρέχῃ καὶ ἀνάλυσιν ἐκάστης παραλλαγῆς εἰς τὰ συνθετικά της στοιχεῖα, πολλὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἰδιαίτερας σημασίας τόσον καθ' ἑαυτὰ ὅσον καὶ ἐν συναρτήσῃ πρὸς τὴν διήγησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν μίαν θέσιν λειτουργικὴν. Εὐτυχῶς ἡ ἔκδοσις τῶν *Anmerkungen zu den Märchen der Br. Grimm* ὑπὸ *Johannes Bolte* καὶ *Georg Polivka* (Berlin 1914-1932) ἤλθεν ἐγκαίρως καὶ ἀπετέλεσεν ἀπὸ τοῦ 1914 τὸ βασικὸν βοήθημα εἰς τὴν ἐργασίαν μου. Εἰς τὴν παρεχομένην ὑπ' αὐτῶν ἀνάλυσιν ἐκάστου παραμυθιακοῦ τύπου δὲν εἶχα ἢ τὴν προσθέσω εἰς ἐκάστην Ἑλληνικὴν παραλλαγὴν τὰ μοτίβα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τυχὸν δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ τύπου παρὰ *Bolte-Polivka*.

Ἐπροχωροῦσα μὲ τὴν ἀναλυτικὴν αὐτὴν μέθοδον, ὅτε κατὰ τὸ 1928 ἤλθεν εἰς ἐπικουρίαν ἡ ἀναθεώρησις καὶ ἐπαύξεις τοῦ Καταλόγου τοῦ *Aarne* ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ καθηγητοῦ *Stith Thompson*¹ ὑπὸ τὸν τίτλον *The Types of the Folktale* καὶ ἀπὸ τοῦ 1932-1936 ἡ ἔκδοσις τοῦ ἑξατόμου *Motif-Index of Folk Literature* τοῦ αὐτοῦ ἀκαταπονήτου ἐρευνητοῦ². Ἐννοεῖται ὅτι ἡ δημοσίευσις τῆς δευτέρας μορφῆς τοῦ Καταλόγου *Aarne* ἐπέβαλε τὴν ἀναθεώρησιν καὶ τὰς ἐπὶ αὐτῇ μου ἐργασίας, ὅχι ὁμως καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς κατὰ *Bolte-Polivka* ἀναθεώσεως τῶν τύπων, ὅσα αὐτὴν εἶχε καὶ ὁ *Thompson* ὡς βάσιν εἰς τὴν ἐργασίαν του.

Ἡ ἐργασία μου μετὰ τὴν παρεχόμενη ἀναθεώρησιν προχωροῦσε βραδέως μὲν, ἀλλὰ σταθερῶς πλουτιζομένη μετὰ τὴν προσθήκην νέων τύπων, ὅτε ἕνα εὐτυχές γεγονός ἤλθε νὰ τονώσῃ τὴν προσπάθειάν μου.

Ἐν ἔτει 1957 ὁ καθηγητὴς *Thompson*, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἰνδιάνας καθήκοντά του, ἐπεχείρησε περιοδεῖαν εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν κατὰ τόπους Λαογραφικῶν Ἰνστιτούτων καὶ Ἀρχείων καὶ συλλογὴν ὕλικου διὰ τὴν νέαν ἀναθεώρησιν καὶ ἐπαύξησιν τοῦ Καταλόγου του. Δὲν παρέλειπε νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὰς Ἀθήνας καὶ τότε ἐκ τοῦ ἀνεκδότου Καταλόγου μου παρέλαβε ὅσους νέους τύπους εἶχα ἕως τότε προσθέσει εἰς τὸν Κατάλογόν μου. Οὕτω τὸ ἐλληνικὸν παραμύθι ἀντιπροσωπεύεται τώρα ὁπωσοῦν ἐπαρκῶς εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν τὸ 1961 δευτέραν, λίαν ἐπηρεξημένην ἀναθεώρησιν τῶν *Types of the Folktale* (FFC N:o 184), ἐκ

1. *The Types of the Folktale. A Classification and Bibliography.* Antti Aarne's *Verzeichnis der Märchentypen* (FFC. N:o 3), Translated and Enlarged by Stith Thompson (FFC N:o 74). Helsinki 1928.

2. *Motif-Index of Folk-Literature.* Τόμοι I-VI (FFC. N:os 106-109, 116, 117) Helsinki 1932-1936. Revised and enlarged edition by Stith Thompson. Copenhagen 1955-1958.

σελίδων 588 (έναντι 66 σελίδων τοῦ Καταλόγου *Aarne*), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μέχρι σήμερον τὴν βάσιν τῶν παραμυθιακῶν ἐρευνῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι καὶ πάλιν ἐδέησε νὰ ἀναθεωρήσω ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἐργασίαν μου, διὰ νὰ τὴν προσαρμόσω εἰς τὴν νέαν καί, ὡς ἐλπίζω, ὀριστικὴν ἔκδοσιν τοῦ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένου Καταλόγου τῶν παραμυθιακῶν τύπων.

Ὁφείλω ἐδῶ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι καὶ μὲ τὴν δευτέραν ἀναθεώρησιν καὶ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου αἱ δυσχέρειαι περὶ τὴν κατάταξιν τοῦ παραμυθιακοῦ ὕλικου δὲν ἐξέλιπον. Ἐν πρώτοις δὲν εἶναι πάντοτε σαφὲς ποῖον τὸ κύριον ἢ κεντρικὸν θέμα, ἐφ' οὗ οἰκοδομεῖται ἕκαστος τύπος καὶ δεύτερον ὡς βάσις διὰ τὸν προσδιορισμὸν ἐνὸς τύπου εἰς τὸν διεθνή Κατάλογον *Aarne - Thompson* δὲν ἐλήφθη ἡ δρᾶσις, τὰ σταθερὰ λειτουργικὰ μοτίβα, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ δρῶντα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶναι μεταβλητὰ στοιχεῖα. Ἐκ τούτου τὸ ἔργον τῆς κατατάξεως κατὰ τὸ σύστημα *Aarne - Thompson* δυσχεραίνεται κατὰ πολὺ. Ἀποδείξεις ὅτι γνώστης βαθὺς τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ, οἷος ὁ ἀοιδιμος *Richard M. Dawkins*, μόνον διὰ 26 ἐκ τῶν 84 παραμυθιῶν τῆς ὥραίας ἐκλογῆς του: *Modern Greek Folktales* (1963) ἤτοι διὰ ποσοστὸν 30,95% ἠνέκα τὴν προσδιορίσῃ τὸν τύπον κατὰ τὸ τυπολογικὸν σύστημα τοῦ Καταλόγου *Aarne - Thompson*, παραμυθιολόγος δὲ τῆς περιωπῆς τοῦ *Walter Anderson* ἀνέκατ' ἐκ τῶν 387 τύπων τοῦ Καταλόγου τῶν Τουρκικῶν παραμυθιῶν, οἷος αὐτοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ *Peter Borge* συνέταξε, ἐξέδωκε δὲ ἐν 1962 ἡ *Akademie der Wissenschaften* ἐν *Wiesbaden*, μόνον διὰ 148 τύπων ἤτοι διὰ ποσοστὸν 38,24% ἠδυνήθη νὰ καθορίσῃ τὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὸν τύπον τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου. Ὅτι διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἀπαιτεῖται πρὸς καὶ εὐρεῖα γνώσις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ παραμυθιοῦ ἀποδεικνύουν οἱ πίνακες ἀντιστοιχίας, τοὺς ὁποίους ὁ *Walter Anderson* παρέθεσεν εἰς τὴν βιβλιοκρισίαν τοῦ Τουρκικοῦ Καταλόγου¹, ὅπου τὸ ποσοστὸν ἀντιστοιχίας ἀνεβιβάσθη σχεδὸν εἰς τὸ διπλάσιον.

Ὁ ἀναλυτικὸς τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐξ ἀρχῆς ἐγίνετο ἡ περιγραφή τοῦ περιεχομένου τῶν διαφόρων παραλλαγῶν, ἡ προσθήκη νέων τύπων εἰς τὸν Κατάλογόν μου καὶ ὄχι ὀλιγότερον αἱ ἐπανελημμένα ἀνασυντάξεις τοῦ Καταλόγου μου ἐπέφεραν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, καθυστέρησιν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐργασίας μου, ἡ ὁποία καὶ ἐξ ἄλλων λόγων δὲν ἦτο συνεχής.

Ἐπεβραδύνετο καὶ ἐκ τῆς ἐνασχολήσεώς μου ἀπὸ τοῦ 1952 εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας καὶ εἰς ἄλλας ἐπειγουσῆς φύσεως ἐπιστημονικὰς μου ἐργασίας. Κυρίως συνεχῆς ἡ ἐργασία μου ὑπῆρξεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960, ὅτε τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἑρευνῶν ἔκρινεν ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ μοι δοθῇ οὐσιαστικὴ ἐνίσχυσις διὰ τῆς προσλήψεως

1. *Hessische Blätter für Volkskunde*, 44 (1953) 116-130.

ενὸς ἐπιστημονικοῦ συνεργάτου. Τότε προσέλαβα ὡς συνεργάτην τὴν κ. Χρηστίαν Τουφεξή - Πάσχον, ἡ ὁποία μὲ τὴν γλωσσομάθειάν της, τὴν ὀξείαν ἀντίληψιν καὶ ἐξαιρετον φιλοπονίαν της μοῦ προσέφερε ἀπὸ τοῦ 1960-1967 πολύτιμον βοήθειαν. Οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἔτυχον καὶ παρὰ τῆς Μπαγκείου Ἐπιτροπῆς καὶ οὕτως ἡδυνήθη ἡ βοήθός μου νὰ συνεχίσῃ ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἐξάμηνον τὴν συνεργασίαν της.

Ἡ καθυστέρησις αὐτή, λυπηρὰ καθ' ἑαυτήν, ἀφοῦ ἡ ἐργασία μου εἶχεν ἀναγγελθῇ καὶ ὁ Κατάλογος ἀνεμένετο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, εἶχε καὶ τι τὸ καλόν. Τὸ ὑπάρχον ἐν ἀρχῇ παραμυθιακὸν ὕλικόν ἦτο μὲν ἀξιολογώτατον ὡς προερχόμενον ἐκ τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ 19ου αἰῶνος, ἀλλὰ ἀνεπαρκές διὰ νὰ δώσῃ εἰκόνα τοῦ τεραστίου πλούτου καὶ τῆς εὐρυτάτης διαδόσεως τοῦ παραμυθιοῦ εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου. Μὲ τὴν ἴδρυσιν ὁμως ὑπὸ τοῦ Ν. Πολίτου τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας κατ' ἀρχὰς καὶ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ὑπὸ τῆς Πολιτείας κατόπιν, ἡ συλλογὴ παραμυθιακοῦ, ὡς καὶ ποικίλου ἄλλου λαογραφικοῦ ὕλικου, ἐυστηματοποιήθη καὶ ὠργανώθη διὰ διαγωνισμῶν καὶ εἰδικῶν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου. Ἐγκύκλιος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ 1927 ἐπλήχθη τὸ ἑκδοτικὸν Ἀρχεῖον, ἐνισχυθεῖσα διὰ συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Ἐκπαιδεύσεως πρὸς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Στρατιώδους Ἐκπαιδεύσεως, καθύπευκτον κέντρον ἔκρινεν διὰ τῆς συλλογῆς ἀπὸ τῶν 3500 μύθων καὶ παραμυθιῶν. Τὸ παράδειγμα ἐξ ἑλλοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας ἀποκομθεὶς ἀπὸ τοῦ 1923 τὰ ἰδρυθέντα κατὰ τόπους Σωματεία, τὰ ὁποῖα κατανοοῦντα τὴν ἐθνικὴν σημασίαν τῶν κειμηλίων τῆς ἐθνικῆς κληρονομίας ἴδρυσαν ἐπιστημονικὰ περιοδικά, εἰς τοὺς τόμους τῶν ὁποίων ἀπεταμύειον ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην καὶ ἰδίᾳ παραδόσεις καὶ παραμύθια. Ἀναφέρω ἰδιαιτέρως τὰ Θρακικά, τὸ Ἀρχεῖον θρακικοῦ γλωσσικοῦ καὶ λαογραφικοῦ θησαυροῦ, τὸ Ποντιακὸν Ἀρχεῖον, τὴν Ποντιακὴν Ἑστίαν, τὰ Μικρασιατικὰ Χρονικά, τὸ Λαογραφικὸν Παράρτημα τῶν Κυπριακῶν Σπουδῶν κ.ἄ.

Πρὸς τούτοις διὰ τῆς ἐν ἔτει 1947 ἰδρύσεως ἑδρας Λαογραφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν ὠργανώθη Λαογραφικὸν φροντιστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὸν τύπον ἀσκήσεως τῶν φοιτητῶν εἰς τὸ συλλεκτικὸν ἔργον συνεκεντρώθη ἄφθονον λαογραφικὸν ὕλικόν ἐξ ὧν σχεδὸν τῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, μέγα μέρος τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖται ἀπὸ λαϊκὰς διηγήσεις καὶ ἰδίᾳ παραμύθια.

Ὅπως ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ μνημονευθῇ ἡ συμβολὴ τῶν φίλων τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ, οἱ ὁποῖοι μετ' ἀγαστοῦ ζήλου κατέγιναν εἰς τὴν καταγραφὴν λαϊκῶν διηγήσεων. Ἐκ τούτων ἄλλοι μὲν, ὡς ἡ μακ. Ἑλπινίκη Σταμούλη - Σαραντῇ, ὁ Ξεν. Ἀκογλου, ὁ Νεοκλῆς Κληρίδης, ὁ ἱερεὺς Γ. Ρήγας, ἡ Στέλλα Ἐπιφανίου - Πετράκη ἠτύχησαν νὰ ἴδουν δημοσιευομέ-

νας τὰς συλλογὰς των, ἄλλαι δέ, ὡς ἡ μακ. Μαρία Λιονδάκη, τὰς κατέλιπον εἰς ἀνέκδοτα χειρόγραφα. Τέλος ἡ μεγάλη συλλογὴ ἀπεραθίτικων παραμυθιῶν τῆς Διαλεχτῆς Ζευγώλη ἀναμένει τὴν ἐμφάνισιν γενναιοδωροῦ ἐκδότου¹.

Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ τώρα νὰ νομίζω, ὅτι αἱ δεκαετίαι πρὸ διέφθρευσαν ἀπὸ τοῦ 1910 ἕως σήμερα δὲν ἀπέβησαν ἐπὶ ματαίῳ. Πρῶτον, διότι ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ὕλικόν τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ ἠνέχθη τεραστίως, ὥστε ἀντὶ 2.000 παραλλαγῶν τοῦ 1910 νὰ ἔχωμεν σήμερα εἰς τὰς συλλογὰς μας πλέον τῶν 23.000 κειμένων. Δεύτερον, διότι αἱ ἐπανειλημμένα ἀνασυντάξεις καὶ ἐπανξήσεις τοῦ διεθνοῦς Καταλόγου ὑπὸ τοῦ Stith Thompson ἀνέπτυξαν τὴν τυπολογίαν τοῦ παραμυθιοῦ ἐπὶ διεθνoῦς κλίμακος εἰς τοιαύτην τελειότητα, ὥστε ἡ καταλογογράφησις τῶν παραμυθιῶν τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν λαῶν νὰ εἶναι εὐχερὴς καὶ σταθερά. Ἐκ τούτου ὅσοι Κατάλογοι παραμυθιῶν συνετάχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρώτου Καταλόγου τοῦ Aarne τοῦ 1910 ἀπεδείχθησαν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐλλιπεῖς ἢ σχεδὸν ἄχρηστοι. Παράδειγμα ὁ Κατάλογος τῶν παραμυθιῶν τῆς Φλάνδρας, ὁ ἐκδοθεὶς τὸ 1921 ὑπὸ τοῦ Maurits de Meyer². Ἐπειτα, ὁ πρῶτος ἐκείν, πρὸ παρουσίας τοῦ διεθνoῦς Κατάλογος τῶν παραμυθιακῶν τοῦ Stith Thompson, ὁ Meyer ἔκρινεν ἐπάναγκες νὰ ἀνακαινίσῃ τὸ ἔργον του καὶ προσέθετο ἐν αὐτῷ ἀσυντάξιν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν εἶδος, ὥστε ν' ἀναποδείκνυται πλήρως ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς σύγχρονης ἐπιστήμης. Οὕτω τὸ 1948 ἐκδόθη νῦν ἀναλυτικὸν Κατάλογον: *Le conte Populaire Flamand. Catalogue Analytique (et Repertoire des Episodes et Elements des contes populaires)* (Motif-Index), περιληφθέντα εἰς τὴν σειρὰν τῶν FF Communications (π. ἀριθ 203 τῆς Φιλλανδικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἑπιστημῶν. Τὴν μοῖραν αὐτὴν δὲν θὰ ἐξέφευγε καὶ ὁ Κατάλογος τῶν ἑλληνικῶν παραμυθιῶν, ἂν ἐξεδίδετο μὲ τὰ δεδομένα τοῦ 1910 ἢ καὶ τοῦ 1928.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη, ὡς βάσις εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν παραμυθιῶν ἐχρησίσμευσεν ἡ νεωτέρα ἀναθεώρησις τοῦ Καταλόγου τοῦ Aarne ὑπὸ τοῦ Stith Thompson: *The types of the Folktale, Second Revision* (FFC 184) Helsinki, 1961.

1. Περὶ τῶν γενομένων ἐν Ἑλλάδι παραμυθιακῶν συλλογῶν καὶ ἐρευνῶν ἀπὸ τοῦ 1864 βλ. τὸ ἄρθρον μου: *Märchensammlung und Märchenforschung in Griechenland seit dem Jahre 1864* ἐν *Deutsches Jahrbuch für Volkskunde*, Berlin τ. 8 (1962) 153-159. Ἀνεδημοσιεύθη εἰς τὸν τόμον: *Wege der Märchenforschung* hrsg. von Felix Karlinger, 1973, Wissenschaftliche Buchgesellschaft Darmstadt, σελ. 361-371.

2. Maurits de Meyer, *Les contes populaires de la Flandre. Catalogue de toutes les variantes flamandes de conte populaire d'après le Catalogue des contes-types* par A. Aarne (FFC No: 3). Helsinki, 1910.

Μετά τὸν ἀριθμὸν τοῦ τύπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἓνα παραμῦθι ἀνήκει, ἀναγράφεται, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, ἡ ὀνομασία τοῦ τύπου, ἔπειτα δίδεται σύντομος περιγραφή αὐτοῦ κατὰ τὴν πλοκὴν ποὺ παρουσιάζει ὁ μῦθος ἢ τὸ παραμῦθι εἰς τὸν ἑλληνικὸν οἰκότυπον, καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία, ἰδίᾳ ἡ ἑλληνική, διότι ἡ ξένη παρέχεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου. Εἰς ταῦτα ἀκολουθεῖ ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἑλληνικῶν παραλλαγῶν, κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν, πρῶτον τῶν δημοσιευμένων καὶ κατόπιν τῶν ἀδημοσιευτῶν κειμένων· ἀναγράφεται ἐν συντομογραφίᾳ ὁ τόπος προελεύσεως ἐκάστης παραλλαγῆς καὶ ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς ἐλήφθη.

Ἀποσχίδες (Subtypes) ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου ἀποδίδονται, ὡς καὶ εἰς τὸν Κατάλογον ΑΤ, μὲ ὑποδιαίρεσεις αὐτοῦ, δηλουμένας διὰ κεφαλαίων στοιχείων Α, Β, C κτλ., παραλλαγαὶ δὲ παρουσιάζουσαι οὐσιώδη πως διαφορὰν κατὰ τὸ περιεχόμενον ἀπὸ τοῦ τύπου ἢ τοῦ ὑποτύπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν, δηλοῦνται διὰ τοῦ αὐτοῦ μὲν ἀριθμοῦ, ἀλλὰ μὲ ἓνα ἢ περισσοτέρους ἀστερίσκους, τιθεμένους μετὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ τύπου (π.χ. ΑΤ 1*, 1**, 8****. — ΑΤ 34Α, 34Β, 34Β*. — ΑΤ 789, 789Α, 789Α*, 789Α**, 789Β* κτλ.).

Κείμενα ἑλληνικά, διὰ τὰ ὁποῖα τὸν κατάλογον ἀντίστοιχος τύπος παρὰ ΑΤ, καὶ τὰ ὁποῖα παρουσιάζουσιν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου ἑνὸς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, ἐδηλώθησαν εἰς τὸν ἑλληνικὸν Κατάλογον διὰ προσθετοῦ ἀριθμοῦ κατὰ συντόμω, ἀνακόπως καὶ ἐνῆναις τῶν εἰς τὰς ἀμφεθέτα ἀπὸ τοῦ ΑΤ, ὡς εἵπομεν, κενά. Ὁ προσθετός ἀριθμὸς τύπος ἐδηλώθη δι' ἀστερίσκον τεθέντος πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τύπου (π.χ. 122*, 12Ε, *15Α κτλ.). Ἄν δημοσιευμένη τις παραλλαγή ἐλήφθη ἐκ χειρογράφου κατατεθειμένου εἰς τὰς συλλογὰς τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου (μετονομασθέντος εἰς Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας) ἢ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας ἢ τοῦ ἰδικοῦ μου Λαογραφικοῦ Φροντιστηρίου, γίνεται παραπομπὴ εἰς αὐτά. Ὁμοίως διὰ ΣΠ διακρίνεται πᾶσα παραλλαγή προερχομένη ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς Ν. Γ. Πολίτου, τῆς κατατεθειμένης εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον.

Συμφώνως πρὸς τὸ διάγραμμα τῆς ὕλης παρὰ ΑΤ διηρέθη ἡ ὕλη καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Κατάλογον εἰς 4 μέρη:

- I. Μῦθοι ζώων (Animal Tales) ἀρ. 1-299.
- II. Καθ' αὐτὸ παραμῦθια (Ordinal Folktales) ἀρ. 300-1199.
- III. Εὐτράπελοι διηγήσεις καὶ ἀνέκδοτα (Jokes and Anecdotes) ἀρ. 1200-1999.
- IV. Κλιμακωτὰ παραμῦθια (Formula Tales) ἀρ. 2000-2399.

Χάριν εὐκολίας περὶ τὴν ἔκδοσιν ὁ Κατάλογος τῶν Ἑλληνικῶν παραμυθίων ἐκδίδεται εἰς τρία τεύχη, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῶν ΜΥΘΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Α' ΠΗΓΑΙ

Ι. Συλλογαὶ δημοσιευμένοι

α) εἰς περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια.

Ἀνατ. Ἐπιθεώρησις. Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς Σμύρνης, τ. Α' (1873).

Ἀνθρ. Ἡμερ.: Ἀνδριακὸν Ἡμερολόγιον, τ. Α'-Ε', (1925-29).

Ἀρχ. Εὐβ. Μελ.: Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, τ. Η' (1961). Ἀθήναι.

Ἀρχ. νεωτ. ἑλλ. γλ.: Ἀρχεῖον τῆς νεωτέρας Ἑλλην. γλώσσης ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Κοραΐ, τ. Β' 1892. Ἀθήναι.

Ἀρχ. Θρ. Θησ.: Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Ἑθνομουσικοῦ θησαυροῦ. Διευθ. Πολύδ. Παπαχριστοδούλου, τ. Α'-ΚΕ' (1933-1961). Ἀθήναι.

Ἀρχ. Πόντου: Ἀρχεῖον Πόντου. Σύγγραμμα περὶ τῶν ἐκδιδόμενων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν μελετῶν. Α'-ΚΖ' (1928-1961). Ἀθήναι.

Ἀρχ. Σαμου: Ἀρχεῖον Σαμου. Σύγγρ. περὶ τῶν ἐκδιδόμενων ὑπὸ Ν. Ζαχαρίου. Α' 1946. Ἀθήναι.

Arch. f. Litter.: Archiv für Litteraturgeschichte. Teil XII, 1884 Leipzig.

Archivio trad. pop.: Archivio per lo studio della tradizione popolari 1887. Palermo.

Ἀστὴρ Πόντου: Ἀστὴρ τοῦ Πόντου, περιοδ. σύγγραμμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ Θ. Γραμματικοπούλου. Ἐν Τραπεζοῦντι, τ. Α' 1885.

Ἀθηνα: Σύγγρ. περιοδ. τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας, τ. 3(1891)97, τ. 45 (1933)54-137.

Atlantis: Schweizer Zeitsch. Ostern 1963, σ. 209-212.

Ausland: Das Ausland 1832 No 56. 57.

BCH: Bulletin de corresp. hellenique, τ. 33 (1909).

Βύρων: Βύρων τ. Α' (1874), τ. Β' (1876).

Calabria: La Calabria, Rivista di letteratura popolare diretta da L. Bruzzano. Monteleone 1888-98.

Χιακὰ Χρον.: Χιακὰ Χρονικά, ἐκδιδ. ἐπιμελεία Κ. Ἀμάντου, τεύχη Α'-Δ' (1911-1919) ἐν Ἀθήναις.

Χρον. Χαλκιδ.: Χρονικά τῆς Χαλκιδικῆς. Περιοδ. ἔκδοσις Ἱστορ. καὶ λαογρ. Ἑταιρείας Χαλκιδικῆς. Τ. 2 (1961)240-42. Θεσσαλονίκη.

Χρον. Πόντου: Χρονικά τοῦ Πόντου. Μηνιαῖο λαογρ. περιοδικό. Ὅργανο τοῦ Συλλόγου α' Ἀργοναυτῶν Κομνηνῶν. Α'-Β'-(1943-46) Ἀθήνα.

ΔΙΕ: Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος. Α'-Ε' (1883-1900). Ἀθήναι.

Δωδ. Ἀρχ.: Δωδεκανησιακὸν Ἀρχεῖον. Α' - Γ'(1955-58). Ἀθήναι.

Δρῆρος: Μηνιαῖο λαογραφικο-ιστορικό λογοτεχν. περιοδικό. Νεάπολις Κρήτης. "Ετ. Β' καὶ Γ' 1939.

'Εβδομάς: 'Εβδομάς. Περιοδ. σύγγραμμα. 'Αθῆναι τ. Α' 1884.

'Επ. Κρητ. Σπ.: 'Επετηρίς 'Εταιρείας Κρητικῶν Σπουδῶν. Α'-Δ' (1938-1941). 'Αθῆναι.

'Επ. ΛΑ: 'Επετηρίς τοῦ Λαογρ. 'Αρχείου ('Ακαδημίας 'Αθηνῶν). 1939-1972.

'Επ. Φίλος. Σχ. 'Αθ.: 'Επιστημονικὴ 'Επετηρίς τῆς Φίλος. Σχολῆς Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν. 1955-56, σ. 528.

'Επ. Φίλος. Σχ. Θεσ.: 'Επιστημονικὴ 'Επετηρίς τῆς Φίλος. Σχολῆς Θεσσαλονίκης. 9 (1965) 5-10.

'Ηλειανά: Τριμηνιαῖο ἱστορικο-λαογρ.-γλωσσ. περιοδικό. Α'-Β' (1951-1956). Λεσχινά.

'Ημερ. Δυτ. Μακ.: 'Ημερολόγιον Δυτ. Μακεδονίας. "Ετ. 1936, 1937, Θεσσαλονίκη.

'Ημερ. 'Ιθάκης: 'Ημερολόγιον 'Ιθάκης. "Ετ. Β' 1929. "Ετ. Γ' 1930. 'Εν 'Αθῆναις.

'Ηπειρ. 'Εστ.: 'Ηπειρωτικὴ 'Εστία. Μηνιαῖα 'Επιθεώρησις ἐν 'Ιωαννίνοις. Β'-Γ' (1953-1961).

'Ηπειρ. Χρον.: 'Ηπειρωτικὰ Χρονικά. "Ετ. Α' 1926. 'Ιωάννινα.

Fabula: Zeitschrift für Erzählforschung, hrsg. von Kurt Ranke. Berlin.

Folklore: A quarterly Review of myth, tradition, institution and custom of the Folklore Society. Vol. VII (1896) X-XII (1899-1901) London.

'Ικαριακά: 'Ικαριακά Γράμματα. 1 (1956).

Jahrb. rom. Litt.: Jahrbuch für romanische Literatur. XI.

Jahresgabe: Jahresgabe der Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker. 1957-1958.

Journal. Amer. Fl.: Journal of American Folklore, τ. 60 (1947) 163-167.

Journ. Hell. St.: Journal of Hellenic Studies, vol. 30 (1910) 128.

Κῆρυξ Αἰγ.: Κῆρυξ τῆς Αἰγίνης. Γ' (1921) σφ. ρ. 31.

Κρητ. Χρον.: Κρητικὰ Χρονικά. Τετραμηνιαῖα ἐπιστημον. ἔκδοσις. 'Εκδότης: 'Ανδρέας Καλοκατερινός, τ. 15-16 (1961/62) 298-301. 'Ηράκλειον Κρήτης.

Κρητ. Σελίδες: Κρητικαὶ Σελίδες. "Ετ. Α' 1936-37.

Κρητ. 'Επιθεώρ.: Κρητικὴ ἐπιθεώρησις. Ρέθυμνον 1951.

Κρητ. 'Εφημ.: Κρητικὴ ἐφημερίς. Ρέθυμνον 1951.

Κρητ. 'Εστία: Κρητικὴ 'Εστία. Τόμ. Α' 1949.

Κρητ. Στοά: Κρητικὴ Στοά. Περιοδικὸν ἐν 'Ηρακλείῳ Κρήτης, τ. 1-3 (1908-1911).

Κρητ. 'Αστήρ: Κρητικὸς 'Αστήρ, 15ήμερον εἰκονογρ. περιοδικόν. Χανιά. "Ετος α'-ε' 1906-1911.

Κρητ. Λαός: Κρητικὸς λαός, περιοδ. ἐν 'Ηρακλείῳ Κρήτης, Α', 1909.

Κυπρ. Χρον.: Κυπριακὰ Χρονικά. Τόμ. Α' - ΙΓ' (1923-1937). 'Εν Λάρνακι.

Κυπρ. Γράμμ.: Κυπριακὰ Γράμματα. Μηνιαῖο περιοδ. μελέτης καὶ τέχνης. Διευθ. Νῖκος Κρανιδιώτης. Α'-ΙΗ' (1935-1953). Λευκωσία.

Κυπρ. Λεύκωμα: Κυπριακὸν Λεύκωμα Πολυξένης Λοιζιάδος. Λεμεσὸς Κύπρου 1924.

Κυπρ. Σπουδαί: Κυπριακὰ Σπουδαί. Δελτίον τῆς 'Εταιρείας Κυπρ. σπουδῶν, τ. Α' - ΑΘ' (1937-1975). Λαογρ. παράρτημα. Λευκωσία.

Κυπριόπουλο, τ. Ε' (1949) ἀρ. 1-3.

Λαογρ.: Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλλήν. Λαογρ. 'Εταιρείας. 'Εν 'Αθῆναις, 1909-1975.

Λαογρ. Κύπρος: Τετραμην. λαογρ. περιοδικό. Χρονιά Β' (1972) τεύχ. 4-5, σ. 31-33. τεύχ. 6, σ. 101-107. Λευκωσία.

Legrand Coll.: Legrand, É., Collection des monuments de la langue neo-hellénique, I.

Legrand Rec.: Legrand, É., Recueil de contes populaires grecs. Paris 1881.

Λεσβιακά: Λεσβιακά. Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Λεσβιακῶν μελετῶν. Μυτιλήνη.

Μακεδονικά: Σύγγραμμα περιοδ. τῆς Ἑταιρ. Μακεδ. Σπουδῶν 1-14 (1940-1974).

Μαθητ.: Ἑστία: Ἐκφραστ. ὄργανον τῶν μαθητῶν . . . ἔτ. ΚΑ-ΚΓ' (1970-73), Λευκωσία.

Μεσσην.: Ἑτος: Μεσσηνιακὸν ἔτος. Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Γραμμάτων. Καλαμάτα, τόμ. Α' 1938.

Μικρασ. Χρον.: Μικρασιατικὰ Χρονικά. Σύγγραμμα περιοδ. Α'-Π' 1938 (1967), Ἀθῆναι.

Μυκον. Χρον.: Μυκονιάτικα Χρονικά. Ἀθῆναι 1933-35.

Μύσων: Μύσων. Ἱστορικὸν καὶ λαογραφικὸν περιοδικόν. Διευθ. Μ. Γ. Καταπότης, Ἀθῆναι.

Ν.: Ἑστία: Νέα Ἑστία. Ἑτ. Α' 1927 κέ. Ἀθῆναι.

Νεοελλ. Γράμμ.: Νεοελληνικά Γράμματα, ἑβδομ. φιλολ. ἔφημ. Περίοδ. Β' 1938. Ἀθῆναι.

ΝΕΑ: Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα, περιοδικῶς ἐκδιδ. ὑπὸ τοῦ Φιλολ. Συλλόγου Παρνασσοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1870-72. 1874.

Νισυρ. Χρον.: Νισυριακὰ Χρονικά. Ἐκδ. Ἑταιρείας Νισυρ. Μελετῶν. 1-4 (1963-1972).

Παναθήναια: Παναθήναια. Εἰκονογραφ. 15ήμερον περιοδικόν. τ. 19 σ. 189. Ἀθῆναι.

Πανδώρα: Σύγγραμμα περιοδικόν, 41 (1861) φ. 259.

Πάφος: Πάφος. Παγκύπριο λογοτεχνικὸν περιοδικόν. 1935-39. Πάφος.

Παρνασσός: Ἐπετηρὶς Φιλολ. Συλλ. Παρνασσῶν. 1880-1886) Ἀθ. Νέα σειρά, Α' 1959 κέ.

Πελοποννησιακά: Δημοσ. τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑταιρ. Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν. Ἀθῆναι 1956 κέ.

Πολοκ.: Ἑστία: Πελοποννησιακὰ Ἑστία. 1956 κέ.

Ποντ. Μηνιαία: Ποντιακὰ Μηνιαία. Παναθηναϊκὴ Ἱστορικὴ ἐπετηρὶς. 1961, 1962.

Ποντ.: Ἑστία: Ποντιακὴ Ἑστία. Μηνιαῖον λογοτεχνικὸν περιοδικόν. Θεσσαλονίκη 1950 κέ.

Ποντ. Φύλλα: Ποντιακὰ Φύλλα. Διευθ. Ν. Καμπάνης. 1936-38. Ἀθῆναι.

Προμηθεύς: Προμηθεύς ὁ πορφύρεος. 150ήμερον ἐπετηρὶς περιοδικόν. Ἐν Ρεθύμνῃ 1925 κέ.

Racc. Roccaf.: Racconti greci di Roccaforte, diretti da E. Capialbi e L. Bruzzano, Monteleone 1885-86.

RHR: Revue de l'histoire des religions, τ. 10(1884).

Riv. trad. pop. ital.: Rivista delle tradizioni popolari italiane 1-2. Roma 1893-94.

Σ.ΚΠ: Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος. Σύγγραμμα περιοδ., τ. 8-31 (1874-1908). Ἐν Κωνσταντινουπόλει. 1874.

Συμαϊκά: Τὰ Συμαϊκά. Ἐκδοσις Ἐπιτροπῆς Συμαϊκῶν Ἐκδόσεων. Α' 1972. Ἐν Ἀθήναις.

Θρακικά: Τριμηνιαῖον ἐπιστημον. σύγγραμμα, τ. 1-33 (1928-1960). Ἀθῆναι.

Θρακ.: Ἐπετ.: Θρακικὴ Ἐπετηρὶς 1897. Ἐν Ἀθήναις.

Ζ' Ἀγ: Ζωγράφειος Ἀγὼν ἦτοι Μνημεῖα τῆς Ἑλλην. ἀρχαιότητος ζῶντα ἐν τῷ νῦν ἑλλήν. λαῷ. Τόμ. Α' 1891, τόμ. Β' 1896. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

β) εἰς βιβλία.

Abbott, G. F., Macedonian Folklore. Cambridge 1903, ἀνατύπ. Θεσσαλονίκη 1974.

Αἰνείας, Τ., Εὐθύμα ἑλληνικά παραμῦθια. Α' 1949. Β' 1950. Ἀθῆναι.

Ἀκογλου, Ξεν., Λαογραφικά Κετυῶρων. Ἀθῆναι 1939.

Ἀμαριώτου, Μαρία, Ἱστορίες τῆς μανούλας μου. Παραμῦθια, ἱστορίες, πικρὰ δόσεις. Ἀθῆναι 1948.

Ἀναγνώστον, Σπ., Λεσβιακά ἤτοι συλλογὴ λαογραφικῶν περὶ Λέσβου πραγματειῶν.
Ἐν Ἀθήναις 1903.

Argenti - Rose, Argenti, Philip and Rose, H. J., The Folklore of Chios, τόμοι 2, Cambridge 1949.

Ἀσλάνης, Ἀσλάνη Βυζαντίου, Κ.Χ., Μῦθοι, μυθιστορίες καὶ διηγήματα ἠθικά καὶ ἀστεία. Ἀθήναι 1861.

Ἀθανασούλα, Εὐδοκία, Ἦταν καὶ δὲν ἦταν. Λαϊκὰ παραμῦθια γιὰ παιδιά, διαλεγμένα ἀπὸ ἀνέκδοτο ὕλικό τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου. Ἀθήναι 1929.

Βλαχογιάννη Ἀνθολ.: Βλαχογιάννης Γιάννης, Ἱστορικὴ ἀνθολογία. Ἀνέκδοτα - γνωμικά - περίεργα - ἀστεία ἐκ τοῦ βίου διασῆμων Ἑλλήνων 1820-1864. Ἀθήναι 1927.

Βλαχογιάννη Ἀνέμη: Γύροι τῆς ἀνέμης. Παράμυθια. Ἀθήνα 1923.

Boulenger, Jacques, Les contes de ma cuisinière, 2e edition, Paris 1935.

Βρόντης, Ἀναστ., Ροδιακά, τόμ. Α' ἐν Ἀθήναις 1939, τόμ. Β' Ρόδος 1950.

Buchon, J. A., La Grèce continentale et la Morée. Paris 1843.

Carnoy - Nicol.: Carnoy, E. H. — Nicolaides, J., Traditions populaires de l' Asie Mineure. Paris 1889.

Χατζηγάκης, Παράδ.: Χατζηγάκης, Ἀλέξ.Κ., Παραδόσεις Ἀσπροποτάμου. Τρίκαλα 1948.

Χατζηγάκης, Τ' Ἀσπρο.: τοῦ αὐτοῦ, Τ' Ἀσπροπόταμο Πίνδου, Λαογραφικά. Ἀθήναι 1965.

Χατζηγιάννου μῦθοι: Χατζηγιάννου Κωνσταντῆ, Κυπριακοὶ μῦθοι. Λευκωσία 1948. Συμπλήρωμα, Λαογρ. Κύπρου, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025.

Χατζηκώστα, Ἰσμήνη Κ., Ἡ Κρήνη καὶ τὸ πνεῦμα, Λονδίνο 1943.

Chavirin, R., Costumi, Usi, Folk-Folklore, Egea, 1943.

Χρηστάρακη, Ν., Ἡπειρώτικα παραμῦθια. Ἰωάννινα 1963.

Χριστοδουλόπουλος, Ἰω., Τὰ παραμῦθια τοῦ λαοῦ σχολείου. Ἀθήναι 1939.

Dawkins MG in AM: Dawkins, P. M., Modern Greek in Asia minor. Cambridge 1916.

Dawkins MGF: Modern Greek Folktales. Chosen and translated by—. Oxford 1953.

Dawkins 45 Stor.: Forty-five Stories from the Dodekanese. Cambridge 1950.

Dawkins More G.F.: More Greek Folktales. Oxford 1955.

Deffner, Mich., Archiv f. mittel-u. neugriech. Philologie. Athen 1880.

Dieterich, Karl, Sprache u. Volksüberlieferungen der südl. Sporaden. Wien 1908.

Dozon, A., Contes albanais. Paris 1881.

Drosinis - Boltz.: Nord - Euböa, 1884.

Eckert - Formosis: Eckert G. - Formosis P. E., Lieder und Märchen aus Kozani u. Siatista. Mit Beiträgen von Spyros Syngolites. Thessaloniki 1944.

Ἐπιφανίου-Πετρ.: Ἐπιφανίου-Πετράκη Στέλλα, Λαογραφικά τῆς Σμύρνης. Βιβλίο Β': Παραμῦθια κ.ά. 1966. Βιβλίο Γ' 1967, βιβλίο Δ' 1969.

Εὐλάμπιος, Γεώργ., Ὁ Ἀμάραντος, ἤτοι τὰ ρόδα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Πετροῦπολις 1843.

Garnett - Glennie: Garnett, L. M. J. and Glennie, St. J. S., Greek Folk Poetry, τ. 1-2 London 1896.

Geldart, E. M., Modern Greek Folklore. The Tales of the People. London 1884.

Γεώργιος, Ἀντ. Στ., Τὰ νέα παραμῦθια τοῦ λαοῦ, ἀνέκδοτα συλλεγμένα καὶ γραφέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1891.

Georgeakis — Pineau: Georgakis G. et Pineau L., Le folklore de Lesbos. Paris 1894.

Γρεντζός, Παῦλος, Τραγούδια δημοτικὰ τῆς Ρόδου. Ἀλεξάνδρεια 1926.

- Hahn*: Hahn, J. G. v. Griechische und albanesische Märchen. München 1918.
- Hallgarten*, Paul, Rhodos. Die Märchen und Schwänke der Insel, gesammelt von—. Frankfurt 1926.
- Høeg*, Carsten, Les Saracatsans. Une tribu nomade grecque. Bd. II: Textes. Paris Copenhagen 1926.
- Jahresgabe*: Jahresgabe der Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker. Von Prinzen, Trollen und Herrn Fro. Unveröffentlichte Quellen. = ab 1961 Märchen der europ. Völker. Aschendorff, Münster.
- Ἰωαννίδης*, Ἰστ. Τρ.: Ἰωαννίδης Σάββας, Ἱστορία καὶ στατιστικὴ Τραπεζοῦντος καὶ τῆς περὶ ταύτην χώρας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870.
- Κεσίσογλου*, Ἰ. Τ. Τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τοῦ Οὐλαγάτς. Ἀθ. 1951.
- Klaar*, Christos: Klaar, Marianne, Christos und das verschenkte Brot. Neugriech. Volkslegenden und Legendenmärchen. Ins Deutsche übertragen, zu einem Teil gesammelt von—. Kassel 1963.
- Klaar*, Zitrone: Klaar, Mar., Tochter des Zitronenbaums. Märchen aus Rhodos. Aus der Sammlung Anastas. Vrontis und der eigenen, hrsg. von—. Kassel 1970.
- Κληρίδης*: Κληρίδης, Νέαρχος, Ἱστορίες τῶν ζώων τῆς Κύπρου. Κυπρ. Σπουδαί, τ. II' Λαογραφ. παράρτημα. Λευκωσία 1950.
- Κονκουλέ*, Φαίδ., Οἰνουντιακά. Ἐν Χανίοις, 1899.
- Κούτρας*: 90 μουραμπάδες ἤτοι χαζομάρες καὶ ἀπομύθια τοῦ Γέρω Κούτρα. Ἀθ. 1899.
- Κωνσταντινίδης*, Βιβλιοθήκη παραμυθιῶν, ἀπομύθια καὶ λαογραφίου Ἀν. Κωνσταντινίδου 1895.
- Kretschmer*, L.H.: Kretschmer, Paul, Die neugriechische Dialekte. Wien 1903.
- Κρούσιου*, Ν.Μ.: Neugriechische Märchen. Jena 1917.
- Κρίσπη* Πολυπόρεια: Κρίσπης, Μ.Κ., Πολυπόρεια καὶ γὰρ διάφορα. Κεφαλληνία 1879.
- Κρίσπη* Χόρτα: Χόρτα διάφορα. Τεύχ. Β'. Τ. 1. 1897.
- Κρόκος*, Γ. Ι., Εἴντα γίνεται στὴ Χιό. Χιώτικα ἀπομύθια. Ἀθῆναι 1964.
- Κυριαζῆς*, Ν. Γ., Κυπριακαὶ παροιμίαι. Ἐν Λάρνακι 1940.
- Lagarde*, Paul de, Neugriechisches aus Klein Asien. Göttingen 1886.
- Λάσκαρης*, Ν. Ι., Ἡ Λάστα καὶ τὰ μνημεῖα τῆς. Ἐν Πύργῳ 1902 - 1905.
- Legr. Rec.*: Legrand, Louis Jean, Recueil de contes populaires grecs. Paris 1881.
- Λελέκου* Ἀνθολ.: Λελέκου Μιχ., Δημοτικὴ ἀνθολογία. Ἐν Ἀθ. 1868.
- Λελέκου* Ἐπιδόρπ., Ἐπιδόρπιον, τόμ. Α'. Ἐν Ἀθ. 1888.
- Λελέκου* Ἀποσπ.: Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν λαϊκῶν ἐθίμων, μύθων κλπ. Ἀθῆναι 1891.
- Λέριος*, Δ., 38 παραμύθια ἀνέκδοτα συλλεγέντα καὶ γραφέντα εἰς δημώδη γλῶσσαν. Ἀθ. (πρὸ τοῦ 1896).
- Λιανίδης*, Σῆμος, Τὰ παραμύθια τοῦ Ποντιακοῦ λαοῦ. Ἐκλογή, κείμενα, νεοελληνικὴ μετάφραση - κατάταξη. Ἀθῆναι 1962. (Παράρτημα Ἀρχείου Πόντου, ἀρ. 5).
- Λιουδάκη*, Γιαγιά: Λιουδάκη Μαρίας, Στῆς γιαγιάς τὰ γόνата. Ἀθῆναι 1932.
- Λιουδάκη*, Παπποῦς: Στοῦ παπποῦ τὰ γόνата. Ἀθ. 1947.
- Λιουδάκη*, μαργάλι: Γύρω στὸ μαργάλι, Ἀθ. 1952.
- Λοϊζιάς*, Πολυξένη, Κυπριακὸν λεύκωμα. Λεμεσὸς Κύπρου, 1924.
- Λουκᾶτος*, Δημ., Νεοελληνικὰ λαογραφικὰ κείμενα. (Βασικὴ Βιβλιοθήκη Ἀετοῦ, ἀρ. 48) Ἀθήνα 1957.
- Λουκόπουλος*, Φῶς: Λουκόπουλος Δημ., Φῶς ἀπὸ τοὺς μύθους μας (παροιμίες - αἰνίγματα - γλωσσολόγες). Τόμ. Α'. Ἀθῆναι 1926.

- Λουκόπουλος, Ν. Μυθ.: Νεοελληνική μυθολογία. Ζῶα, φυτά. (Σύλλ. πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων 76). 'Αθ. 1940.
- Λουκόπουλος, Γεωργικά: Γεωργικά τῆς Ρούμελης. 'Αθ. 1938.
- Λουκόπουλος, Ποιμεν.: Ποιμενικά τῆς Ρούμελης. 'Αθ. 1930.
- Martin, Georges, Mazedonische Märchen und Fabeln, Wiesbaden.
- Μαυρακάκης, 'Ιω., 'Ανάλεκτα Κρητικῆς Λαογραφίας, τ. Α' 1939.
- Μέγας, Γ: Μέγας, Γεώργιος 'Αν., 'Ελληνικά παραμύθια. Σειρὰ Α'. 'Εκδ. 3^η, 'Αθήναι 1962.
- Μέγας, Γ: 'Ελλην. παραμύθια. Σειρὰ Β'. 'Αθήναι 1963.
- Μέγας, Γ: Griechische Volksmärchen gesammelt u. hrsg von Georgios Megas. Übertragen von Inez Diller. Eugen Diederichs Verlag. Düsseldorf-Köln, 1965.
- Μέγας, Γ: Begegnung der Völker im Märchen. Bd 3: Griechenland-Deutschland. Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker. Zusammenstellung u. Bearbeitung von G.A. Megas. Übertragen von Hedwig Bertos. Aschendorff, Münster Westf. 1968. Anmerkungen in Fabula, Bd. 15. 1974, p. 232-244.
- Μέγας, Γ: Folktales of Greece. Edited by Georgios A. Megas, translated by Helen Colaclides. Folktales of the World. General editor: Richard M. Dorson. The University of Chicago Press. Chicago and London 1970.
- Μηλιόπουλος, Κότσυφας: Μηλιόπουλος, Παρασκευᾶς, 'Ο κότσυφας, ὁ κύρ Κώστας καὶ ἄλλα μακεδονικά, Θεσ/νίκη 1952.
- Μηλιόπουλος ΜΠ: Μακεδονικά παραμύθια. Θεσ/νίκη 1950.
- Miliopulos MB: Aus Mazedonien. Mazedon. Legenden, Fabeln u. Märchen gesammelt von Dr. G. A. Paraskevas Miliopulos, übertragen von Bernard von der Lage. Hamburg 1952.
- Μιχαήλ - Νουάρος, Δωδ.: Μιχαήλ - Νουάρος, Μιχ., Λαογραφικά συμμεικτά Κρητάθου. Τόμ. Α' 1932. 'Αθήναι.
- Μιχαήλ - Νουάρος, Δωδ.: Για να νιώσουμε τὴ Δωδεκάνησο. 'Αθήναι 1945.
- Misotakis, J., Ausgewählte griechische Volksmärchen. Berlin 1882.
- Μονογυῖος, Εὐάγγελος, Τὰ Μυκονιάτικα. 'Εν Ερμούπολει 1927.
- Morosi, G., Studi sui dialetti greci della Terra d' Otranto. Lecce 1870.
- Μοσκόβη, Ειρήνη, Τὰ παραμύθια τῆς πατρίδας μου (Σύμης). 'Αθήναι 1953.
- Μουσαίου Μπουγιούκου, Καλλιόπη, Παραμύθια τοῦ Λιβισίου καὶ τῆς Μάκρης. Πρόλογος Γ.Α. Μέγα. Σχόλια Μ.Γ. Μερακλή. Μετάφραση σχολίων ὑπὸ 'Οκταβίου Μερλιέ. 'Αθήναι 1976.
- Nicolaides, Jean, Contes licencieux de Constantinople et de l'Asie Mineure (Contribution au Folklore erotique, contes, chansons, usages etc, recueillis aux sources orales. Tome 1er. Kleinbronn, Paris 1906.
- Nicolaides, ΝΠ: Νεοελληνικά παραμύθια. Athens 1899.
- Νικολάου, 'Ιωάννης, 'Η 'Οδησσός (Βάρνα) ὑπ' ἀρχαιολογικὴν καὶ ιστορικὴν ἐποψιν. 'Εν Βάρνῃ 1894.
- Νίτσος, Νικ., Μονογραφία περὶ τῆς ἐν 'Ηπείρῳ κόμης τοῦ Τσαμαντᾶ. 'Αθήναι 1926.
- Παμπούκης, Ι.Τ., Μῦθοι τῆς Οἰνός τοῦ Πόντου. (Παράρτ. 'Αρχείου Πόντου, ἀρ. 6). 'Αθήναι 1963.
- Παπαδάκη, Ειρήνη, Λόγια τοῦ Στειακοῦ λαοῦ. Τόμ. Α' 'Αθ. 1938.
- Παπαζαφειρόπουλος, Π., Περιυναγωγή γλωσσικῆς ὕλης καὶ ἐθίμων. Πάτραι 1887.
- Παπαχατζής, Εὐάγγελος Γ., Δοκίμιον τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος Καρύστου καὶ τῶν πέριξ. 'Εν 'Αθ. 1915.
- Παρχαρίδης, 'Αθ. 'Ι., 'Ιστορία τῆς Κρώμνης. 'Εν Τραπεζοῦντι 1911.
- Παρχαλίδου, Δέσποινα, Παραμύθια τοῦ λαοῦ μας. 'Αθήναι 1939.

- Πέρδικα Σκυρος* : Πέρδικα, Νίκη Α., Σκυρος. Μνημεία τοῦ λόγου τοῦ λαοῦ. Τόμ. II 'Αθήναι 1943.
- Pernot, H.*, Études de linguistique néohellenique. I Paris 1907, III 1940.
- Φαρμακίδης, Ξεν.*, Κυπριακὴ Λαογραφία. 'Εν Λεμεσῷ 1938.
- Φιλιππίδου, Μαρίκα*, Τὰ παραμῦθια τῆς μάνας μου. 'Εν 'Αθήναις 1926.
- Φιλιππίδου, 'Ο φλασκοκέφαλος καὶ ἄλλα παραμῦθια*. 'Εν 'Αθ. 1926.
- Φλούδας, Νικ.*, Βυζικιώτικα, τόμ. Γ'. 'Αθ. 1963.
- Φραγκάκι Συμβολή*: Φραγκάκι, Εὐαγγελία, Συμβολὴ στὰ λαογραφικὰ τῆς Κρήτης. 'Αθήνα 1949.
- Φραγκάκι ΚΠ.*: Τὸ κρητικὸ παραμῦθι. Μελέτη καὶ συλλογὴ. 'Αθήνα 1952.
- Φραγκάκι Φχιορ.*: Φχιορεντίνος. 'Αθήνα 1964.
- Pio, Jean*, Neosellheniká paramythia. Contes populaires grecs publiés d' après les ms. du Dr. J. G. de Hahn et annotés par —. Copenhagen 1879.
- Plenzat, Karl*, Λαϊκὰ παραμῦθια ἀπ' ὅλες τίς χῶρες, 1946.
- Πολίτης, Παροιμ.*, Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι, Α'-Δ'. 1902-4.
- Racconti di Roccaf.*: Racconti di Roccaforte disetti da E. Capialbi e L. Bruzzano, fasc. I e II, Monteleone 1885-1886.
- Ρήγας*: Ρήγας, Γεώργιος, Σκιαθίου λαϊκὸς πολιτισμὸς. Τεύχ. Β'. Δημῶδεις διηγήσεις. Θεσσαλονίκη 1962.
- Roussel: Roussel, Louis*, Contes de Mycone. Παρίσι 1924.
- Σακελλάριος*: Σακελλάριου, 'Αθαν. 'Α., Τὰ Περσικά, τόμ. Β' 1891, τόμ. Γ' 1868, ἐν 'Αθήναις.
- Σαραντινίδης*: Σαραντινίδου, 'Αρμελάνου 'Ι., 'Η Σινάνη, 'Αθήνας 1899.
- Schmidt, Martin*, Schmidt, Bernhard, Griechische Märchen, Sagen u. Volkslieder. Leipzig 1877.
- Σμυρλῆς*: Σμυρλῆς, Θαλῆς, Μακεδονικὰ παραμῦθια. Τόμ. Α' (ἀνευ ἔτους).
- Σπανδωνίδης*: Σπανδωνίδης Πέτρος, Μελένικος, ὁ λαϊκὸς Μακεδονικὸς ἀκρίτης. Θεσσαλονίκη 1930.
- Σταματ. Σαμ.*: Σταματιάδης, 'Επαμ. 'Ι., Σαμιακὰ ἤτοι ἱστορία τῆς νήσου Σάμου. Τόμ. Ε' 1887, ἐν Σάμῳ.
- Σταμούλη, Σαρ. Σηλυβρία*: Σταμούλη - Σαραντῆ, 'Ελπινίκη, 'Απὸ τὴν 'Ανατολικὴ Θράκη. 'Η Σηλυβρία μὲ τὰ γύρω της χωριά. Τόμ. Β' 1958, 'Αθήναι.
- Σταυρόπουλος, Κ.*, 'Ο κεκρυμμένος θησαυρὸς τῶν λαϊκῶν παραδόσεων. 'Αθήναι 1953.
- Taibbi - Car.*: Testi neogreci di Calabria. Parte I: Taibbi, Giuseppe Rossi. Parte II: Caracausi, Girolamo. Istituto Siciliano di Studi Bizantini e neogreci. Palermo 1959.
- Ταρσούλη, Γεωργία*, Μιά φορὰ κ' ἕναν καιρό. Δημοτικὰ παραμῦθια. Τόμ. Α'. 'Αθήναι 1925.
- Thumb, Albert*, Handbuch der neugriech. Volkssprache. Grammatik. Texte. Glossar. Strassbourg 1910.
- Ζευγώλης Τάσος*: Ζευγώλη Τάσου, Λαογραφικά. Τόμ. Α' 1950, τόμ. Β' 1954, τόμ. Γ' 1956.
- Ζευγώλη - Γλέζου παροιμ.*: Ζευγώλη - Γλέζου, Διαλεχτή, Παροιμίες ἀπὸ τὴν 'Απείρανθο τῆς Νάξου. 'Αθήναι 1963.
- Ζευγώλη-Γλέζου, παραμ.*: Παραμῦθια ἀπὸ τὴν 'Απείρανθο (ὑπὸ ἐκτύπωσιν).

II. Συλλογαὶ ἀδημοσίευτοι εἰς χειρόγραφα ἀποκείμενα εἰς τὰ ἐξῆς Ἀρχεῖα:

- ΙΑ :** Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι, ὁδ. Ἀναγνωστοπούλου 14.
- ΚΜΣ :** Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Διεύθυνσις Μέλπως Μερλιέ, Ἀθῆναι, ὁδ. Ναυαρίνου. 14.
- ΚΕΕΚ :** Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἑρευνῶν Κύπρου. Λευκωσία.
- ΛΑ :** Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, νῦν Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι, ὁδ. Ἀναγνωστοπούλου 14,¹⁾
- ΛΦ :** Λαογραφικὸν Φροντιστήριον κατ' ἐλ. Γ. Α. Μέγα, νῦν Ἀρχεῖον τῆς Ἑλλ. Λαογραφ. Ἑταιρείας, Ἀθῆναι, ὁδ. Διδάτου 12.
- ΣΠ :** Συλλογὴ Ν. Γ. Παύλου τῶν ἐτῶν 1887 κέ. κατατεθειμένη εἰς ΛΑ.
- ΣΛ :** Συλλογὴ Μαρίας Λιουδάκη εἰς χ/φα παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ.

1) Εἰς τὴν συλλογὴν ΛΑ περιλαμβάνεται καὶ ὕλικὸν ἐκ χειρογράφων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τῶν ὁποίων ἀντίγραφα ἀπόκεινται εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἱστορ. Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ὕλικὸν ἐκ χειρογράφων τῆς Γλωσσικῆς Ἑταιρείας, κατατεθειμένων εἰς τὸ αὐτὸ Ἀρχεῖον. Ἐνδείξεις περὶ τῆς πηγῆς τῶν κειμένων ὑπάρχουν εἰς τὸ βιβλίον εἰσαγωγῆς τοῦ ΛΑ.

III. Συλλογείς παραμυθιών δημοσιευμένων εις περιοδικά.

Ἰδαμαντίου, Ἰδ.: Τηνικά. ΔΙΕ. 5 (1896) 277-326.

Ἀθανασόπουλος, Θ.Ι.: Λαογρ. 6 (1917) 643-6.

Ἀκογίου, Ξενοφῶν (ἢ Ξενίτας): Ποντ. Φύλλα 2(1937), 3(1938)32, 84 166, 271.—Ποντ. Ἑστία 1(1950), τευχ. 1, σ. 21-23.,—Ἀρχ. Πόντου 15(1950) 195-205, τ. 18 (1953) 285-296.—Μικρασ. Χρον. 7(1957)359-410.

Βαλαβάνης, Ἰωάννης: Ἀρχ. Πόντου 6(1935)228 κέ., 7(1937) 83 κέ., 21(1956)135 κέ. Βαρίκα-Μοσκόβη, Εὐρη: Τέσσαρα Καρπαθικά παραμύθια. Δωδεκ. Ἀρχ. Β' (1956) 291 κέ. Βίος, Στυλ.: Λαογρ. 4(1914)476 κέ., 6(1917)616-634, 10(1929-32) 464-486.

Χατζηιωάννου, Κυριάκος: Κυπρ. Χρον. 9(1933)276-308, 311-313.

Χατζόπουλος Γ.: Λαογρ. 18(1959)539-542.

Χατζόπουλος, Κ.Ν.: Ἀρχ. Θρακ. θησ. 4 (1937) 140-142.

Δαφέρμος, Γ. Φ.: Προμηθ. Πυρφ. 1(1926) 1-18, 2(1927) 1-18, 3(1930), 6(1930), 7(1931), 10 (1934), 11(1935).

Dawkins, R.M.: Ἀρχ. Πόντου 3(1931) 14-15, 4(1932) 285-291, 15 (1953) 121-130.—Ποντ. Ἑστία 2(1951), τευχ. 1, σ. 21-23., 17(1956) 285-291, 19(1957) 285-291, 21(1958) 285-291, 22(1959) 285-291.—Μικρασ. Χρον. 6 (1955)268-282.

Γεωργακάς, Δημ.: Μεσσην. ἔτος 1938, τ. 1, σ. 140-141.

Hepding, Hugo: Λαογρ. 7(1923)304-314.

Κακριδής, Ἰω.: Ἐπ. Φιλολ. Σχ. Θεσσ. 9 (1965) 3-10.—Ν. Ἑστία 24 (1938) 1084-1093.—Λαογρ. 10 (1929-32) 487-500, 579-580.

Καρθηλάπτης, Γ. Θ. (Κάνις): Ποντ. Φύλλα 2(1937-38).

Klaar, Marianne: Atlantis 1963 σ. 209 κέ.

Κληρίδης, Νέαρχος: Πάφος 1 (1935-36) 280.—Κυπρ. Χρον. 12 (1936) 151-153.—Κυπρ. Γράμμ. 18 (1953).

Κληρίδης, Νέαρχος: Ἱστορίες τῶν ζώων τῆς Κύπρου. Κυπρ. Σπουδαί, τόμ. ΙΓ' (1949) Λαογρ. Παράρτ. σ. α'-ρμα'.—Κυπριακά παραμύθια. Κυπρ. Σπουδαί, τόμ. ΚΓ' (1959), Παράρτ. VI, σ. α'-δ' + 3-55, τόμ. ΚΕ' (1961), παράρτ. VII, σ. 1-110, τόμ. ΚΣ' (1962), (Παράρτ. VIII, σ. 1-118.—Δέκα Κυπριακά παραμύθια. Κυπρ. Σπουδαί ΔΒ' (1968), 201-226.—Κυπρ. Χρον. 11 (1935) 38-43, 101-111.—Κυπρ. Γράμμ. Γ' (1936-37) 245-48, 14 (1949) 315-317.

Κορομής Ν.: Λαογρ. 20 (1962) 303-408 (Σημ. Γ. Μέγα, 409-445).

Κορύλλος Χ.: Λαογρ. 2 (1910-11), 962-3.—6(1917) 246-248, 646-652, 656.—8 (1921) 514.

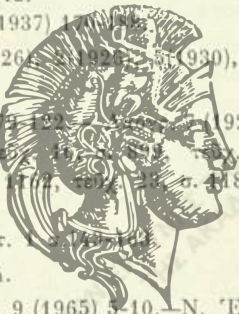
Κουρτίδης Κ.: Ἀρχ. θρ. θησ. 4(1937) 154-161.

Κωστάκης Θαν.: Λαογρ. 17(1957-58) 93-123. (Σημ. Γ. Μέγα, σ. 124-178).

Κρητικός, Παν.: Λαογρ. 15(1953) 293-335, 16(1957) 145-192, 375-412.

Λαμψίδης. Ὁδ.: Ἀρχ. Πόντου 27(1966)207-243.

Lee, Dorothy D.: Folk Lore 41-42(1950-51) 388-397, 449-453.

- Λουκάς, Γεώργιος: Κυπρ. Σπουδαί ΛΗ'-ΛΘ' (1974-75) 111-166.
 Λουκόπουλος, Δ.: Λαογρ. 2 (1910-11) 385-398.— 8 (1921) 13-17.— 12 (1938-48) 595-6.
 Μελανοφρύδης, Παντελ.: 'Αρχ. Πόντου 7(1937)223-255, 8 (1938)230-234.— Ποντ. 'Ε-
 στία 10(1959)5388, 14(1963)7161.
 Μινώτος, Διον.: Λαογρ. 13 (1950) 277-282.
 Μινώτον, Μαρία: Παραμύθια από τὴ Ζάκυνθο. Λαογρ. 10(1929-32)381-448, 11 (1934-
 37)415-531.
 Μιχαηλίδης-Νουάρος, Μ.: Λαογρ. 16 (1955) 137-144 (Σημ. Μέγα Γ.)
 Νικήτας, Παν.: Λεσβιακά Γ' (1959)55-63.
 Ξενίτας: βλ. "Ακογλου, Ξενοφών.
 Οἰκονομίδης, 'Απόστ. Β.: 'Αρχ. Θρακ. θησ. 4 (1937) 162-169.
 Παπαδόπουλος, Χ. Ν. - Δερμετζής Κ. Π.: Μικρασ. Χρον. 4(1948)225-279.
 Παπαχριστοπούλου, Πολύδωρος: 'Αρχ. θρ. θησ. 32(1966)407-442.
 Παπαχριστοπούλου, Χρ.: Λαογρ. 21 (1963) 120-186.
 Παπαϊωαννίδης, Κ.: Θρακικά 2 (1929) 155-161, 408, 500.
 Παπαϊωάννου Γ.: Λαογρ. 5 (1915) 626-633.
 Παπακώστας, 'Αγγ. Ν.: Φιλολ. Πρωτοχρονιά 1950, σ. 259 κέ.
 Παπάνης, Παν. Ε.: Λαογρ. 24 (1966) 397-405.
 Paton, R.: Folklore, X — XII, 1889, 1902.
 Φονείκης, Π.: 'Αθηνά 45(1933)49-184.
 Φωστήροπούλου Δέσποινα: 'Αρχ. Πόντ. 10(1937)181-202.
 Φωστήρης, Δημ. Η.: Μικρασ. Χρον. 1(1943)163-177.
 Παπαδόπουλος, Θεοδόσιος: Λαογρ. 4 (1912-13) 301-3.
 Ψάλτης, Νικήτ.: Λεσβιακά Φύλλα (1928)78-84.
 Roussel, Louis: Μικρον. Χρον. Α' (1914) 20, σ. 2, φ. 22, σ. 6.
 Σεφερλής, Π. Δ.: Λαογρ. 4 (1912-13) 301-3.
 Σουμελίδης, 'Ανδρ.: Ποντ. Φύλλα Α' (1930/31), φ. 1, σ. 25-26, φ. 2, σ. 26, φ. 3,
 σ. 20-22, φ. 4-5, σ. 42-43.
 Στάθης, Σπ.: Λαογρ. 1 (1909) 71-77. 2 (1910) 360-370.
 Συγκολλίτης, Σπ.: Λαογρ. 11(1934-37)270-273.
 Συκουτρής, 'Ιω.: Κυπρ. Χρον. 1(1923)44-50. 78-84.
 Σωτηρίου, Κ. Δ.: Λαογρ. 1 (1909) 92-106. 693-4.
 Θεοδορίδης, Θ.: Λαογρ. 21 (1963) 292-335.
 'Υψηλάντης, Π.Β.: Ποντ. Φύλλα 2(1937), 3(1938).
 Ζούρα, Φρόσω: Λεσβιακά 3(1959)75-80.
 Zuccarini: Märchen und Kinderspiele in Griechenland, ἐν Ausland 1832 σ. 230,242.

Β'. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Aa: Aarne, Antti: Verzeichnis der Märchentypen. (FF Communications No 3) Helsinki 1910.

ATh: Aarne - Thompson, The Types of the Folktale, a Classification and Bibliography. Antti Aarne's Verzeichnis der Märchentypen Translated and enlarged by Stith Thompson. Second Revision. (FFC No 184). Helsinki 1961.

Ἀδαμ.: Ἀδαμαντίου, Ἀδαμάντιος, Τηνιακά (ἡ ζωὴ τοῦ παραμυθιοῦ στὴν Τήνο). ΔΙΕ τόμ. Ε' (1896) σ. 277-326.

Αἴσωπος

Halm: Fabulae Aesopi e recognitione Car. Halmii. Lips. 1852.

Hausrath: Corpus Fabularum Aesopicarum rec. August Hausrath. Leipzig 1946.

Κοραῖς: Κοραῖς, Ἀδαμάντιος, Μύθων Αἰσώπου μεταφωγή. Paris. 1810.

Perry: Aesopica by Ben Edwin Perry, vol. I, 1952, vol. II Latin Texts. Urbana 1952.

Chambri: Chambri, Émile, Aesopus. Paris 1932.

Babrius: Babrii Fabulae Aesopicae, ed. O. J. Schmitt. Leipzig 1897.

Wichert: Wichert, Walter. Die Typen der griechisch-römischen Fabel. (FFC No 56). Helsinki 1925.

Apollodorus: The Library. With an English translation by Sir James G. Fraser. 2 vols. London 1921.

Beit, Hedwig von: Das Märchen. Sein Ort in der geistigen Entwicklung. Bern 1965.

Bödker, Laurits: Indian animal tales. (FFC 170). Helsinki 1957.

BP: Bolte, Johannes, und Polivka, Georg, Anmerkungen zu den Kinder und Hausmärchen der Brüder Grimm. Leipzig 1915-1932.

Χατζηϊωάννου, Κυριάκος Κ.: Κυπριακοί μῦθοι. Λευκωσία 1948.

Chauvin: Chauvin, Victor Charles, Bibliographies des ouvrages arabes etc. Liège 1892.

Cosquin: Cosquin, Emmanuel G., Les contes indiens et l' Occident. Paris 1922.

Dawkins, R.M.: The art of story - telling in the Dodecanese. Byzantion 16(1942-43) 357-380.

Degh, Linda: Märchen, Erzähler und Erzählgemeinschaft. Akademie Verlag. Berlin 1962.

Eberh-Bor.: Eberhard, Wolfgang, und Boratav, Pertev Naili, Typen türkischer Volksmärchen. Wiesbaden 1953.

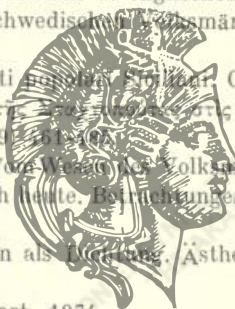
European Anecdotes and Jests, edited by Kurt Ranke, 1972 Copenhagen.

Gozenbach, Laura, Sicilianische Märchen. Leipzig 1870.

Hausrath u. Aug. Marx: Griech. Märchen, Fabeln, Schwänke u. Novellen ausgewählt aus dem klass. Altertum 1922. Eugen Diederichs in Jena.

Hoeg, Carsten, Les Saracatsans: une tribu nomade grecque. 2 vols. Paris 1916.
Νέα έκδ. ἐν Κοπεγχάγη 1925-26.

- Κακριδής, Ι.Θ.: Τὸ παραμῦθι τοῦ Μελεάγρου. Λαογρ. 10 (1920-32) 487-500.— Τὸ θέμα τοῦ δαυλοῦ στὰ αἰτωλικά παραμῦθια, Λαογρ. αὐτ. 579-580.
- Karlinger, F.: *Inselmärchen des Mittelmeeres*. Düsseldorf-Köln 1960.
- KHM: Grimm, Jacob und Wilhelm, *Kinder- und Hausmärchen*. Jubiläumsausgabe. Eugen Diederichs. Jena 1919. Νέα ἐκδ. Darmstadt 1955.
- Κουκουλές, Φαίδων, Παραμῦθια, μῦθοι καὶ εὐτράπελοι διηγήσεις παρὰ Βυζαντινοῖς. Λαογρ. 15 (1953) 219-227.
- Κυριακίδης, Στίλιων: Ἑλλήν. Λαογραφία. Μέρος Α' Ἀθήναι 1922, ἐκδ. Β', ἐν Ἀθήναις 1965.
- Λαογρ.: Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας. Α—ΚΘ' 1909-1974. Τόμ. ΚΒ' (1965): IV International Congress for folk-narrative Research in Athen (1. 9.—6. 9. 1964. Lectures and Reports. Athens 1965.
- Lawson, John Guthbert: *Modern Greek Folklore and ancient Greek Religion*. Cambridge 1910, ἀνατύπ. 1964.
- Leskien, August, *Balkanmärchen*. Jena 1925.
- Leyen, Fr. v. d.: *Das Märchen*. Ein Versuch, Heidelberg. 1958.
- Leyen, Fr. v. d.: *Die Welt der Märchen*. Βλ. WdM.
- Liebrecht, Felix: *Jahrbuch d. roman. u. englischen Literatur XI(1870)345-386*.
- Ljungman, Waldemar: *Die schwedischen Volksmärchen. Herkunft und Geschichte*. Berlin 1961.
- Lo Nigro, Sebastiano: *Racconti popolari. Stilistica. Classificazione*. Firenze 1958.
- Λονκάτος, Δημ.: Τὸ παραμῦθι τῶν ἀντικειμένων στὶς ξένες καὶ στὶς ἐλληνικὲς παραλλαγές. Πρακτικὸς Α' (1959) 261-262.
- Lüthi, Max: *Es war einmal. Vom Märchen. Volksmärchen*. Göttingen 1962.
- Lüthi, Max, *So leben sie noch heute. Beiträge zum Volksmärchen*. Göttingen, 1969.
- Lüthi, Max, *Das Volksmärchen als Bildung. Ästhetik und Anthropologie*. Diederichs, 1975.
- Lüthi, Max, *Märchen*. Stuttgart, 1974.
- Lüthi, Max, *Das europäische Volksmärchen. Form und Wesen*. 4te Aufl. München 1974.
- Marx, August, *Griechische Märchen von dankbaren Tiercu*. Stuttgart 1889.
- MdW: *Die Märchen der Weltliteratur*, herausg. von Friedrich von der Leyen, Eugen Diederichs Verlag. Düsseldorf - Köln.
- Μέγας, Μελέτιος: Μέγας, Γ. Α., Λαογραφικὰ μελέται, δημοσιευθεῖσαι εἰς διάφορα περιοδικὰ ἐκτὸς τῆς Λαογραφίας, ἐν Λαογρ., τόμ. ΚΕ' 1967 σ. 69-370: Μῦθοι, παραδόσεις, παραμῦθια.
- Μέγας, Σημειώσεις εἰς παραμῦθια, ἐν Λαογραφίᾳ, τ. ΙΖ' (1957) 124-178, 622-625. ΙΘ' (1960) 260-263. Κ' (1962) 409-445. ΚΖ' (1971) 312-13.
- Μέγας G. Some oral Greek parallels to Aesop's fables. *Humaniora: Essays in Literature, Folklore, Honoring Archer Taylor*, ed. W. Hand and G. O. Arlt. New York 1960. Ἀναδ. ἐν Λαογρ. ΙΗ' (1959) 469-489.
- Megas, Amor: *Das Märchen von Amor und Psyche in der Griechischen Volksüberlieferung* (AaTh 425,428 u. 432). Πραγματεῖαι τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. 30. Ἀθήναι 1971.
- Μέγας, Γεφύρι τῆς Ἀρτας. Τὸ τραγούδι τοῦ γεφυριοῦ τῆς Ἀρτας. Λαογραφία, τ. ΚΖ' (1971) σ. 25-212.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- Μερακλής, Μιχ.* Das Basilicummädchen. Eine Volksnovelle (AT 879). Dissertation. Göttingen 1970.
- Μερακλής, Μιχ.* Τὰ παραμύθια μας. Έκδόσεις Κωνσταντινίδη. Μελέτη 8. Θεσσαλονίκη 1970.
- Μερακλής, Μιχ.* Παρατηρήσεις στο παραμύθι τῆς Ξανθομαλλούσας. Λαογρ. 21(1963-64)443-465. 22(1965)300-303.
- Meuli, Karl*, Herkunft und Wesen der Fabel. Basel 1954.
- Moser - Rath.*: Moser Rath, Elfriede, Predigtmärlein der Barockzeit. Exempel, Sage, Schwank und Fabel in geistlichen Quellen des oberdeutschen Raumes. Hrsg. von —. Berlin 1964.
- Mot*: Thompson, Stith, Motif - Index of Folk Literature. 6 vols. Copenhagen 1955-58.
- Πολίτης Παραδ.*: Πολίτου, Ν.Γ., Παραδόσεις. Τόμ. Α'-Β'. 'Αθ. 1904.
- Πολίτης, Παροιμ.*: — Παροιμίες. Τόμοι Α'-Δ'.
- Πολίτης, Α. Σύμμ.*: — Λαογραφ. σύμμεικτα. Τομ. Α'-Γ' 'Αθῆναι 1920, 1921, 1975.
- Πολίτης, Ν. Γ.* Παρατηρήσεις εἰς παραμύθια. Λαογρ. 1 (1909) 77-81, 92-106. 107-120. 322-8.— 2 (1910) 371-384.— 5 (1915) 459-488.
- Propp, V.* Morphology of Folktale. American Folklore Society, 2. edition 1968. Γερμαν. ἐκδ. ὑπὸ Karl Eimermacher, München 1967. Ρωβλικορ. ὑπὸ Μ. Μερακλῆ ἐν Λαογρ. ΚΘ' (1974) 435-450.
- Röhrich, Lutz*, Märchen und Wirklichkeit. 2. Aufl. Wiesbaden 1974.
- Schmidt, Volksl.*: Schmidt, Bernhardt, Die Volksagen der Neugriechen. Leipzig 1871.
- Swahn, Swahn, Jan Gjvind*, The Tale of the Old and the New. Lund 1955.
- Thompson, Stith.*: The Folktale. New York 1946.
- Thumb, Albert*: Zur neugriech. Volkskunde. 2. Zeitschrift für Volkskunde 2(1892) 123-134. 285-293.
- de Vries, Jan*: Betrachtungen zum Märchen, 3 Bde. Bern, 1952-57.
- WdM*: Friedrich von der Leyen. Die Welt der Märchen. Bde I-II 1953-54, Düsseldorf - Köln.
- Wesselski*: Wesselski, Albert. Märchen des Mittelalters. Berlin 1925.
- Wege der Märchenforschung* hrsg. von Felix Karlinger 1973, Wissenschaftl. Buchgesellschaft. Darmstadt.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γ'. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Αί περιοχαί τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κύπρου καὶ τῶν μέχρι τοῦ 1923 ὑπὸ γηγενοῦς Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ κατοικουμένων χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Βορείου Θράκης, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται τὸ ὕλικόν τοῦ Καταλόγου τούτου, ὡς καὶ οἱ καθ' ἑκάστον τόποι προελεύσεως τῶν παραμυθιῶν ¹⁾, δηλοῦνται βραχυγραφικῶς ὡς ἑξῆς:

Α: Ἀττική. 1. Ἀθῆναι. — 2. Πειραιεύς. — 3. Αἴγινα. — 4. Σαλαμίς. — 5. Μέγαρα. — 6. Ἐλευσίς: α Ἀσπρόπυργος. — 7. Μεσογαία: α Λιόπεσι, β Κορωπί, γ Μαρκόπουλο, δ Κερατέα, ε Σπάτα, ς Καλύβια Κουβαρά. — 8. Ἀχαρναί. — 9. Μαραθῶν. — 10. Αὐλῶν.

Β: Βοιωτία. 1. Θῆβαι: α Προφῆτης Ἡλίας, β Ἐξαρχος, γ Θίσβη. — 2. Λεβάδεια: α Κρικκούκι, β Δίστομον, γ Δόμβραινα, δ Ἀράχιστα, ε Δαύλεια, ς Στεῖρι, ζ Ὀρχομενός, η Τσουκαλάδες.

Γ: Λοκρίς. 1. Ἀταλάντη: α Λοκὰς, β Τυθόρα, γ Δρυμέα, δ Μόδιον, ε Ἀνάβρα, ς Καλοθρόνιον (Δερνίτσα). — 2. Ἀετάρια.

Δ: Φωκίς. 1. Πανασσός: α Ἀρκατοί, β Ἰτῆα, γ Χρυσά, δ Τροφῆα, ε Παλιόκαστρον, ς Δεσφίνα, ζ Γαλαξειδί, θ Μοδουσίτσα, θ Μαυρολιθάρι. — 2. Δωρίς: α Παλαιοξάρτι, β Βλαχοκάτουρον, γ Λιδωρικα, δ Καστρούκι, ε Ζοριάνος, ς Ἐλαία, ζ Τρίκορφο, η Πάνορμος, θ Ἀρτοτίνη, ι Μακρυνή.

Ε: Φθιώτις. 1. α Λαμία, β Σπερχειάς, γ Στυλὶς, δ Παλαιόκαστρον, ε Νεοχώριον, ς Μεξιάντες, ζ Περίβλεπτος, η Ἀνθήλη, θ Γιαννιτσού, ι Ὑπάτη, ια Μάρμαρα, ιβ Γαρδίκι Ὀμιλαίων, ιγ Μακρακώμη, ιδ Καλλιθέα, ιε Παύλιανη. — 2. α Δομοκός, β Πουρνάρι, γ Ἐκκάρα, δ Βούζιου, ε Καρυές, ς Πολυδένδρι, ζ Περιβόλια.

Ζ: Ἀκαρνανία. 1. Βάλτος: α Ἀμφιλοχία. — 2. Βόνιτσα καὶ Ξηρόμερον: α Βόνιτσα, β Μαχαλᾶς, γ Πλαγιά, δ Κατούνα, ε Ἀστακός, ς Πάλαιρος, ζ Βλιζιανά.

Η: Αἰτωλία. 1. Ναυπακτία: α Νάυπακτος, β Πλάτανος, γ Βετολίστα, Λομποτινά, δ Νεοχώριον, ε Ξεροπήγαδο, ζ Σίμος, η Περίστα, θ Ἀνθόφυτον, ι Παλαιόπυργος, ια Ἐλατοῦ, ιβ Μανδρινή, ιγ Τρίκορφο, ιδ Ἀντίρριον. — 2. Ἐπαρχ. Μεσολογγίου: α Μεσολογγίον, β Γαβαλοῦ, γ Γραμματικόν, δ Σταμνά, ε Νεοχώρι, ς Μεσαρίστη, ζ Λιθοβούνι, η Δαρνιά, θ Ἀγγελόκαστρο, ι Καρίτσα. — 3. Τριχωνία: α Ἀγρίνιον, β Ἀμπρα-

1) Τὸ διάγραμμα τῆς ἐν τῷ χώρῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατανομῆς τῆς ὕλης τοῦ Καταλόγου εἶχεν ἀρ-
χῆθεν ὑποδειχθῆ εἰς ἐμέ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου Ν. Γ. Πολίτου.

Παραδείγματα: Λιδωρικα Φωκίδος = Δ 2 γ. — Λάστα Γορτυνίας = Ι 10 γ. — Ἀργυράδες Κερκύρας = Κ 1 γ. — Βάμος Κρήτης = Ξ 2 α. — Σκοπὸς Θράκης = Σ 8 α. — Χρυσόχοι Κύπρου = Ω 17 ς.

Τὰ τοπωνύμια ἀναγράφονται κατὰ τὴν ἑνδειξιν τοῦ χειρογράφου, εἰς τὸ ὅποιον ἑκάστον κείμενον περιέχεται. Συμβαίνει ὁμοῦς μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ διὰ διαφορὰς λόγους νὰ μὴ ἀνευρίσκωνται εἰς τοὺς ἐν χρῆσει σήμερον Καταλόγους τῶν νομῶν.

κιά - Κοσκινᾶς, γ Κεφαλόβρυσο Παμφίας, δ Σπαρτιά, ε Μωρόσκληβον, ς Μάνδρα Παμφίας, ζ Κόνισκα, η Βλοχός, θ Βελάουστα, ι Παραβόλα, ια Ζακόνινα, ιβ Χρυσοβίτσα, ιγ Ἀνάληψις, ιδ Ἀγία Σοφία, ιε Θέρμον, ις Δρυμών, ιζ Σιταράλωνα, ιη Ταξιάρχης, ιθ Μυρτιά.

Θ: Εὐρυτανία. 1. Ἀγραφα: α Καρπενῆσι, β Φραγκίστα, γ Γρανίτσα, δ Ἅγιος Βλάσιος, ε Τοπόλιανα, ς Κερασχωῖρι, ζ Κλειστόν, η Φουρνά, θ Δολιανά, ι Ἀγία Σοφία, ια Παππαρούσιον, ιβ Κάτω Μαραθιά, ιγ Στεφάνιον, ιδ Λεπιανά, ιε Προυσός, ις Κρίκελλο, ιζ Ἅγιος Νικόλαος, ιη Χόχλια, ιθ Στένωμα.

Ι: Πελοπόννησος. 1. Κορινθία: α Κόρινθος, β Τρίκαλα, γ Πουλίτσα, δ Βέλον, ε Σουλινάρι, ς Ξυλόκαστρον, ζ Δερβένι, η Πίσσια, θ Χιλιμόδι, ι Συμφαλία, ια Φενεός, ιβ Κλένια, ιγ Λουτράκι, ιδ Βασίλειος, ιε Νεμέα.—2. Ἀργολίς: α Ἄργος, β Καρυά, γ Πυργέλα.—

3. Ναυπλία: α Ναύπλιον, β Ἀνυφί.—

4. Ἐρμιονίς - Τροιζηνία: α Πόρος, β Μέθανα, γ Ἐρμιόνη, δ Ἠλιόκαστρον, ε Κρανίδι.—

5. Ὑδρα καὶ Σπέτσαι: α Ὑδρα, β Σπέτσαι.—

6. Αἰγιάλεια: α Αἴγιον, β Ἀγριδέικα, γ Κακοχωῖρι, δ Πτέρη, ε Μουρλά, ς Ριζόμυλος, ζ Ἀκράτα, η Διακοφτό, θ Τράπεζα.—

7. Ἀχαΐα: α Πάτραι, α' Καστρίτσι, β Χαράκι, γ Καστρίτσα, δ Σαλμενίκος, ε Βραχένικα, ζ Ζήρια, η Θέα, θ Σαγέικα.—

8. Ἠλεία: α Βελλίτσα Ὀλυμπίας, β Πύργος, γ Καστρίτσα, δ Γαστούνη, ε Τζόγια, ς Μπουκουρά, ζ Ζαχάρα, η Περγανά, θ Ὀρεσίτσα, ια Καστρίτσα, ιβ Δίβρα, ιγ Ροτινάκι, ιδ Λατσίτσα, ιδ' Ἅγιος Γεώργιος, ιε Νεφέα, ις Καστρίτσα, ιζ Καρανούδα, ιη Ἀλφειούσα, ιθ Ἀχλαδινή, κ Λαμπέτι, κα' Πατχανά, κβ Ἠελοπιον, κγ Πατγόνιον, κδ Μανωλάδα, κε Κάτω Πηνειά, κς Ἀνδρόβη, κζ Σαβάλια, κη Ἀνδρίτσαίνα, κθ Ἥλις (Καλύβια), λ Νιοχωῖρι, λα' Ἀμαλιάς, λβ Σαβίνα.—

9. Ἐπαρχ. Καλαβρύτων: α Καλάβρυτα, β Κερπινή, Κλεπατσούνα, γ Ἀγία Βαρβάρα Νωνάκριδος, δ Σουδενά, ε Μαζέικα Κλειτορίας, ς Σοπωτόν Ἀροανείας, ζ Στρέζοβα Πατών, η Λειβάρτσι Ψωφίδος, θ Βεργουβίτσα Φελλόης, ι Πλάτανος καὶ Ποταμιὰ Κραθίδος, ια Κέρτεζη, ιβ' Κάτω Κλειτορία, ιγ' Μάνεσι.—

10. Γορτυνία: α Δημητσάνα, β Λαγκάδια, γ Λάστα, δ Μαγούλιανα, ε Καρύταινα, ς Βιδιάκι, ζ Βυτίνη, η Τρόπαια, θ Βυζίκιον, ι Νυμφασία, ια' Καλλιάνι, ιβ' Σέρβον, ιγ' Στεμνίτσα, ιδ' Λουτρά Ἡραίας, ιε' Λυσσαρέα, ις' Ἑλληνικό, ιζ' Βαλτεσινικό.—

11. Μαντίνεια: α Τρίπολις, β Μπασιάχο, γ Χρυσοβίτσι, δ Βουνό, ε Σιμιάδες, ς Ἀσέα, ζ Κανδήλα, η Ἰσαρι, θ Παρθένι, ι Λίμνη, ια' Βλαχέρνα, ιβ' Λεβίδι, ιγ' Τεγέα (Ἀλέα), ιδ' Κερασέα.—

12. Κυνουρία: α Λεωνίδιον, β Ἅγιος Νικόλαος, γ Καστάνιτσα Συταίνης, δ Ἄστρος, ε Ἅγιος Ἀνδρέας, ς Ἅγιος Πέτρος, ζ Βούρβουρα, η Τριπόταμον, θ Στόλος, ι Τσιτάλια, ια' Κεράτιον, ιβ' Ἀμπελάκια, ιγ' Κοσμᾶς.—

13. Ἐπαρχ. Μεγαλόπολεως: α Μεγαλόπολις, β Λεοντάρι, γ Ἀναβρυτό (Γαρδίκι), δ Δυρράχιον.—

14. Τριφυλία: α Κυπαρισσία, β Χώρα, γ Γαργαλιάνοι, δ Αὐλών, ε Σιδηρόκαστρον, ς Φιλιατρά, ζ Σαπρίκι (Μεταξάδα), η Κοπανάνκι, θ Μάλη, ι Μουριατάδα.—

15. *Πυλία*: α Πύλος, β Σαρατζᾶς, γ Κορώνη, δ Μεθώνη, ε Μανιάκι, ς Βασιλίτσι, ζ Τζατζι, η Μεσοχώρι, θ Γρίζι, ι Λογγά, ια' Καλοχώρι, ιβ' Κρεμμύδια, ιγ' Κυνηγός, ιδ' Κόμποι, ιε' Γριζόκαμπος, ις' Παππούλια, ιζ' Χαροκοπειό.—

16. *Ἐπαρχ. Μεσσήνης*: α Μεσσήνη, β Πεταλίδιον, γ Ἄνω Μεσσηνία, δ Ἀρσινόη, ε Μικρά Μαντίνεια, η Μικρά Ἰθώμη, θ Μελιγαλᾶς, ι Ζευγολατειό, ια' Βαλύρα, ιβ' Μερόπη, ιγ' Τρίκορφον, ιδ' Καρτερόλιον, ιε' Εὔα, ις' Βελίκα, ιζ' Μαυρομμάτι Παμίσου, ιη' Νησί, ιθ' Τρίοδος, κ' Βουρνάζι, κα' Διαβολίτσι, κβ' Ἑλληνοεκκλησιά, κγ' Μυρτοποταμιά.—

17. *Ἐπαρχ. Καλαμάτας*: α Ἀβία, β Ἀρφαρά, γ Καρδαμύλη, δ Ἀλαγονία, ε Δολοί, ς Θουρία, ζ Κάμπος Ἀβίας, η Μικρομάνη.—

18. *Ἐπαρχ. Οἰτύλου (Μάνη)*: α Οἰτύλον, β Ἀρεόπολις, γ Πλάτσα, δ Πύργος, ε Κοίτα, ς Σελίτσα, ζ Ἀποσκερή.—

19. *Λακεδαιμόνων*: α Σπάρτη, β Καστανιά, γ Βρέσθena, δ Ἀσωπός, ε Σκαμνάνκιον, ς Βαμβακοῦ, ζ Βαρβίτσα, η Βασαρᾶς, θ Γκοριτσά, ι Ἀράχοβα, ια' Τρύπη, ιβ' Κατσουλέικα, ιγ' Καλύβια, ιδ' Λογκανῖκος, ιε' Νεοχώριον, ις' Χρύσαφα, ιζ' Μελιτίνη, ιη' Ἅγιος Νικόλαος, ιθ' Κροκεαί.—

20. *Ἐπ. Γυθείου*: α Γύθειον, β Αἰγία, γ Μαυροβούνι, δ Πύρριχος, ε Κέτρωνας, ς Πάνιτσα.

21. *Ἐπαρχ. Μονεμβασίας*: α Μονεμβασία, β Μολάοι, γ Ἀπιδέα, δ Λιρά.

Κ: *Ἴονιοι Νῆσοι*. 1. *Κέρκυρα*: α Σαραντάνη, β Λύμφαι, γ Ἀργυράδες, δ Ἅγιοι Δέκα, ε Βιταλάδες, ς Μαθράκι (νησάκι βορ. Κέρκυρας), ζ Καστρί, η Εὐκίμμη, θ Ερεϊκούσσα (νησάκι βορ. Κέρκυρας), ι Οὐλώνη (νησάκι βορ. Κέρκυρας).— 2. *Πάκιοι*.

3. *Λευκάς*: α Λευκάς, β Ἄνω Πιπινθία, γ Κοκκίλιον, δ Σπανοχώρι, ε Κατωμέρι, ς Κάβαλος, ζ Μεγανῆσι, η Εὐγερὸς, θ Κεραμεῖαι.— 4. *Ἰθάκη*.—

5. *Κεφαλληνία*: α Πάλη, Ληξοῦρι, β Βασιλικά, γ Ἀργοστόλι, δ Σάμη, ε Λακίθρα, ς Πύλαρος, ζ Λιβαθώ, ζ Φάρσα, η Βαλσαμάται, θ Κεραμειαί, ι Βλαχᾶτα.

6. *Ζάκυνθος*: α Ζάκυνθος, β Βανᾶτον, γ Βασιλικό, δ Βολίμες, ε Γαῖτάνι, ς Καταστάρη, ζ Λυκούδι, η Λιθακιά, θ Μουζάκι, ι Μπελοῦσι, ια' Σκουληκᾶδο, ιβ' Τραγάκι, ιγ' Κουρμαλίδι, ιδ' Πεισινῶντα, ιε' Χουρχουλίδι, ις' Λαγόποδο, ιζ' Μαχαιράδο, ιη' Πλεμονάριο, ιθ' Ρόιδο, κ' Γερακάριον, κα' Γαλάρον, κβ' Λειβανᾶτα, κγ' Ἅγιος Δημήτριος.—

7. *Κύθηρα*: α Καστρισιάνικα, β Καρβουνάδες.

Λ: *Εὐβοία καὶ Βόρ. Σποράδες*. 1. *Χαλκίς*: α Μέση, β Λιλάντιον, γ Βασιλικό, δ Ἅγιος Θωμᾶς, ε Καστέλλα, ς Καθενοί, ζ Ἀμάρυνθος, η Λίμνη, θ Νέα Ἀρτάκη, ι Ψαχνά, ια' Ἅγιος Νικόλαος.—

2. *Καρυστία*: α Κάρυστος, β Πλατανιστός, γ Στύρα, δ Αὐλωνάρι, ε Κουρβίνο.—

3. *Κύμη*: α Ὀξύλιθος, β Κονίστραι, γ Ἀλιβέρι.—

4. *Ἰστιαία*: α Ξηροχώρι, β Ἁγία Ἄννα, γ Γερακιοῦ, δ Ἄνω Βάθεια, ε Ἅγιος, ς Κοκκινόμηλιά, ζ Αἰδηψός, η Γιάλτρα, θ Λιχάς, ι Πολύλοφον.—

5. *Σκῦρος*.— 6. *Σκόπελος*.— 7. *Σκίαθος*.— 8. *Ἀλόνησος*.

Μ: *Κυκλάδες*. 1. *Ἄνδρος*: α Ἄνδρος (Χώρα), β Μένητες, γ Ἀπροβάτου, δ Κόρθι, ε Παλαιόπολις, ς Κουφέλι, ζ Λιβάδια.—

2. Τῆνος: α Πάνορμος, β Ἀγάπη, γ Μοναστήρι.— 3. Μύκονος.—

4. Νᾶξος: α Ἀπειράνθος, β Δαμαριών, γ Φιλωτί, δ Βόθροι, ε Ἐγκαρές, ς Ἀγγίδια, ζ Τραγαίχ, η Κόρωνας, θ Τσικαλαριό, ι Χείμαρρος, ια᾽ Κωμιακή, ιβ᾽ Μέλανες, ιγ᾽ Κεραμί.—

5. Πάρος: α Νάουσα, β Ἀντίπαρος.— 6. Ἀμοργός: α Χώρα (Ἀμοργού), β Κουφονήσια.— 7. Σῦρος.— 8. Κέως.— 9. Κύθνος.— 10. Σέριφος.— 11. Σίφνος.— 12. Μήλος.— 13. Κίμωλος.— 14. Ἴος. Σίκινος. 15. Θήρα: α Οἶα, β Πύργος, γ Φυρά, δ Ἐμπορεῖον, ε Ἐξω Γωνιά.— 16. Ἀνάφη.— 17. Κουφονήσια.— 18. Φολέγανδρος.

N: Δωδεκάνησος (Νότιοι Σποράδες). 1. Πάτμος.—2. Λέρος: α Λέρος, β Λειψοί.—3. Κάλυμνος: α Κάλυμνος, β Ύεριμος.—4. Κῶς: α Χώρα τῆς Κῶ, β Ἀσφεντιοῦ, γ Καρδάμινια, δ Ἀντιμάχεια, ε Πυλί, ς Κέφαλος.—5. Ἀστυπάλαια.—6. Νίσυρος.—7. Τήλος.—8. Σύμη.—9. Χάλκη.—

10. *Ρόδος*: α πόλις Ρόδος, β Λίνδος, γ Σάλαικος, δ Μάσαρη, ε Ἀφάντου, ς Τριάντα, ζ Μεσαναγρός, η Ἀπόλλωνα, θ Ἀρχαγγέλος, ι Κοσκινού, ια Ἐπιπνας, ιβ Φάνες, ιγ Ἅγιος Ἰσίδωρος, ιδ Κατταβιά, ιε Βάτι, ις Καλυθιές, ιζ Ἀπολακκιά.—

11. Κάραπαθος: α Ἐλυμπος, β Ὀθος, γ Ἀπέρι, δ Μεσοχώρι.— 12. Κάσος.—13. Με-
γίστη (Καστελλόριζον).— 14. Ἀγαθονῆσι.

[E]: Κρήτη. 1. Κυδωνία: α Χανιά, β Περδικιανού, γ Αρκαδίου.

2. Ἀποκόρυφας: α Βάμος, β Ζυγαριές, γ Βράσι, δ Πάσσα, ε Αρμένιοι, ς Μάξα.—

3. Κίσαρος: α Κισαλλά, β Κισσάρα Κουμουνού, γ Κισαλλά, δ Τσιπόλια, ε Σαγγαρί.
 4. Σέβρον: α Κόνταρος, β Σαλαχνα.—

5. *Ρέθυμον*: α Ρέθυμνον, β Μέλαμπες, γ Ραμνός, δ Κασσιοπή, ε Ἀργυρούπο-
λις, ς Μυριοκέφαλα, ζ Πηγή.—

6. Σφακιά: α Χώρα Σφακίων, β Ίμπρος (Ἀσώματος)

7. "Αγιος Βασίλειος: α Σπῆλι, β "Αγιος Ἰωάννης, γ Δρυμίσκος, δ "Αρδακτος, ε Ροδάκινο, ς Κρύα Βρύση.—

8. Ἀυαί.— 9. Μυλοπόταμος: α Πέραμα, β Πρινές, γ Ἀνώγεια, δ Ἀξός, ε Ὁρθές.—

10. Τέμενος: α Ἡράκλειον, β Πισκοπιανά, γ Ἀνώγεια, δ Χερσόνησος, ε Βενεράτον, ς Ἀργάνες.—

11. Καινούργιοι: α Μοῖρες, β Ζαρός, γ Ἅγιοι Δέκα, δ Παναγιά, ε Φαρί, ς Ἀπεσωκάρι, ζ Φλαθιάκι, η Καστέλλι.—

12. Μαλεβίζιον: α Ἁγίος Μύρων, β Ρογδιά, γ Φόδελε, δ Κρουσώνας.—

13. *Μονοπάσιον*: α Πύργος, β Γέργερη, γ Ἀλάγνι, δ Κάτω Καστελλιανά, ε Κουμάσα.—

14. Πεδιάς: α Καστέλλι, β Ἐπισκοπή, γ Ἀγία Παρασκευή, δ Ἀβδού.—

15. Πυργιώτισσα: α Βῶροι, β Καμάρες, γ Σίβα.—

16. Λασιίθι: α Τζερμιάδω, β Φουρνές, γ "Άγιος Γεώργιος, δ Κουνάλι.—

17. Βιάννος: α Πεῦκος, β Συκολόγος, γ Ἀκούμη.— 18. Ἱεράπετρα: α Ἱεράπετρα, β Κάτω Χωριό, γ Κεντρί, δ Μακρυλιά, ε Ποτάμοι.— 19. Μεγαμβέλλον: α Νεάπολις, β Λατσίδα, γ Δοριές, δ Βρουγᾶς, ε Βουλισμένη, ς Σκάφη, ζ Μίλατος, η Κριτσά, θ Βραχάσι, ι Λίμνες.

20. Σητεία: α Σητεία, β Περβολάκια, γ Κανένες, δ Τουρτουόλοι, ε Χανδρί, ς "Άγιος Στέφανος, ζ Ζίρος, η Ρούσσα "Εκκλησιά, θ Κρυά, ι Λάστρος, ια' Σταυρωμένος, ιβ' Παπαγιαννάδες, ιγ' Σταυροχώρι, ιδ' Κατσιδόνιον.— 21. Γαῦδος.—

Ο: "Ηπειρος. 1 Δωδώνη: α "Ιωάννινα, β Ζίτσα, γ Χουλιαράδες, δ Πράμαντα, ε Λαίστα, ς "Ελληνικό, ζ Δερβιζιανά, η Συρράκο, θ Κοπάνη, ι Δολιανά, ια' Γιάννιστα ιβ' Ρωμανός, ιγ' Παλιοχώρι, ιδ' Πάπιγγον, ιε' Βίκος, ις' Περιστέρι, ιζ' "Αετόπετρα, ιθ' Μεγ. Καλέντζι, ιη' Κούρεντα καὶ Ξεροβούνι.—

2. Ζαγόρια: α Ζαγόρι, β Νεγάδες, γ Κουκούλι, δ Βίτσα, ε "Ανω Σουδενά, ς Κάτω Σουδενά, ζ Καπέσοβο, θ Βαθύπεδον, ι Τσεπέλοβον, ια' Σκαμνέλι, ιβ' Δίλοφον, ιγ' Μονοδένδρι.— 3. Μέτσοβον.—

4. Τσονιμέρκα καὶ "Αρτα: α "Αρτα, β "Αγναντα, γ "Αετοιανά, δ Βουλγαρέλιον, ε Μεσοῦντα, ς "Άγιος Σπυρίδων, η Τετράκωμον, θ Περάνθη, ι Βίγλα, ια' Παχυκάλαμος, ιβ' "Αθαμάνιον, ιγ' "Ανεμορράχη.—

4Α. Πρέβεζα: α Πρέβεζα, β Φιλιππιάς, γ Μουζαίικα.—

5. Θεσπρωτία: α Παραμυθιά, β Βλαχώρι, γ Μαργαρίτι, δ Πάργα, ε "Αγία Κυριακή, ς "Ήγουμενίτσα, ζ Δράχανη, η Σαλονίκη, θ Γκιόναλα, ι Καρτέρι, ια' Παλαιόκαστρον, ιβ' Αύλοτοπος, ιγ' Φανάρι, Γραικοχώριον.—

5Α. Σούλι: α Γλυκό, β Αύλοτοπος, γ Φανάριον, δ Φροσύνη, ε Κουκουλιόι.—

6. Φιλιάτες: α Φιλιάτες, β Πεταλίδαι, γ Κονισιά, δ Ξέχωρον, ε Λεπτοκαρυά, ς Τσαμκνῆς.— 7. Παγώνι: α Δελφινάκι, β Κρυονή, γ Δρυμάδες, δ Σιταριά, ε "Αγία Μαρίνα, ς "Ιωάννινα.—

8. "Επ. Κονίτσης: α Κόνιτσα, β Καστάνινη, γ Πύρσόγιαννη, δ Σωπική, ε Βούρμπιανη, ς Παλαιοσέλλιον—"Ασημοχώριον, ζ Βαλ. Μελυβοδοσκέπαστος.—

9. "Άγιοι Σαράντα: α Μετόχι.— 10. "Ελάτση: α Λεσινίτσα, β Δίβρη Ριζών.—

11. "Αργυρόκαστρον: α Γράψη, β Λισκοβοέτσι, γ "Ερσέκα, δ Λοβίνα (Δρόπολις).—

12. Χιμάρα.— 13. Πρεμετή: α Λάμποβον.—

14. Σαρακατσάνοι: α "Ηπείρου, β Μακεδονίας.—

15. Κοντσόβλαχοι "Ηπείρου.—

Π: Θεσσαλία. 1. Τρίκκαλα: α Καρυαί, β Γεωργανάδες, γ Βολιάνον, δ Γοργογύριον, ε Κεφαλόβρυσον, ς "Άγιοι "Απόστολοι, ζ Νεοχώρι, η Παραπόταμος, θ Μυρόφυλλον, ι Ζάρκος.—

2. Καλαμπάκα: α Γαύροβον, β Πλατανιστός, γ Μαυρέλι, δ Αῦρα, ε Κρανιά, ς Βασιλική.—

3. Καρδίτσα: α Καρδίτσα, β Μεσενικόλα, γ "Αμάραντος, δ Μουζάκι, ε Ρεντίνα, ς Παλαιοκκλησίον, ζ Ραχούλα, η Καππᾶς, θ Ξυνογέρι, ι Παλαμᾶς, ια' Μαυρομάτι, ιβ' "Αργιθέα, ιγ' Βατσουνιά, ιδ' Καταφύγιον, ιε' "Αγναντερό, ια' Μπαλταλάρι, ιζ' Σοφάδες.—

4. Φάρσαλα: α Δεμερλή.—

5. Λομοκός.— 6. "Αλμυρός: α Βελεστίνον, β Σέσκλον, γ Πλάτανος, δ Νέα "Αγχίαλος.—

7. Πήλιον: α Βόλος, β "Άγιος Λαυρέντιος, γ Πορταριά, δ Πρόπαντον, ε Δράκεια Νηλείας, ς Ζαγορά, ζ Λεχώνια, η Μακρυνίτσα, θ Τρίκερι.—

8. *Ἀγιά*: α *Ἀγιά*, β *Ἀνατολή*.—
 9. *Λάρισα*: α *Λάρισα*, β *Χάλκη*, γ *Λιβάδι*, δ *Νίκαια*, ε *Μελιά*, ς *Γόννοι*, ζ *Ἀμπελών*.—
 10. *Τίρναβος*: α *Καρατσόλι*, β *Δελέρια*, γ *Ἀργυροπούλειον*, δ *Ροδιά*, ε *Ραψάνη*.—
 11. *Ἀμπελάκια*.— 12. *Ἐλασσών*: α *Ἐλασσών*, β *Τσαρίτσανη*, γ *Κρανιά*, δ *Συκαμινιά*, ε *Παλαιοκάστρον*, ς *Δομένικον*.— 13. *Σαρακατσαναῖοι*.— 14. *Πίνδος*: *Ἀσπροπόταμος*.—
 15. *Κουτσόβλαχοι*.

Ρ: Μακεδονία. 1. *Νομ. Θεσσαλονίκης*: α *Θεσσαλονίκη*, β *Ἀσβεστοχώριον*, γ *Βασιλικά*, δ *Μεσημέρι*, ε *Χορτιάτης*.—

2. *Χαλκιδική*: α *Πολύγυρος*, β *Λιβάδι*, γ *Ταξιάρχης*, δ *Κασσάνδρα*, ε *Παλιοχώρα*, ς *Φούρκα*, ζ *Βάβδος*, η *Στρατώνιον*, θ *Πετροκέρασα*, ι *Τρίλοφον*, ια' *Γαλάτιστα*, ιβ' *Κρήνη*, ιγ' *Ἀρναία*, ιδ' *Βραστά*, ιε' *Πυργαδίκια*, ις' *Μουδανιά*, ιζ' *Ν. Καλλικράτεια*, ιη' *Ν. Ποτεΐδαια*, ιθ' *Ν. Φώκια*.—

3. *Λαγκαδάς*: α *Ζαγκλιβέριον*, β *Σοχός*.— 4. *Κιλίκis*: α *Κιλίκis*.—

5. *Πιερία*: α *Κατερίνη*, β *Αιγίνιον*, γ *Λεπτοκαρυά*.—

6. *Ἡμαθία*: α *Βέροια*, β *Νάουσα*, γ *Φυτεία*.— 7. *Ραμνιζήκη*: α *Γιδᾶ* (*Ἀλεξάνδρεια*).—

8. *Παιονία*: α *Γουμένισσα*, β *Γιανιτσά*.— 9. *Γενναδί*.—

10. *Ἐδεσσα*: α *Ἐδεσσα*, β *Ἀρδέα*.—

11. *Ἑορδαία*: α *Πτολεμαῖς*, β *Βλάστη*, γ *Σαλαμίνα*, δ *Παραπονήγη*, ε *Μηλοχώρι*, ς *Ἄγιος Χριστοφορος*, ζ *Μαβροστύπια*, η *Ἐλασσόνη*, θ *Πελοπόνη*, ι *Ἀρδισσά*.—
 12. *Ἐπ. Κοζάνης*: α *Κοζάνη*, β *Καταφύγιον*, γ *Ἀναψήνη*, δ *Κρόκος*, ε *Καيسάρεια*, ς *Αἰανή*, ζ *Θυμαριά*, η *Καπνοχώριον*.—

13. *Σέρβια*: α *Βελβενδός*, β *Σέρβια*.— 14. *Χαϊράδα*: α *Κασκάτη*.—

15. *Γρεβενά*: α *Γρεβενά*, β *Βέντζια*, γ *Γριντάδες*, δ *Μάγερη*, ε *Δοβρούνιστα*, ς *Μοναχίτι*, ζ *Σαμαρίνα*, η *Φιλιππαῖοι*, θ *Κατάκαλη*.—

16. *Ἀνασελίτσα - Βόϊον*: α *Σιάτιστα*, β *Κώμη*, γ *Λουκόμι*, δ *Λοῦντσι* *Σισανίου*, ε *Αὐγερινός*, ς *Πεντάλοφος*, ζ *Τσοτίλιον*, η *Δίλοφον*, θ *Σκαλοχώρι*, ι *Κορυφή*, ια' *Μόρφη*, ιβ' *Πελεκᾶνος*, ιγ' *Δαμασκηιά*, ιδ' *Ὀμαλή*.—

17. *Καστοριά*: α *Καστανόφυτον*, β *Βογατσικόν*, γ *Πευκόφυτον*, δ *Ἀμπελόκηποι*, ε *Κωσταράζι*, ς *Λάγκα*.— 17α. *Γράμμος*: α *Κεράσσοβον*, β *Γενοβένι*, γ *Νέα Κοτύλη*.—

18. *Φλώρινα*: α *Κλεισούρα*, β *Ἀμύνταιον*, γ *Ἀνταρτικό*, δ *Ἄνω Κλειναί*, ε *Εὐνὸ Νερό*.—

19. *Μοναστήρι*: α *Μοναστήρι*, β *Δίβρη*, γ *Βελεσσά*.— 20. *Κορυτσά*.—

21. *Ἐπ. Βισαλτίας. Νιγρίτα*: α *Λυγαριά*, β *Ἀμπελοι*, γ *Ἰβηρα*, δ *Εὐκαρπία*, ε *Τερπνή*, ς *Τράγγιλος*, ζ *Καλόκαστρον*, η *Θερμά*, θ *Ἀνθή*, ι *Ἅγιος Δημήτριος*, ια' *Σιτοχώρι*.—

22. *Σέρραι*: α *Ἅγιον Πνεῦμα*, β *Προβατᾶς*, γ *Λευκὼν*, δ *Σησαμιά*, ε *Ἐμμ. Παππᾶς*, ς *Πεντάπολις*, ζ *Νέα Ζίχνη*, η *Ἡλιοκώμη*, θ *Νέο Σούλι*, ι *Ἀηδονοχώρια*, ια' *Ἁγία Ἐλένη*.—

22α. *Ἐπ. Φυλλίδος*: α *Κορμίστα*, β *Ἀλιστράτη*, γ *Λευκοθέα*, δ *Μανδήλιον*, ε *Ροδολίβος*, ς *Παλαιοκώμη*, ζ *Ἀγριανή*, η *Ἀναστασία*.—

23. *Σιντική*: *Σιδηρόκαστρον*.— 24. *Ζίχνη*.—

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

25. Παγγαῖον: α Μεσορόπη, β Πράβι, γ Ἐλευθερούπολις, δ Παλιό, ε Ἐλατοχώριον, ς Μουσθένη.— 26. Καβάλα.— 27. Νέστος: α Χρυσούπολις.—

28. Δράμα: α Πλατανιά, β Μαυρολεύκη, γ Ἅγιος Στέφανος, δ Πύργοι, ε Καλή Βρύση, ς Χωριστή, ζ Καλλιθέα.— 29. Ζήρνοβον.— 30. Μελένικον.— 31. Στρώμνιτσα.—

32. Θάσος.

Σ: Θράκη. 1. Κωνσταντινούπολις.—

2. Σηλυμβρία: α Εἰάστρο, β Τυρολόη, γ Φανάρι, δ Λαγοθήρες (Μέτραι), ε Καλάμαι.—

3. Ἡράκλεια, Ραιδεστός.— 4. Μυριόφυτον.— 5. Καλλίπολις: α Ταυφίριον.— 6. Μάδυντος.— 7. Βιζύη.—

8. Σαράντα Ἐκκλησίαι: α Σκοπός, β Γέννα, γ Σκόπελος, δ Πέτρα, ε Σκεπαστό, ς Κωστή, ζ Βαβὰ Ἐσκή, η Αὐδήμιον, θ Σαμακόβι.— 9. Τζετώ.—

10. Σωζόπολις.— 11. Πύργος - Ἀγχίαλος.— 12. Μεσημβρία.— 13. Καβακλί.—

14. Φιλιππούπολις: α Στενήμαχος.— 15. Μουσταφᾶ Πασᾶ.—

16. Ἀδριανούπολις: α Ὁρεστιάς, β Καστανιές, γ Ρίζια.—

17. Ὁρτάκοι.— 18. Διδυμότειχον: α Περδικάρια, β Καρωτή, γ Πράγγιον, δ Μαυροκλήσι, ε Σοφικόν, ς Σιταριά, ζ Κουκλίου, η Αἰπρονέρι, θ Βρυσικά.— 19. Σουφλί.—

20. Κεσσάνη: α Χατζηγύριον.— 21. Μυτιλήνη: α Αγοάνκιοι.— 22. Αἶνος.—

23. Ἀλεξανδρούπολις: α Μάκρη, β Νέστος, γ Κίρκη.— 24. Φάρμα.— 25. Κοματίνη.— 26. Σάνθη: α Σπάρτα, β Τζανού, γ Ἀσκούρα, δ Κέρνος.— 27. Σάπαι.—

28. Σαμοθράκη.— 29. Ἰμβρος καὶ Τενέδοι.— 30. Αἴημος: α Κατάλακκος, β Βάρος, γ Κάσπακας, δ Σκανδάλη, ε Ἀσκαρλί, ς Κάστρον.—

Τ: Νῆσοι Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου. 1. Λέσβος: α Μυτιλήνη, β Θερμί, γ Συκαμιά, δ Μανδαμάδος, ε Μόλυβος-Μήθυμνα, ς Καλλονή, ζ Ἐρεσσός, η Ἀγιάσος, θ Πλωμάριον, ι Πολίχνιτος, ια' Τελώνια, ιβ' Πέτρα, ιγ' Πληγόνι, ιδ' Μεσότοπος, ιε' Μεσαγρός, ις, Βρίσα, ιζ' Ἀντισσα, ιη' Ἀγία Πάρασκευή.—

2. Χίος: α Χίος, β Καρδάμυλα, γ Νένητα, δ Μεστά, ε Ζιφιᾶς, ς Χαλκιοί, ζ Λιθί, η Ἅγιος Γεώργιος, θ Ἀρμόλια, ι Βολισσός, ια' Κάμπος, ιβ' Πιραμιά, ιγ' Κοινή, ιδ' Οὐλοποτάμι, ιε' Πυργί, ις' Λεπτόποδα, ιζ' Ἀμάδες, ιη' Καλαμωτή, ιθ' Δαφνών, κ Βέσσα, κα' Ἐλυμπί, κβ' Βάβιλοι, κγ' Θυμιανά, κδ' Βροντάδος, κε' Βίκι, κς' Σιδεροῦντα, κζ' Βερβεράτο, κη' Βασιλεώνικον, κθ' Χαλάνδρα, λ Φυτά, λα' Κουρούνια, λβ' Σηκούσης.—

3. Σάμος: α Παλαιόκαστρον, β Πύργος, γ Σκουραῖικα, δ Σπαθαραιοί, ε Ἀρβανίτες, ς Παγώνδας, ζ Μυτιληνιοί, η Χώρα, θ Πυθαγόρειον, ι Βουρλιώτες.— 4. Μοσχονήσια.—

5. Ἰκαρία: α Ράχες.— 6. Φοῦρνοι.— 7. Ψαρά.—

Υ: Πόντος. 1. Τραπεζοῦς: α Πλάτανα, β Χολομάννα.— 2. Σούρμενα.— 3. Ὀφις.— 4. Τρίπολις: α Γανόχωρα, β Ἐσραήλ, Θόνια (Τόνια), γ Τσακράκι, δ Σίμικλι.— 5. Κερασσοῦς: α Γάραλη.— 6. Κοτύωρα (Ordu).— 7. Οἰνός.— 8. Ἄνω Ἀμισός, Σαμψοῦς: α Ἀντρεάντα.— 9. Σινώπη.— 10. Κρώμνη: α Ἀλθρινός, β Σαράντα.— 11. Σταυρίν.— 12. Ἰμέρα.— 13. Χαλδεία. Ἀργυρούπολις: α Μούζαινα, β Ἀστρα, γ Βαρενοῦ, δ Παρ-

τίν, ε Σουλαμίδες, ε Ήραιόκαστρον.— 14. Νικόπολις.— Ὁβατσούκ, Κολωνία: α Γαλάτσαχον.— 15. Σάντα: α Νεοκαισάρεια, β Χαιρίαννα.— 16. Χόφα.— 17. Ματζούκα: α Παζπέν.— 18. Φάτση.— 19. Ἀρττаса: α Ἀδισα.— 20. Νικόπολις: α Ἀμελη, β Σάργιερι, γ Σουπάχ, δ Χασάνδαμ, Χατζήκιοϊ.—

Φ: Καπαδοκία. 1. Σαντζάκιον Καισαρείας: α Καισάρεια, β Ζιντζιδερε (Φλαβιανή), γ Ἰντζέσου, δ Νεάπολις.—

2. Νίγη: α Νίγη, β Ντελμεσό, γ Φερτέκ-Φερτάκινα, δ Ἀραβάν, ε Χούρζονο, ζ Οὐλαγάτς, ξ Μισθί, η Ἀξό, θ Μαλακοπή, ι Σύλατα ἢ Ζήλα, ια' Ἀνακού, ιβ' Φλοϊτά, ιγ' Ποτάμια, ιδ' Νεβσεχίρ, Νεάπολις, ιε' Ἀραβισός, ις' Σινασός, ιζ' Ζάλελα (Ζεμάλα), ιη' Προκόπιον (Οὐρεγκάπ), ιθ' Μπόρ (Πόρος), κ Μπουλγκάρ-μαδέν, κα' Ἀκσεράι, κβ' Σεμέντρα, κγ' Τσαρικλί.— 3. Φάρασα: α Φάρασα, β Τσουνκούρι, γ Κίσκα, δ Ἀφσάρ-κιοϊ.— 4. Λυκαονία: α Ἰκόνιον, β Σίλλη, γ Πέρματα, δ Ἐρεγλι.—

5. Σάντζ. Ἀτταλείας: α Ἀττάλεια.— 6. Σάντζ. Σπάρτης: α Σπάρτη.— 7. Σάντζ. Βουρδουρίον: Βουρδούριον α (Μπουλδούρ).

Χ: ΒΔ. Μικρά Ἀσία. 1. Λαρδανέλια.— 2. Κύζικος: α Ἀρτάκη.— 2α. Βάτικα καὶ Χαβουτσί Προποντίδος (Τσάκωνες).— 3. Πάνορμα.— 4. Μαρμαράς.—

β. Προῦσσα: α Κουβούκλια, β Κίος, γ Παχλίσκιον, δ Κιθινία: α Καντιρλί, β Ἀλθανιτοχώριον, γ Ἀρμουτλί, δ Ἀγία Κυριακή, ε Τρίγλεια.—

7. Μονδανία: α Σιγή (Βιθυνία).

8. Ἀντική Μικρᾶ Ἀσίας.— 9. Σμύρνη: α Πέζο, β Κιζιλια, γ Κουκλουτλά (Κορυφάσιον), δ Ρεϊζντέρε, ε Ἀζάρι, ζ Πανούλ Μαχλά, ξ Κιζικιτζές, η Καράμπουρνα, 5 Μπαϊνάνκι.— 2. Κιθωνία (Ἀϊβαλί).— 3. Φατμαλί.— 4. Πέργαμος.— 5. Φώκαια.— 6. Κρήνη: α Κάτω Παναγιά, β Κρήνη (Παζάμ), γ Μελί.— 7. Βουρλά: α Κατιρλί.— 8. Νέα Ἐφεσσος. 9. Κασαμπάς: α Ἀϊδινιον.— 10. Μάκρη καὶ Λειβήσιον.— 11. Ἀλικαρνασός.— 12. Ἀναία ἢ Ἀναία.— 13. Μαγνησία: α Κόλντερε, β Τουρκομουσλί.— 14. Θνάτεια.

Ω: Κύπρος. 1. Λευκωσία: α Λευκωσία, β Παλιουργιώτισσα, γ Τύμπου, δ Γερόλακκος, ε Στρόβολος, ζ Μενόκιον, ξ Καλλιάννα, η Πάνω Δευτερά, θ Τριμύθι, ι Καϊμακλί, ια' Λακατάμια.—

2. Κυθρέα: α Κυθρέα, β Νέο Χωρίον, γ Κουτσοβέντης.—

3. Δάλι: α Δάλι, β Ἀλάμπρα, γ Ποταμιά, δ Ἅγιος Σωζόμενος, ε Ξυλοφάου.—

4. Μόρφου: α Μόρφου, β Καπούτι (Καλοχωριό), γ Ζώδια, δ Ἀσπρομερίτης, ε Περιστερῶνα, ζ Πραστειό, ξ Κατωσκοπιά, η Λεύκα, θ Μαυροβοῦνι, ι Γούρρι.—

5. Εὐρύχον: α Εὐρύχου, β Σολέα, γ Κάμπος, δ Τσακίστρα, ε Ξερό.—

6. Ἀμμόχωστος: α Μακράσσυκα, β Λύση, γ Ἅγιος Σέργιος, δ Ἀμμόχωστος, ε Παραλίμνη, ζ Αὐγόρου, ξ Λιμνιά, η Ἄσια, θ Λιοπέτρι, ι Μηλιά, ια' Κόρνος, ιβ' Φρεναρος.—

7. Μεσσαρία: α Λευκόνικον, β Τρίκωμον, γ Πραστειό, δ Μαθαθόβουνο.—

8. Καρπασία: α Ριζοκάρπασον, β Γιαλούσα, γ Ἅγιος Ἀνδρόνικος, δ Λεονάρισσο, ε Ἐφτακώμη, ζ Ἅγιος Θεόδωρος.—

9. Ἀκανθοῦ: α Ἀκανθοῦ, β Ἅγιος Ἀμβρόσιος.—

10. Κυρήνεια: α Κυρήνεια, β Δίκωμο, γ Ἅγιος Ἐπίκτητος.—

11. Λάπηθος: α Λάπηθος, α Καραβᾶς, γ Κορμακίτης, δ Βουνό, ε Φτέρυχα, ς Βασίλεια, ζ Ἅγιος Ἐρμόλαος, η Μυρτοῦ.—

12. Λάρναξ: α Λάρναξ, β Τόχη, γ Ἀραδίπου, δ Ἀθηαῖνου, δ Λεύκαρα, ε Χοιροκοιτιά.—

13. Λεμεσσός: α Λεμεσσός, β Πάχναι, γ Συκόπετρα, δ Πέρα - Πεδί, ε Κολόσσι.—

14. Πιτσιλιά: α Ἀγρός, β Ἅγιος Θεόδωρος, γ Πάνω Πλάτρες, δ Κάτω Μῶλος, ε Λαγουδερά, ς Λουβαρᾶς, ζ Φτερκιοῦδι, η Ἅγία Μαρίνα, θ Ἅγιος Μάμας, ι Ἀλωνα, ια Καννάβια, ιβ Παλαιοχώριον, ιγ Φαρμακᾶς.—

15. Τρόδος: α Πλάτρες, β Ὅμοδος.—

16. Νέα Πάφος: α Πάφος - Κτῆμα, β Ἀρμίνου, γ Ἐμπα, δ Χλώρακα, ε Λετύμπου, ς Παλαιὰ Πάφος, ζ Πάνω Παναγιά, η Στατοῦ, θ Λεμόνα, ι Κέδαρα, ια Νατά, ιβ Γιόλου, ιγ Μεσόγη, ιδ Τσάδα, ιε Ἄνω Ἀρόδοι, ις Ἀναρίτα, ιζ Γεροσκήπου.—

17. Πόλις: α Πόλις, β Δροῦσα, γ Κρίτου, δ Λυσός, ε Ἅγία Μαρίνα, ς Χρυσοχοῦ.—

18. Τυλλιριά: α Λουτρός, β Γαλήνη.—

ΑΑ1: Ἀπουλία: α Καλημέρα.—

ΑΑ2: Καλαβρία: α Ροχοῦδι, β Χωριό - Ροχόφι, γ Rocca Forte, δ Χωριό (πληστόν Rocca Forte), ε Galliciano, ς Bova, η Sallento.—

ΒΒ: Καυκάσιος (Ρωσία).

Α.δ. Ἀδήλου τόπου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ